

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. rugsėjo 13 d.
(OR. en)

12143/18

Tarpinstitucinė byla:
2018/0330 (COD)

FRONT 288
SIRIS 115
CODEC 1465
COMIX 492

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinio sekretoriaus, kurio vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU
gavimo data:	2018 m. rugsėjo 12 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI- MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2018) 631 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami Tarybos bendrieji veiksmai Nr. 98/700/TVR, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1052/2013 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2016/1624 <i>Europos Komisijos medžiaga vadovų susitikimui Zalcburge, 2018 m. rugsėjo 19–20 d.</i>

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2018) 631 final.

Pridedama: COM(2018) 631 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2018 09 12
COM(2018) 631 final

2018/0330 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų,
kuriuo panaikinami Tarybos bendrieji veiksmai Nr. 98/700/TVR, Europos Parlamento
ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1052/2013 ir Europos Parlamento ir Tarybos
reglamentas (ES) Nr. 2016/1624**

*Europos Komisijos medžiaga vadovų susitikimui
Zalcburge, 2018 m. rugsėjo 19–20 d.*

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Po 2015 m. migracijos krizės kaip niekad greitai priimtas Reglamentas dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų įsigaliojo 2016 m. spalio 6 d.¹. Vis dėlto dar reikia daug nuveikti, kad būtų užtikrintas visapusiškas požiūris į migraciją, veiksminga ES išorės sienų kontrolė ir gerokai padidintas veiksmingas neteisėtų migrantų grąžinimas. Šiuo metu veikiančios Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos šiuo atžvilgiu buvo naudingos. Tačiau būtina užtikrinti, kad jos visapusiškai atsižvelgtų į Europos Sąjungos siekius ir poreikius veiksmingai saugoti išorės sienas ir spręsti būsimas migracijos srities problemas. Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos turėtų būti konkretus Europos solidarumo pavyzdys – jas galima operatyviai išsiųsti į reikiamas vietas ir taip sustiprinti bendrą Sąjungos išorės sienų apsaugą.

Komisija jau išdėstė savo viziją², kaip sustiprinti ir visapusiškai eksploatuoti Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas, kad jos padėtų spręsti piliečiams rūpimus Sąjungos saugumo ir saugos klausimus. Kitoje 2021–2027 m. daugiametėje finansinėje programoje Komisija pasiūlė sukurti nuolatinės 10 000 sienos apsaugos pareigūnų pajėgas ir beveik patrigubinti migracijos ir sienų valdymo finansavimą – iki 34,9 mlrd. EUR (palyginti su beveik 13 mlrd. EUR einamuoju laikotarpiu), kad būtų galima tikslingai reaguoti į migracijos, judumo ir saugumo problemas. Tai leis Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgoms geriau valdyti ES sienas ir užtikrinti veiksmingesnę migracijos politiką.

Be to, Komisija pasiūlė teikti finansinę paramą Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų nacionalinių padalinių įrangai ir mokymui valstybėse narėse, siekdama joms suteikti galimybę padidinti savo veiklos pajėgumus, sustiprinti esamas priemones ir plėtoti ES masto informacijos apie sienas, migracijos valdymą ir saugumą sistemas. Todėl 2018 m. birželio 12 d. Komisija pasiūlė Prieglobsčio ir migracijos fondą, Sienų valdymo priemonę ir Vidaus saugumo fondą, kurių bendras biudžetas – 20,9 mlrd. EUR.

2018 m. birželio mėn. išvadose Europos Vadovų Taryba patvirtino, kad reikia veiksmingiau kontroliuoti ES išorės sienas, toliau stiprinant Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros pagalbinį vaidmenį (įskaitant bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis), didinant išteklius ir suteikiant jai daugiau įgaliojimų. Įvairiuose forumuose³ valstybės narės taip pat pritarė pagrindiniams principams, dėl kurių susitarta Europos Vadovų Tarybos išvadose, ir pabrėžė būtinybę stiprinti Europos solidarumo priemones, be kita ko, užtikrinti veiksmingą išorės sienų valdymą sustiprinant Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas ir sukurti

¹ 2016 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/2024 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, OL L 251, 2016 9 16, p. 1.

² Komunikatas „Europos Sąjungai, veiksmingai siekiančiai savo prioritetų po 2020 m., skirta nauja, moderni daugiametė finansinė programa“ (COM(2018) 98).

³ 2018 m. birželio 19 d. Vokietijos ir Prancūzijos Mėzebergo deklaracija dėl Europos pažado užtikrinti saugumą ir klestėjimą atnaujinimo.

veiksmingesnę ir darnesnę Europos grąžinimo politiką, grindžiamą solidarumu ir abipusiu pasitikėjimu.

Be to, 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl metinės Šengeno erdvės veikimo ataskaitos reikalaujama skubiai įdiegti visapusišką Europos integruoto sienų valdymo strategiją, dėl kurios susitarė institucijos, Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros techninę ir veiklos strategiją ir valstybių narių tolesnes nacionalines strategijas. Europos Parlamentas taip pat išreiškė susirūpinimą dėl nenuoseklumo įgyvendinant integruoto sienų valdymo strategiją valstybėse narėse, ir pabrėžė, kad, siekiant užtikrinti tinkamą Šengeno erdvės veikimą, integruoto sienų valdymo strategiją būtina visapusiškai įgyvendinti visose valstybėse narėse.

Reaguodama į šiuos raginimus, taip pat į neseniai Europos Vadovų Tarybos pateiktą raginimą, Komisija teikia keletą Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų pakeitimų, visų pirma numatydamą Agentūros operatyvinį padalinį – **Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas, kurias sudarytų 10 000 operatyvinių darbuotojų**, visose savo veiklos srityse turinčių vykdomuosius įgaliojimus, kad veiksmingai paremtų valstybes nares vietoje. Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgos lems ne tik kiekybinius, bet ir kokybinius pokyčius: bus užtikrintas lengvai prieinamas **ir patikimas sprendimas**. Jos užtikrins, kad ES kartu turėtų būtinų pajėgumų apsaugoti ES išorės sienas, užkirsti kelią antriniam judėjimui ir veiksmingai užtikrinti neteisėtų migrantų grąžinimą.

Taip pat gerokai sustiprinus Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų turimą techninę įrangą, jų nuolatiniams darbuotojams suteikus vykdomųjų įgaliojimų, sudarius daugiau galimybių veikti trečiosiose šalyse, šios pajėgos leis kur kas kokybiškiau ir veiksmingiau vykdyti ES kolektyvinę bendrų sienų apsaugą ir migracijos srautų valdymą. Be to, Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos, veikiančios pagal naujus standartus ir įkvėptos europinės dvasios, taps pavyzdžiu, kaip turi būti įgyvendinamas ES sienų valdymas.

Todėl reikia atitinkamai pritaikyti Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų veikimą ir – dar svarbiau – Europos integruoto sienų valdymo strateginių prioritetų nustatymo tvarką. Todėl šiuo pasiūlymu siekiama susisteminti Europos integruoto sienų valdymo politines gaires, nustatant Europos ir nacionalinių integruoto sienų valdymo strategijų ciklą. Europos integruoto sienų valdymo planavimo procesai bus geriau koordinuojami, kad būtų geriau rengiamos pasienio operacijos, nustatoma reakcija į aukštesnius poveikio lygius ir visų pirma galimi nuolatinių pajėgų veiksmai bei kiti Agentūros pajėgumai valstybėms narėms paremti. Taip pat bus pagerintas Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų pajėgumų rengimas, koordinuojant mokymus ir švietimą, taip pat trumpalaikį ir ilgalaikį įrangos įsigijimą, įskaitant mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą.

Pasiūlymu taip pat bus pagerintas gebėjimas keistis informacija ir remti valstybes nares grąžinimo srityje. Be to, pasiūlymas teikiamas kartu su peržiūrėta Grąžinimo direktyva, kuria siekiama padėti valstybėms narėms padidinti grąžinimo veiksmingumą ir užtikrinti, kad Europos grąžinimo politika būtų veiksmingesnė ir nuoseklesnė. Naujos redakcijos Grąžinimo direktyvoje siūloma aiškesnės ir veiksmingesnės sprendimų grąžinti priėmimo ir skundų

nagrinėjimo procedūros, kad būtų užtikrinta prieglobsčio ir grąžinimo procedūrų darna ir sąveika, taip pat veiksmingesnis sulaikymo taikymas, kad būtų lengviau grąžinti. Todėl siūlomais Reglamento dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų pakeitimais išplečiama Agentūros valstybėms narėms teikiamos operatyvinės pagalbos apimtis.

Šiais pakeitimais taip pat sustiprinamas ir sustiprinamas **Agentūros ir ES prieglobsčio agentūros bendradarbiavimas** siunčiant migracijos valdymo rėmimo grupes, visų pirma migrantų antplūdžio valdymo centruose ir kontroliuojamuose centruose. Komisija atsižvelgia į tai, kad prieglobsčio ir grąžinimo procedūros turi būti sinergiškos – reikia koordinuoti kompetentingų nacionalinių institucijų ir šioje srityje dirbančių Sąjungos agentūrų veiklą, taip pat didinti bendros grąžinimo politikos veiksmingumą, nes ji yra pagrindinis tvaraus migracijos valdymo komponentas.

Bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis – dar vienas svarbus Europos integruoto sienų valdymo aspektas. Šiuo pasiūlymu sustiprinamas Agentūros bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis – skatinama geriau įgyvendinti Europos sienų valdymo ir grąžinimo standartus, keistis informacija ir rizikos analizės duomenimis, palengvinti grąžinimo procesą, kad jis būtų veiksmingesnis, taip pat remti trečiąsias šalis sienų valdymo ir migracijos srityje. Tai apima Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų siuntimą, kai tokia parama reikalinga išorės sienoms apsaugoti ir veiksmingam Sąjungos migracijos politikos valdymui užtikrinti.

Visapusiškai veikianti Europos sienų ir pakrančių apsaugos tarnyba taip pat turėtų racionalizuoti ir išnaudoti visas esamas operatyvinės veiklos priemones. Komisija siūlo **pasiūlyme dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų aptarti ir Europos sienų stebėjimo sistemą (EUROSUR)**, kad padidėtų EUROSUR veiklos veiksmingumas ir būtų išplėsta jos aprėptis – ji turėtų apimti daugumą integruoto sienų valdymo elementų. Tai užtikrins geresnį kritinių situacijų prie ES išorės sienų ir trečiosiose šalyse nustatymą, numatymą ir reagavimą į jas.

Minėti elementai sustiprins integruotą sienų valdymą, nes Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos galės veikti kaip tikra sienos apsaugos policija, kad užtikrintų ES išorės sienų apsaugą, veiksmingai valdytų migracijos srautus ir padėtų užtikrinti aukštą saugumo Sąjungoje – vienos pagrindinių Šengeno erdvės išsaugojimo sąlygų – lygį.

Kodėl reikia gerinti Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų veikimą

Privalomas 1 500 sienos apsaugos pareigūnų greitojo reagavimo rezervas buvo viena iš 2016 m. reglamento naujovių. Nors rezervas buvo sėkmingai sukurtas, juo gali būti pasinaudota tik norint suteikti skubią pasienio pagalbą, o tai yra labai specifinė pagalba, teikiama susidarius nepaprastajai padėčiai. Kai teikiama operatyvinė pagalba pirmosioms su migrantų antplūdžiu susiduriančioms valstybėms narėms vykdant įprastas bendras operacijas, kurios yra įprasčiausios, Agentūra ir toliau yra visiškai priklausoma nuo savanoriško valstybių narių žmogiškųjų ir techninių išteklių telkimo.

Per migracijos krizę **Agentūros praktiniai poreikiai**, susiję su parama pirmosioms su migrantų antplūdžiu susiduriančioms valstybėms narėms, **padidėjo keturis kartus**: 2014 m. operacijoms prireikė išsiųsti 52 359 asmenis per dieną, o 2017 m. – 189 705 asmenis per dieną. Nors, palyginti su 2015 m., spaudimas prie išorės sienų sumažėjo – Vidurio ir Rytų Viduržemio jūros maršrutais neteisėtai atvyksta gerokai mažiau asmenų, šių teigiamų rezultatų pasiekti labai padeda akyvesnė Agentūros operatyvinė veikla.

Tačiau Agentūros nustatyti praktiniai žmoniškųjų ir techninių išteklių poreikiai dažnai iki galo nepatenkinami valstybių narių savanoriškais įsipareigojimais.

Siekiant užtikrinti tinkamą ir ilgalaikę išorės sienų apsaugą, būtina **nuolat ir aktyviai veikti**. Atsižvelgiant į geopolitinius pokyčius kai kuriuose strateginiuose pasaulio regionuose ir į pasaulines demografines tendencijas, tikimasi, kad Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra padės vis daugiau ES valstybių narių spręsti migracijos spaudimo klausimus, be kita ko, remdama veiksmingą grąžinimą ir bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis.

Nors valstybės narės tokios tendencijos tikėjosi ir Agentūrai suteikė papildomų sienos apsaugos pareigūnų ir ekspertų, deja, daugumai 2015–2018 m. Agentūros bendroms operacijoms labai kenkė **vis dar išliekančios spragos**, dėl kurių Agentūros parama iš dalies buvo neveiksminga, ką Komisija ne kartą pabrėžė⁴. **Per 2018 m.** Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros ir valstybių narių **metinį įsipareigojimų prisiėmimo procesą** suteikta tik 49 proc. sienos apsaugos pareigūnų ir 45 proc. įrangos, palyginti su Agentūros sausumos sienų veiklos poreikiais. Kalbant apie operacijas prie jūrų sienų, patenkinta 96 proc. sienos apsaugos pareigūnų, tačiau tik 60 proc. techninių išteklių poreikių⁵. Šis nuolatinis dabartinio sutelkimo mechanizmo netobulumas kenkia ES gebėjimui užtikrinti išorės sienų saugumą. Šią problemą reikia spręsti, ir tai ne kartą pripažino TVR taryba⁶.

Be to, pagal dabartinį telkimo mechanizmą valstybės narės paprastai įsipareigoja skirti savo įnašus tik **konkrečioms vietoms ir konkreitiems laikotarpiams**, todėl Agentūra negali prireikus pakankamai lanksčiai ir sparčiai ekspertus ir (arba) techninius išteklius perskirti kitoms veiklos sritims. Be to, Agentūra **kai kuriais piko mėnesiais sulaukia pernelyg mažai įsipareigojimų**, o ne sezono mėnesiais – pernelyg daug. Visa tai kelia problemų, nes Agentūra negali perskirstyti operatyvinių darbuotojų atsižvelgdama į nustatytus poreikius.

Agentūra bando kompensuoti nepakankamus valstybių narių įnašus ir trūkstamą darbuotojų perskirstymo lankstumą pasielgdama ir plėtodama savo pačios gebėjimus, visų pirma

⁴ Savo penkiose Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų praktinio įgyvendinimo pažangos ataskaitose, priimtose 2017 m., ir naujausiose Europos migracijos darbotvarkės įgyvendinimo pažangos ataskaitose.

⁵ Dabar sprendimas dėl Agentūros operatyvinės veiklos ir bendro bendradarbiavimo intensyvumo bendrai priimamas Agentūros valdančiosios tarybos metinėje darbo programoje (iki gruodžio mėn. n-l) ir Sprendimu dėl minimalaus operacijoms reikalingo techninės įrangos vienetų kiekio (iki birželio n-l). Šie bendri sprendimai dažnai atitinka Agentūros intervencijų operatyvinius poreikius, tačiau tokie įsipareigojimai nebėra patvirtinami per metines dvišales derybas su Agentūra (ruduo n-l), kuriose valstybės narės įsipareigoja skirti konkrečias sumas.

⁶ Žr. 27–2017 m. kovo 28 d. TVR tarybos susitikimo, kuriame daugiausia dėmesio skirta valstybių narių išteklių skyrimui, rezultatus ir 2018 m. birželio 4–5 d. Tarybos susitikimo, kuriame apsvaistyta galimybė padidinti paramą ES agentūroms, visų pirma Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrai, rezultatus.

operatyvinės veiklos reikmėms sutelkdama ir siūsdama **deleguotuosius būrių narius**. Tačiau paaiškėjo, kad ši savanoriška ir papildoma schema iš esmės nepakankamai veiksminga ir nesuteikia Agentūrai galimybės pasinaudoti jos pagrindiniais privalumais – ilgalaikiu įsipareigojimų numatomumu ir lankstumu perskirstant išteklius. Nors deleguotieji būrių nariai gali būti siunčiami į Agentūrą vieniems metams ar ilgesniam laikui, dauguma jų yra deleguojami tik minimaliam trijų mėnesių laikotarpiui, kurio reikalaujama pagal reglamentą.

Vykdam Agentūros operacijas įgyta patirtis aiškiai rodo, jog reikia turėti nuolatinių, tinkamai parengtų Agentūros darbuotojų, kuriuos būtų galima išsiųsti bet kada ir bet kur. Patirtis taip pat rodo, kad valstybės narės siunčia nevienodą skaičių asmenų, nepakanka bendrų mokymų ir kalbinių įgūdžių, taip pat nėra bendros veiklos kultūros, ir visa tai trukdo bendradarbiauti vietoje. Visapusiškai parengti darbuotojai, kurių profesinė kultūra būtų tokia pati, duotų realios papildomos naudos.

Galiausiai, be nuolatinių žmogiškųjų išteklių sutelkimo spragų, Agentūrai nuolat trūksta valstybių narių skiriamos techninės įrangos. Nors nustatyti privalomą sutelkimo mechanizmą, pagrįstą vienodu visų valstybių narių dalyvavimu, sudėtinga, vienintelis perspektyvus sprendimas – tolesnis pačios Agentūros techninių galimybių plėtojimas įsigyjant būtinų išteklių, atsižvelgiant į Komisijos pasiūlyme dėl kitos daugiametės finansinės programos toms reikmėms numatytą nemažą paketą. Šis procesas sukurs dar didesnę operatyvinių darbuotojų poreikį – jie turės veikti kaip grupės nariai, prižiūrintys ir valdantys visus šiuos techninius išteklius, ir į šį poreikį turėtų būti atsižvelgta priimant ilgalaikį sprendimą.

Siekiant padėti spręsti migracijos problemas, kurias patiria ES valstybės narės, būtina stiprinti Sąjungos vaidmenį remiant valstybes nares grąžinimo srityje. Kaip matyti iš pastaraisiais metais ES grąžinamų asmenų skaičiaus, veiksmingo grąžinimo srityje vis dar kyla problemų. 2017 m. Eurostato statistiniai duomenys rodo, kad grąžinimo visoje ES rodiklis sumažėjo nuo 45,8 proc. 2016 m. iki vos 36,6 proc. Kartu su siūloma nauja redakcija išdėstyta Grąžinimo direktyva, kurioje siūlomos aiškesnės ir veiksmingesnės skundų dėl grąžinimo priėmimo ir skundų nagrinėjimo procedūros, taip pat veiksmingesnis sulaikymo naudojimas siekiant palengvinti grąžinimą, šiuo pasiūlymu siekiama sustiprinti esamą bendrą grąžinimo politikos sistemą.

Siekiant dar sustiprinti paramą, kurią Agentūra teikia valstybėms narėms, ir plėtoti naują veiklą grąžinimo srityje, taip pat ir trečiųjų šalių atžvilgiu, akivaizdu, kad Agentūros pastangoms remti šioje srityje prireiks skirti daugiau operatyvinių darbuotojų, visų pirma turint omenyje didelį biudžetą, numatytą Agentūros vykdomai grąžinimo veiklai. Tokius išplėstus grąžinimo įgaliojimus turėtų atitikti tinkami pajėgumai ir žmogiškieji ištekliai, be kita ko, atsižvelgiant į jau didėjančią grąžinimo operacijų, kurias Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra rėmė operatyviniu požiūriu, skaičių: 2018 m. nuo rugpjūčio 3 d. Agentūra organizavo arba koordinavo 192 operacijas, palyginti su 90 operacijų tuo pačiu laikotarpiu 2016 m. ir 194 m. 2017 m.⁷.

Pastarųjų dvejų metų patirtis kaip niekad aiškiai įrodė, kaip svarbu imtis veiksmų trečiosiose šalyse, be kita ko, teikiant operatyvinę ir techninę paramą. Komisija Sąjungos vardu su tam

⁷ Duomenų šaltinis – *Frontex Application Return*.

tikromis kaimyninėmis šalimis vedė derybas dėl susitarimų dėl statuso, kad Agentūra galėtų siųsti operatyvinius darbuotojus į šias šalis. Jau baigtos arba beveik baigtos derybos su Vakarų Balkanų šalimis; ateityje šie susitarimai gali būti taikomi ne tik kaimyninėse šalyse, be teritorinių apribojimų, jei tokia parama trečiosioms šalims padės apsaugoti ES išorės sienas. Norint vykdyti tokį operatyvinį siuntimą ir remti tokią veiklą vietoje trečiosiose šalyse, įskaitant grąžinimą, prireiks gerokai daugiau nuolatinių pajėgų operatyvinių darbuotojų.

Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų tikslai

Visi minėti elementai rodo, kad gyvybiškai svarbu turėti **nuolatinį ir patikimą sprendimą**, kad Agentūra turėtų būtinų pajėgumų apsaugoti ES išorės sienas ir veiksmingai remti grąžinimą.

2016 m. priimtame Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų reglamente nustatyti Europos integruoto sienų valdymo principai ir apibrėžtos Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos, tačiau jame daugiausia dėmesio skiriama Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros vaidmeniui. 2013 m. priimtu EUROSUR reglamentu nustatyta valstybių narių ir Agentūros bendradarbiavimo ir keitimosi informacija sistema, tačiau šiuo metu ši sistema taikoma tik jūrų ir sausumos sienų stebėjimo reikmėms. Pasiūlyme šie du reglamentai sujungiami, taigi suderinami Agentūros uždaviniai ir valstybių narių valdžios institucijų būtinas vaidmuo Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų veikloje.

Todėl Komisija siūlo **iki 2020 m. sukurti Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas, kurias sudarytų 10 000 operatyvinių darbuotojų**, kad Agentūra turėtų savo efektyvų ir veiksmingą **operatyvinį padalinį**. Šiuo pasiūlymu siekiama pašalinti dabartinius nustatytus trūkumus, tenkinti dabartinius poreikius ir užtikrinti strateginį ES pasirengimą spręsti uždavinius ateityje. Visų pirma labai svarbu užtikrinti, kad iki 2020 m. nuolatinės pajėgos netrukus sudarytų visi numatyti 10 000 operatyvinių darbuotojų, kad Agentūra galėtų reaguoti į dabartinę padėtį. Atsižvelgiant į tai, parengiamieji veiksmai, įskaitant visus logistinius ir administracinius parengiamuosius darbus ir delegavimus, turėtų būti vykdomi iškart, kai tik dėl pasiūlymo bus pasiektas politinis susitarimas.

Nuolatinių pajėgų kūrimas turi būti integruotas į gerai veikiančias Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas, kuriose valstybės narės, Sąjunga ir ES agentūros, visų pirma Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra, tinkamai derintų veiklą ir **išvien siektų bendrų politikos tikslų**. Šis koordinavimas užtikrins galimybę **keistis informacija ir analizės duomenimis, koordinuoti reagavimo pajėgumus ir gebėjimą numatyti** krizines situacijas prie išorės sienų trumpuoju, vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu ir **kartu plėtoti būtinus reagavimo pajėgumus**.

Šių Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų dydis iš esmės grindžiamas dabartinėmis veiklos prielaidomis, numatytomis pagal esamus telkimo mechanizmus, kurie, išskyrus greitojo reagavimo rezervą, yra savanoriško pobūdžio. Vadovaujantis valdančiosios tarybos sprendimu, bendras Agentūros operatyvinei veiklai skirtų sienos apsaugos pareigūnų skaičius yra 5 000. Tačiau faktinis agentūros sistemoje OPERA užregistruotų Europos sienų ir pakrančių apsaugos būrių narių yra daugiau nei 7 000. Šiuos pajėgumus papildo 1 500

greitojo reagavimo rezervo paskirti sienos apsaugos pareigūnai. Be to, grąžinimo srityje Agentūra šiuo metu naudojami trimis būdais, kuriuos pagal valdančiosios tarybos sprendimą turėtų atitinkamai sudaryti 600 grąžinimo lydinčiųjų asmenų, 50 grąžinimo specialistų ir 40 priverstinio grąžinimo stebėtojų. Atsižvelgiant į tai, **siūlomas nuolatinių pajėgų dydis (10 000 darbuotojų)**, turėtų leisti Agentūrai ne tik užpildyti esamas spragas, bet ir padėti pirmosioms su migrantų antplūdžiu susiduriančioms valstybėms narėms svarbiausiose veiklos srityse, taip pat apimti daugiau sričių ES valstybėse narėse ir trečiosiose šalyse ir gerokai padidinti grąžinimo mastą.

Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas turėtų sudaryti trijų kategorijų operatyviniai darbuotojai: 1) Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros įdarbinti darbuotojai (1 kategorija), 2) darbuotojai, kuriuos valstybės narės privalomai deleguoja į Agentūrą ilgam laikotarpiui (2 kategorija) ir 3) darbuotojai, kuriuos valstybės narės privalo privalomai deleguoja trumpam laikotarpiui (3 kategorija).

Pagrindinė šio naujo požiūrio idėja yra tai, kad **Agentūros nuolatiniai darbuotojai įtraukiami kaip Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų nariai**, turintys visus reikiamus įgaliojimus vykdyti sienų kontrolės ir grąžinimo užduotis, įskaitant užduotis, kurioms vykdyti reikalingi vykdomieji įgaliojimai. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 77 straipsnio 2 dalies d punkte nustatyta, kad Sąjunga imasi bet kokių priemonių, reikalingų laipsniškai kuriant integruotą išorės sienų valdymo sistemą. Taigi tai teisinis pagrindas, kuriuo remiantis Sąjungos vardu veikiantiems subjektams, vykdančiams su integruotos išorės sienų valdymo sistemos įdiegimu susijusias užduotis, galima suteikti teisėsaugos įgaliojimus. Tačiau tokie įgaliojimai ir užduotys turėtų būti aiškiai apibrėžti, kad atitiktų tikslą sukurti integruotą išorės sienų valdymo sistemą. Todėl pasiūlyme pateikiamas tokių užduočių sąrašas. 1 kategorijos Agentūros darbuotojai bus naujos rūšies Agentūroje dirbsiantys ES darbuotojai, kuriems suteikiami vykdomieji įgaliojimai, įskaitant įgaliojimus panaudoti jėgą, kai jie veiks kaip iš Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų atsiųsti būrio nariai. Komisija mano, kad šis susitarimas yra svarbus persvarstyto pasiūlymo elementas, turintis didelį poveikį stiprinant Agentūros įgaliojimus, kad būtų užtikrinta veiksminga Sąjungos išorės sienų kontrolė.

Antrasis svarbus Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų elementas yra tai, kad **valstybių narių trumpalaikiai ir ilgalaikiai įnašai į Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas yra privalomi**. Tai vienintelis sprendimas, kuriuo užtikrinamas būtinas įnašas į Agentūros veiklą, laikantis solidarumo ir atsakomybės už tinkamą Šengeno erdvės veikimą principų. Valstybių narių individualūs įnašai nustatyti remiantis paskirstymo schema, dėl kurios 2016 m. susitarta per derybas dėl greitojo reagavimo rezervo ir kuri pateikta Reglamento (ES) 2016/1624 I priede.

Šis privalomas įnašas valstybėms narėms gali sukelti realių sunkumų, kai nacionaliniai įsipareigojimai viršija nacionalinius pajėgumus. Todėl pasiūlyme numatyta **finansinės paramos sistema**, kuria siekiama remti ir užtikrinti ilgalaikę žmogiškųjų išteklių plėtrą, suteikiant valstybėms narėms galimybę įdarbinti ir mokyti papildomus darbuotojus, kad jos galėtų užtikrinti reikiamą lankstumą ir gebėtų įgyvendinti privalomo telkimo reikalavimą

pagal Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų sistemą, drauge išsaugodamos pakankamus nacionalinius pajėgumus.

Europos sienų ir pakrančių apsaugos **nuolatinių pajėgų modulinė sudėtis** (trijų kategorijų operatyviniai darbuotojai) suteiks galimybę lanksčiai diferencijuoti Agentūros veiklą atsižvelgiant į operatyvinius poreikius. Nors agentūros nuolatiniai operatyviniai darbuotojai (1 kategorija) visada bus pagrindiniai siunčiami nuolatinių pajėgų darbuotojai, 2 kategorijos operatyvinių darbuotojų ir ypač 3 kategorijos operatyvinių darbuotojų įtraukimas galėtų būti pritaikytas remiantis esamais mechanizmais.

Galiausiai, Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų ir jos operatyvinių darbuotojų sistema yra integruotas sprendimas, tinkantis visam Agentūros siuntimų spektrui: sienų valdymo būriams, grąžinimo grupėms, taip pat mišrios sudėties migracijos valdymo rėmimo grupėms. Todėl pasiūlymu integruojami visi esami telkimo mechanizmai: dabartinis metinis įsipareigojimų prisiėmimo mechanizmas, skirtas veiklai prie išorės sienų, privalomas greitojo reagavimo rezervas skubios pasienio pagalbos reikmėms, taip pat du grąžinimo specialistų ir grąžinimo lydinčiųjų asmenų rezervai. Išimties tvarka dėl jo užduočių ir kompetencijos specifikos bei būtinybės užtikrinti nepriklausomumą vykdant stebėjimo funkcijas, priverstinio grąžinimo stebėtojų rezervas turėtų likti atskiras.

Pasiūlymu siekiama **susisteminti** Europos integruoto sienų valdymo **politines gaires**, nustatant Europos ir nacionalinių integruoto sienų valdymo strategijų ciklą.

Pasiūlymu bus **sustiprinti** Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų **išankstinio perspėjimo mechanizmai**, kad būtų galima greičiau reaguoti kilus krizei, taip pat geriau spręsti situacijas, kai gali kilti pavojus Šengeno erdvės veikimui.

Pagrindinis šių procesų elementas – numatymas. Pasiūlymu siekiama pagerinti Europos integruoto sienų valdymo **planavimo procesų** koordinavimą, kad būtų geriau rengiamos pasienio operacijos, nustatoma reakcija į aukštesnius poveikio lygius ir visų pirma galimi nuolatinių pajėgų veiksmai bei kiti Agentūros pajėgumai valstybėms narėms paremti. Pasiūlymu taip pat bus pagerintas Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų pajėgumų rengimas, koordinuojant mokymus ir švietimą, taip pat trumpalaikį ir ilgalaikį įrangos įsigijimą, įskaitant mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą.

Pasiūlymu taip pat bus pagerintas gebėjimas keistis informacija ir remti valstybes nares **grąžinimo** srityje. Siekiant geriau padėti valstybėms narėms, šiuo pasiūlymu Agentūros užduotys išplečiamos, kad apimtų techninę ir operatyvinę pagalbą įgyvendinant grąžinimo procedūras, įskaitant sprendimų grąžinti rengimą ir kitą veiklą iki grąžinimo, taip pat pagalbą kuriant ir valdant grąžinimo valdymo sistemas ir keitimosi informacija sistemas.

Pasiūlyme bus **aiškiai išdėstytas atitinkamas valstybių narių ir Agentūros vaidmuo Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų veikloje**, įskaitant bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis ir trečiaisiais subjektais. Grąžinimo srityje Agentūra galės padėti trečiosioms šalims vykdyti grąžinimo veiklą, be kita ko, organizuodama mišrias grąžinimo operacijas, kuriose dalyvautų viena arba daugiau valstybių narių. Visų pirma bus dar pagerintas EUROSUR veikimas, nes pagerės duomenų, kuriais keičiamasi, kokybė, taip pat sistemų saugumas ir reaktyvumas. Siekiant geriau remti įvairius integruoto sienų valdymo

elementus, EUROSUR taikymo sritis bus išplėsta ir apims ne tik sienų stebėjimą, bet ir sienų kontrolę, įskaitant pranešimus apie antrinį judėjimą ir oro sienas. EUROSUR bus naudojama sienų operacijoms ir integruotam planavimui. EUROSUR taip pat pagerins operatyvinį bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija su trečiosiomis šalimis ir trečiaisiais subjektais.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šiuo pasiūlymu papildomi 2018 m. birželio 12 d. Komisijos pasiūlymai, kuriais pagal kitą daugiametę finansinę programą sukuriamas Integruoto sienų valdymo fondas ir Prieiglosčio ir migracijos fondas, siekiant sustiprinti Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų nacionalinių komponentų finansavimą. Visais šiais Komisijos pasiūlymais siekiama bendrai užtikrinti visiškai integruotą ES sienų valdymo sistemą, kurią įgyvendintų tvirtos ir visapusiškai veikiančios Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos, kurias sudaro Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra ir valstybių narių nacionalinės institucijos, atsakingos už sienų valdymą ir grąžinimą.

Tam, kad nuo 2020 m. sausio 1 d. būtų galima veiksmingai siųsti Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas, reikėtų priimti ir kuo greičiau įgyvendinti tam tikrus sprendimus ir įgyvendinimo priemones. Visų pirma, nukrypstant nuo reglamente nustatyto įprasto termino, sprendimą dėl Agentūros nuolatinių pajėgų profilių valdančioji taryba turėtų priimti per 6 savaites nuo reglamento įsigaliojimo dienos, o valstybės narės operatyvinius darbuotojus į Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas turi skirti per 12 savaičių nuo reglamento įsigaliojimo dienos.

Be to, siekiant užtikrinti paramos Agentūros organizuojamai veiklai tęstinumą, visi siuntimai turėtų būti suplanuoti ir įgyvendinti iki 2019 m. gruodžio 31 d., įskaitant greitojo reagavimo rezervą, laikantis Reglamento (ES) 2016/1624 20, 30 ir 31 straipsnių ir atsižvelgiant į 2018 m. metines dvišales derybas. Šios nuostatos turėtų būti panaikintos tik nuo 2020 m. sausio 1 d.

Šis pasiūlymas grindžiamas esama sienų valdymo politika ir priemonių rinkiniu, visų pirma Reglamentu (ES) 2016/1624 įsteigtomis Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgomis. Per pastaruosius dvejus metus Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų praktinis įgyvendinimas padėjo atlikti pirmuosius pažeidžiamumo vertinimo ciklus ir sukurti greitojo reagavimo rezervus, kad būtų galima reaguoti į kritines situacijas. Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgos, kurias sudarys 10 000 operatyvinių darbuotojų, padės toliau padidinti Agentūros, taigi ir Sąjungos, pajėgumus veiksmingai reaguoti į esamas ar būsimas grėsmes ir sunkumus prie išorės sienų, aktyviai stiprinant, vertinant ir koordinuojant valstybių narių veiksmus prie išorės sienų ir su trečiosiomis šalimis, taip pat aktyviau veikti grąžinimo srityje.

Europos sienų stebėjimo sistemą (EUROSUR) integruojant į teisėkūros priemonę, kuria sukuriama Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos, pasiūlymu toliau stiprinama valstybių narių ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros, taip pat nacionalinių valdžios institucijų ir Sąjungos agentūrų tarpusavio bendradarbiavimas, keitimasis informacija ir pastangų koordinavimas. Jis taip pat grindžiamas Reglamentu (ES) Nr. 656/2014⁸, kuriuo

⁸ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 656/2014, kuriuo nustatomos išorės jūrų sienų stebėjimo vykdant Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos

nustatomos išorės jūrų sienų stebėjimo vykdant FRONTEX koordinuojamą operatyvų bendradarbiavimą taisyklės.

Pasiūlyme išaiškintas Agentūros atliekamų pažeidžiamumo vertinimų ir Reglamentu (ES) Nr. 1053/2013⁹ nustatyto Šengeno vertinimo mechanizmo ryšys, siekiant užtikrinti kuo didesnę šių dviejų mechanizmų, kurie yra būtini siekiant užtikrinti Europos kokybės kontrolę Šengeno erdvės veikimo srityje, sąveiką.

Šis pasiūlymas grindžiamas šiomis esamomis politikos nuostatomis, juo jos toliau plėtojamoms ir sujungiamoms į Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas, taigi sukuriama integruoto išorės sienų valdymo Sąjungos lygmeniu sistema, kaip nurodyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 77 straipsnio 2 dalies d punkte.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šis pasiūlymas dera su išsamia ilgalaikę geresnio migracijos valdymo politika, kurią Komisija nustatė Europos migracijos darbotvarkėje, kurioje remiantis Pirmininko J.-C. Junckerio „Politinėmis gairėmis“ buvo sukurtos keturiais ramsčiais pagrįstos nuoseklios ir tarpusavyje glaudžiai susijusios iniciatyvos. Tie ramsčiai – neteisėtos migracijos paskatų mažinimas, išorės sienų apsauga ir gyvybių gelbėjimas, tvirta prieglobsčio politika ir nauja teisėtos migracijos politika. Šiuo pasiūlymu toliau įgyvendinama Europos migracijos darbotvarkė, konkrečiau – tikslas apsaugoti išorės sienas, nes Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos įgyvendins Europos integruotą sienų valdymą. Be to, juo atsižvelgiama į Europos Vadovų Tarybos prašymą toliau stiprinti Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros pagalbinį vaidmenį, be kita ko, bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis, didinant išteklius ir suteikiant daugiau įgaliojimų, siekiant užtikrinti veiksmingą ES išorės sienų kontrolę ir gerokai sustiprinti veiksmingą neteisėtų migrantų grąžinimą.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šis pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 77 straipsnio 2 dalies b ir d punktais ir 79 straipsnio 2 dalies c punktu.

77 straipsnio 1 dalies b ir d punktuose nustatyta, kad Sąjunga kuria politiką, siekdama užtikrinti asmenų kontrolę ir veiksmingą išorės sienų kirtimo priežiūrą ir laipsniškai pradėti taikyti integruotą išorės sienų valdymo sistemą. Šiais 77 straipsnio 2 dalies b ir d punktuose nustatytais tikslais Europos Parlamentas ir Taryba, laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros, turi patvirtinti priemonės dėl išorės sienas kertantiems asmenims taikomos

Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros koordinuojamą operatyvų bendradarbiavimą taisyklės (OL L 189, 2014 6 27, p. 93).

⁹ 2013 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1053/2013, kuriuo sukuriamas tikrinimo, kaip taikoma Šengeno *acquis*, vertinimo ir stebėsenos mechanizmas ir panaikinamas 1998 m. rugsėjo 16 d. Vykdomojo komiteto sprendimas, įsteigiantis Šengeno įvertinimo ir įgyvendinimo nuolatinį komitetą (OL L 295, 2013 11 6, p. 27).

kontrolės ir bet kurias priemones, būtinas siekiant laipsniškai sukurti integruotą išorės sienų valdymo sistemą.

Pagal 79 straipsnio 2 dalies c punktą Europos Parlamentui ir Tarybai leidžiama patvirtinti priemones neteisėtos imigracijos ir gyvenimo be leidimo srityse, įskaitant be leidimo gyvenančių asmenų išsiuntimą ir repatriaciją.

- **Subsidiarumo principas**

Šiuo pasiūlymu siekiama užtikrinti ES išorės sienų Europos integruotą sienų valdymą, kad būtų galima veiksmingai valdyti migraciją ir užtikrinti aukšto lygio saugumą Sąjungoje, kartu išlaikant laisvą asmenų judėjimą joje. Teritorijoje, kurioje nėra vidaus sienų, neteisėta migracija per vienos valstybės narės išorės sienas turi įtakos visoms kitoms Šengeno erdvėje esančioms valstybėms narėms. Erdvė, kurioje nėra vidaus sienų, gali išlikti tik veiksmingai įtvirtinus ir apsaugojus išorės sienas.

Kadangi Sąjungos išorės sienų kontrolė yra bendras tikslas, kurį būtina įgyvendinti laikantis vienodų aukšto lygio Sąjungos standartų, šio pasiūlymo tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti ir jų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, Sąjunga, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo, gali patvirtinti priemones.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymu siekiama atsižvelgti į naujus Sąjungos patiriamus sunkumus ir politines realijas migracijos valdymo ir vidaus saugumo požiūriu. Juo sustiprinami Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų pajėgumai, visų pirma sukuriant Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas, kurias sudarys 10 000 operatyvinių darbuotojų, siekiant visapusiškai spręsti ES sienų valdymo ir grąžinimo problemas. Juo užtikrinama, kad valstybės narės, laikydamos vieno nuoseklaus daugiametės strateginės politikos ciklo, visapusiškai ir tinkamai įgyvendintų integruoto sienų valdymo taisyklės, kad būtų imamasi tinkamų veiksmų siekiant užkirsti kelią krizėms ir anksti imtis efektyvių veiksmų prie išorės sienų susidarius tokiais padėčiais ir kad skubių veiksmų dėl tiesioginių veiksmų vietoje Sąjungos lygmeniu būtų imamasi tik jei padėtis labiau komplikuojasi. Atsižvelgiant į šio reglamento tikslus ir vadovaujantis Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatytu proporcingumo principu, šiuo reglamentu neviršijama tai, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Kaip paaiškinta 1 skyriuje, Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų sukūrimas ir būtinų papildomų priemonių nustatymas yra nauji esminiai elementai, turintys didelės įtakos Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų veikimui. Atsižvelgiant į šių pokyčių svarbą, būtina iš dalies pakeisti Reglamentą (ES) 2016/1624 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų. Tai taip pat suteikia galimybę geriau integruoti iš dalies pakeistą EUROSUR į Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas, įtraukiant iš dalies pakeistus Reglamento (ES) Nr. 1052/2013, kuriuo sukurama Europos sienų stebėjimo sistema (EUROSUR), elementus į naująjį reglamentą, kaip nurodyta EUROSUR reglamento vertinimo išvadose.

Iš tiesų tik reglamentu galima pasiekti reikiamą vienodumą, kad būtų galima užtikrinti integruotą išorės sienų valdymą, taip pat užtikrinti veiksmingą Agentūros vaidmenį grąžinimo srityje. Be to, kadangi Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos ir EUROSUR sukurtos

reglamentais, tą pačią teisinę priemonę taip pat tinka taikyti šiam pasiūlymui, kuriuo iš dalies keičiami ir sujungiami du reglamentai.

- **Pagrindinės teisės**

Šiame pasiūlyme gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Visa Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų veikla, susijusi su Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra ir valstybių narių institucijomis, kompetentingomis sienų valdymo ir grąžinimo srityje, turi būti vykdoma visapusiškai laikantis Chartijoje įtvirtintų pagrindinių teisių, įskaitant teisę į prieglobstį (Chartijos 18 straipsnis), apsaugą nuo grąžinimo (Chartijos 19 straipsnis), teisę į privatų ir šeimos gyvenimą (Chartijos 7 straipsnis), teisę į asmens duomenų apsaugą (Chartijos 8 straipsnis) ir teisę į veiksmingą teisinę gynybą (Chartijos 47 straipsnis). Pasiūlyme visapusiškai atsižvelgiama į vaiko teises ir specialius asmenų, kurie dėl savo padėties yra pažeidžiami, poreikius.

Todėl šis pasiūlymas atitinka Europos Sąjungos sutarties 2 ir 6 straipsnius ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją.

3. POVEIKIS BIUDŽETUI

ES įnašas, skirtas Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrai, jau įtrauktas į Sąjungos biudžetą, kaip nurodyta finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje, pridėtoje prie Komisijos pasiūlymo dėl reglamento, kuriuo sukuriamos Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos. Be to, Agentūrai skirti ištekliai nurodyti finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje, pridėtoje prie Komisijos pasiūlymų dėl ETIAS ir Sąveikumo dokumentų rinkinio.

Siekiant sukurti Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas ir užtikrinti, kad Agentūra įsigytų nuosavos įrangos, taip pat tinkamai spręsti kitas šiame pasiūlyme numatytas naujas arba atnaujintas užduotis, prie dabartinio 2019 m. ir 2020 m. ES įnašo pagal dabartinę daugiametę finansinę programą reikia pridėti 577,5 mln. EUR, dėl kurių gali prireikti panaudoti specialias DFP reglamente numatytas priemones. 2021–2027 m. laikotarpiui atnaujintiems Agentūros užduotims ir funkcijoms finansuoti iš viso reikės 11 270 mln. EUR ES lėšų, daugiausia susijusių su Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų įgyvendinimo ir Agentūros nuosavos įrangos įsigijimu. Šias sumas papildys atitinkamas Šengeno asocijuotųjų šalių įnašas.

Prašomą 2021–2027 m. laikotarpio ES įnašą galima finansuoti neviršijant viršutinių ribų, nustatytų 2018 m. gegužės 2 d. pasiūlyme dėl DFP.

Kalbant apie žmogiškuosius išteklius, tikimasi, kad iki 2020 m. Agentūroje dirbs 1 000 darbuotojų. Kad būtų galima sukurti Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas, Agentūrai bus skirta papildomų etatų: nuo 750 etatų 2019 m., iki 3 000 etatų 2025 m. Šie papildomi etatai bus po lygiai paskirstyti laikiniejiems darbuotojams ir sutartininkams. Nauji etatai iš esmės bus naudojami Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų 1 kategorijos darbuotojams įdarbinti ir parengti. Tačiau prie šios kategorijos taip pat bus priskirti darbuotojai, numatyti ETIAS centrinio padalinio sukūrimo ir eksploatavimo reikmėms.

Be to, į minėtus 3 000 etatų Agentūra galėtų skirti iki 4 proc. visų nuolatinių pajėgų – tai būtų darbuotojai, padėsiantys steigti Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas (įdarbinimo, kasdienio valdymo, veiklos planavimo ir kitose srityse), atrinkti darbuotojus į operatyvinius padalinius, įsigyti Agentūrai reikiamos įrangos, taip pat vykdyti kitas naujas užduotis, susijusias su Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų veikla, įskaitant EUROSUR, ir sustiprintais įgaliojimais grąžinimo srityje bei FADO perėmimu.

Be Agentūros biudžeto, bus naudojamos lėšos iš migracijos ir sienų valdymo srities fondų – bus teikiama parama valstybėms narėms įgyvendinant išplėstą EUROSUR, tam panaudojant turimus išteklius iš 2020 m. Vidaus saugumo fondo pasienio ir vizų srityje (52,5 mln. EUR) ir iš kuriamo Integruoto sienų valdymo fondo (647,5 mln. EUR) 2021–2027 m. laikotarpiu; 10 proc. šių lėšų bus skirta EUROSUR. Atitinkami veiksmai bus įgyvendinami taikant pasidalijamąjį arba tiesioginį valdymą.

Šiame pasiūlyme išdėstytas nuostatas papildys peržiūrėto Finansinio pagrindų reglamento nuostatos dėl decentralizuotų agentūrų, įskaitant griežtesnes nuostatas dėl šių agentūrų valdymo kovos su sukčiavimu, pažeidimų, interesų konfliktų ir vidaus kontrolės srityse.

4. PARENGIAMASIS PROCESAS IR KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS

2017 m. Komisija Europos Vadovų Tarybai, Europos Parlamentui ir Tarybai pateikė penkias pažangos ataskaitas, kuriose apžvelgė Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų veiksmingumo didinimo pažangą ir išnagrinėjo nustatytus trūkumus. Po šių ataskaitų pateikimo dažnai buvo rengiamos diskusijos Taryboje ir daromi pranešimai atitinkamuose Europos Parlamento komitetuose.

Vasario mėn. komunikate¹⁰ Komisija nustatė Sąjungos daugiametės finansinės programos prioritetus ir numatė kelias galimybes, kaip užtikrinti stiprią ir gerai veikiančią Europos sienų ir pakrančių apsaugos tarnybą, kuri būtų itin svarbi visiškai integruotos Europos sienų valdymo sistemos dalis. 2018 m. gegužės 2 d. komunikate¹¹, pridėjame prie kitos daugiametės finansinės programos pasiūlymo, Komisija dar kartą patvirtino savo įsipareigojimą siekti šio tikslo ir pasiūlė sukurti nuolatinę pajėgas, kurias sudarytų maždaug 10 000 sienos apsaugos pareigūnų.

Liepos 5 d.. Agentūros valdančioji taryba surengė neoficialų seminarą, kad aptartų būsimą Agentūros teisinę sistemą, o Komisijai buvo pateiktas jo protokolas ir atskiros 8 valstybių narių pozicijos. Be to, nauji Agentūros įgaliojimai buvo aptarti liepos 9 d. Imigracijos, sienų ir prieglobsčio strateginio komiteto posėdyje, kuriame valstybių narių atstovai išreiškė savo preliminarį nuomonę dėl DFP pasiūlyme pateiktų idėjų. Kalbant apie EUROSUR, Komisija, remdamasi Reglamento Nr. 1052/2013 2 straipsnio 3 dalimi, atliko bendrą EUROSUR vertinimą. Šio vertinimo ataskaita pridedama prie pasiūlymo. Vertinimo ataskaitoje padaryta išvada, kad EUROSUR sistema atitinka jos tikslus, tačiau jos veikimas galėtų būti patobulintas – techninės informacijos sistemos pagrindu galėtų būti sukurta valdymo sistema,

¹⁰ Komisijos komunikatas „Europos Sąjungai, veiksmingai siekiančiai savo prioritetų po 2020 m., skirta nauja, moderni daugiametė finansinė programa“ (COM(2018) 98).

¹¹ Komisijos komunikatas „Šiuolaikiškas biudžetas Sąjungai, kuri apsaugo, suteikia galių ir gina. 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa“ (COM(2018) 321).

skirta keitimuisi informacija ir bendradarbiavimui. Toliau buvo konsultuojamasi su EUROSUR ekspertų grupe, kurią Agentūra sukūrė ir valdo siekdama palengvinti EUROSUR įgyvendinimą, ir su Komisijos įsteigta EUROSUR ekspertų grupe, kurioje aptariamas ir stebimas vertinimo procesas ir aptariami galimi dabar galiojančio reglamento pakeitimai. 2018 m. vasario mėn. 6 ir 7 d. Komisija surengė specialų praktinį seminarą, kuriame su pramonės atstovais, mokslininkais ir vyriausybės ekspertais iš valstybių narių, ES institucijų ir agentūrų aptarė EUROSUR veiklos aspektus, susijusius su technologijomis ir pramone. Siekdama įvertinti įvairių pasiūlyme numatytų pakeitimų sąnaudas ir naudą, Komisija užsakė tyrimą, kad būtų įvertintas įvairių galimybių, kaip pakeisti Europos sienų stebėjimo sistemą (EUROSUR), poveikis.

Atsižvelgiant į 2018 m. birželio 28 d. Europos Vadovų Tarybos raginimą toliau stiprinti Agentūros pagalbinį vaidmenį suteikiant jai daugiau įgaliojimų ir į tai, kad į šį raginimą reikia reaguoti laiku, nuspręsta poveikio vertinimo neatlikti.

5. IŠSAMUS KONKREČIŲ PASIŪLYMO NUOSTATŲ PAAIŠKINIMAS

Pasiūlymu (8 straipsniu) numatomas **Europos integruoto sienų valdymo daugiametės strateginės politikos ciklas** – tai būdas užtikrinti, kad Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos veiksmingai įgyvendintų Europos integruotą sienų valdymą. Daugiametės politikos ciklas užtikrins sąveikų, vieningą ir tęstinį procesą, per kurį visiems susijusiems Sąjungos ir valstybių narių subjektams, veikiantiems sienų valdymo ir grąžinimo srityje, bus teikiamos strateginės gairės, kaip nuosekliai, integruotai ir metodiškai įgyvendinti Europos integruoto sienų valdymo principus. Ciklas prasidės priėmus Europos integruoto sienų valdymo politines gaires, kurios bus išdėstytos Komisijos deleguotajame akte, o tuomet šis aktas bus įgyvendinamas pagal Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros parengtą techninę ir veiklos strategiją bei valstybių narių parengtas nacionalines strategijas. Rengiantis kitam ciklui bus užbaigtas šių trijų etapų įgyvendinimas.

Pagrindiniai pasiūlymo sukurti **Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgos** elementai ir kitų **pagrindinių pajėgumų** stiprinimas (žr. visų pirma 5 straipsnio 2 dalį, 55–60, 63 ir 64 straipsnius).

- Pagrindiniai elementai, susiję su Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinėmis pajėgomis, paaiškinti 1 skyriuje – visų pirma tai nuostatos dėl jų sudėties, dydžio, veiklos sričių, privalomojo pobūdžio ir vykdomųjų įgaliojimų taikymo.
- Atsižvelgiant į nuolatinių pajėgų sudėtinį pobūdį, pasiūlyme nustatoma **Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų** operatyvinių darbuotojų sąvoka – tai sienos apsaugos pareigūnai, grąžinimo lydintieji asmenys, grąžinimo specialistai ir kiti atitinkami darbuotojai. Juos bus galima siųsti į trijų tipų grupes – sienų valdymo būrius, grąžinimo grupes ir migracijos valdymo rėmimo grupes.

- Valstybių narių **individualūs įnašai į Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas** nustatomi pagal IV ir V priedus. Individualių įnašų paskirstymas grindžiamas paskirstymo schema, dėl kurios susitarta greitojo reagavimo rezervo srityje ir kuri pateikta dabar galiojančio Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų reglamento I priede.
- Komisija atlieka Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų veikimo ir jų sudėties **laikotarpio vidurio peržiūrą**. Remdamasi laikotarpio vidurio peržiūra, Komisija gali svarstyti galimybę iš dalies pakeisti atitinkamus priedus.
- Siekiant sukurti bendrą profesinę kultūrą, iš Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų siunčiamiems būriams (grupėms) turėtų būti rengiami **specialūs mokymai ir suteikiama uniforma**.
- Kadangi Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų būriai (grupės) bus siunčiami į trečiųjų šalių teritoriją, Agentūra turėtų plėtoti **savo pačios vadovavimo pajėgumus ir kontrolės mechanizmus**.
- Tam, kad būtų galima spręsti problemas, kylančias dėl vis dar išliekančių savanoriško valstybių narių techninės įrangos, visų pirma didelės apimties, telkimo spragų, Agentūra **pati turėtų turėti įrangą**, kuri būtų naudojama per bendras operacijas, teikiant skubią pasienio pagalbą ar vykdant kitą operatyvinę veiklą. Nuo 2011 m. Agentūra turi teisinę galimybę pati įsigyti ar išsinuomoti techninę įrangą, tačiau tai labai apsunkina biudžeto išteklių trūkumas. Priėmus 2016 m. reglamentą, Agentūrai skirtas specialus 40 mln. EUR biudžetas mažo ir vidutinio dydžio įrangai įsigyti; Agentūra padarė pažangą pasinaudodama šiomis galimybėmis. Dėl šių pokyčių ir atsižvelgdama į didelį Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų sukūrimo užmojį, Komisija pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą numatė skirti nemažą finansinį paketą, kad **Agentūra galėtų įsigyti, prižiūrėti ir eksploatuoti** savo praktinius poreikius atitinkančius **oro, jūros ir sausumos operacijoms reikalingus išteklius**.
- Nors reikiamos įrangos, ypač didelės apimties, įsigijimas gali užtrukti ilgai, ilgainiui pagrindinė operatyvinėms užduotims naudojamos įrangos dalis turėtų tapti nuosava Agentūros įranga, o valstybių narių įnašai turėtų būti pasitelkiami tik išskirtinėmis aplinkybėmis. Paprastai už Agentūros įrangos naudojimą turėtų būti atsakingi Agentūros techniniai darbuotojai, priklausantys Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinėms pajėgoms. Tam, kad siūlomi finansiniai ištekliai būtų veiksmingai naudojami Agentūros nuosavai įrangai, šis procesas turi būti grindžiamas **daugiamete strategija**, kurią kuo anksčiau turėtų priimti valdančioji taryba, ir prie jos pridėti veiksmų planu.
- Siekiant sudaryti geresnes sąlygas Agentūrai dirbti valstybėse narėse, kurios yra priimančiosios šalys jai vykdant operatyvinę veiklą prie išorės sienų ir grąžinimo srityje, Agentūrai bus suteikta galimybė tose valstybėse narėse įsteigti **atstovybių biurus**, kurie veiktų, kol vykdoma atitinkama veikla. Šių

atstovybių biurų užduotis – užtikrinti Agentūros ir priimančiųjų valstybių narių bendradarbiavimą, t. y. veiklos koordinavimą, komunikaciją ir logistinę paramą, taip pat užtikrinti sklandžią visų su ta operatyvine veikla susijusių procesų eigą. Jie bus įsteigti vietovėse, esančiose geografiškai netoli nuo vietų, kur vykdomi operatyviniai veiksmai.

Pasiūlymu (9 ir 67 straipsniai) nustatomas **integruotas Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų planas**. Šiame plane bus sujungti skirtingi valstybių narių sienų apsaugos bei grąžinimo institucijų ir Agentūros veiklos planavimo procesai – trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais. Integruotas planavimas bus grindžiamas Europos integruoto sienų valdymo daugiametės strateginės politikos ciklu.

- Pasiūlyme nustatoma standartinė **planavimo pagal Agentūros nustatytus scenarijus** metodika. Pagal šiuos rizikos analize pagrįstus scenarijus bus atsižvelgiama į geopolitines aplinkybes, o juos tvirtins Agentūros valdančioji taryba.
- Šiuo pasiūlymu numatomas Europos sienų ir pakrančių apsaugos **pajėgų pajėgumų plėtojimo planavimas**. Šiame pasiūlyme numatytas pajėgumų plėtojimo planavimas yra mechanizmas, kuriuo siekiama atsižvelgti į valstybių narių ir Agentūros ilgalaikius planus ir juos suderinti, siekiant nustatyti potencialą mokymo ir švietimo, techninės ir operatyvinės standartizacijos srityse, taip pat vykdant bendrus įrangos viešuosius pirkimus bei mokslinių tyrimų ir taikomosios plėtros srityje. Agentūra įgis naujų pajėgumų, kad paremtų individualius valstybių narių poreikius; taip pat ji atliks svarbų vaidmenį koordinuojant visų Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų pajėgumų plėtrą.
- Vykdamas pajėgumų plėtojimo planavimą bus parengtas **Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų pajėgumų planas**, kurį patvirtins Agentūros valdančioji taryba ir kuris bus pridėtas prie integruoto sienų valdymo techninės ir veiklos strategijos. Šis pajėgumų planas nurodys kryptį, kuria bus plėtojami Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų pajėgumai. Remiantis šiuo pajėgumų planu bus parengti viešųjų pirkimų planai ir technologijų veiksmų planai. Vadovaujantis šiais viešųjų pirkimų planais valstybėms narėms ir Agentūrai bus lengviau įsigyti ir išsinuomoti techninės įrangos¹², o technologijų veiksmų planai padės Agentūrai nustatyti svarbiausias mokslinių tyrimų sritis¹³, taip pat į juos bus atsižvelgta programuojant ES priemones, kuriomis remiama operatyvinė veikla ir moksliniai tyrimai integruoto sienų valdymo ir grąžinimo srityje.
- Pasiūlymu sustiprinami dabar valstybių narių lygmeniu taikomi reikalavimai dėl **nenumatytų atvejų planavimo**, kuris vykdomas kaip bendro integruoto planavimo proceso dalis. Nenumatytų atvejų planavimas apima visas reikiamas

¹² Pagal Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų reglamento 38 straipsnį.

¹³ Pagal Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų reglamento 37 straipsnį.

priemonės ir išteklius, kad būtų galima sustiprinti gebėjimus, įskaitant logistiką ir paramą, kai prie išorės sienų nustatomas aukštesnis poveikio lygis, įskaitant pajėgumus teikti paramą siunčiant papildomus pajėgumus, kuriuos koordinuoja Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra. Šiems planams ir toliau turėtų būti taikomas kokybės kontrolės mechanizmas, kuris yra pažeidžiamumo vertinimo mechanizmo dalis.

- Trumpuoju laikotarpiu **operatyvinis planavimas** valstybių narių tarpusavyje ir su Agentūra bus koordinuojamas pagal EUROSUR sistemą, laikantis Agentūros nustatytos bendrų sienų valdymo operacijų planavimo tvarkos¹⁴.

Pasiūlymu (18 ir tolesni straipsniai) į **Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų reglamentą įtraukiamos nuostatos dėl EUROSUR**, nes ši sistema yra būtina Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų veikimui.

- EUROSUR taps informacijos mainų valdymo ir už sienų valdymą atsakingų valstybių narių nacionalinių institucijų ir Agentūros bendradarbiavimo sistema, kuri veiks įvairių valstybių narių ir Agentūros informacinių sistemų pagrindu, taip pat bus **plečiamas nacionalinių koordinavimo centrų vaidmuo ir kompetencija**.
- Pasiūlymu **supaprastinami esami dabartinio EUROSUR reglamento elementai ir pagerinamas EUROSUR reaktyvumas**. Kai kurios dabar galiojančio EUROSUR reglamento techninės nuostatos bus perkeltos į įgyvendinimo aktus, kad būtų aiškesnis jų techninis įgyvendinimas, užtikrintas didesnis lankstumas ir galimybės atnaujinti operatyvines nuostatas, taip pat tai užtikrins jų privalomąjį pobūdį.

Pasiūlymu **išplečiama dabartinė EUROSUR taikymo sritis** – be sausumos ir jūrų sienų stebėjimo, ji apims ir **sienų kontrolę** (patikrinimus sienos perėjimo punktuose ir oro eismo sienų stebėjimą, apie kuriuos šiuo metu valstybės narės praneša savanoriškai), nes tai leis susidaryti išsamų vaizdą apie padėtį prie išorės sienų ir išplėsti reagavimo pajėgumus. Agentūra užmėgs naujų rūšių tarpžinybinį bendradarbiavimą su aviacijos sektoriaus institucijomis, kad būtų geriau nustatomos naujos pilotuojamų ir bepiločių orlaivių keliamos grėsmės ir į jas būtų geriau reaguojama.

Kaip išdėstyta toliau, pasiūlymu sustiprinamas Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų **informuotumas apie padėtį, rizikos analizė, prevencija ir gebėjimas reaguoti**.

- Siekiant **sustiprinti** Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų **rizikos analizės funkciją**, bus užtikrintas įvairių informacijos šaltinių ir metodų, sienų ruožų ir poveikio lygių, taikomų pagal EUROSUR, ir Agentūros bei valstybių narių taikomų pagal bendrą integruotą rizikos vertinimo metodiką (CIRAM) FRONTEX rizikos vertinimo tinkle (FRAN), taip pat pažeidžiamumo vertinimų suderinamumas (31 straipsnis).

¹⁴ Kaip aprašyta Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų reglamento 16 straipsnyje.

- Išplečiant EUROSUR sistemą, pasiūlymu **gerinamas Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų informuotumas apie padėtį** (29 straipsnis). Pasiūlymu sujungiama dabartinė pasienio žvalgybos vaizdo sistema, kurioje pateikiama informacija apie pasienio sritį, ir Europos padėties vaizdo sistema, kuri dabar galiojančiame reglamente atitinka informaciją, surinktą Šengeno erdvėje. Nuo šiol tiek strateginiu, tiek taktiniu lygmenimis nustatant migracijos padėtį prie ES išorės sienų, atsižvelgiama ir į antrinį judėjimą. Valstybės narės ir Agentūra nuo šiol galės naudotis šia informacija ir ją papildyti tiesiogiai per EUROSUR nacionalinius koordinavimo centrus.
- Teisiškai nustatomas **EUROSUR gretinimo paslaugų mechanizmas** (29 straipsnis), pakeisiantis dabartiniame EUROSUR reglamente nurodytą „bendrą stebėjimo priemonių naudojimą“. Naudodama EUROSUR gretinimo paslaugas Agentūra teikia nacionaliniams koordinavimo centrams ir savo pačios reikmėms reikiamą informaciją apie išorės sienas. EUROSUR gretinimo paslaugos ir toliau bus teikiamos bendradarbiaujant Agentūrai ir trečiosioms šalims. Stebėdama pasienio zoną Agentūra toliau naudosis palydovinio žemės stebėjimo paslaugomis pagal kosmoso programą „Copernicus“, tačiau su kitomis ES agentūromis ir tarptautiniais partneriais sukurs ir naujų EUROSUR gretinimo paslaugų, atitinkančių naująją EUROSUR taikymo sritį. Pavyzdžiui, tokį tarpžinybinį bendradarbiavimą oro sienų stebėjimo srityje turėtų vykdyti Agentūra, Europos dangaus oro eismo valdymo tinklo (EUROCONTROL) valdytojas ir Europos aviacijos saugos agentūra (EASA).
- Pasiūlyme (30 straipsnis) nustatomas reikalavimas atlikti Europos integruoto sienų valdymo **strateginę rizikos analizę**, kurią Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra rengs kas dvejus metus ir kurioje ji pateiks ilgalaikių įžvalgų ir analizę, praversiančią ateinančiais metais. Ši analizė būtų išeities taškas, nuo kurio Komisija pradėtų Europos integruoto sienų valdymo daugiametės strateginės politikos ciklą. Strateginė rizikos analizė padės aukštu lygiu numatyti scenarijus, kuriais bus grindžiamas integruotas planavimas.
- Kadangi pažeidžiamumo vertinimai ir Reglamentu (ES) Nr. 1053/2013 nustatytas Šengeno vertinimo mechanizmas yra du vienas kitą papildantys mechanizmai, kuriais **Europoje užtikrinama tinkamo Šengeno erdvės veikimo kokybės kontrolė**, Komisija ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra turi aiškiai susitarti dėl reguliaraus keitimosi juos naudojant gautais duomenimis, kad tų mechanizmų sąveika būtų kuo didesnė (34 straipsnis).
- Siekiant geriau spręsti krizines situacijas, kai sienos ruože situacija yra tokia, kad kyla pavojus Šengeno erdvės veikimui, EUROSUR sistema papildyta dar vienu, ketvirtuoju, poveikio lygiu – tai kritinis lygis. Nustačius kritinį poveikio lygį, bus automatiškai taikomos ES pasienio ir pakrančių apsaugos agentūros nuolatinių pajėgų reagavimo priemonės (35, 36 ir 42 straipsniai).
- Komisija siūlo naujų nuostatų dėl **migracijos valdymo rėmimo grupių** (41 straipsnis), kuriomis užtikrinamas suderinamumas su iš dalies pakeistu

pasiūlymu dėl Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros reglamento, teikiamu kartu su šiuo pasiūlymu. Komisija siūlo numatyti daugiau atvejų, kuriais būtų pasitelkiamos migracijos valdymo rėmimo grupės – jų siuntimui reikalingas atitinkamos valstybės narės prašymas, tačiau nuo šiol jos galės būti siunčiamos ne vien neproporcingai didelių migracijos sunkumų atveju. Kaip jau numatyta dabar galiojančiame reglamente, Komisija bus atsakinga už veiksmų koordinavimą vietoje, taip pat valstybių narių prašymų koordinavimą ir poreikių vertinimą. Taip bus užtikrintas įvairių atitinkamų Sąjungos agentūrų veiksmų nuoseklumas ir Agentūros bei valstybių narių išteklių sinergija.

- Plėtojant galiojančias nuostatas, pasiūlymu (42 straipsnis) sustiprinamas vykdomojo direktoriaus vaidmuo – jis bus **įgaliotas siūlyti atitinkamai valstybei narei konkrečius Agentūros operatyvinius veiksmus**, jei tai pagrįsta atsižvelgiant į pažeidžiamumo vertinimo rezultatus ar rizikos analizę arba kai viename ar keliuose sienos ruožuose nustatomas kritinis poveikio lygis. Jei pasiūlius imtis veiksmų dėl jų nebendradarbiaujama, apie tai turėtų būti pranešta Komisijai, kad ji galėtų įvertinti ir nuspręsti, ar pagal 43 straipsnį gali reikėti imtis tolesnių veiksmų spręsti situacijai, dėl kurios reikia imtis skubių veiksmų prie ES išorės sienų.

Pasiūlymu pagerinamas keitimasis informacija ir bendradarbiavimas Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgose (žr. 12 straipsnį).

- Įgyvendinimo aktuose išsamiau nurodoma EUROSUR sistemoje teiktinos informacijos rūšis, taip pat subjektai, atsakingi už konkrečios informacijos rinkimą, tvarkymą, archyvavimą ir perdavimą, didžiausias pranešimų vėlavimas, duomenų saugumo ir duomenų apsaugos principai (žr., pvz., 25 straipsnį).
- **Agentūra realiuoju laiku stebės** tinklų ir sistemų techninę būklę bei valstybių narių teikiamos informacijos kokybę ir dalyvis ja su sistemos naudotojais – tai yra vienas esminių EUROSUR patikimumo veiksmų (24 straipsnis).
- **Ryšių tinklas** sukurtas remiantis dabar galiojančiu EUROSUR reglamentu – jame valstybės narės ir Agentūra gali keistis ES įslaptinta informacija. Nuo šiol šis ryšių tinklas (14 ir 15 straipsniai) bus naudojamas visiems informacijos mainams tarp įvairių Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų padalinių, o slaptumo žymos laipsnis padidinamas nuo RESTREINT UE/EU RESTRICTED iki CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL – taip siekiama padidinti informacijos saugumą ir sustiprinti proceso dalyvių tarpusavio pasitikėjimą.
- Tam, kad keitimasis informacija vyktų sklandžiau, Agentūra parengs **techninius standartus**, o per nacionalinius koordinavimo centrus bus sustiprintas **informacijos saugumas** (16 straipsnis).

Pasiūlymu gerinamas **ES atsakas grąžinimo srityje**, atsižvelgiant į toliau nurodytus aspektus (žr. 49 straipsnį ir toliau).

- Pasiūlymu taip pat papildomai išplečiami Agentūros įgaliojimai, kad ji **teiktų techninę ir operatyvinę pagalbą valstybėms narėms vykdamas grąžinimo procedūras**, nepažeidžiant valstybių narių atsakomybės už sprendimų grąžinti priėmimą, įskaitant sprendimų grąžinti rengimą, trečiųjų šalių piliečių tapatybės nustatymą ir pasirengimo grąžinti bei su grąžinimu susijusią valstybių narių veiklą.
- Siekiant dar labiau padėti valstybėms narėms, Agentūrai taip pat pavesta:
 - sukurti grąžinimo bylų valdymo sistemos pavyzdinį modelį, pagal kurį nustatoma nacionalinių grąžinimo valdymo sistemų struktūra;
 - padėti joms plėtoti savo nacionalines sistemas arba jas suderinti su modeliu;
 - sukurti centrinę sistemą ir nacionalinių grąžinimo valdymo sistemų bei centrinės sistemos ryšių infrastruktūrą, kuriomis remiantis būtų tvarkoma visa informacija ir duomenys, Agentūrai reikalingi teikiant techninę ir operatyvinę pagalbą pagal šį reglamentą.
- **Aktyvesnis bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis.** Padėti vykdyti trečiosiose šalyse arba trečiųjų šalių vykdomą grąžinimo veiklą, be kita ko, į trečiąsias šalis siunčiant Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatines pajėgas, taip pat stiprinant bendradarbiavimą su trečiųjų šalių valdžios institucijomis grąžinimo srityje, be kita ko, kelionės dokumentų gavimo klausimu.
- **Stiprinti Agentūros įgaliojimus tvarkyti** su jos veikla grąžinimo srityje susijusius **asmens duomenis**, taip pat keistis informacija su trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis dėl grąžinimo veiklos.

Pasiūlymu **sustiprinamas Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų išorės aspektas (žr. 72–79 straipsnius).**

- Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos galės veikti ne tik kaimyninėse trečiosiose šalyse, taip pat grąžinimo srityje, kaip nurodyta pirmiau.
- Pasiūlyme **apibūdinta, kokiomis sąlygomis Agentūra teiks techninę ir operatyvinę pagalbą trečiosioms šalims.** Prireikus Agentūros veikla galėtų būti vykdoma prie bet kurios atitinkamos trečiosios šalies sienų, pritarus valstybei (-ėms) narei (-ėms), kuri (-ios) teritorija ribojasi su operacijos vykdymo teritorija.
- Pasiūlymu gerinamas keitimasis informacija su trečiosiomis šalimis per EUROSUR nacionalinius koordinavimo centrus, išsaugant istorinius valstybių narių ir trečiųjų šalių santykius. Jame bus išsamiai nustatyta, kokiomis sąlygomis bus keičiamasi duomenimis su trečiųjų šalių institucijoms ir joms bus teikiamos EUROSUR gretinimo paslaugos.

- Atsižvelgiant į Komisijos pasiūlymą dėl Europos imigracijos ryšių palaikymo pareigūnų tinklo sukūrimo (nauja redakcija), **pripažįstamas imigracijos ryšių palaikymo pareigūno vaidmuo** keičiantis informacija ir bendradarbiaujant. Be Europos imigracijos ryšių palaikymo pareigūnų tinklo, oficialiai nustatomi ryšiai su nacionaliniais koordinavimo centrais ir Agentūra.
- **Patikslintas Komisijos vaidmuo bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis:** Komisija remia valstybes nares ir Agentūrą bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis srityje, rengdama pavyzdines nuostatas ir tikrindama, ar atitinkamos dvišalių ir daugiašalių susitarimų ir darbo tvarkos susitarimų nuostatos atitinka reglamentą.

Galiausiai, remdamasi 2017 m. kovo 27 d. Tarybos išvadomis, Komisija siūlo į Europos sienų ir pakrančių apsaugos sistemą įtraukti Klastotų ir autentiškų dokumentų internete (FADO) sistemą. FADO yra Europos dokumentų archyvavimo sistema, skirta valstybių narių keitimosi informacija apie tikrus ir suklastotus dokumentus reikmėms; ją šiuo metu tvarko Tarybos generalinis sekretoriatas. Tokia bendra Sąjungos dokumentų archyvavimo sistema yra labai naudinga kovos su dokumentų klastojimu priemonė, nes padeda lengviau aptikti suklastotus dokumentus. Į Europos sienų ir pakrančių apsaugos sistemą integravus FADO, Agentūrai bus sudarytos sąlygos perimti ir valdyti sistemą. **FADO** integravimas padės pasiekti toliau nustatytą rezultatų (80 straipsnis).

- Siekiant padėti valstybėms narėms tikrinti dokumentų autentiškumą pasienyje, pagal šį pasiūlymą Agentūra įgaliojama perimti ir pritaikyti **Klastotų ir autentiškų dokumentų internete (FADO)** sistemą prie dabartinių ir būsimų reikalavimų. 1998 m. gruodžio 3 d. Tarybos bendrieji veiksmai 98/700/TVR bus visiškai panaikinti ir pakeisti Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų reglamento teisiniu pagrindu, kad Agentūra galėtų perimti dabartinę sistemą. Įgyvendinimo nuostatos bus išdėstytos įgyvendinimo aktuose. Taip būtų užtikrintas valstybių narių ekspertų dalyvavimas (pasitelkiant dabartinį 6 straipsnyje nustatytą komitetą) ir būtų galima pritaikyti sistemą prie būsimų poreikių.
- FADO sistemos **daugiasluoksni struktūra** turėtų būti išsaugota, nes ji būtina, kad įvairiems suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant plačiąją visuomenę, būtų teikiama įvairi informacija apie dokumentus. Kalbant apie **pereinamąjį laikotarpį**, reikėtų užtikrinti, kad dabartinė FADO sistema veiktų tol, kol pradės veikti nauja sistema, ir kad esami duomenys būtų perkelti į naująją sistemą, jei tam pritaria valstybės narės kaip duomenų savininkės.

Galiausiai pasiūlyme taip pat nagrinėjami kai kurie Agentūros valdymo ir administracinių klausimų aspektai:

- Atsižvelgiant į Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų nuolatinių pajėgų sukūrimą ir į bendrą Agentūros įgaliojimų išplėtimą, visų pirma grąžinimo srityje, vietoj vieno vykdomojo direktoriaus pavaduotojo, kaip numatyta dabartiniame reglamente (105 straipsnis), numatyta paskirti **tris**. Kiekvienam iš

trijų vykdomojo direktoriaus pavaduotojų turėtų būti paskirta konkreči atsakomybės sritis.

- Kadangi Agentūra yra Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų esminis elementas, atsakingas už integruotą išorės sienų valdymą, o Komisija atlieka svarbų vaidmenį atsižvelgiant į Europos integruoto sienų valdymo daugiametės strateginės politikos ciklą (žr. 8 straipsnį), Komisijos atsakomybė agentūros valdymo srityje turėtų atitikti 2012 m. liepos 19 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos patvirtintus **bendro požiūrio į Sąjungos decentralizuotas agentūras principus** (pvz., dėl vykdomojo direktoriaus pavaduotojų skyrimo, 105 straipsnis).
- Pasiūlymu įsteigiamas **komitetas**, padedantis Komisijai rengti įvairius reglamente numatytus įgyvendinimo aktus. Tačiau, kiek tai susiję su FADO, turėtų būti naudojamas esamas 6 straipsnio komitetas (117 straipsnis).

Pasiūlyme pakartotos dabartinio reglamento nuostatos, susijusios su Airija ir Jungtine Karalyste.

Komisija mano, kad minėti pakeitimai yra būtini siekiant užtikrinti, kad Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos būtų tinkamai aprūpintos, ir veiktų veiksmingai ir visapusiškai ir efektyviai padėtų valstybėms narėms apsaugoti Sąjungos išorės sienas.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų,
kuriuo panaikinami Tarybos bendrieji veiksmai Nr. 98/700/TVR, Europos Parlamento
ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1052/2013 ir Europos Parlamento ir Tarybos
reglamentas (ES) Nr. 2016/1624**

*Europos Komisijos medžiaga vadovų susitikimui
Zalcburge, 2018 m. rugsėjo 19–20 d.*

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 77 straipsnio 2 dalies b ir d punktus ir į 79 straipsnio 2 dalies c punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹⁵,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę¹⁶,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Sąjungos politikos išorės sienų valdymo srityje tikslas – parengti ir įgyvendinti Europos integruotą sienų valdymą nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis, nes tai būtinas laisvo asmenų judėjimo Sąjungoje aspektas ir viena iš pagrindinių laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės sudedamųjų dalių. Europos integruotas sienų valdymas yra labai svarbus migracijos valdymo gerinimo aspektas. Siekiama veiksmingai valdyti išorės sienų kirtimą, spręsti su migracija susijusius sunkumus ir šalinti ateityje galinčias kilti grėsmes prie tų sienų, taip padedant kovoti su sunkiais nusikaltimais, kuriems būdingas tarpvalstybinis aspektas, ir užtikrinant aukšto lygio vidaus saugumą Sąjungoje. Be to, veiksmų būtina imtis visapusiškai gerbiant pagrindines teises ir užtikrinant laisvą asmenų judėjimą Sąjungoje;
- (2) Europos Sąjungos valstybių narių Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra įsteigta Tarybos

¹⁵ OL C , , p. .

¹⁶ OL C , , p. .

reglamentu (EB) Nr. 2007/2004¹⁷. 2005 m. gegužės 1 d. pradėjusi vykdyti jai pavestas užduotis, ji sėkmingai padėjo valstybėms narėms įgyvendinti operatyvinius išorės sienų valdymo aspektus, vykdydama bendras operacijas ir teikdama skubią pasienio pagalbą, atlikdama rizikos analizę, keisdamosi informacija, palaikydama santykius su trečiosiomis šalimis ir grąžindama grąžinamus asmenis;

- (3) Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra pervadinta į Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrą (toliau – Agentūra), be to, jos užduotys buvo išplėstos, kartu užtikrinant visišką jos veiklos ir procedūrų tęstinumą. Pagrindinė Agentūros užduotis turėtų būti įgyvendinant Europos integruoto sienų valdymo daugiametės strateginės politikos ciklą parengti techninę ir veiklos strategiją, prižiūrėti, kad sienų kontrolė prie išorės sienų būtų veiksminga, atlikti pažeidžiamumo vertinimą ir rizikos analizę, teikti didesnę techninę ir operatyvinę pagalbą valstybėms narėms ir trečiosioms šalims vykdamas bendras operacijas ir teikiant skubią pasienio pagalbą, užtikrinti praktinių priemonių vykdymą susidarius tokiai situacijai, dėl kurios reikia imtis skubių veiksmų prie išorės sienų, teikti techninę ir operatyvinę pagalbą atliekant nelaimės jūroje ištiktų asmenų paieškos ir gelbėjimo operacijas, organizuoti, koordinuoti ir vykdyti grąžinimo operacijas bei grąžinimo pagalbą ir teikti techninę ir operatyvinę pagalbą trečiosiose šalyse vykdomai grąžinimo veiklai.
- (4) Nuo migracijos krizės pradžios 2015 m. Komisija ėmėsi svarbių iniciatyvų Sąjungos sienų apsaugai sustiprinti. Pasiūlymas gerokai išplėsti Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros įgaliojimus buvo pateiktas 2015 m. gruodžio mėn., ir 2016 m. dėl jo susitarta per rekordiškai trumpą laiką. Reglamentas dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros įsigaliojo 2016 m. spalio 6 d.
- (5) Tačiau Sąjungos išorės sienų kontrolės, grąžinimo ir prieglobsčio sistemas dar reikia tobulinti. Šiuo tikslu, taip pat siekiant sustiprinti esamas ir būsimas operatyvines priemones, Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos turėtų būti pertvarkytos – Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros įgaliojimai turėtų būti sustiprinti, visų pirma suteikiant jai reikiamus pajėgumus, t. y. Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatines pajėgas, kurias sudarytų 10 000 operatyvinių darbuotojų; jos turėtų vykdomuosius įgaliojimus ir galėtų veiksmingai remti valstybės nares šioms saugant išorės sienas, kovoti su antriniu judėjimu ir užtikrinti kur kas veiksmingesnį neteisėtų migrantų grąžinimą.
- (6) 2018 m. birželio 28 d. išvadose į Europos Vadovų Taryba paragino toliau stiprinti Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros pagalbinį vaidmenį, be kita ko, bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis, didinant išteklius ir suteikiant daugiau įgaliojimų, siekiant užtikrinti veiksmingą ES išorės sienų kontrolę ir gerokai sustiprinti veiksmingą neteisėtų migrantų grąžinimą.
- (7) būtina veiksmingai prižiūrėti su išorės sienų kirtimu susijusį procesą, spręsti su migracija susijusius sunkumus ir ateityje galinčias kilti grėsmes prie išorės sienų, užtikrinti aukšto lygio vidaus saugumą Sąjungoje, apsaugoti Šengeno erdvės veikimą ir laikytis fundamentalaus solidarumo principo. Kartu turėtų būti vykdomas aktyvus migracijos valdymas, be kita ko, taikomos reikiamos priemonės trečiosiose šalyse.

¹⁷

2004 m. spalio 26 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2007/2004, įsteigiantis Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūrą (OL L 349, 2004 11 25, p. 1).

Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, būtina sustiprinti Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas ir toliau plėsti Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros įgaliojimus. Iš esmės Agentūrą turėtų sudaryti Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgos, kuriose būtų 10 000 operatyvinių darbuotojų;

- (8) Atsižvelgiant į dar didesnę kokybinę šuolį stiprinant agentūros įgaliojimus, visų pirma į tai, kad jai suteiktas operatyvinis padalinys – Europos sienos apsaugos pareigūnų nuolatinės pajėgos, kurias sudari 10 000 operatyvinių darbuotojų – agentūra, anksčiau vadinta FRONTEX, nuo šiol turėtų būti vadinama ir vykdydama veiklą vadintis tik Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra. Į šį pokytį turėtų būti visapusiškai atsižvelgta, įskaitant išorės ryšiams vaizdinėje medžiagoje;
- (9) įgyvendinant Europos integruoto sienų valdymo sistemą reikėtų užtikrinti derėjimą su kitais politikos tikslais, įskaitant tinkamą tarpvalstybinio transporto veikimą;
- (10) Europos integruoto sienų valdymo sistemą turėtų įgyvendinti Agentūra ir už sienų valdymą atsakingos nacionalinės institucijos, įskaitant pakrančių apsaugos tarnybas tiek, kiek jos vykdo jūrų sienų stebėjimo operacijas ir bet kurias kitas sienų kontrolės užduotis vadovaujantis atsakomybės pasidalijimo principu, ir už grąžinimą atsakingi subjektai. Nors valstybės narės tebėra pirmiausia atsakingos už savo išorės sienų valdymą savo pačių ir visų valstybių narių labui, ir būtent jos kompetentingos priimti sprendimus grąžinti, Agentūra turėtų padėti taikyti su išorės sienų valdymu ir grąžinimu susijusias Sąjungos priemones, sustiprindama, vertindama ir koordinuodama valstybių narių, kurios įgyvendina tas priemones, veiksmus;
- (11) siekiant užtikrinti veiksmingą Europos integruoto sienų valdymo įgyvendinimą ir padidinti bendros grąžinimo politikos veiksmingumą, turėtų būti sukurtos Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos. Joms turėtų būti skirti reikalingi finansiniai ir žmogiškieji ištekliai bei įranga. Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas turėtų sudaryti Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra ir už sienų valdymą atsakingos nacionalinės valdžios institucijos, įskaitant pakrančių apsaugos tarnybas, kai jos vykdo sienų kontrolės užduotis, ir už grąžinimą atsakingas institucijas. Jos remsis bendru informacijos, pajėgumų ir sistemų naudojimu nacionaliniu lygmeniu ir atsakomaisiais Agentūros veiksmiais Sąjungos lygmeniu;
- (12) Europos integruotu sienų valdymu nekeičiama atitinkama Komisijos ir valstybių narių kompetencija muitų srityje, visų pirma kiek tai susiję su kontrole, rizikos valdymu ir keitimusi informacija;
- (13) išorės sienų kontrolės ir grąžinimo politikos formavimas ir teisės aktų rengimas, įskaitant Europos integruoto sienų valdymo strategijos rengimą lieka Sąjungos institucijų atsakomybė. Turėtų būti užtikrinamas glaudus Agentūros ir tų institucijų veiklos koordinavimas;
- (14) Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos turėtų veiksmingai įgyvendinti Europos integruotą sienų valdymą pasitelkdamos Europos integruoto sienų valdymo daugiametės strateginės politikos ciklą. Daugiametės politikos ciklas turėtų užtikrinti integruotą, vieningą ir tęstinį procesą, per kurį visiems susijusiems Sąjungos lygmenims ir valstybių narių subjektams, veikiantiems sienų valdymo ir grąžinimo srityje, būtų teikiamos strateginės gairės, kaip nuosekliai įgyvendinti Europos integruoto sienų valdymo principus. Jame taip pat aptariami visi klausimai dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų ryšių su Komisija, kitomis institucijomis ir įstaigomis, taip pat dėl bendradarbiavimo su kitais susijusiais partneriais, įskaitant, nelygu situacija, trečiąsias šalis ir trečiuosius subjektus.

- (15) Siekiant įgyvendinti Europos integruotą sienų valdymą būtina integruotai planuoti valstybių narių ir Agentūros veiksmus, susijusius pasienio ir grąžinimo operacijomis, nenumatytų atvejų planavimo srityje pasirengti reagavimui tais atvejais, kai prie išorės sienų nustatomi aukštesni poveikio lygiai, ir koordinuoti ilgalaikį pajėgumų vystymą – tiek įdarbinimo ir mokymų srityje, tiek įsigyjant ir plėtojant įrangą;
- (16) šio reglamento įgyvendinimu nedaromas poveikis Sąjungos ir valstybių narių kompetencijos pasidalijimui ir valstybių narių įsipareigojimams pagal Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją, Tarptautinę konvenciją dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje, Tarptautinę jūrų paieškos ir gelbėjimo konvenciją, Jungtinių Tautų konvenciją dėl kovos su tarptautiniu organizuotu nusikalstamumu ir jos Protokolą dėl neteisėto migrantų įvežimo sausuma, jūra ir oru, Konvenciją dėl pabėgėlių statuso, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją bei kitus atitinkamus tarptautinius dokumentus;
- (17) šio reglamento įgyvendinimu nedaromas poveikis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) Nr. 656/2014¹⁸;
- (18) Agentūra turėtų atlikti savo užduotis nedarydama poveikio valstybių narių atsakomybei viešosios tvarkos palaikymo ir vidaus saugumo užtikrinimo srityse;
- (19) Agentūra turėtų atlikti savo užduotis nedarydama poveikio valstybių narių kompetencijai gynybos srityje;
- (20) išplėstos Agentūros užduotys ir kompetencija turėtų atitikti sustiprintas pagrindinių teisių apsaugos priemones ir padidintą atskaitomybę;
- (21) kad galėtų veiksmingai vykdyti savo užduotis, Agentūrai labai svarbus valstybių narių bendradarbiavimas. Šiuo atžvilgiu svarbu, kad Agentūra ir valstybės narės veiktų geranoriškai ir laiku keistųsi tikslia informacija. Jokia valstybė narė neturėtų būti įpareigota teikti informacijos, kurios atskleidimą ji laiko prieštaraujančiu esminiams savo saugumo interesams;
- (22) be to, valstybės narės, atsižvelgdamos į savo ir kitų valstybių narių interesus, taip pat turėtų pateikti duomenis, reikalingus Agentūros vykdomai veiklai, pavyzdžiui, informuotumo apie padėtį, rizikos analizės, pažeidžiamumo vertinimo ar integruoto planavimo tikslais. Jos taip pat turėtų užtikrinti, kad duomenys būtų tikslūs, atnaujinti ir gaunami bei įvedami teisėtai;
- (23) tam, kad Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos gerai veiktų, reikalinga Europos sienų stebėjimo sistema (EUROSUR) – jos pagrindu valstybių narių nacionalinės valdžios institucijos tarpusavyje ir su Agentūra keisis informacija ir vykdys operatyvinį bendradarbiavimą. EUROSUR suteikia toms valdžios institucijoms ir Agentūrai infrastruktūrą ir priemones, kurių reikia, kad būtų pagerintas jų informuotumas apie padėtį ir reagavimo pajėgumai prie išorės sienų, siekiant nustatyti neteisėtos imigracijos ir tarpvalstybinio nusikalstamumo atvejus, užkirsti jiems kelią ir su jais kovoti ir padėti gelbėti migrantų gyvybes ir užtikrinti jų apsaugą;

¹⁸ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 656/2014, kuriuo nustatomos išorės jūrų sienų stebėjimo vykdant Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros koordinuojamą operatyvų bendradarbiavimą taisyklės (OL L 189, 2014 6 27, p. 93).

- (24) valstybės narės turėtų įsteigti nacionalinius koordinavimo centrus, kad pagerintų keitimąsi informacija ir bendradarbiavimą – tarpusavyje ir su Agentūra – vykdant sienų stebėjimą ir atliekant patikrinimus sienos perėjimo punktuose. Tam, kad EUROSUR tinkamai veiktų, labai svarbu, kad visos pagal nacionalinę teisę už išorės sienų stebėjimą atsakingos nacionalinės valdžios institucijos bendradarbiautų per nacionalinius koordinavimo centrus;
- (25) šis reglamentas neturėtų trukdyti valstybėms narėms savo nacionaliniams koordinavimo centrams taip pat pavesti koordinuoti keitimąsi informacija ir bendradarbiavimą oro sienų stebėjimo ir patikrinimų sienos perėjimo punktuose srityse;
- (26) tam, kad būtų užtikrintas tinkamas integruoto sienų valdymo sistemos veikimas, informacijos, būtina užtikrinti, kad informacija, kuria valstybės narės keičiasi tarpusavyje ir su Agentūra, būtų aukštos kokybės. Atsižvelgiant į EUROSUR sėkmę, ta kokybė turėtų būti užtikrinama standartizuojant ir automatizuojant keitimąsi informacija tarp įvairių tinklų ir sistemų, užtikrinant informacijos saugumą ir perduodamų duomenų bei informacijos kokybės kontrolę;
- (27) Agentūra turėtų teikti EUROSUR kūrimui ir naudojimui, taip pat sistemų sąveikumui, reikalingą paramą, visų pirma sukurdamą, prižiūradama ir koordinuodama EUROSUR sistemą;
- (28) EUROSUR turėtų suteikti aiškų padėties prie išorės sienų, taip pat Šengeno erdvėje ir pasienio teritorijoje, vaizdą. Ji turėtų remtis sausumos, jūrų ir oro sienų stebėjimo, taip pat patikrinimų sienos perėjimo punktuose duomenimis;
- (29) Oro sienų stebėjimas turėtų būti vienas iš sienų valdymo elementų, nes neteisėtai veiklai, susijusiai su imigracija ir tarpvalstybiniais nusikaltimais, naudojami ir komerciniai, ir privatūs skrydžiai, taip pat nuotoliniu būdu pilotuojamų orlaivių sistemos;
- (30) Agentūros teikiamos EUROSUR gretinimo paslaugos turėtų būti grindžiamos bendru stebėjimo priemonių taikymu ir Sąjungos lygmens tarpžinybiniu bendradarbiavimu, įskaitant pagal programą „Copernicus“ teikiamas saugumo paslaugas. Jos turėtų teikti valstybėms narėms ir Agentūrai informacines paslaugas, kurios duotų papildomos naudos integruotam sienų valdymui. EUROSUR gretinimo paslaugos turėtų būti išplėstos, kad jomis būtų galima naudotis atliekant patikrinimus sienos perėjimo punktuose, taip pat vykdant oro sienų ir migracijos srautų stebėjimą;
- (31) dėl mažų ir netinkamų plaukiojanti jūra laivų naudojimo labai padidėjo prie pietinių išorės jūrų sienų paskendusiu migrantų skaičius. EUROSUR turėtų gerokai pagerinti Agentūros ir valstybių narių operatyvias ir technines galimybes aptikti tokius mažus laivus, taip pat pagerinti valstybių narių reagavimo pajėgumus ir taip padėti mažinti žūstančių migrantų skaičių;
- (32) šiame reglamente pripažįstama, kad migracijos maršrutais taip pat keliauja asmenys, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga;
- (33) Agentūra turėtų parengti bendrąsias ir pritaikytas rizikos analizes, grindžiamas bendrosios integruotos rizikos analizės modeliu; jį turėtų taikyti pati Agentūra ir valstybės narės. Agentūra turėtų, be kita ko, remdamasi valstybių narių pateikta informacija, teikti tikslią informaciją visais Europos integruotam sienų valdymui svarbiais aspektais, ypač sienų kontrolės, grąžinimo, neteisėto antrinio trečiųjų valstybių piliečių judėjimo Sąjungoje, tarpvalstybinių nusikaltimų prevencijos, įskaitant palankių sąlygų neteisėtam sienų kirtimui sudarymą, prekybos žmonėmis,

terorizmo ir įvairių rūšių grėsmių, taip pat padėties susijusiose trečiosiose valstybėse klausimais, kad būtų galima imtis tinkamų veiksmų arba šalinti nustatytas grėsmes ir pavojus siekiant gerinti integruotą išorės sienų valdymą;

- (34) vykdydama veiklą prie išorės sienų Agentūra turėtų padėti užkirsti kelią tokiems tarpvalstybinio masto sunkiems nusikaltimams, kaip antai neteisėtas migrantų gabenimas, prekyba žmonėmis ir terorizmas, ir juos nustatyti, kai reikalinga, kad ji imtųsi veiksmų, ir kai ji yra surinkusi atitinkamą informaciją vykdydama savo veiklą. Agentūra turėtų koordinuoti savo veiklą su Europolu – agentūra, atsakinga už valstybių narių veiksmų rėmimą ir stiprinimą ir jų bendradarbiavimą sunkių nusikaltimų, darančių poveikį dviem ar daugiau valstybių narių, prevencijos ir kovos su jais srityje. Tarpvalstybiniai nusikaltimai neišvengiamai susiję su tarpvalstybinio aspektu. Tokiam tarpvalstybiniam aspektui būdinga tai, kad nusikaltimai yra tiesiogiai susiję su neteisėtu išorės sienos kirtimu, įskaitant prekybą žmonėmis arba neteisėtą migrantų gabenimą. Atsižvelgiant į tai, Tarybos direktyvos 2002/90/EB¹⁹ 1 straipsnio 2 dalis valstybėms narėms leidžia netaikyti sankcijų tais atvejais, kai elgesiu siekiama suteikti migrantams humanitarinę pagalbą;
- (35) pagal atsakomybės pasidalijimo principą Agentūros užduotis turėtų būti reguliariai stebėti išorės sienų valdymą. Tinkamą ir veiksmingą stebėseną Agentūra turėtų užtikrinti ne tik informuotumo apie padėtį rizikos analizės būdu, bet ir iš savo darbuotojų paskirdama ekspertus, kurie dirbtų valstybėse narėse. Todėl Agentūra turėtų turėti galimybę siųsti į valstybes nares ryšių palaikymo pareigūnus tam tikram laikotarpiui, per kurį ryšių palaikymo pareigūnas turėtų teikti ataskaitas vykdomajam direktoriui. Ryšių palaikymo pareigūnų ataskaitos turėtų būti įtrauktos į pažeidžiamumo vertinimą;
- (36) Agentūra, vadovaudamasi objektyviais kriterijais, turėtų atlikti pažeidžiamumo vertinimą, siekdama įvertinti valstybių narių gebėjimus ir pasirengimą spręsti sunkumus prie savo išorės sienų ir jų gebėjimą prisidėti prie Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų ir techninės įrangos rezervo. Pažeidžiamumo vertinimas taip pat turėtų apimti valstybių narių įrangos, infrastruktūros, darbuotojų, biudžeto ir finansinių išteklių, taip pat jų nenumatytų atvejų planų, pagal kuriuos galima įveikti galimas krizes prie išorės sienų, vertinimą. Valstybės narės turėtų imtis priemonių, siekdamas pašalinti bet kuriuos tokia vertinime nustatytus trūkumus. Vykdomasis direktorius turėtų nustatyti priemones, kurių reikia imtis, ir rekomenduoti jas atitinkamai valstybei narei. Vykdomasis direktorius taip pat turėtų nustatyti laikotarpį, per kurį tų priemonių turėtų būti imtasi, ir atidžiai stebėti, kad jos būtų laiku įgyvendintos. Kai per nustatytą laikotarpį būtinų priemonių nesiiimama, klausimas turėtų būti perduodamas valdančiajai tarybai tolesniam sprendimui priimti;
- (37) jeigu Agentūrai laiku nesuteikiama tiksli pažeidžiamumo vertinimui atlikti būtina informacija, ji turėtų galėti į tai atsižvelgti atlikdama pažeidžiamumo vertinimą, nebent būtų pateiktos tinkamai pagrįstos priežastys dėl duomenų neperdavimo;
- (38) pažeidžiamumo vertinimas ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1053/2013²⁰ nustatytas Šengeno vertinimo mechanizmas yra du vienas kitą papildantys mechanizmai,

¹⁹ 2002 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2002/90/EB, apibrėžianti padėjimą neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi (OL L 328, 2002 12 5, p. 17).

²⁰ 2013 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1053/2013, kuriuo sukuriamas tikrinimo, kaip taikoma Šengeno *acquis*, vertinimo ir stebėsenos mechanizmas ir panaikinamas 1998 m. rugsėjo 16 d.

kuriais Europoje užtikrinama tinkamo Šengeno erdvės veikimo kokybės kontrolė ir nuolatinis pasirengimas spręsti bet kokiais problemomis prie išorės sienų, tiek Sąjungos, tiek nacionaliniu lygmenimis. Turėtų būti užtikrinta kuo didesnė šių mechanizmų sinergija, kad būtų galima sukurti geresnę Šengeno erdvės veikimo padėties vaizdo sistemą, kiek įmanoma labiau vengiant valstybių narių pastangų dubliavimosi ir užtikrinant geriau koordinuotą atitinkamų Sąjungos finansinių priemonių, kuriomis remiamas išorės sienų valdymas, naudojimą. Todėl Agentūra ir Komisija turėtų reguliariai keistis informacija apie rezultatus, gautus iš abiejų mechanizmų;

- (39) kadangi valstybės narės nustato sienos ruožus, kuriems Agentūra priskiria konkretų poveikio lygį, ir į tai, kad valstybių narių ir Agentūros reagavimo pajėgumai turėtų atitikti tuos poveikio lygius, reikėtų nustatyti ketvirtąjį poveikio lygį, atitinkantį situaciją, kuri kelia grėsmę Šengeno erdvei, ir reikalingas Agentūros įsikišimas;
- (40) Agentūra turėtų organizuoti tinkamą techninę ir operatyvinę pagalbą valstybėms narėms, siekdama sustiprinti jų pajėgumus vykdyti pareigas išorės sienų kontrolės srityje ir reaguoti į sunkumus prie išorės sienų, kylančius dėl neteisėtos imigracijos arba tarpvalstybinių nusikaltimų. Tokia pagalba neturėtų būti daromas poveikis atitinkamų nacionalinių institucijų kompetencijai inicijuoti baudžiamųjų veikų tyrimus. Šiuo atžvilgiu Agentūra valstybės narės prašymu arba savo iniciatyva turėtų organizuoti ir koordinuoti bendras vienai arba daugiau valstybių narių skirtas operacijas bei siųsti Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų būrius (grupes), taip pat suteikti reikiamą techninę įrangą;
- (41) prie išorės sienų susidarius konkrečioms ir neproporcingiems sunkumams, Agentūra valstybės narės prašymu arba savo iniciatyva turėtų organizuoti ir koordinuoti skubią pasienio pagalbą bei siųsti Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų būrius (grupes) ir techninę įrangą, įskaitant iš greitojo reagavimo įrangos rezervo. Teikiant skubią pasienio pagalbą tam tikrą laikotarpį turėtų būti užtikrintas pastiprinimas tokiomis aplinkybėmis, kuriomis reikia nedelsiant imtis atsakomųjų veiksmų ir kuriomis tokia pagalba būtų veiksmingas atsakas. Siekdamas užtikrinti pagalbos operacijų veiksmingumą, valstybės narės turėtų pasirūpinti, kad Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų operatyviniai darbuotojai galėtų prisijungti prie atitinkamų būrių (grupių) ir suteiktų reikiamą techninę įrangą. Agentūra ir atitinkama valstybė narė turėtų susitarti dėl veiklos plano;
- (42) kai valstybė narė susiduria su konkrečiais ir neproporcingais su migracija susijusiais sunkumais, pasižyminčiais dideliu mišrių migracijos srautų antplūdžiu tam tikrose vietose prie savo išorės sienų, valstybės narės turėtų galėti tikėtis didesnio techninio ir operatyvinio pastiprinimo. Tokį pastiprinimą migrantų antplūdžio vietose turėtų teikti migracijos valdymo rėmimo grupės. Tas grupes turėtų sudaryti operatyviniai darbuotojai, siunčiami iš Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų, ir valstybių narių ekspertai, kuriuose siunčia EASO ir Europolas ar kitos susijusios Sąjungos agentūros. Agentūra turėtų padėti Komisijai koordinuoti įvairių agentūrų veiklą vietoje;
- (43) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad bet kuri institucija, kuri, kaip tikėtina, gali gauti tarptautinės apsaugos paraišką, kaip antai policija, sienos apsaugos pareigūnai, imigracijos tarnybos ir asmenų sulaikymo įstaigos, turėtų reikiamą informaciją. Jos taip pat turėtų užtikrinti, kad tokių institucijų darbuotojams būtų teikiamas reikiamo

Vykdomojo komiteto sprendimas, įsteigiantis Šengeno įvertinimo ir įgyvendinimo nuolatinį komitetą (OL L 295, 2013 11 6, p. 27).

lygio mokymas, kuris yra tinkamas jų užduotims bei pareigoms, ir jiems būtų nurodyta informuoti paraišką pateikusius asmenis, kur ir kaip pateikti tarptautinės apsaugos paraiškas;

- (44) 2018 m. birželio mėn. Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtino, kad svarbu vadovautis visapusišku požiūriu į migraciją ir kad migracija yra iššūkis ne vienai valstybei narei, bet visai Europai. Šiuo klausimu ji pabrėžė, kaip svarbu, kad Sąjunga teiktų visapusišką paramą siekdama užtikrinti tvarkingą migracijos srautų valdymą. Ši parama gali būti teikiama įsteigiant kontroliuojamus centrus, kuriuose galėtų būti greitai tvarkomi Sąjungoje išsilaipintų trečiųjų šalių piliečių reikalai, kad tiems, kuriems reikia apsaugos, būtų sudaryta galimybė ją gauti, o asmenys, kuriems apsaugos nereikia, būtų greitai grąžinti. Kadangi kontroliuojami centrai turi būti steigiami savanoriškai, Sąjungai turėtų būti suteikta galimybė atitinkamoms valstybėms narėms teikti visapusišką finansinę ir operatyvinę pagalbą per atitinkamas Sąjungos agentūras, įskaitant Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrą;
- (45) Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra ir [Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra] turėtų glaudžiai bendradarbiauti, kad galėtų veiksmingai spręsti migracijos problemas, pasižyminčias dideliu mišrių migracijos srautų antplūdžiu, visų pirma prie išorės sienų. Visų pirma, abi agentūros turėtų koordinuoti savo veiksmus ir teikti valstybėms narėms paramą supaprastinant tarptautinės apsaugos ir grąžinimo procedūras, taikytinas trečiųjų šalių piliečiams, kurių tarptautinės apsaugos prašymai buvo atmesti. Agentūra ir [Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra] taip pat turėtų bendradarbiauti vykdydamos kitokią bendrą operatyvinę veiklą, pavyzdžiui, bendrai atlikdamos rizikos analizę, statistinių duomenų rinkimą, rengdamos mokymus ir teikdamos valstybėms narėms paramą nenumatytų atvejų planavimo srityje;
- (46) reikėtų užtikrinti, kad operatyvinės veiklos ir techninėje srityje valstybės narės galėtų pasitelkti į pagalbą migracijos valdymo rėmimo grupes, visų pirma migrantų antplūdžio vietose arba kontroliuojamuose centruose. Migracijos valdymo rėmimo grupės turėtų sudaryti ekspertai, paskirti iš Agentūros darbuotojų, ir valstybių narių komandiruoti ekspertai, taip pat [Europos prieglobsčio agentūros], Europolo arba kitų atitinkamų Sąjungos agentūrų ekspertai ir (arba) jų atsiųsti ekspertai iš valstybių narių. Komisija turėtų užtikrinti, kad, atsižvelgiant į įvairių Sąjungos agentūrų dalyvavimą šiame procese, poreikiai ir veiksmai vietoje būtų vertinami koordinuotai;
- (47) migrantų antplūdžio vietose valstybės narės turėtų bendradarbiauti su atitinkamomis Sąjungos agentūromis, kurios turėtų veikti pagal joms suteiktus įgaliojimus ir kompetenciją, procesą koordinuojant Komisijai. Komisija, bendradarbiaudama su atitinkamomis Sąjungos agentūromis, turėtų užtikrinti, kad veikla migrantų antplūdžio vietose būtų vykdoma laikantis taikytinos Sąjungos teisės;
- (48) kontroliuojamuose centruose – priimančiosios valstybės narės, kurioje jie veikia, prašymu ir koordinuojant Komisijai – Sąjungos agentūros turėtų padėti priimančiajai valstybei narei taikyti skubias tarptautinės apsaugos ir (arba) grąžinimo procedūras. Tokiuose centruose turėtų būti įmanoma greitai atskirti trečiųjų šalių piliečius, kuriems reikia tarptautinės apsaugos, ir tuos, kuriems tokia apsauga nereikalinga, atlikti saugumo patikrinimus ir iki galo arba iš dalies atlikti tarptautinės apsaugos ir (arba) grąžinimo procedūrą;
- (49) kai tai pagrįsta atsižvelgiant į pažeidžiamumo vertinimo rezultatus, rizikos analizę arba kai vienam ar daugiau išorės sienų ruožų nustatytas kritinio poveikio lygis,

Agentūros vykdomasis direktorius turėtų rekomenduoti susijusiai valstybei narei inicijuoti ir vykdyti bendras operacijas ar teikti skubią pasienio pagalbą;

- (50) kai kontrolė prie išorės sienos tampa neveiksminga tokia apimtimi, kad gali sutrikti Šengeno erdvės veikimas dėl to, kad valstybė narė nesiima būtinų priemonių pagal pažeidžiamumo vertinimą arba dėl to, kad prie išorės sienų kilus konkrečioms ir neproporcingiems sunkumams valstybė narė neprašė Agentūros pakankamos paramos arba neįgyvendino tokios paramos, turėtų būti vieningai, skubiai ir veiksmingai imamasi atsakomųjų veiksmų Sąjungos lygmeniu. Siekiant sumažinti šiuos pavojus ir užtikrinti geresnį koordinavimą Sąjungos lygmeniu, Komisija turėtų nustatyti priemones, kurias turi įgyvendinti Agentūra, ir nurodyti, kad įgyvendinant tas priemones atitinkama valstybė narė privalo bendradarbiauti su Agentūra. Tuomet Agentūra turėtų nustatyti veiksmus, kurių reikia imtis, kad būtų praktiškai įgyvendintos Komisijos sprendime nurodytos priemonės. Agentūra kartu su atitinkama valstybe nare turėtų parengti veiklos planą. Atitinkama valstybė narė turėtų sudaryti geras sąlygas Komisijos sprendimo ir veiklos plano įgyvendinimui, be kita ko, įvykdydama 44, 83 ir 84 straipsniuose numatytus savo įsipareigojimus. Jei atitinkama valstybė narė neįvykdo to Komisijos sprendimo per 30 dienų ir nebendradarbiauja su Agentūra įgyvendinant tame sprendime nurodytas priemones, Komisija turėtų turėti galimybę inicijuoti specialią procedūrą, numatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399²¹ 29 straipsnyje, skirtą reaguoti į išskirtines aplinkybes, kurios kelia grėsmę bendram erdvės be vidaus sienų kontrolės veikimui;
- (51) Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgos turėtų būti nuolatinis korpusas, kurį sudaro 10 000 operatyviniai darbuotojai – sienos apsaugos pareigūnai, grąžinimo specialistai ir kiti reikiami darbuotojai. Nuolatinės pajėgos turėtų sudaryti trijų kategorijų darbuotojai: Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros įdarbinti statutiniai darbuotojai, valstybių narių į Agentūrą deleguoti darbuotojai ir darbuotojai, kuriuos valstybės narės siunčia trumpam laikotarpiui. Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgos turėtų būti siunčiamos į sienų valdymo būrius, migracijos valdymo grupes ar grąžinimo grupes;
- (52) Į šiuos būrius (grupes) išsiųstiems Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų operatyviniams darbuotojams turėtų būti suteikti visi reikiami įgaliojimai, kad jie galėtų vykdyti sienų kontrolės ir grąžinimo užduotis, įskaitant užduotis, kurioms vykdyti reikalingi atitinkamuose nacionalinės teisės aktuose nustatyti vykdomieji įgaliojimai, o Agentūros darbuotojams – V priede nurodyti įgaliojimai;
- (53) valstybės narės turėtų užtikrinti į Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas skiriamų darbuotojų skaičių, atitinkamai pagal III priedą dėl ilgalaikio delegavimo ir IV priedą dėl siuntimo trumpam laikotarpiui. Valstybių narių individualūs įnašai nustatyti remiantis paskirstymo schema, dėl kurios 2016 m. susitarta per derybas dėl greitojo reagavimo rezervo ir kuri pateikta Reglamento (ES) 2016/1624 I priede. Ši paskirstymo schema buvo proporcingai pritaikyta atsižvelgiant į Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų dydį. Šengeno asocijuotųjų šalių atžvilgiu šie įnašai taip pat nustatyti proporcingai;

²¹ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (OL L 77, 2016 3 23, p. 1).

- (54) Komisija turėtų atlikti Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų laikotarpio vidurio peržiūrą, kurioje įvertintų jų veiklą ir sudėtį;
- (55) ilgalaikė žmogiškųjų išteklių plėtra, užtikrinsianti valstybių narių indėlį į Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas, turėtų būti remiama pagal finansinės paramos sistemą. Todėl tikslinga įgalinti Agentūrą skirti dotacijas valstybės narėms, neskelbiant kvietimo teikti pasiūlymus, kaip finansavimą, nesusijusį su išlaidomis pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 125 straipsnio 1 dalies a punktą. Finansinė parama turėtų suteikti valstybės narėms galimybę įdarbinti ir parengti papildomus darbuotojus, o tai suteiktų reikiamo lankstumo joms užtikrinant privalomus įnašus į Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas. Speciali finansavimo sistema turėtų užtikrinti tinkamą pusiausvyrą tarp pažeidimų ir sukčiavimo rizikos bei kontrolės išlaidų. Reglamente nustatytos pagrindinės finansinės paramos skyrimo sąlygos – reikiamo skaičiaus sienos apsaugos pareigūnų arba kitų specialistų, atitinkančių į Agentūrą deleguotų pareigūnų skaičių ilguoju laikotarpiu arba realų Agentūros operatyvinei veiklai išsiųstų pareigūnų skaičių ne trumpesniu kaip 4 mėnesių laikotarpiu, įdarbinimas ir mokymas. Kadangi trūksta tinkamų ir palyginamų duomenų apie faktines išlaidas įvairiose valstybėse narėse, sukurti išlaidomis pagrįstą finansavimo schemą būtų per daug sudėtinga, ir nebūtų patenkintas poreikis naudotis paprasta, greita, veiksminga ir efektyvia finansavimo sistema. Todėl tikslinga įgalinti Agentūrą skirti dotacijas valstybės narėms, neskelbiant kvietimo teikti pasiūlymus, kaip finansavimą, nesusijusį su išlaidomis, jei tenkinamos Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 125 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytos sąlygos. Siekiant nustatyti šio įvairioms valstybės narėms skiriamo finansavimo sumą, kaip orientacinę sumą tikslinga naudoti Europos institucijų III pareigų grupės 8 lygio 1 pakopos sutartininko metinį bazinį darbo užmokestį, jam pritaikant atitinkamoje valstybėje narėje taikytiną koregavimo koeficientą. Įgyvendindamos šią finansinės paramos sistemą Agentūra ir valstybės narės užtikrina, kad būtų laikomasi bendro finansavimo ir finansavimo nedubliavimo principų;
- (56) kadangi Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgos bus siunčiamos į trečiųjų šalių teritoriją, Agentūra turėtų plėtoti savo pačios vadovavimo pajėgumus ir kontrolės mechanizmus;
- (57) tam, kad nuo 2020 m. sausio 1 d. būtų galima veiksmingai siųsti Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas, reikėtų priimti ir kuo greičiau įgyvendinti tam tikrus sprendimus ir įgyvendinimo priemones. Visų pirma, nukrypstant nuo reglamente nustatyto įprasto termino, 55 straipsnio 4 dalyje nurodytas valdančiosios tarybos sprendimas dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų profilių turėtų būti priimtas per 6 savaites nuo reglamento įsigaliojimo dienos. Po šio sprendimo priėmimo, per 12 savaičių nuo reglamento įsigaliojimo, valstybės narės turėtų paskirti darbuotojus, kaip nurodyta 56 straipsnio 4 dalyje ir 57 straipsnio 1 dalyje;
- (58) be to, nukrypstant nuo reglamente nustatyto įprasto termino, 64 straipsnio 4 dalyje nurodytas valdančiosios tarybos sprendimas dėl minimalaus techninės įrangos vienetų skaičiaus, kurio reikia, kad iki 2020 m. būtų patenkinti Agentūros poreikiai, turėtų būti priimtas per 6 savaites nuo reglamento įsigaliojimo dienos;
- (59) taip pat, siekiant užtikrinti paramos Agentūros organizuojamai veiklai tęstinumą, visi siuntimai turėtų būti suplanuoti ir įgyvendinti iki 2019 m. gruodžio 31 d., įskaitant greitojo reagavimo rezervą, laikantis Reglamento (ES) 2016/1624 20, 30 ir 31

straipsnių ir atsižvelgiant į 2018 m. metines dvišales derybas. Todėl šios nuostatos turėtų būti panaikintos tik nuo 2020 m. sausio 1 d.;

- (60) Agentūros personalą sudarys darbuotojai, kurie Agentūrai priskirtas užduotis atliks būstinėje arba Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinėse pajėgose. Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų darbuotojai gali būti statutiniai, taip pat ilgam laikui deleguoti arba nacionalinių valdžios institucijų atsiųsti trumpam laikotarpiui. Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų statutiniai darbuotojai paprastai bus siunčiami į būrius, tik nedidelis ir aiškiai apibrėžtas šių darbuotojų skaičius gali būti įdarbinamas būstinėje, pagalbinėms nuolatinių pajėgų kūrimo funkcijoms atlikti;
- (61) tam, kad būtų galima spręsti problemas, kylančias dėl vis dar išliekančių savanoriško valstybių narių techninės įrangos, visų pirma didelės apimties, telkimo spragų, Agentūra pati turėtų turėti reikiamą įrangą, kuri būtų naudojama per bendras operacijas, teikiant skubią pasienio pagalbą ar vykdant kitą operatyvinę veiklą. Nuo 2011 m. Agentūra turi teisinę galimybę pati įsigyti ar išsinuomoti techninę įrangą, tačiau tai labai apsunkina biudžeto išteklių trūkumas;
- (62) todėl, atsižvelgdama į didelį Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų sukūrimo užmojį, Komisija pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą numatė skirti nemažą finansinį paketą, kad Agentūra galėtų įsigyti, prižiūrėti ir eksploatuoti savo operatyvinius poreikius atitinkančius oro, jūros ir sausumos operacijoms reikalingus išteklius. Nors reikiamos įrangos, ypač didelės apimties, įsigijimas gali užtrukti ilgai, ilgainiui pagrindinė operatyvinėms užduotims naudojamos įrangos dalis turėtų tapti pačios Agentūros turima įranga, o valstybių narių įnašai turėtų būti pasitelkiami tik išskirtinėmis aplinkybėmis. Daugeliu atvejų už Agentūros įrangos naudojimą turėtų būti atsakingi Agentūros techniniai darbuotojai, priklausantys Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinėms pajėgoms. tam, kad siūlomi finansiniai ištekliai būtų naudojami veiksmingai, šis procesas turėtų būti grindžiamas daugiamete strategija, kurią kuo anksčiau turėtų priimti valdančioji taryba;
- (63) įgyvendindamos šį reglamentą, Agentūra ir valstybės narės turėtų kuo geriau pasinaudoti esamais pajėgumais žmoniškųjų išteklių ir techninės įrangos požiūriu tiek Sąjungos, tiek nacionaliniu lygmeniu;
- (64) ilgalaikis naujų Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgumų plėtojimas turėtų būti koordinuojamas valstybių narių tarpusavyje ir su Agentūra, o atsižvelgiant į tai, kad tam tikri procesai trunka ilgai, tai turėtų būti daroma pagal daugiametės strateginės politikos ciklą. Tai apima naujų sienos apsaugos pareigūnų (per savo karjerą jie galėtų dirbti tiek valstybėse narėse, tiek nuolatinėse pajėgose) įdarbinimą ir mokymą, įrangos įsigijimą, techninę priežiūrą ir šalinimą (šioje srityje reikėtų stengtis užtikrinti sąveikumą ir pasiekti masto ekonomijos), taip pat naujos įrangos ir susijusių technologijų kūrimą, be kita ko, atliekant mokslinius tyrimus;
- (65) siekiant optimaliai panaudoti ilgalaikės investicijas ir kuo geriau apsaugoti išorės sienas, valstybių narių pajėgumų plėtojimo planai ir daugiametis Agentūros išteklių planavimas turėtų būti apžvelgti vienoje vietoje, pajėgumų plane;
- (66) atsižvelgiant į išplėstus Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros įgaliojimus, į tai, kad įsteigtos Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgos ir padidinta jų veiklos vietose prie išorės sienų apimtis, taip pat į tai, kad jos aktyviau dalyvauja grąžinimo procese, Agentūrai turėtų būti suteikta galimybė steigti atstovybių biurus

netoli nuo vietų, kur vykdomi svarbūs jos operatyviniai veiksmai, kurie veiktų tų veiksmų vykdymo laikotarpiu ir užtikrintų ryšius tarp Agentūros ir priimančiosios valstybės narės, vykdytų koordinavimo, logistikos ir paramos užduotis, taip pat palengvintų Agentūros ir priimančiosios valstybės narės bendradarbiavimą;

- (67) trečiųjų šalių piliečių, neatitinkančių arba nebeatitinkančių atvykimo, buvimo ar gyvenimo valstybėse narėse sąlygų pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/115/EB²², grąžinimas yra itin svarbi visapusiškų kovos su nelegalia imigracija dalis ir yra esminio viešojo intereso klausimas;
- (68) Agentūra turėtų įsteigti savo pagalbos valstybėms narėms sistemą, skirtą grąžinti trečiųjų valstybių piliečius, kuriems taikoma Sąjungos grąžinimo politika bei laikantis Direktyvos 2008/115/EB. Visų pirma ji turėtų koordinuoti ir organizuoti grąžinimo iš vienos arba daugiau valstybių narių operacijas ir organizuoti bei teikti grąžinimo pagalbą, siekdama sustiprinti valstybių narių, kurioms reikia daugiau techninės ir operatyvinės pagalbos pagal tą direktyvą vykdant pareigą grąžinti trečiųjų valstybių piliečius, grąžinimo sistemą;
- (69) Agentūra, visapusiškai gerbdama pagrindines teises ir nepažeisdama valstybių narių atsakomybės už sprendimų grąžinti priėmimą, turėtų teikti valstybėms narėms techninę ir operatyvinę pagalbą vykstant grąžinimo procesui, įskaitant sprendimų grąžinti rengimą, trečiųjų šalių piliečių tapatybės nustatymą ir kitą valstybių narių vykdomą su grąžinimu susijusią veiklą; Be to, Agentūra, bendradarbiaudama su atitinkamų trečiųjų valstybių institucijomis, turėtų padėti valstybėms narėms gauti grąžinimo kelionės dokumentus;
- (70) pagalba valstybėms narėms vykdant grąžinimo procedūras turėtų apimti praktinės informacijos apie trečiąsias valstybes, į kurias grąžinami asmenys, teikimą, kuri svarbi įgyvendinant šį reglamentą, kaip antai kontaktinės ar kitos logistinės informacijos teikimas, kuri būtina sklandžiam grąžinimo operacijų vykdymui. teikiant šią pagalbą taip pat turėtų būti sukurta, tvarkoma ir prižiūrima centrinė sistema, kurioje būtų tvarkoma visa informacija ir duomenys, Agentūrai reikalingi teikiant techninę ir operatyvinę pagalbą pagal šį reglamentą; tokia informacija iš valstybių narių nacionalinių grąžinimo valdymo sistemų jai būtų perduodama automatiškai;
- (71) Agentūra taip pat turėtų teikti techninę ir operatyvinę pagalbą trečiosioms šalims vykdant grąžinimo veiklą, visų pirma tais atvejais, kai tokia pagalba atitinka Sąjungos neteisėtos migracijos politikos prioritetus;
- (72) dėl galimo valstybės narės ir trečiosios valstybės susitarimo buvimo Agentūros ar valstybių narių negalima atleisti nuo jų pareigų pagal Sąjungos ar tarptautinę teisę, ypač kiek tai susiję su negrąžinimo principo laikymusi, vykdymo;
- (73) valstybės narės turėtų galėti vykdyti operatyvinį bendradarbiavimą prie išorės sienų su kitomis valstybėmis narėmis ir (arba) trečiosiomis valstybėmis, įskaitant teisėsaugos tikslu vykdomas karines operacijas, tiek, kiek tas bendradarbiavimas yra suderinamas su Agentūros veiksmais;
- (74) Agentūra turėtų pagerinti keitimąsi informacija ir bendradarbiavimą su kitomis Sąjungos įstaigomis, organais ir agentūromis, pavyzdžiui, Europolu, EASO, Europos

²² 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (OL L 348, 2008 12 24, p. 98).

jūrų saugumo agentūra ir Europos Sąjungos palydovų centru, Europos aviacijos saugos agentūra ar Europos dangaus oro eismo valdymo tinklo valdytoju, kad būtų kuo geriau naudojamosi informacija, gebėjimais ir sistemomis, jau veikiančiomis Europos lygmeniu, pavyzdžiui, Europos Žemės stebėsenos programa „Copernicus“;

- (75) svarbus Europos integruoto sienų valdymo aspektas yra bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis. Jis turėtų padėti įgyvendinti Europos sienų valdymo ir grąžinimo standartus, keistis informacija ir rizikos analize, palengvinti grąžinimo procesą, kad jis būtų veiksmingesnis, ir remti trečiąsias šalis sienų valdymo ir migracijos srityje, be kita ko, siunčiant Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas, kai tokia parama reikalinga išorės sienų apsaugai ir veiksmingam Sąjungos migracijos politikos valdymui;
- (76) bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis turėtų būti vykdomas pagal Sąjungos išorės veiksmų sistemą ir laikantis Europos Sąjungos sutarties 21 straipsnyje nustatytų principų ir tikslų. Komisija užtikrins Europos integruoto sienų valdymo ir kitų Sąjungos politikos priemonių išorės veiksmų srityje, visų pirma bendros saugumo ir gynybos politikos, nuoseklumą. Komisijai turėtų padėti Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis ir jo tarnybos. Toks bendradarbiavimas visų pirma turėtų būti vykdomas Agentūrai veikiant trečiųjų šalių teritorijoje arba tuomet, kai trečiųjų šalių pareigūnai dalyvauja atliekant rizikos analizę, operacijų planavimą ir vykdymą, mokymą, keitimąsi informacija ir vykdant bendradarbiavimą;
- (77) siekdama užtikrinti, kad EUROSUR sistemoje saugoma informacija būtų kuo išsamesnė ir pati naujausia, ypač jei ji susijusi su padėtimi trečiosiose šalyse, Agentūra turėtų bendradarbiauti su trečiųjų šalių valdžios institucijomis pagal dvišalius ir daugiašalius valstybių narių ir trečiųjų šalių susitarimus, įskaitant regioninius tinklus, arba pagal Agentūros ir atitinkamų trečiųjų šalių valdžios institucijų sudarytą darbo tvarkos susitarimą. Tais tikslais Europos išorės veiksmų tarnyba, Sąjungos delegacijos ir tarnybos turėtų teikti visą informaciją, kuri gali būti svarbi EUROSUR;
- (78) šiame reglamente yra nuostatų dėl bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis, nes gerai suorganizuotas ir nuolatinis keitimasis informacija ir bendradarbiavimas su tomis šalimis – kaimyninėmis trečiosiomis šalimis ir ne tik – yra itin svarbūs veiksniai siekiant Europos integruoto sienų valdymo tikslų. Itin svarbu, kad valstybių narių ir trečiųjų šalių keitimasis informacija ir bet koks bendradarbiavimas būtų vykdomas visapusiškai laikantis pagrindinių teisių;
- (79) siekiant pasienio srityje sudaryti visapusišką padėties vaizdą ir atlikti rizikos analizę, Agentūra ir nacionaliniai koordinavimo centrai turėtų rinkti informaciją ir koordinuoti veiksmus su valstybių narių, Europos Komisijos, Agentūros ar kitų Sąjungos agentūrų į trečiąsias šalis atsiųstais migracijos ryšių palaikymo pareigūnais;
- (80) Klastotų ir autentiškų dokumentų internete (FADO) sistema buvo sukurta Tarybos Generaliniame sekretariate bendraisiais veiksmais 98/700/TVR – valstybių narių valdžios institucijoms buvo suteikta prieiga prie informacijos apie aptiktus naujus klastojimo būdus ir platinamus naujus autentiškus dokumentus;
- (81) 2017 m. kovo 27 d. išvadose Taryba nurodė, kad FADO sistemos valdymas yra pasenęs ir tam, kad būtų toliau vykdomi teisingumo ir vidaus reikalų politikos reikalavimai, būtina pakeisti jos teisinį pagrindą. Taryba taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad šioje srityje galima būtų pasinaudoti sinergija – pasitelkti Agentūros patirtį dokumentų klastojimo srityje ir Agentūros darbo šioje srityje rezultatus. Todėl

Agentūra turėtų perimti iš Europos Sąjungos Tarybos generalinio sekretoriato FADO sistemos administravimą, taip pat operatyvines funkcijas bei techninę priežiūrą;

- (82) turėtų būti išlaikyta FADO sistemos daugiapakopė struktūra, kad įvairiems suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant plačiąją visuomenę, būtų teikiama skirtinga informacija apie dokumentus;
- (83) pereinamuoju laikotarpiu turėtų būti užtikrinta, kad FADO sistema veiktų visu pajėgumu, kol perdavimas bus užbaigtas, o turimi duomenys perkelti į naująją sistemą. Nuo tada atsakomybė už turimus duomenys turėtų pereiti Agentūrai;
- (84) bet koks valstybių narių vykdomas asmens duomenų tvarkymas pagal šį reglamentą turėtų atitikti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 arba, kai taikytina, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/680²³;
- (85) vykdant grąžinimą dažnai pasitaiko, kad trečiųjų šalių piliečiai neturi jokių tapatybės nustatymo dokumentų ir nebendradarbiauja, kad jų tapatybė būtų nustatyta, t. y. nuslepia informaciją arba pateikia neteisingus asmens duomenis. Kadangi politiškai labai svarbu užtikrinti grąžinimo procedūrų veiksmingumą, Agentūra turi galėti apriboti tam tikras duomenų subjektų teises, kad užkirstų kelią piktnaudžiavimui tokiais teisėmis, kuris gali trukdyti tinkamai įgyvendinti grąžinimo procedūras, sėkmingai užtikrinti grąžinimo sprendimų vykdymą valstybėse narėse arba trukdyti Agentūrai veiksmingai vykdyti savo užduotis. Visų pirma naudojimasis teise apriboti duomenų tvarkymą gali labai ilginti ir trukdyti vykdyti grąžinimo operacijas. Be to, kai kuriais atvejais duomenų subjekto prieigos teisė gali kelti pavojų grąžinimo operacijai, nes padidėja duomenų subjekto pasislėpimo pavojus, jam sužinojus, kad Agentūra tvarko savo duomenis planuodama grąžinimo operaciją. Kita vertus, teisė reikalauti ištaisyti duomenis gali padidinti riziką, kad atitinkamas trečiosios šalies pilietis klaidins valdžios institucijas pateikdamas neteisingus duomenis;
- (86) tam, kad Agentūra galėtų tinkamai įgyvendinti savo užduotis grąžinimo srityje, be kita ko, padedant valstybėms narėms tinkamai įgyvendinti grąžinimo procedūras ir sėkmingai vykdant sprendimus grąžinti, taip pat siekiant palengvinti grąžinimo operacijas, Agentūrai gali tekti perduoti grąžinamų asmenų asmens duomenis į trečiąsias šalis. Trečiosioms šalims, į kurias grąžinama, dažnai nėra taikomi tinkamumo sprendimai, kuriuos Komisija priima pagal Reglamento (ES) 2016/679 45 straipsnį arba pagal Direktyvos (ES) 2016/680 36 straipsnį, ir jos dažnai nėra sudariusios arba neketina sudaryti readmisijos susitarimo su Sąjunga ar numatyti kitų tinkamų apsaugos priemonių, kaip apibrėžta [Reglamento (ES) Nr. 45/2001] 49 straipsnyje, arba pagal nacionalines nuostatas, kuriomis perkeliamas Direktyvos (ES) 2016/680 37 straipsnis. Tačiau, nors Sąjungoje dėta daug pastangų bendradarbiauti su svarbiausiomis ES neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių, privalančių grįžti, kilmės šalimis, ne visada įmanoma užtikrinti, kad tokios trečiosios šalys sistemingai vykdytų tarptautinės teisės nustatytą prievolę dėl savo piliečių readmisijos. Sąjungos arba valstybių narių sudaryti ar suderinti readmisijos susitarimai, kuriuose numatytos tinkamos asmens duomenų apsaugos priemonės, taikomos tik kai kurioms tokioms trečiosioms šalims. Tais atvejais, kai tokių susitarimų dar nėra, ir kai tenkinamos

²³ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89).

[Reglamento (ES) Nr. 45/2001] 49 straipsnio 1 dalies d punkte nustatytos sąlygos, Agentūra turėtų perduoti asmens duomenis, kad sudarytų palankesnes sąlygas Sąjungos grąžinimo operacijoms;

- (87) šiuo reglamentu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 2 ir 6 straipsniuose ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija), visų pirma pagarbos žmogaus orumui, teisės į gyvybę, žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo uždraudimo, prekybos žmonėmis uždraudimo, teisės į laisvę ir saugumą, teisės į asmens duomenų apsaugą, teisės susipažinti su dokumentais, teisės į prieglobstį, teisės į apsaugą nuo perkėlimo ir išsiuntimo, negrąžinimo, nediskriminavimo ir vaiko teisių;
- (88) šiuo reglamentu, bendradarbiaujant su pagrindinių teisių pareigūnu, turėtų būti nustatytas Agentūrai skirtas skundų nagrinėjimo mechanizmas, siekiant užtikrinti, kad Agentūrai vykdant visas užduotis būtų gerbiamos pagrindinės teisės. Tai turėtų būti administracinis mechanizmas, kurį taikant pagrindinių teisių pareigūnas būtų atsakingas už Agentūros gautų skundų nagrinėjimą įgyvendinant teisę į gerą administravimą. Pagrindinių teisių pareigūnas turėtų patikrinti skundo priimtinumą, registruoti priimtinius skundus, perduoti visus užregistruotus skundus vykdomajam direktoriui, perduoti su būrių (grupių) nariais susijusius skundus buveinės valstybei narei ir registruoti tolesnius Agentūros arba tos valstybės narės veiksmus. Mechanizmas turėtų būti veiksmingas ir užtikrinti, kad skundai būtų tinkamai nagrinėjami. Skundų nagrinėjimo mechanizmu neturėtų būti daromas poveikis galimybei pasinaudoti administracinėmis ir teisminėmis teisių gynimo priemonėmis ir jis nėra laikomas reikalavimu, kad būtų galima naudotis tokiomis priemonėmis. Nusikalstamų veikų tyrimus turėtų vykdyti valstybės narės. Siekiant padidinti skaidrumą ir atskaitomybę, Agentūra savo metinėje ataskaitoje turėtų teikti informaciją apie skundų nagrinėjimo mechanizmą. Visų pirma, informacija turėtų apimti gautų skundų skaičių, susijusių pagrindinių teisių pažeidimų rūšis, atitinkamas operacijas ir, kai įmanoma, tolesnes priemones, kurių ėmėsi Agentūra ir valstybės narės. Pagrindinių teisių pareigūnas turi turėti prieigą prie visos informacijos bet kokiais Agentūros veiklos klausimais, susijusiais su pagarba pagrindinėms teisėms.
- (89) Agentūra turėtų būti nepriklausoma sprendžiant techninius ir operatyvinius klausimus ir turėti teisinį, administracinį bei finansinį savarankiškumą. Tuo tikslu būtina ir tikslinga, kad ji būtų Sąjungos organas, turintis juridinio asmens statusą ir besinaudojantis šio reglamento jam suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais;
- (90) Komisija ir valstybės narės turėtų būti atstovaujamos valdančiojoje taryboje, kad būtų galima vykdyti Agentūros priežiūrą. Kai įmanoma, valdančiąją tarybą turėtų sudaryti už sienų apsaugos valdymą atsakingų nacionalinių tarnybų operatyviniai vadai arba jų atstovai. Siekdamas užtikrinti valdančiosios tarybos darbo tęstinumą, joje atstovaujamos šalys turėtų stengtis užtikrinti, kad valdančiosios tarybos atstovai keistųsi kuo rečiau. Valdančiąjai tarybai turėtų būti suteikti reikiami įgaliojimai sudaryti Agentūros biudžetą, tikrinti jo vykdymą, priimti atitinkamas finansines taisykles, nustatyti skaidrias Agentūros sprendimų priėmimo darbo procedūras ir paskirti vykdančiąjį direktorių bei tris vykdančiojo direktoriaus pavaduotojus, kurių kiekvienas galėtų būti atsakingas už tam tikrą Agentūros kompetencijos sritį, pavyzdžiui, valdyti Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų korpusą, prižiūrėti Agentūros užduotis, susijusias su grąžinimu ar dalyvavimu didelio masto IT sistemose. Agentūra turėtų būti valdoma ir veikti atsižvelgiant į 2012 m. liepos 19 d.

Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos patvirtintus bendro požiūrio į Sąjungos decentralizuotas agentūras principus;

- (91) siekiant užtikrinti Agentūros autonomiškumą, jai turėtų būti skirtas atskiras biudžetas, kurio pajamos daugiausia sudarytų Sąjungos įnašas. Sąjungos biudžeto procedūra turėtų būti taikoma tiek, kiek ji susijusi su Sąjungos įnašu ir kitomis subsidijomis, mokėtinomis iš Sąjungos bendrojo biudžeto. Auditą turėtų atlikti Audito Rūmai;
- (92) manoma, kad ateinančiais metais Agentūra patirs sunkumų, nes reikės įdarbinti išskirtinai daug kvalifikuotų darbuotojų iš kuo platesnės geografinės teritorijos;
- (93) atsižvelgiant į Agentūros įgaliojimus ir didelį darbuotojų judumą ir siekiant užkirsti kelią skirtingam Agentūros darbuotojų traktavimui, kadangi darbuotojų įdarbinimo vieta iš principo turėtų būti Varšuva, Agentūros valdančiajai tarybai penkerių metų laikotarpiui nuo šio reglamento įsigaliojimo turėtų būti suteikta galimybė skirti mėnesinę diferencinę išmoką Agentūros darbuotojams, deramai atsižvelgiant į bendrą atskirų darbuotojų gaunamą bendrą atlyginimą, įskaitant komandiruočių išlaidų kompensacijas. Tokio mokėjimo suteikimo sąlygas turėtų iš anksto patvirtinti Komisija, kuri turėtų užtikrinti, kad jos išliktų proporcingos siekiamiems tikslams ir dėl jų ES institucijų, agentūrų ir kitų įstaigų darbuotojai nebūtų traktuojami nevienodai. Iki 2024 m. šios sąlygos turėtų būti peržiūrėtos, įvertinant mokėjimo efektyvumą siekiant nustatytų tikslų;
- (94) Agentūrai turėtų būti be apribojimų taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013²⁴ ir ji turėtų prisijungti prie 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Bendrijų Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų vidaus tyrimų²⁵;
- (95) pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra gali tirti sukčiavimo ir kitos neteisėtos veiklos atvejus, kenkiančius Sąjungos finansiniams interesams, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą;
- (96) Agentūrai turėtų būti taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001²⁶. Agentūra, vykdydama savo veiklą, turėtų užtikrinti kuo didesnę skaidrumą ir nekelti grėsmės savo operacijų tikslų įgyvendinimui. Ji turėtų viešai skelbti informaciją apie visą savo veiklą. Ji taip pat turėtų užtikrinti, kad visuomenei ir bet kuriai suinteresuotajai šaliai būtų skubiai suteikta informacija, susijusi su jos veikla;
- (97) Agentūra taip pat turėtų kuo išsamiau atsiskaityti už visą savo veiklą Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai;

²⁴ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

²⁵ OL L 136, 1999 5 31, p. 15.

²⁶ 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001 5 31, p. 43).

- (98) bet koks Agentūros vykdomas asmens duomenų tvarkymas pagal šį reglamentą turėtų atitikti Reglamentą (EB) Nr. 45/2001;
- (99) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. sukurti ir įgyvendinti integruoto išorės sienų valdymo sistemą, siekiant užtikrinti tinkamą Šengeno erdvės veikimą, valstybės narės negali deramai pasiekti, jei jų veiksmai nekoordinuojami, o dėl to, kad nevykdoma vidaus sienų kontrolė, kyla didelių su migracija susijusių sunkumų prie išorės sienų, yra būtinybė veiksmingai stebėti tų sienų kirtimą ir prisidėti prie aukšto lygio vidaus saugumo Sąjungoje, tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (100) šiame reglamente nurodytos išorės sienos yra tos, kurioms taikomos Reglamento (ES) 2016/399 II antraštinės dalies nuostatos, ir jos apima Šengeno erdvės valstybių narių išorės sienas, kaip nustatyta Protokole Nr. 19 dėl į Europos Sąjungos sistemą integruotos Šengeno *acquis*, pridėjame prie ES sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV);
- (101) siekiant užtikrinti veiksmingą Europos integruoto sienų valdymo įgyvendinimą pasitelkiant daugiametės strateginės politikos ciklą, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl politinių prioritetų nustatymo ir Europos integruoto sienų valdymo strateginių gairių teikimo. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (102) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai parengti praktinį vadovą dėl EUROSUR įgyvendinimo ir valdymo, padėties vaizdo sistemų informacijos lygmenų ir konkrečių padėties vaizdo sistemų kūrimo taisyklės, priimti priemonės, kuriomis mažinama rizika prie išorės sienų, kurias įgyvendintų Agentūra, ir pagal kurias valstybės narės privalėtų bendradarbiauti su Agentūra įgyvendinant Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų plėtrai skirtos finansinės paramos mokėjimo taisyklės ir finansinės paramos sąlygų įgyvendinimo stebėseną, taip pat europinio bendradarbiavimo vykdant pakrančių apsaugos funkcijas praktinį vadovą, technines specifikacijas ir FADO procedūras; Šiais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011²⁷;
- (103) Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinant, taikant ir

²⁷ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

plėtojant Šengeno *acquis*²⁸, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB²⁹ 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį. Europos bendrijos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės susitarime dėl minėtų valstybių dalyvavimo Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros veikloje sąlygų³⁰ nustatytos šių šalių dalyvavimo Agentūros darbe taisyklės, įskaitant nuostatas dėl finansinių įnašų ir darbuotojų;

- (104) Šveicarijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*³¹, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2008/146/EB³² 3 straipsniu;
- (105) Lichtenšteino atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*³³, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2011/350/ES³⁴ 3 straipsniu;
- (106) Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos bei Lichtenšteino Kunigaikštystės susitarime dėl minėtų valstybių dalyvavimo Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros veikloje sąlygų³⁵ nustatytos šių šalių dalyvavimo Agentūros darbe taisyklės, įskaitant nuostatas dėl finansinių įnašų ir personalo;
- (107) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas. Kadangi šis reglamentas grindžiamas Šengeno *acquis*, remdamasi to protokolo 4 straipsniu, per šešis mėnesius po to, kai Taryba nusprendžia dėl šio reglamento, Danija nusprendžia, ar jį įtrauks į savo nacionalinę teisę;

²⁸ OL L 176, 1999 7 10, p. 36.

²⁹ 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31).

³⁰ OL L 188, 2007 7 20, p. 19.

³¹ OL L 53, 2008 2 27, p. 52.

³² 2008 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimas 2008/146/EB dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 53, 2008 2 27, p. 1).

³³ OL L 160, 2011 6 18, p. 21.

³⁴ 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas 2011/350/ES dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su patikrinimų prie vidaus sienų panaikinimu ir asmenų judėjimu (OL L 160, 2011 6 18, p. 19).

³⁵ OL L 243, 2010 9 16, p. 4.

- (108) šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Jungtinė Karalystė nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2000/365/EB³⁶. Todėl Jungtinė Karalystė nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (109) šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2002/192/EB³⁷. Todėl Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (110) pagal sąlygas, kurias valdančioji taryba turi nustatyti kiekvienu konkrečiu atveju, Agentūra turėtų padėti organizuoti konkrečią veiklą, kurią vykdydamos valstybės narės galėtų pasinaudoti patirtimi ir įranga, kurią galėtų pageidauti pasiūlyti Airija ir Jungtinė Karalystė. Tuo tikslu Airijos atstovai gali būti kviečiami dalyvauti valdančiosios tarybos posėdžiuose, kad galėtų visapusiškai dalyvauti rengiant tokią konkrečią veiklą; Jungtinės Karalystės atstovai gali būti kviečiami dalyvauti valdančiosios tarybos posėdžiuose iki [Jungtinės Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos dienos];
- (111) nors Jungtinė Karalystė šiame reglamente nedalyvauja, jai [buvo suteikta] galimybė bendradarbiauti su Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgomis kaip Sąjungos valstybei narei. Atsižvelgiant į tai, kad Jungtinė Karalystė pranešė apie savo pageidavimą išstoti iš Sąjungos, šiuo reglamentu nustatyta speciali operatyvinio bendradarbiavimo su Jungtine Karalyste tvarka turėtų būti taikoma tol, kol Jungtinė Karalystė yra valstybė narė, arba, jei Sąjunga ir Jungtinė Karalystė sudarys susitarimą pagal Sutarties 50 straipsnį, tol, kol pagal tokį susitarimą Jungtinė Karalystė bus prilyginta valstybei narei;
- (112) Ispanijos Karalystė ir Jungtinė Karalystė vis dar nesutaria dėl Gibraltaro sienų demarkacijos;
- (113) šio reglamento taikymo Gibraltaro sienoms sustabdymas nereiškia, kad pasikeitė atitinkamos tų valstybių pozicijos;
- (114) vadovaujantis Reglamento (EB) Nr. 45/2001 28 straipsnio 2 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu, kuris pateikė nuomonę;
- (115) šiuo reglamentu siekiama iš dalies pakeisti ir išplėsti Reglamento (ES) Nr. 2016/1624 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1052/2013 nuostatas, o Tarybos bendruosius veiksmus Nr. 98/700/TVR pritaikyti atsižvelgiant į SESV nustatytą institucinę sistemą. Kadangi pakeitimų, kuriuos reikia padaryti, yra daug ir jie yra svarbūs, dėl aiškumo tie teisės aktai turėtų būti pakeisti ir panaikinti,

³⁶ 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimas 2000/365/EB dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 131, 2000 6 1, p. 43).

³⁷ 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20).

I SKYRIUS

Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu įsteigiamos Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos siekiant užtikrinti integruotą išorės sienų valdymą prie išorės sienų, kad būtų galima veiksmingai valdyti tų išorės sienų kirtimą, taip pat padidinti bendros grąžinimo politikos, kuri yra pagrindinis tvaraus migracijos valdymo komponentas, veiksmingumą.

Reglamentu siekiama spręsti migracijos problemas, įskaitant grąžinimą, ir galimas būsimas grėsmes prie tų sienų, taip prisidedant prie kovos su sunkiais nusikaltimais, kuriems būdingas tarpvalstybinis aspektas, ir aukšto lygio vidaus saugumo Sąjungoje užtikrinimo visapusiškai paisant pagrindinių teisių, kartu išlaikant joje laisvą asmenų judėjimą.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) išorės sienos – išorės sienos, apibrėžtos Reglamento (ES) 2016/399 2 straipsnio 2 punkte, kurioms taikoma to reglamento II antraštinė dalis;
- (2) sienos perėjimo punktas – sienos perėjimo punktas, apibrėžtas Reglamento (ES) 2016/399 2 straipsnio 8 punkte;
- (3) sienų kontrolė – sienų kontrolė, apibrėžta Reglamento (ES) 2016/399 2 straipsnio 10 punkte;
- (4) sienų stebėjimas – sienų stebėjimas, apibrėžtas Reglamento (ES) 2016/399 2 straipsnio 12 punkte;
- (5) išorės skrydis – pilotuojamų arba bepiločių orlaivių, skraidinančių keleivius ir (arba) krovinius, skrydis į valstybių narių teritorijas ar iš jų, kuris nėra vidaus skrydis, apibrėžtas Reglamento (ES) 2016/399 2 straipsnio 3 punkte;
- (6) oro sienų stebėjimas – išorės skrydžių stebėjimas;
- (7) informuotumas apie padėtį – gebėjimas vykdyti stebėseną, nustatyti, identifikuoti, sekti ir suprasti neteisėtą tarpvalstybinę veiklą, kad būtų nustatytos pagrįstos priežastys imtis reagavimo priemonių remiantis naujos informacijos ir turimų žinių sinteze, ir būtų galima geriau užtikrinti, kad prie išorės sienų, šalia ir netoli jų žūtų kuo mažiau migrantų;
- (8) reagavimo pajėgumai – gebėjimas atlikti veiksmus, kuriais siekiama kovoti su neteisėta tarpvalstybine veikla prie išorės sienų, šalia arba netoli jų, įskaitant tinkamo reagavimo priemones ir terminus;
- (9) EUROSUR – valstybių narių ir Agentūros keitimosi informacija ir bendradarbiavimo sistema;

- (10) padėties vaizdo sistema – geografiškai susietų beveik realiuoju laiku teikiamų duomenų ir iš įvairių valdžios institucijų, jutiklių, platformų ir kitų šaltinių gautos informacijos visuma, kuri perduodama saugiais ryšių ir informacijos kanalais, gali būti apdorojama ir selektyviai rodoma ir kuria gali būti dalijamasi su kitomis atitinkamomis valdžios institucijomis, kad būtų užtikrintas informuotumas apie padėtį ir parama reagavimo pajėgumams prie išorės sienų, šalia arba netoli jų ir pasienio teritorijoje;
- (11) išorės sienos ruožas – visa valstybės narės išorės siena arba jos dalis, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje arba kaip nustatyta nacionalinio koordinavimo centro arba bet kurios kitos atsakingos nacionalinės valdžios institucijos;
- (12) tarpvalstybinis nusikalstamumas – visi sunkūs nusikaltimai, kuriems būdingas tarpvalstybinis aspektas, įvykdyti arba bandyti įvykdyti prie išorės sienų, šalia arba netoli jų;
- (13) pasienio teritorija – geografinė teritorija, esanti už išorės sienų;
- (14) incidentas – padėtis prie išorės sienų, šalia arba netoli jų, susijusi su neteisėta imigracija, tarpvalstybiniu nusikalstamumu arba pavojumi migrantų gyvybei.
- (15) statutiniai darbuotojai – pagal Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatus (toliau – Tarnybos nuostatai) ir kitų Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygas (toliau – KTIS), nustatytus Tarybos reglamente Nr. 259/68, Agentūros įdarbinti darbuotojai;
- (16) operatyviniai darbuotojai – sienos apsaugos pareigūnai, grąžinimo lydintieji asmenys, grąžinimo specialistai ir kiti susiję darbuotojai, sudarantys Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatines pajėgas. Operatyviniai darbuotojai gali būti trijų 55 straipsnio 1 dalyje apibrėžtų kategorijų: Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros įdarbinti statutiniai darbuotojai (1 kategorija), valstybių narių į Agentūrą deleguoti darbuotojai (2 kategorija) arba darbuotojai, kuriuos valstybės narės siunčia trumpam laikotarpiui (3 kategorija). Operatyviniai darbuotojai turi būti sienų valdymo būrių, migracijos valdymo rėmimo grupių ar grąžinimo grupių, turinčių vykdomuosius įgaliojimus, nariai. Prie operatyvinių darbuotojų taip pat priskiriami statutiniai darbuotojai, atsakingi už centrinio ETIAS padalinio veikimą;
- (17) sienų valdymo būriai – iš Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų suformuotos grupės, dislokuojamos vykdamas bendras operacijas prie išorės sienų ir teikiant skubią pasienio pagalbą valstybėse narėse ir trečiosiose šalyse;
- (18) būrių narys – Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų, dislokuotų kaip sienų valdymo būriai, migracijos valdymo rėmimo grupės ir grąžinimo grupės, narys;
- (19) migracijos valdymo rėmimo grupė – valstybėms narėms techninį ir operatyvinių patiprinimą, be kita ko, migrantų antplūdžio vietose arba kontroliuojamuose centruose, teikianti ekspertų grupę, kurią sudaro Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų operatyviniai darbuotojai, [Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros] siunčiami ekspertai ir ekspertai iš Europolo ar kitų atitinkamų Sąjungos agentūrų ir valstybių narių;
- (20) priimančioji valstybė narė – valstybė narė, kurioje vykdoma arba iš kurios pradedama vykdyti bendra operacija, teikiama arba pradedama teikti skubi pasienio pagalba, vykdoma arba pradedama vykdyti grąžinimo operacija, teikiama ar pradedama teikti grąžinimo pagalba arba į kurią siunčiama migracijos valdymo rėmimo grupė;

- (21) buveinės valstybė narė – valstybė narė, iš kurios darbuotojas siunčiamas arba deleguojamas kaip operatyvinis darbuotojas į Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatines pajėgas;
- (22) dalyvaujančioji valstybė narė – valstybė narė, kuri dalyvauja vykdant bendrą operaciją, teikiant skubią pasienio pagalbą, vykdant grąžinimo operaciją, teikiant grąžinimo pagalbą arba siunčiant migracijos valdymo rėmimo grupę, teikdama techninę įrangą arba siųsdama operatyvinius darbuotojus į Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatines pajėgas, taip pat valstybė narė, kuri dalyvauja vykdant grąžinimo operacijas arba teikiant grąžinimo pagalbą, teikdama techninę įrangą arba siųsdama darbuotojus, bet kuri nėra priimančioji valstybė narė;
- (23) migrantų antplūdžio vieta – vieta, kurioje priimančioji valstybė narė, Komisija, atitinkamos Sąjungos agentūros ir dalyvaujančiosios valstybės narės bendradarbiauja, siekdamos valdyti kilusius arba galinčius kilti neproporcingus migracijos sunkumus, kuriems būdingas didelis prie išorės sienų atvykstančių migrantų pagausėjimas;
- (24) kontroliuojamas centras – valstybės narės prašymu įsteigtas centras, kuriame atitinkamos Sąjungos agentūros, padedamos priimančiosios valstybės narės ir dalyvaujančiųjų valstybių narių, nustato, kuriems trečiųjų šalių piliečiams reikia tarptautinės apsaugos ir kuriems trečiųjų šalių piliečiams tokia apsauga nereikalinga, taip pat atlieka saugumo patikrinimus ir taiko skubias tarptautinės apsaugos ir (arba) grąžinimo procedūras;
- (25) grąžinimas – grąžinimas, apibrėžtas Direktyvos 2008/115/EB 3 straipsnio 3 punkte;
- (26) sprendimas grąžinti – sprendimas grąžinti, apibrėžtas Direktyvos 2008/115/EB 3 straipsnio 4 punkte;
- (27) grąžinamasis asmuo – neteisėtai esantis trečiosios šalies pilietis, kuriam taikomas sprendimas grąžinti arba lygiavertis trečiojoje šalyje priimtas sprendimas;
- (28) grąžinimo operacija – Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros organizuojama arba koordinuojama operacija, kurią vykdant vienai arba daugiau valstybių narių ar trečiajai šaliai teikiamas techninis ir operatyvinis pastiprinimas, o iš vienos arba daugiau valstybių narių ar trečiosios šalies grąžinami asmenys grąžinami – nesvarbu, kurios rūšies transporto priemonėmis, – priverstinai arba savanoriškai;
- (29) grąžinimo pagalba – Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros valstybėms narėms ar trečiosioms šalims teikiamos didesnės techninės ir operatyvinės pagalbos veikla, kurią sudaro grąžinimo grupių siuntimas ir grąžinimo operacijų organizavimas;
- (30) grąžinimo grupės – iš Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų suformuotos grupės, dislokuojamos vykdant grąžinimo operacijas, teikiant grąžinimo pagalbą valstybėse narėse ir trečiosiose šalyse arba vykdant kitą operatyvinę veiklą, susijusią su grąžinimo srities užduotimis;
- (31) imigracijos ryšių palaikymo pareigūnas – imigracijos ryšių palaikymo pareigūnas, apibrėžtas Tarybos reglamento (EB) Nr. 377/2004³⁸ 1 straipsnyje.

³⁸ 2004 m. vasario 19 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 377/2004 dėl imigracijos ryšių palaikymo pareigūnų tinklo sukūrimo (OL L 64, 2004 3 2, p. 1).

3 straipsnis
Europos integruotas sienų valdymas

Europos integruotą sienų valdymą sudaro šios sudedamosios dalys:

- (a) sienų kontrolė, įskaitant priemones, kuriomis sudaromos palankios sąlygos teisėtam sienų kirtimui, ir, kai tinkama, priemonės, susijusias su tarpvalstybinių nusikaltimų, kaip antai, neteisėtu migrantų gabenimu, prekyba žmonėmis ir terorizmu, prevencija ir nustatymu, taip pat priemonės, susijusias su asmenų, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga arba kurie nori pateikti paraišką dėl jos suteikimo, nukreipimu;
- (b) nelaimės jūroje ištiktų asmenų paieškos ir gelbėjimo operacijos, pradėtos ir vykdomos pagal Reglamentą (ES) Nr. 656/2014 ir tarptautinę teisę, atliekamos susidarius atitinkamai padėčiai sienų stebėjimo operacijų jūroje metu;
- (c) rizikos vidaus saugumui analizė ir grėsmių, galinčių turėti įtakos išorės sienų veikimui arba saugumui, analizė;
- (d) valstybių narių ir Agentūros keitimasis informacija ir bendradarbiavimas;
- (e) kiekvienoje valstybėje narėje veikiančių už sienų kontrolę arba kitas pasienyje vykdomas užduotis atsakingų nacionalinių valdžios institucijų agentūrų, taip pat kiekvienoje valstybėje narėje už grąžinimą atsakingų valdžios institucijų tarpusavio bendradarbiavimas, be kita ko, reguliariai keičiantis informacija naudojant esamas keitimosi informacija priemones;
- (f) atitinkamų Sąjungos institucijų, įstaigų, tarnybų ir agentūrų bendradarbiavimas srityse, kurioms taikomas šis reglamentas, be kita ko, reguliariai keičiantis informacija;
- (g) bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis srityse, kurioms taikomas šis reglamentas;
- (h) techninės ir operatyvinės priemonės Šengeno erdvėje, susijusios su sienų kontrole ir skirtos tam, kad būtų geriau sprendžiama neteisėtos imigracijos problema ir geriau kovojuama su tarpvalstybiniu nusikalstamumu;
- (i) trečiųjų šalių piliečių, kuriems taikomas valstybės narės priimtas sprendimas grąžinti, grąžinimas;
- (j) pažangiųjų technologijų, įskaitant plataus masto informacines sistemas, naudojimas;
- (k) kokybės kontrolės mechanizmas, visų pirma Šengeno vertinimo mechanizmas, pažeidžiamumo vertinimas ir galimi nacionaliniai mechanizmai, taikomi siekiant užtikrinti Sąjungos teisės aktų sienų valdymo srityje įgyvendinimą;
- (l) solidarumo mechanizmai, visų pirma Sąjungos finansavimo priemonės ir kitos operatyvinės paramos priemonės.

4 straipsnis
Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos

Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas sudaro Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (toliau – Agentūra) ir už sienų valdymą atsakingos nacionalinės valstybių narių institucijos, įskaitant pakrančių apsaugos tarnybas, kai jos vykdo sienų kontrolės užduotis, taip pat už grąžinimą atsakingos valdžios institucijos.

5 straipsnis
Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra

- (1) Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrai, įsteigta Reglamentu (EB) Nr. 2007/2004, taikomas šis reglamentas.
- (2) Agentūra apima 55 straipsnyje nurodytas Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas, kurias sudaro 10 000 operatyvinių darbuotojų.
- (3) Siekdama užtikrinti darnų Europos integruotą sienų valdymą, Agentūra padeda taikyti esamas ir būsimas su išorės sienų valdymu ir grąžinimu susijusias Sąjungos priemones, visų pirma Reglamentu (ES) 2016/399 nustatytą Šengeno sienų kodeksą, ir didina jų taikymo veiksmingumą.
- (4) Agentūra padeda užtikrinti nuolatinį ir vienodą Sąjungos teisės aktų, įskaitant Sąjungos *acquis* pagrindinių teisių srityje, taikymą prie visų išorės sienų. Jos indėlis taip pat apima keitimąsi gerąja patirtimi.

6 straipsnis
Atskaitomybė

Agentūra atskaitinga Europos Parlamentui ir Tarybai pagal šį reglamentą.

7 straipsnis
Atsakomybės pasidalijimas

- (1) Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos Europos integruotą sienų valdymą įgyvendina kaip pasidalijamąją Agentūros ir už sienų valdymą atsakingų nacionalinių valdžios institucijų, įskaitant pakrančių apsaugos tarnybas, kai jos vykdo jūrų sienų stebėjimo operacijas ir visas kitas sienų kontrolės užduotis, atsakomybę. Valstybės narės išlaiko pagrindinę atsakomybę už savo išorės sienų ruožų valdymą.
- (2) Agentūra teikia techninę ir operatyvinę pagalbą įgyvendinant priemones, susijusias su sprendimų grąžinti vykdymą. Valstybės narės išlaiko atsakomybę už sprendimų grąžinti ir priemonių, susijusių su grąžinamų asmenų sulaikymu, priėmimą pagal Direktyvą 2008/115/EB.
- (3) Valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su Agentūra, užtikrina savo išorės sienų valdymą ir sprendimų grąžinti vykdymą vadovaudamosi savo pačių ir visų valstybių narių bendrais interesais, visapusiškai laikydamosi Sąjungos teisės ir atsižvelgdamos į 8 straipsnyje nurodytą Europos integruoto sienų valdymo daugiamečių strateginės politikos ciklą.

- (4) Agentūra padeda taikyti su išorės sienų valdymu susijusias Sąjungos priemonės ir vykdyti sprendimus grąžinti, pastiprindama, vertindama ir koordinuodama valstybių narių veiksmus bei teikdama tiesioginę techninę ir operatyvinę pagalbą tų priemonių įgyvendinimo srityje ir grąžinimo klausimais.
- (5) Valstybės narės gali tęsti operatyvinio lygmens bendradarbiavimą su kitomis valstybėmis narėmis ir (arba) trečiosiomis šalimis, kai toks bendradarbiavimas suderinamas su Agentūros užduotimis. Valstybės narės susilaiko nuo veiksmų, dėl kurių galėtų sutrikti Agentūros veikimas arba jos tikslų įgyvendinimas. Valstybės narės teikia Agentūrai ataskaitas apie šį operatyvinį bendradarbiavimą su kitomis valstybėmis narėmis ir (arba) trečiosiomis šalimis prie išorės sienų ir grąžinimo srityje. Vykdomasis direktorius reguliariai ir bent kartą per metus informuoja valdančiąją tarybą tais klausimais.

8 straipsnis

Europos integruoto sienų valdymo daugiametės strateginės politikos ciklas

- (1) Komisija ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos užtikrina Europos integruoto sienų valdymo veiksmingumą, vykdydamos Europos integruoto sienų valdymo daugiametės strateginės politikos ciklą.
- (2) Europos integruoto sienų valdymo daugiametėje strateginėje politikoje apibrėžiama, kaip turi būti nuosekliai, integruotai ir sistemingai sprendžiami klausimai sienų valdymo ir grąžinimo srityje.
- (3) Europos integruoto sienų valdymo daugiametės strateginės politikos ciklą sudaro keturi etapai, kaip nustatyta 4–7 dalyse.
- (4) Remiantis 30 straipsnio 2 dalyje nurodyta Europos integruoto sienų valdymo strategine rizikos analize, Komisijai pagal 118 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatoma Europos integruoto sienų valdymo daugiametė strateginė politika. Tame deleguotajame akte apibrėžiami politikos prioritetai ir nustatomos ateinančių ketverių metų strateginės gairės, susijusios su 3 straipsnyje išdėstytomis sudedamosiomis dalimis.
- (5) Siekdama įgyvendinti 4 dalyje nurodytą deleguotąjį aktą, Agentūra valdančiosios tarybos sprendimu, grindžiamu vykdomojo direktoriaus pasiūlymu, nustato Europos integruoto sienų valdymo techninę ir veiklos strategiją. Agentūra atsižvelgia, kai tai pagrįsta, į konkrečią valstybių narių padėtį, ypač į jų geografinę padėtį. Ši strategija atitinka 3 straipsnį ir 4 dalyje nurodytą deleguotąjį aktą. Ji skatina ir padeda užtikrinti Europos integruoto sienų valdymo įgyvendinimą visose valstybėse narėse.
- (6) Siekdamas įgyvendinti 4 dalyje nurodytą deleguotąjį aktą, valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su visomis nacionalinėmis valdžios institucijomis, atsakingomis už sienų valdymą ir grąžinimą, parengia nacionalines integruoto sienų valdymo strategijas. Tos nacionalinės strategijos atitinka 3 straipsnį, 4 dalyje nurodytą deleguotąjį aktą ir 5 dalyje nurodytą techninę bei veiklos strategiją.
- (7) Praėjus keturiasdešimt dviem mėnesiams nuo 4 dalyje nurodyto deleguotojo akto priėmimo, Komisija, padedama Agentūros, atlieka išsamų jo įgyvendinimo vertinimą. Į vertinimo rezultatus atsižvelgiama rengiant kitą ciklą.
- (8) Kai dėl padėties prie išorės sienų arba grąžinimo srityje reikia keisti politikos prioritetus, Komisija 4 dalyje nustatyta tvarka iš dalies keičia Europos integruoto

sienų valdymo daugiametę strateginę politiką. Prireikus 5 ir 6 dalyse nurodytos strategijos taip pat pritaikomos.

9 straipsnis

Integruotas planavimas

- (1) Remiantis 8 straipsnyje nurodytu Europos integruoto sienų valdymo daugiametės strateginės politikos ciklu, Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos parengia integruotą sienų valdymo ir grąžinimo planą.
- (2) Integruotas planavimas apima veiklos planavimą, nenumatytų atvejų planavimą ir pajėgumų plėtojimo planavimą ir yra rengiamas pagal 67 straipsnį.
- (3) Kiekviename integruoto planavimo plane pateikiamas jo kūrimo scenarijus. Scenarijai rengiami remiantis rizikos analize ir atspindi galimą padėties prie išorės sienų ir neteisėtos migracijos srityje raidą bei uždavinius, nustatytus per Europos integruoto sienų valdymo daugiametės strateginės politikos ciklą.
- (4) Agentūros valdančioji taryba susitinka bent kartą per metus, kad aptartų ir patvirtintų Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų pajėgumų planą pagal 67 straipsnio 6 dalį. Valdančiajai tarybai patvirtinus pajėgumų planą, jis pridedamas prie 8 straipsnio 5 dalyje nurodytos techninės ir veiklos strategijos.

II SKYRIUS

Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų veikimas

1 SKIRSNIS

EUROPOS SIENŲ IR PAKRANČIŲ APSAUGOS AGENTŪROS UŽDUOTYS

10 straipsnis

Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros užduotys

- (1) Siekdama prisidėti prie veiksmingos, aukšto ir vienodo lygio sienų kontrolės ir grąžinimo, Agentūra vykdo šias užduotis:
 1. stebi migracijos srautus ir atlieka rizikos analizes visais integruoto sienų valdymo aspektais;
 2. stebi valstybių narių operatyvinius poreikius, susijusius su grąžinimu, be kita ko, rinkdama operatyvinius duomenis;
 3. atlieka pažeidžiamumo vertinimą, įskaitant valstybių narių pajėgumo ir pasirengimo kovoti su grėsmėmis ir spręsti iškilusius sunkumus prie išorės sienų vertinimą;
 4. stebi išorės sienų valdymą per valstybėse narėse esančius Agentūros ryšių palaikymo pareigūnus;
 5. teikia pagalbą, reikalingą EUROSUR sistemos plėtojimui ir veikimui;
 6. padeda valstybėms narėms aplinkybėmis, kai prie išorės sienų reikia didesnės techninės ir operatyvinės pagalbos, koordinuodama ir organizuodama bendras operacijas, atsižvelgdama į tai, kad kai kuriais atvejais tai gali būti susiję su ekstremaliosiomis humanitarinėmis situacijomis ir gelbėjimu jūroje pagal Sąjungos ir tarptautinę teisę;
 7. padeda valstybėms narėms aplinkybėmis, kai prie išorės sienų reikia didesnės techninės ir operatyvinės pagalbos, pradėdama teikti skubią pasienio pagalbą prie konkrečių ir neproporcingų sunkumų patiriančių valstybių narių išorės sienų, atsižvelgdama į tai, kad kai kuriais atvejais tai gali būti susiję su ekstremaliosiomis humanitarinėmis situacijomis ir gelbėjimu jūroje pagal Sąjungos ir tarptautinę teisę;
 8. teikia valstybėms narėms ir trečiosioms šalims techninę ir operatyvinę pagalbą pagal Reglamentą (ES) Nr. 656/2014 ir tarptautinę teisę, padėdama vykdyti nelaimės jūroje ištiktų asmenų paieškos ir gelbėjimo operacijas, kurių gali prireikti sienų stebėjimo operacijų jūroje metu;
 9. į sienų valdymo būrius, migracijos valdymo grupes ir grąžinimo grupes siunčia Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatines pajėgas vykdant bendras operacijas ir teikiant skubią pasienio pagalbą, vykdant grąžinimo operacijas ir teikiant grąžinimo pagalbą;
 10. sukuria techninės įrangos rezervą, įskaitant greitojo reagavimo įrangos rezervą, panaudojamą vykdant bendras operacijas, teikiant skubią pasienio pagalbą ir vykdant migracijos valdymo rėmimo grupių veiklą, taip pat vykdant grąžinimo operacijas ir teikiant grąžinimo pagalbą;

11. plėtoja ir valdo nuosavus žmogiškuosius ir techninius pajėgumus, kad prisidėtų prie Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų ir techninės įrangos rezervo, įskaitant grupių narių pareigas einančių darbuotojų įdarbinimą ir mokymą;
12. dalyvauja migracijos valdymo rėmimo grupių veikloje migrantų antplūdžio valdymo vietose ar kontroliuojamuose centruose;
13. siunčia operatyvinius darbuotojus ir techninę įrangą, kad padėtų vykdyti patikrą, atlikti apklausas, nustatyti tapatybę ir paimti pirštų atspaudus;
14. bendradarbiaudama su [Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra] ir kompetentingomis nacionalinėmis valdžios institucijomis nustato procedūrą, pagal kurią suteikiama pradinė informacija asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga arba kurie nori kreiptis dėl jos suteikimo, ir jie nukreipiami toliau;
15. teikia pagalbą visais grąžinimo proceso etapais ir koordinuojant bei organizuojant grąžinimo operacijas, taip pat teikia grąžinimo pagalbą;
16. padeda valstybėms narėms aplinkybėmis, kuriomis reikia didesnės techninės ir operatyvinės pagalbos, kad būtų įvykdytas įpareigojimas grąžinti neteisėtus migrantus, be kita ko, koordinuodama ar organizuodama grąžinimo operacijas;
17. sudaro priverstinio grąžinimo stebėtojų rezervą;
18. teikdama grąžinimo pagalbą siunčia grąžinimo grupes;
19. atsižvelgdama į atitinkamus atitinkamų agentūrų įgaliojimus, bendradarbiauja su Europolu ir Eurojustu ir teikia paramą valstybėms narėms aplinkybėmis, kuriomis reikia didesnės techninės ir operatyvinės pagalbos prie išorės sienų kovojant su organizuotais tarpvalstybiniais nusikaltimais ir terorizmu;
20. bendradarbiauja su Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra, visų pirma siekiant sudaryti palankesnes sąlygas taikyti priemones tais atvejais, kai grąžinami trečiųjų šalių piliečiai, kurių tarptautinės apsaugos prašymai buvo atmesti galutiniu sprendimu;
21. bendradarbiauja su Europos žuvininkystės kontrolės agentūra ir Europos jūrų saugumo agentūra, kiekvienai jų veikiant pagal savo įgaliojimus, kad padėtų nacionalinėms valdžios institucijoms, vykdančioms pakrančių apsaugos funkcijas, kaip nustatyta 70 straipsnyje, teikdama paslaugas, informaciją ir tiekdamą įrangą bei rengdama mokymus, taip pat koordinuodama daugiataksles operacijas;
22. bendradarbiauja su trečiosiomis šalimis srityse, kurioms taikomas reglamentas, įskaitant galimą sienų valdymo būrių ir grąžinimo grupių operatyvinį siuntimą į trečiąsias šalis;
23. padeda trečiosioms šalims koordinuoti ar organizuoti grąžinimo veiklą į kitas trečiąsias šalis, be kita ko, dalijasi asmens duomenimis grąžinimo tikslais;
24. padeda valstybėms narėms ir trečiosioms šalims plėtoti techninį ir operatyvinį tarpusavio bendradarbiavimą šio reglamento taikymo sričiai priskiriamais klausimais;
25. padeda valstybėms narėms ir trečiosioms šalims mokyti nacionalinius sienos apsaugos pareigūnus, kitus atitinkamus darbuotojus ir ekspertus grąžinimo klausimais, be kita ko, nustato bendrus mokymo standartus;
26. dalyvauja rengiant ir valdant mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, kuri yra svarbi išorės sienų kontrolei ir stebėjimui, įskaitant pažangiųjų stebėjimo technologijų

naudojimą ir bandomųjų projektų šio reglamento taikymo sričiai priskiriamais klausimais rengimą;

27. padeda rengti sienų kontrolės ir grąžinimo srities įrangos, be kita ko, skirtos sistemų ir tinklų sujungimui, techninius standartus;
 28. sukuria ir prižiūri 14 straipsnyje nurodytą ryšių tinklą;
 29. pagal [Reglamentą (EB) Nr. 45/2001] sukuria ir valdo informacines sistemas, kuriomis sudaromos sąlygos sparčiai ir patikimai keistis informacija apie kylančias išorės sienų valdymo grėsmes, neteisėtą imigraciją ir grąžinimą, glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, Sąjungos įstaigomis, tarnybomis ir agentūromis bei su Sprendimu 2008/381/EB įsteigtu Europos migracijos tinklu;
 30. prireikus teikia reikiamą pagalbą kuriant bendrą keitimosi informacija aplinką, įskaitant sistemų sąveikumą;
 31. tvarko ir naudoja 80 straipsnyje nurodytą klastotų ir autentiškų dokumentų internete sistemą;
 32. vykdo Agentūrai pavestas užduotis ir įpareigojimus, nurodytus [Reglamente, kuriuo sukuriamą Europos kelionių informacijos ir leidimų sistema (ETIAS)], ir užtikrina ETIAS centrinio padalinio sukūrimą ir veikimą pagal [Reglamento, kuriuo sukuriamą Europos kelionių informacijos ir leidimų sistema (ETIAS)] 7 straipsnį.
- (2) Agentūra savo iniciatyva informuoja jos įgaliojimams priskiriamais klausimais. Ji teikia visuomenei tikslią ir išsamią informaciją apie savo veiklą.

Komunikacijos veikla turi netrukdyti vykdyti šio straipsnio 1 dalyje nurodytų užduočių, visų pirma negalima atskleisti operatyvinės informacijos, kuri, ją paskelbus viešai, neleistų pasiekti operacijų tikslo. Komunikacijos veikla vykdoma nedarant poveikio 91 straipsniui ir laikantis atitinkamų valdančiosios tarybos patvirtintų komunikacijos ir informacijos sklaidos planų, taip pat atitinkamais atvejais glaudžiai bendradarbiaujant su kitomis agentūromis.

2 SKIRSNIS

KEITIMASIS INFORMACIJA IR BENDRADARBIAVIMAS

11 straipsnis

Pareiga geranoriškai bendradarbiauti

Agentūrai ir už sienų valdymą ir grąžinimą atsakingoms nacionalinėms valdžios institucijoms, įskaitant pakrančių apsaugos tarnybas, kai jos vykdo sienų kontrolės užduotis, tenka pareiga geranoriškai bendradarbiauti ir prievolė keistis informacija.

12 straipsnis

Įpareigojimas keistis informacija

1. Agentūra ir už sienų valdymą bei grąžinimą atsakingos nacionalinės valdžios institucijos, įskaitant pakrančių apsaugos tarnybas, kai jos vykdo sienų kontrolės užduotis, laiku ir tiksliai, laikydamosi šio reglamento ir kitų atitinkamų Sąjungos ir nacionalinės teisės aktų dėl keitimosi informacija, dalijasi visa būtina informacija, kad galėtų vykdyti joms šiuo reglamentu pavestas užduotis, visų pirma, kad Agentūra galėtų stebėti migracijos srautus Sąjungos link ir Sąjungos viduje, atlikti rizikos

analizę ir pažeidžiamumo vertinimą, taip pat teikti techninę ir operatyvinę pagalbą grąžinimo srityje.

2. Agentūra imasi visų tinkamų priemonių, kad palengvintų keitimąsi jos užduotims vykdyti svarbia informacija su Komisija ir valstybėmis narėmis, o tinkamais atvejais – su susijusiomis Sąjungos agentūromis.
3. Agentūra ir [Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra] keičiasi informacija rizikos analizės, statistinių duomenų rinkimo, padėties trečiosiose šalyse vertinimo, mokymo ir paramos valstybėms narėms nenumatytų atvejų planavimo klausimais tikslais. Šiais tikslais agentūros plėtoja būtinas priemones ir struktūras.
4. Agentūra imasi visų būtinų priemonių, kad palengvintų keitimąsi jos užduotims atlikti svarbia informacija su Airija ir Jungtine Karalyste, jei ta informacija susijusi su veikla, kurioje ji dalyvauja pagal 71 straipsnį ir 98 straipsnio 5 dalį.

13 straipsnis

Nacionalinis informacijos centras

Valstybės narės paskiria nacionalinį informacijos centrą, kuris teikia Agentūrai informaciją visais su Agentūros veikla susijusiais klausimais. Nacionalinis informacijos centras turi būti pasiekiamas bet kuriuo metu ir užtikrinti, kad visa informacija iš Agentūros būtų laiku skleidžiama visoms susijusioms atitinkamos valstybės narės valdžios institucijoms, ypač valdančiosios tarybos nariams ir nacionaliniam koordinavimo centrui.

14 straipsnis

Ryšių tinklas

1. Agentūra sukuria ir prižiūri ryšių tinklą, kad užtikrintų ryšio ir analizės priemones ir sudarytų sąlygas beveik realiuoju laiku saugiai keistis neskelbtina neįslaptinta ir įslaptinta informacija su nacionaliniais koordinavimo centrais ir sudarytų sąlygas jiems tai daryti tarpusavyje. Tinklas veikia visą parą be išėginių dienų ir sudaro sąlygas:
 - (a) dvišaliam ir daugiašaliam keitimuisi informacija beveik realiuoju laiku;
 - (b) garso ir vaizdo konferencijoms;
 - (c) saugiam neskelbtinos neįslaptintos informacijos tvarkymui, saugojimui, perdavimui ir apdorojimui;
 - (d) saugiam ES įslaptintos informacijos, pažymėtos ne aukštesnio laipsnio kaip „CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIEL“ žyma arba atitinkamu nacionaliniu slaptumo žymos laipsniu, tvarkymui, saugojimui, perdavimui ir apdorojimui, užtikrinant, kad įslaptinta informacija būtų tvarkoma, saugojama, perduodama ir apdorojama naudojant atskirą ir tinkamai akredituotą ryšių tinklo dalį.
2. Agentūra teikia techninę paramą ir užtikrina, kad ryšių tinklas nuolat veiktų ir galėtų palaikyti Agentūros valdomą ryšių ir informacijos sistemą.

15 straipsnis

Agentūros valdomos keitimosi informacija sistemos ir taikomosios programos

1. Agentūra gali imtis visų būtinų priemonių, kad palengvintų keitimąsi jos užduotims vykdyti svarbia informacija su Komisija ir valstybėmis narėmis, o tinkamais atvejais – su trečiaisiais subjektais ir trečiosiomis šalimis, kaip nurodyta 69 ir 71 straipsniuose.
2. Agentūra sukuria, įdiegia ir naudoja informacinę sistemą, kuria pagal Komisijos sprendimą (ES, Euratomas) 2015/444³⁹, Komisijos sprendimą 2015/443⁴⁰ ir [Reglamentą (EB) Nr. 45/2001] su šiais subjektais galima keisti įslaptinta ir neskelbtina neįslaptinta informacija ir 80 ir 87–91 straipsniuose nurodytais asmens duomenimis.
3. Agentūra atitinkamai į 14 straipsnyje nurodytą ryšių tinklą įdiegia 2 dalyje nurodytas informacines sistemas.
4. Grąžinimo srityje Agentūra sukuria ir naudoja centrinę grąžinimo valdymo sistemą, skirtą apdoroti visai būtinai informacijai, kurią automatiškai perduoda valstybių narių nacionalinės sistemos, įskaitant operatyvinius grąžinimo duomenis, reikalingai, kad Agentūra galėtų teikti operatyvinę pagalbą pagal 49 straipsnį.

16 straipsnis

Keitimosi informacija techniniai standartai

Agentūra parengia techninius standartus, pagal kuriuos:

- (a) šio reglamento tikslais ryšių tinklas sujungiamas su nacionaliniais tinklais, naudojamais rengiant nacionalinės padėties vaizdo ir kitas atitinkamas informacines sistemas;
- (b) šio reglamento tikslais kuriamos ir susiejamos atitinkamos Agentūros ir valstybių narių keitimosi informacija sistemos ir taikomosios programos;
- (c) transliuojami padėties vaizdai ir, kai tinkama, konkrečios padėties vaizdai ir užtikrinama atitinkamų nacionalinių valdžios institucijų padalinių bei centrų ir Agentūros dislokuotų būrių komunikacija naudojantis įvairiomis ryšių priemonėmis, pavyzdžiui, palydoviniu ryšiu ir radijo tinklais;
- (d) pranešama apie nuosavų išteklių vietą siekiant kuo geriau išnaudoti palydovinės navigacijos sistemos, sukurtos pagal programą GALILEO pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1285/2013⁴¹, technologinę plėtrą.

³⁹ 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/444 dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 72, 2015 3 17, p. 53).

⁴⁰ 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/443 dėl saugumo Komisijoje (OL L 72, 2015 3 17, p. 41).

⁴¹ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir tarybos reglamentas (ES) Nr. 1285/2013 dėl Europos palydovinės navigacijos sistemų įdiegimo ir eksploatavimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 876/2002 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 683/2008 (OL L 347, 2013 12 20, p. 1).

17 straipsnis

Informacijos saugumo užtikrinimas

Valstybės narės per savo nacionalinį koordinavimo centrą užtikrina, kad jų nacionalinės valdžios institucijos, agentūros ir kitos įstaigos, naudojančios Agentūros ryšių tinklą ir keitimosi informacija sistemas:

- (a) turėtų tinkamą prieigą prie susijusių sistemų ir tinklų;
- (b) įgyvendintų 16 straipsnyje nurodytus techninius standartus;
- (c) taikytų lygiavertes saugumo taisykles ir standartus, kuriuos Agentūra taiko tvarkant įslaptintą informaciją;
- (d) keistųsi, apdorotų ir saugotų neskelbtiną neįslaptintą ir įslaptintą informaciją vadovaudamasi Komisijos sprendimu 2015/443/ES.

**3 SKIRSNIS
EUROSUR**

18 straipsnis

EUROSUR

Šiuo reglamentu nustatoma EUROSUR – integruota sistema, skirta Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgoms keisti informacija ir bendradarbiauti tarpusavyje, kad būtų pagerintas informuotumas apie padėtį ir didinami Sąjungos sienų valdymo reagavimo pajėgumai, siekiant nustatyti neteisėtos imigracijos ir tarpvalstybinio nusikalstamumo atvejus, užkirsti jiems kelią ir kovoti su jais ir prisidėti prie migrantų gyvybių apsaugos ir išsaugojimo.

19 straipsnis

EUROSUR taikymo sritis

- (1) EUROSUR taikoma patikrinimams kertant sieną nustatytuose sienos perėjimo punktuose, taip pat sausumos, jūrų ir oro išorės sienų stebėsenai, įskaitant neteisėto sienos kirtimo atvejų stebėjimą, aptikimą, nustatymą, sekimą, prevenciją ir sulaikymą siekiant nustatyti neteisėtos imigracijos ir tarpvalstybinio nusikalstamumo atvejus, užkirsti jiems kelią ir kovoti su jais ir prisidėti prie migrantų gyvybių apsaugos ir išsaugojimo užtikrinimo.
- (2) EUROSUR netaikoma jokioms teisinėms ar administracinėms priemonėms, kurių imtasi po to, kai atsakingos valstybių narių valdžios institucijos nustato tarpvalstybinės nusikalstamos veiklos atvejus arba asmenis, neteisėtai kertančius išorės sienas.

20 straipsnis

EUROSUR komponentai

- (1) Keisdamosi informacija ir bendradarbiaudamos sienų kontrolės srityje, valstybės narės ir Agentūra naudoja EUROSUR sistemą, kurią sudaro šie komponentai:
 - (a) nacionaliniai koordinavimo centrai;

- (b) nacionalinės padėties vaizdo sistemos;
 - (c) Europos padėties vaizdo sistema, įskaitant išorės sienų ruožus, kuriems priskirti atitinkami poveikio lygiai;
 - (d) konkrečios padėties vaizdo sistemos;
 - (e) EUROSUR gretinimo paslaugos, kaip nurodyta 29 straipsnyje;
 - (f) integruotas planavimas pagal 9 ir 67 straipsnius.
- (2) Nacionaliniai koordinavimo centrai per ryšių tinklą ir susijusias sistemas teikia Agentūrai informaciją iš savo nacionalinių padėties vaizdo sistemų ir, prireikus, iš konkrečios padėties vaizdo sistemų, kurios reikia Europos padėties vaizdo sistemai nustatyti ir išlaikyti.
- (3) Agentūra per ryšių tinklą suteikia nacionaliniams koordinavimo centrams neribotą prieigą visą parą be išėginių dienų prie konkrečios padėties vaizdo sistemų ir Europos padėties vaizdo sistemos.

21 straipsnis

Nacionalinis koordinavimo centras

- (1) Kiekviena valstybė narė paskiria, valdo ir prižiūri nacionalinį koordinavimo centrą, kuris koordinuoja ir keičiasi informacija tarp visų valdžios institucijų, atsakingų už išorės sienų kontrolę nacionaliniu lygmeniu, taip pat su kitais nacionaliniais koordinavimo centrais ir Agentūra. Kiekviena valstybė narė apie savo nacionalinio koordinavimo centro sukūrimą informuoja Komisiją, kuri nedelsdama apie tai informuoja kitas valstybes nares ir Agentūrą.
- (2) Nedarant poveikio 13 straipsniui, EUROSUR sistemoje nacionalinis koordinavimo centras yra vienintelis kontaktinis centras keičiantis informacija ir bendradarbiaujant su kitais nacionaliniais koordinavimo centrais ir Agentūra.
- (3) Nacionalinis koordinavimo centras:
- (a) užtikrina, kad visos už išorės sienų kontrolę atsakingos nacionalinės valdžios institucijos keistųsi informacija ir laiku bendradarbiautų tarpusavyje, taip pat su kitais nacionaliniais koordinavimo centrais ir Agentūra;
 - (b) užtikrina, kad būtų laiku keičiamasi informacija su valdžios institucijomis, atsakingomis už paiešką ir gelbėjimą, teisėsaugą, prieglobstį ir imigraciją, ir valdo atitinkamos informacijos sklaidą nacionaliniu lygmeniu;
 - (c) padeda efektyviai ir veiksmingai valdyti išteklius ir personalą;
 - (d) sukuria ir prižiūri nacionalinę padėties vaizdo sistemą pagal 26 straipsnį;
 - (e) teikia paramą ir koordinuoja planuojant ir įgyvendinant nacionaliniu lygmeniu vykdomą sienų stebėjimo veiklą;
 - (f) koordinuoja nacionalinę sienų kontrolės sistemą pagal nacionalinę teisę;
 - (g) prisideda reguliariai vertinant nacionaliniu lygmeniu vykdomos sienų kontrolės veiklos šio reglamento tikslais poveikį;

- (h) koordinuoja operatyvines priemones su kitomis valstybėmis narėmis ir trečiosiomis šalimis, nedarydamas poveikio Agentūros ir kitų valstybių narių kompetencijai;
 - (i) keičiasi svarbia informacija su nacionaliniais imigracijos ryšių palaikymo pareigūnais, vykdydamas veiksmus, kuriais siekiama prisidėti prie Europos padėties vaizdo sistemos ir remti sienų kontrolės operacijas;
 - (j) koordinuoja nacionalinių ir Agentūros informacinių sistemų naudotojo prieigą ir saugumą.
- (4) Nacionalinis koordinavimo centras dirba visą parą be išėjinių dienų.

22 straipsnis

Užduočių paskyrimas kitoms valdžios institucijoms valstybėse narėse

- (1) Regioninėms, vietos, tam tikras funkcijas vykdančioms ar kitoms valdžios institucijoms, kurios gali priimti sprendimus dėl veiksmų, valstybės narės gali patikėti užtikrinti informuotumą apie padėtį ir reagavimo pajėgumus atitinkamose savo kompetencijos srityse, įskaitant 21 straipsnio 3 dalies c, e ir f punktuose nurodytas užduotis ir kompetencijas.
- (2) Valstybių narių sprendimas paskirti užduotis pagal 1 dalį nedaro poveikio nacionalinio koordinavimo centro galimybėms bendradarbiauti ir keisti informacija su kitais nacionaliniais koordinavimo centrais ir Agentūra.
- (3) Iš anksto nustatytais atvejais, nustatytais nacionaliniu lygmeniu, nacionalinis koordinavimo centras gali 1 dalyje nurodytą bet kurią valdžios instituciją įgalioti palaikyti ryšį ir keisti informacija su kitos valstybės narės regioninėmis valdžios institucijomis ar nacionaliniu koordinavimo centru arba su trečiosios šalies kompetentingomis valdžios institucijomis, su sąlyga, kad ta valdžios institucija reguliariai informuoja savo nacionalinį koordinavimo centrą apie tokį ryšio palaikymą ir keitimąsi informacija.

23 straipsnis

EUROSUR vadovas

- (1) 117 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka Komisija, padedama komiteto, glaudžiai bendradarbiaudama su Agentūra ir bet kuria kita atitinkama Sąjungos įstaiga, tarnyba ar agentūra priima ir paskelbia EUROSUR įgyvendinimo ir valdymo praktinį vadovą (toliau – vadovas). Vadove pateikiamos techninės ir veiklos gairės, rekomendacijos ir geriausios praktikos pavyzdžiai, be kita ko, ir dėl bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis. Komisija priima vadovą rekomendacijos forma.
- (2) Komisija, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis ir Agentūra, gali nuspręsti vadovo dalis pažymėti slaptumo žyma „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“ pagal taisykles, nustatytas Komisijos darbo tvarkos taisyklėse.

24 straipsnis

EUROSUR stebėseną

- (1) Agentūra ir valstybės narės užtikrina, kad būtų parengtos procedūros, skirtos EUROSUR techninio ir operatyvinio veikimo stebėsenai užtikrinti atsižvelgiant į

tikslų, susijusių su adekvataus informuotumo apie padėtį, pasiekimu ir gebėjimu reaguoti į įvykius prie išorės sienų.

- (2) Agentūra nuolat stebi ryšių tinklo teikiamų paslaugų kokybę ir duomenų, kuriais keičiamasi pagal EUROSUR padėties vaizdo sistemą, kokybę.
- (3) Agentūra teikia kokybės kontrolės informaciją atitinkamiems naudotojams kaip EUROSUR gretinimo paslaugų dalį. Tokia informacija įslaptinama pažymint slaptumo žyma „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“.

4 SKIRSNIS

INFORMUOTUMAS APIE PADĖTĮ

25 straipsnis

Padėties vaizdo sistemos

- (1) Nacionalinės padėties vaizdo sistemos, Europos padėties vaizdo sistema ir konkrečios padėties vaizdo sistemos sukuriamos renkant, vertinant, lyginant, analizuojant, aiškinant, kuriant, vizualizuojant ir skleidžiant informaciją.

1 dalyje nurodytas padėties vaizdo sistemas sudaro šie sluoksniai:

- (a) įvykių lygmuo, įskaitant visus su neteisėtu sienos kirtimu susijusius įvykius, tarpvalstybinį nusikalstamumą ir neteisėto antrinio judėjimo nustatymą;
 - (b) operacinis lygmuo, kurį sudaro informacija apie operacijas, įskaitant siuntimo planą, operacijos rajoną, patruliavimo tvarkaraščius ir ryšio kodus, taip pat veiklos plane numatytų išteklių vietą, laiką, būklę ir rūšį;
 - (c) analizės lygmuo, kurį sudaro išanalizuota su šio reglamento tikslais susijusi svarbi informacija ir, visų pirma, skirta poveikio lygių priskyrimui išorės sienų ruožams, įskaitant vaizdinius ir geografinius duomenis, pagrindinius pokyčius ir rodiklius, analitines ataskaitas ir kitą susijusią patvirtinamąją informaciją.
- (2) 1 dalyje nurodytos padėties vaizdo sistemos leidžia nustatyti ir atsekti įvykius, operacijas ir atitinkamą analizę, susijusią su tokiais atvejais, kai kyla pavojus žmonių gyvybei.
 - (3) 1 dalyje nurodytų padėties vaizdo sistemų įvykių, operacinio ir analizės lygmenų struktūra yra vienoda.
 - (4) Padėties vaizdo sistemų informacijos lygmenų išsami informacija ir konkrečios padėties vaizdo sistemų nustatymo taisyklės nustatomos įgyvendinimo akte, kurį Komisija priima 117 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka.

Įgyvendinimo akte nurodoma teiktinos informacijos rūšis, subjektai, atsakingi už konkrečios informacijos rinkimą, tvarkymą, archyvavimą ir perdavimą, didžiausias pranešimų vėlavimas, duomenų saugumo ir duomenų apsaugos taisyklės bei susiję kokybės kontrolės mechanizmai.

26 straipsnis

Nacionalinės padėties vaizdo sistema

- (1) Nacionalinis koordinavimo centras sukuria ir prižiūri nacionalinę padėties vaizdo sistemą, kad veiksmingai, tiksliai ir laiku suteiktų informaciją visoms už išorės sienų kontrolę atsakingoms valdžios institucijoms.
- (2) Nacionalinę padėties vaizdo sistemą sudaro iš šių šaltinių surinkta informacija:
 - (a) nacionalinės sienų stebėjimo sistemos pagal nacionalinę teisę;
 - (b) už išorės sienų stebėjimą atsakingų nacionalinių valdžios institucijų naudojamų stacionarių ir kilnojamųjų daviklių;
 - (c) sienų stebėjimo patrulių ir kitų stebėjimo misijų;
 - (d) vietos, regioninių ir kitų koordinavimo centrų;
 - (e) kitų susijusių nacionalinių valdžios institucijų ir sistemų, įskaitant imigracijos ryšių palaikymo pareigūnus, operacijų centrus ir kontaktinius punktus;
 - (f) patikrinimų kertant sieną;
 - (g) Agentūros;
 - (h) nacionalinių koordinavimo centrų kitose valstybėse narėse;
 - (i) trečiųjų šalių valdžios institucijų, remiantis dvišaliais ar daugiašaliais susitarimais ir regioniniais tinklais, nurodytais 75 straipsnyje;
 - (j) pranešimo apie laivus sistemos, naudojamos laikantis jų atitinkamų teisinių pagrindų;
 - (k) kitų susijusių Europos ir tarptautinių organizacijų;
 - (l) kitų šaltinių.
- (3) Nacionalinis koordinavimo centras nustato kiekvieno nacionalinės padėties vaizdo sistemos įvykių lygmens incidento bendrą orientacinį poveikio lygį: nuo mažo ir vidutinio iki didelio ir kritinio. Apie visus incidentus pranešama Agentūrai.
- (4) Atsakingos nacionalinės valdžios institucijos prašymu nacionalinis koordinavimo centras gali nuspręsti apriboti galimybes susipažinti su informacija, susijusia su kariniais ištekiais, laikantis principo „būtina žinoti“.
- (5) Kaimyninių valstybių narių nacionaliniai koordinavimo centrai tiesiogiai ir beveik realiuoju laiku tarpusavyje dalijasi padėties vaizdo sistemos kaimyninių išorės sienų ruožų duomenimis, be kita ko, apie nuosavų išteklių, esančių kaimyniniuose išorės sienų ruožuose vietas, statusą bei rūšį.

27 straipsnis

Europos padėties vaizdo sistema

- (1) Agentūra sukuria ir prižiūri Europos padėties vaizdo sistemą, kad nacionaliniams koordinavimo centrams ir Komisijai veiksmingai, tiksliai ir laiku būtų pateikta informacija ir analizė, apimanti išorės sienas, pasienio teritoriją ir neleistiną antrinę judėjimą.

- (2) Europos padėties vaizdo sistemą sudaro iš šių šaltinių surinkta informacija:
- (a) nacionalinių koordinavimo centrų ir nacionalinių padėties vaizdo sistemų, kiek to reikalaujama pagal šį straipsnį, taip pat informacijos ir ataskaitų, gautų iš imigracijos ryšių palaikymo pareigūnų;
 - (b) Agentūros, jos ryšių palaikymo pareigūnų pagal 32 ir 77 straipsnius pateiktos informacijos ir ataskaitų;
 - (c) Sąjungos delegacijų ir diplomatinėjų atstovybių ir bendros saugumo ir gynybos politikos operacijų;
 - (d) kitų susijusių Sąjungos įstaigų, tarnybų bei agentūrų ir tarptautinių organizacijų, kaip nurodyta 69 straipsnyje;
 - (e) trečiųjų šalių valdžios institucijų, remiantis dvišaliais ar daugiašaliais susitarimais ir regioniniais tinklais, kaip nurodyta 73 straipsnyje, ir darbo tvarkos susitarimais, kaip nurodyta 74 straipsnio 1 dalyje;
 - (f) kitų šaltinių.
- (3) Europos padėties vaizdo sistemos įvykių lygmenį sudaro informacija, susijusi su:
- (a) nacionalinės padėties vaizdo sistemos įvykių lygmenyje pateiktais incidentais ir kitais įvykiais;
 - (b) bendroje pasienio žvalgybos vaizdo sistemoje pateiktais incidentais ir kitais įvykiais;
 - (c) bendros operacijos vykdymo teritorijoje įvykusiais incidentais arba incidentais, įvykusiais teikiant Agentūros koordinuojamą skubią pagalbą, arba migrantų antplūdžio vietoje ar kontroliuojamame centre.
- (4) Europos padėties vaizdo operacinį lygmenį sudaro informacija apie Agentūros koordinuojamas bendras operacijas ir skubią pagalbą ir apie migrantų antplūdžio vietas ir kontroliuojamus centrus, įskaitant misijos tikslą, vietą, statusą, trukmę, informaciją apie valstybės nares ir kitus dalyvius, kasdienės ir savaitinės padėties vaizdo sistemos ataskaitos, statistiniai duomenys ir informacija žiniasklaidos pranešimams.
- (5) Europos padėties vaizdo sistemos operacijų lygmens informacija apie nuosavus išteklius gali būti žymima slaptumo žyma „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“.
- (6) Europos padėties vaizdo sistemoje Agentūra atsižvelgia į poveikio lygį, kurį nacionalinis koordinavimo centras nustatė konkrečiam incidentui nacionalinės padėties vaizdo sistemoje, o bet kuriam pasienio teritorijoje įvykusiam incidentui Agentūra nustato bendrą orientacinį poveikio lygį ir apie tai praneša nacionaliniams koordinavimo centrams.

28 straipsnis

Konkrečios padėties vaizdo sistemos

- (1) Agentūra ir valstybės narės gali sukurti ir palaikyti konkrečios padėties vaizdo sistemas, kad galėtų vykdyti konkrečią operatyvinę veiklą prie išorės sienų arba

dalytis informacija su 69 straipsnyje nurodytais trečiaisiais subjektais ar trečiosiomis šalimis, kaip numatyta 76 straipsnyje, arba ir viena, ir kita.

- (2) Konkrečios padėties vaizdo sistemas sudaro nacionalinių ir Europos padėties vaizdo sistemų informacijos poaibis.
- (3) Konkrečios padėties vaizdo sistemų sukūrimo ir dalijimosi jomis tvarka turi būti aprašyta atitinkamos operatyvinės veiklos plane ir dvišaliame arba daugiašaliame susitarime, kai konkrečios padėties vaizdo sistema sukuriamą vykdant dvišalį arba daugiašalį bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis.

29 straipsnis

EUROSUR gretinimo paslaugos

- (1) Agentūra koordinuoja EUROSUR gretinimo paslaugas, kad aprūpintų nacionalinius koordinavimo centrus, Komisiją ir save reguliariai teikiama, patikima ir ekonomiškai efektyvia informacija apie išorės sienas ir pasienio teritoriją.
- (2) Nacionalinio koordinavimo centro prašymu Agentūra suteikia jam informaciją apie prašančiosios valstybės narės išorės sienas ir pasienio teritoriją; tokia informacija gali būti gaunama:
 - (a) vykdant trečiosios šalies nurodytų uostų ir pakrančių, kurie, remiantis rizikos analize ir informacija, buvo nustatyti kaip pakrovimo (įlaipinimo) arba tranzito punktai, kuriais naudojasi neteisėtos imigracijos ar tarpvalstybinio nusikalstamumo tikslais naudojami laivai ar kitos transporto priemonės, atrankinę stebėseną;
 - (b) atviroje jūroje sekant laivus ar kitas transporto priemones, kurios, kaip įtariama arba nustatyta, yra naudojamos neteisėtos imigracijos ar tarpvalstybinio nusikalstamumo tikslais;
 - (c) vykdant nurodytą teritorijų jūros srityje stebėseną siekiant aptikti, nustatyti ir sekti laivus ir kitas transporto priemones, kurios yra naudojamos arba, kaip įtariama, naudojamos neteisėtos imigracijos ar tarpvalstybinio nusikalstamumo tikslais;
 - (d) vykdant nurodytą teritorijų jūros srityje ir prie išorės sausumos ir oro sienų aplinkos vertinimą, kad būtų užtikrinta optimali stebėsenos ir patruliavimo veikla;
 - (e) vykdant nurodytą pasienio teritorijų prie išorės sienų, kurios, remiantis rizikos analize ir informacija, buvo nustatytos kaip galimos išvykimo arba tranzito sritys neteisėtos imigracijos ar tarpvalstybinio nusikalstamumo tikslais, atrankinę stebėseną;
 - (f) vykdant migracijos srautų į Sąjungą ir jos viduje stebėseną;
 - (g) vykdant žiniasklaidos stebėseną, naudojantis atvirųjų šaltinių žvalgybos informacija ir analizuojant veiklą internete pagal Europos Parlamento ir

Tarybos direktyvą (ES) 2016/680⁴² siekiant užkirsti kelią neteisėtai imigracijai ar tarpvalstybiniam nusikalstamumui;

- (h) analizuojant didelės apimties informacines sistemas siekiant nustatyti neteisėtos imigracijos ir tarpvalstybinio nusikalstamumo tikslais naudojamus besikeičiančius maršrutus ir metodus.
- (3) Agentūra gali atsisakyti patenkinti nacionalinio koordinavimo centro prašymą dėl techninių, finansinių arba operatyvinių priežasčių. Agentūra apie tokio atsisakymo priežastis tinkamu laiku informuoja nacionalinį koordinavimo centrą.
- (4) Agentūra gali savo iniciatyva naudoti 2 dalyje nurodytas stebėjimo priemones rinkdama Europos padėties vaizdo sistemai svarbią informaciją apie pasienio teritoriją.

5 SKIRSNIS

RIZIKOS ANALIZĖ

30 straipsnis

Rizikos analizė

1. Agentūra stebi migracijos srautus į Sąjungą ir jos viduje, tendencijas ir kitus galinčius iškilti sunkumus prie Sąjungos išorės sienų ir susijusius su grąžinimu. Šiuo tikslu Agentūra valdančiosios tarybos sprendimu, grindžiamu vykdomojo direktoriaus pasiūlymu, nustato bendrosios integruotos rizikos analizės modelį, kurį taiko Agentūra ir valstybės narės. Bendrosios integruotos rizikos analizės modelis atnaujinamas remiantis 8 straipsnio 7 dalyje nurodyto Europos integruoto sienų valdymo daugiametės strateginės politikos ciklo vertinimo rezultatais. Agentūra taip pat atlieka pažeidžiamumo vertinimą pagal 33 straipsnį.
2. Agentūra rengia bendrąsias metines rizikos analizes, kurias pateikiamos Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai pagal 91 straipsnį, ir operatyvinei veiklai skirtas pritaikytas rizikos analizes. Kas dvejus metus Agentūra parengia ir pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai Europos integruoto sienų valdymo strateginę rizikos analizę, į kurią atsižvelgiama rengiant Europos integruoto sienų valdymo daugiametės strateginės politikos ciklą.
3. 2 dalyje nurodytos Agentūros parengtos rizikos analizės apima visus aspektus, kurie yra svarbūs Europos integruotam sienų valdymui, siekiant sukurti išankstinio perspėjimo mechanizmą.
4. Valstybės narės teikia Agentūrai visą būtiną informaciją apie padėtį, tendencijas ir galimas grėsmes prie išorės sienų ir grąžinimo srityje. Valstybės narės reguliariai arba Agentūros prašymu pateikia jai visą atitinkamą informaciją, kaip antai statistinius ir operatyvinius duomenis, surinktus įgyvendinant Šengeno *acquis*, ir

⁴² 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89).

nacionalinės padėties vaizdo sistemos analizės lygmens informaciją, kaip numatyta 26 straipsnyje.

5. Rizikos analizės rezultatai laiku ir tiksliai pateikiami valdančiajai tarybai.
6. Valstybės narės, planuodamos savo operacijas ir veiklą prie išorės sienų, taip pat su grąžinimu susijusią veiklą, atsižvelgia į rizikos analizės rezultatus.
7. Agentūra, rengdama bendrąją pagrindinę sienos apsaugos pareigūnų ir su grąžinimu susijusias užduotis vykdančių darbuotojų mokymo programą, įtraukia bendrosios integruotos rizikos analizės modelio rezultatus.

6 SKIRSNIS

PREVENCIJA IR GEBĖJIMAS REAGUOTI

31 straipsnis

Išorės sienų ruožų nustatymas

Šio reglamento tikslais kiekviena valstybė narė padalija savo išorės sausumos ir jūrų bei atitinkamais atvejais oro sienas į sienų ruožus ir apie juos praneša Agentūrai.

Bet kokių sienų ruožų pakeitimą valstybės narės suderina su Agentūra siekiant užtikrinti Agentūros atliekamos rizikos analizės tęstinumą.

32 straipsnis

Agentūros ryšių palaikymo pareigūnai valstybėse narėse

1. Agentūra per Agentūros ryšių palaikymo pareigūnus užtikrina reguliarią visų valstybių narių atliekamą išorės sienų valdymo ir grąžinimo stebėseną.
Agentūra gali nuspręsti, kad ryšių palaikymo pareigūnas vykdo pareigas ne daugiau kaip keturiose valstybėse narėse, kurios geografiškai yra netoli viena nuo kitos.
2. Vykdomasis direktorius paskiria iš Agentūros statutinių darbuotojų ekspertus, kurie siunčiami kaip ryšių palaikymo pareigūnai. Vykdomasis direktorius, remdamasis rizikos analize ir pasikonsultavęs su atitinkamomis valstybėmis narėmis, pateikia pasiūlymą dėl siuntimo pobūdžio ir sąlygų, valstybės narės ar regiono, į kuriuos gali būti siunčiamas ryšių palaikymo pareigūnas, ir galimų užduočių, kurios nenurodytos 3 dalyje. Vykdomojo direktoriaus pasiūlymą turi patvirtinti valdančioji taryba. Vykdomasis direktorius praneša atitinkamai valstybei narei apie paskyrimą ir kartu su valstybe nare nustato siuntimo vietą.
3. Ryšių palaikymo pareigūnai veikia Agentūros vardu; jų užduotis – stiprinti Agentūros ir už sienų valdymą bei grąžinimą atsakingų nacionalinių valdžios institucijų, įskaitant pakrančių apsaugos tarnybas, kai jos vykdo sienų kontrolės užduotis, tarpusavio bendradarbiavimą ir dialogą. Ryšių palaikymo pareigūnai visų pirma:
 - (a) palaiko Agentūros ir už sienų valdymą ir grąžinimą atsakingų nacionalinių valdžios institucijų, įskaitant pakrančių apsaugos tarnybas, kai jos vykdo sienų kontrolės užduotis, ryšius;
 - (b) padeda rinkti informaciją, kurios reikia Agentūrai, kad ji galėtų vykdyti 30 straipsnyje nurodytą neteisėtos migracijos stebėseną ir rizikos analizę;

- (c) padeda rinkti 33 straipsnyje nurodytą informaciją, kurios reikia Agentūrai, kad ji galėtų atlikti pažeidžiamumo vertinimą;
 - (d) stebi priemones, kurių valstybės narės imasi prie sienų ruožų, kuriems pagal 35 straipsnį priskirtas didelio arba kritinio poveikio lygis;
 - (e) padeda skatinti taikyti Sąjungos *acquis* išorės sienų valdymo ir grąžinimo srityje, įskaitant kiek tai susiję su pagarba pagrindinėms teisėms;
 - (f) kai įmanoma, padeda valstybėms narėms rengti jų nenumatytų atvejų planus, susijusius su sienų valdymu;
 - (g) sudaro palankesnes sąlygas valstybių narių ir Agentūros komunikacijai, dalijasi atitinkama Agentūros informacija su valstybėmis narėmis, įskaitant informaciją apie vykdomas operacijas;
 - (h) reguliariai teikia vykdomajam direktoriui ataskaitas apie padėtį prie išorės sienų ir atitinkamos valstybės narės gebėjimą veiksmingai valdyti padėtį prie išorės sienų; taip pat teikia ataskaitas apie grąžinimo į atitinkamas trečiąsias šalis operacijų vykdymą;
 - (i) stebi priemones, kurių valstybės narės imasi atsižvelgdamos į padėtį, dėl kurios prie išorės sienų būtina skubiai imtis veiksmų, kaip nurodyta 43 straipsnyje.
 - (j) stebi priemones, kurių valstybės narės imasi grąžinimo srityje, ir padeda rinkti informaciją, reikalingą Agentūrai, kad ji galėtų vykdyti 49 straipsnyje nurodytą veiklą.
4. Jeigu 3 dalies h punkte nurodytose ryšių palaikymo pareigūno ataskaitose pareiškiamas susirūpinimas dėl vieno ar daugiau aspektų, kurie svarbūs atitinkamai valstybei narei, vykdomasis direktorius nedelsdamas ją apie tai informuoja.
5. 3 dalies taikymo tikslais, ryšių palaikymo pareigūnas, laikydamasis nacionalinių ir Sąjungos saugumo ir duomenų apsaugos taisyklių:
- (a) gauna informaciją iš nacionalinio koordinavimo centro ir apie nacionalinės padėties vaizdo sistemą, nustatytą pagal 26 straipsnį;
 - (b) reguliariai palaiko ryšius su už sienų valdymą ir grąžinimą atsakingomis nacionalinėmis valdžios institucijomis, įskaitant pakrančių apsaugos pajėgas, kai jos vykdo sienų kontrolės užduotis, ir kartu teikia informaciją atitinkamos valstybės narės paskirtam kontaktiniam centrui.
6. Ryšių palaikymo pareigūno ataskaita įtraukiama į pažeidžiamumo vertinimą, kaip nurodyta 33 straipsnyje. Ataskaita siunčiama atitinkamai valstybei narei.
7. Eidami pareigas ryšių palaikymo pareigūnai paiso tik Agentūros nurodymų.

33 straipsnis

Pažeidžiamumo vertinimas

1. Valdančiosios tarybos sprendimu, grindžiamu vykdomojo direktoriaus pasiūlymu, Agentūra patvirtina bendrą pažeidžiamumo vertinimo metodiką. Ta metodika apima objektyvius kriterijus, pagal kuriuos Agentūra atlieka pažeidžiamumo vertinimą, tokių vertinimų dažnumą ir tai, kaip turi būti vykdomi vienas po kito einantys pažeidžiamumo vertinimai, taip pat veiksmingos rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos sistemos sąlygas.

2. Agentūra stebi ir vertina, ar valstybės narės turi techninės įrangos, sistemų, pajėgumų, išteklių, infrastruktūros, tinkamų įgūdžių turinčių ir parengtų darbuotojų, būtinų sienų kontrolei, kaip apibrėžta 3 straipsnio 1 dalies a punkte, vykdyti. Atsižvelgdama į tai, Agentūra įvertina 67 straipsnio 4 dalyje nurodytus pajėgumų plėtojimo planus, kiek tai susiję su jų įvykdomumu ir įgyvendinimu. Planuodama ateityje, ji taiko tai kaip prevencinę priemonę remdamasi pagal 30 straipsnio 2 dalį parengta rizikos analize. Agentūra atlieka tokią stebėseną ir vertinimą bent kartą per metus, nebent vykdomasis direktorius, remdamasis rizikos analize ar ankstesniu pažeidžiamumo vertinimu, nuspręstų kitaip.
3. Nedarant poveikio 9 ir 67 straipsniams, valstybės narės Agentūros prašymu teikia informaciją apie techninę įrangą, darbuotojus ir, kiek įmanoma, finansinius išteklius, nacionaliniu lygmeniu turimus sienų kontrolei vykdyti. Valstybės narės Agentūros prašymu taip pat teikia informaciją apie savo nenumatytų atvejų planus sienų valdymo srityje.
4. Atlikdama pažeidžiamumo vertinimą Agentūra siekia įvertinti valstybių narių pajėgumą ir pasirengimą kovoti su kylančiais sunkumais, įskaitant esamas ir būsimas grėsmes ir sunkumus prie išorės sienų; nustatyti, visų pirma konkrečių ir neproporcingų sunkumų patiriančių valstybių narių atveju, galimus tiesioginius padarinius prie išorės sienų ir tolesnius padarinius Šengeno erdvės veikimui ir įvertinti jų gebėjimą prisidėti prie Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų ir techninės įrangos rezervo, įskaitant greitojo reagavimo įrangos rezervą. Šiuo vertinimu nedaroma poveikio Šengeno vertinimo mechanizmui.
5. Pažeidžiamumo vertinime Agentūra atsižvelgia į valstybių narių gebėjimą vykdyti visas sienų valdymo užduotis, įskaitant jų pajėgumą tvarkyti galimą didelę į jų teritoriją atvykstančių asmenų srautą.
6. Pažeidžiamumo vertinimo rezultatai pateikiami atitinkamoms valstybėms narėms. Atitinkamos valstybės narės gali pateikti pastabų dėl to vertinimo.
7. Prireikus vykdomasis direktorius, konsultuodamasis su atitinkama valstybe nare, pateikia rekomendaciją, kurioje išdėstomos būtinos priemonės, kurių turi imtis atitinkama valstybė narė, ir nustatomas laikotarpis, per kurį tokios priemonės turi būti įgyvendintos. Vykdomasis direktorius ragina atitinkamas valstybes nares imtis būtinų priemonių, grindžiamų valstybės narės konsultuojantis su vykdančiuoju direktoriumi parengtu veiksmų planu.
8. Vykdomasis direktorius atitinkamoms valstybėms narėms rekomenduoja priemones, grindžiamas pažeidžiamumo vertinimo rezultatais, atsižvelgdamas į Agentūros atliktą rizikos analizę, atitinkamos valstybės narės pastabas ir Šengeno vertinimo mechanizmo rezultatus.

Šiomis priemonėmis turėtų būti siekiama pašalinti vertinimo metu nustatytą pažeidžiamumą, kad valstybės narės galėtų geriau pasirengti kovoti su kylančiais sunkumais sustiprindamos arba patobulindamos savo pajėgumus, techninę įrangą, sistemas, išteklius ir nenumatytų atvejų planus.
9. Vykdomasis direktorius stebi, kaip įgyvendinamos rekomendacijos – jam valstybės narės teikia reguliarias ataskaitas, grindžiamas šio straipsnio 7 dalyje nurodytais veiksmų planais.

Jei kyla rizika, kad valstybė narė gali vėluoti įgyvendinti rekomendaciją per nustatytą terminą, vykdomasis direktorius nedelsdamas praneša apie tai valdančiosios tarybos

nariui iš atitinkamos valstybės narės ir Komisijai ir kartu su tos valstybės narės atitinkamomis valdžios institucijomis teiraujasi apie vėlavimo priežastis ir siūlo Agentūros pagalbą siekiant palengvinti priemonės įgyvendinimą.

10. Kai valstybė narė per šio straipsnio 7 dalyje nurodytą laikotarpį neįgyvendina rekomendacijoje nurodytų būtinų priemonių, vykdomasis direktorius šį klausimą perduoda valdančiajai tarybai ir praneša apie tai Komisijai. Vykdomojo direktoriaus pasiūlymu valdančioji taryba priima sprendimą, kuriame nustatomos būtinos priemonės, kurių turi imtis atitinkama valstybė narė, ir laikotarpis, per kurį tokios priemonės turi būti įgyvendintos. Valdančiosios tarybos sprendimas valstybei narei yra privalomas. Jeigu valstybė narė per tame sprendime numatytą laikotarpį priemonių neįgyvendina, valdančioji taryba praneša apie tai Tarybai ir Komisijai ir gali būti imtasi tolesnių veiksmų pagal 43 straipsnį.
11. Pažeidžiamumo vertinimo rezultatai Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai siunčiami pagal 91 straipsnį reguliariai ir ne rečiau kaip kartą per metus.

34 straipsnis

Pažeidžiamumo vertinimo ir Šengeno vertinimo mechanizmo sinergija

1. Pažeidžiamumo vertinimų ir Reglamentu (ES) Nr. 1053/2013 nustatyto Šengeno vertinimo mechanizmo sinergija bus kuo labiau padidinta siekiant sukurti geresnę Šengeno erdvės veikimo padėties vaizdo sistemą, kiek įmanoma labiau vengiant valstybių narių pastangų dubliavimosi ir užtikrinant geriau koordinuotą atitinkamų Sąjungos finansinių priemonių, kuriomis remiamas išorės sienų valdymas, naudojimą.
2. Siekiant 1 dalyje nurodyto tikslo, Komisija ir Agentūra nustato reikiamą tvarką, pagal kurią reguliariai, saugiai ir laiku tarpusavyje keičiasi visa informacija, susijusia su pažeidžiamumo vertinimų ir Šengeno vertinimo mechanizmo rezultatais sienų valdymo srityje. Keitimosi mechanizmas taikomas pažeidžiamumo vertinimų ir Šengeno vertinimo vizitų ataskaitoms, vėlesnėms rekomendacijoms, veiksmų planams ir bet kokiems valstybių narių pateiktų veiksmų planų įgyvendinimo atnaujinimams.
3. 2 dalyje nurodyta tvarka taikoma Šengeno vertinimo mechanizmo rezultatams grąžinimo srityje siekiant užtikrinti, kad Agentūra būtų visapusiškai informuota apie nustatytus trūkumus, kad ji galėtų siūlyti atitinkamas priemones susijusioms narėms remti šioje srityje.

35 straipsnis

Išorės sienų ruožų poveikio lygių nustatymas

1. Remdamasi Agentūros rizikos analize ir pažeidžiamumo vertinimu ir susitarusi su atitinkama valstybe nare, Agentūra nustato šiuos valstybių narių visų išorės sausumos, jūrų ir atitinkamais atvejais oro sienos ruožų poveikio lygius arba tokius lygius pakeičia:
 - (a) mažo poveikio lygis, kai prie atitinkamo sienos ruožo įvykstantys incidentai, susiję su neteisėta imigracija ar tarpvalstybiniu nusikalstamumu, daro nereikšmingą poveikį sienų saugumui;

- (b) vidutinio poveikio lygis, kai prie atitinkamo sienos ruožo įvykstantys incidentai, susiję su neteisėta imigracija ar tarpvalstybiniu nusikalstamumu, daro vidutinį poveikį sienų saugumui;
 - (c) didelio poveikio lygis, kai prie atitinkamo sienos ruožo įvykstantys incidentai, susiję su neteisėta imigracija ar tarpvalstybiniu nusikalstamumu, daro reikšmingą poveikį sienų saugumui;
 - (d) kritinio poveikio lygis, kai prie atitinkamo sienos ruožo įvykstantys incidentai, susiję su neteisėta imigracija ar tarpvalstybiniu nusikalstamumu, daro lemiamą poveikį sienų apsaugai tiek, kad jie kelia grėsmę Šengeno erdvės veikimui.
2. Nacionalinis koordinavimo centras nuolat vertina poreikį pakeisti sienos ruožų poveikio lygį atsižvelgdamas į nacionalinės padėties vaizdo sistemos informaciją ir atitinkamai apie tai informuoja Agentūrą.
3. Agentūra Europos padėties vaizdo sistemoje pateikia vaizdinę medžiagą, kurioje nurodyti nustatyti išorės sienų poveikio lygiai.

36 straipsnis

Poveikio lygius atitinkantis reagavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad prie išorės sienų ruožų vykdoma sienų kontrolės veikla atitiktų nustatytus poveikio lygius toliau nurodyta tvarka:
- (a) jeigu išorės sienos ruožui nustatomas mažo poveikio lygis, už išorės sienų kontrolę atsakingos nacionalinės valdžios institucijos organizuoja reguliarią kontrolę remdamosi rizikos analize ir užtikrina, kad pasienio zonoje būtų pakankamai personalo ir išteklių, parengtų sekti, nustatyti ir sulaikyti;
 - (b) jeigu išorės sienos ruožui nustatomas vidutinio poveikio lygis, už išorės sienų kontrolę atsakingos nacionalinės valdžios institucijos, be priemonių, kurių imtasi pagal a punktą, užtikrina, kad tame sienos ruože būtų imtasi tinkamų kontrolės priemonių. Kai imamasi tokių kontrolės priemonių, atitinkamai informuojamas nacionalinis koordinavimo centras. Nacionalinis koordinavimo centras koordinuoja suteiktą paramą pagal 21 straipsnio 3 dalį;
 - (c) jeigu išorės sienos ruožui nustatomas didelio poveikio lygis, atitinkama valstybė narė, be priemonių, kurių imtasi pagal b punktą, pasitelkdama nacionalinius koordinavimo centrus užtikrina, kad nacionalinėms valdžios institucijoms, veikiančioms tame išorės sienos ruože, būtų suteikta būtina parama ir būtų imamasi sustiprintų kontrolės priemonių. Ta valstybė narė gali prašyti Agentūros paramos laikantis bendrų operacijų arba skubios pasienio pagalbos teikimo inicijavimo sąlygų, kaip nustatyta 37 straipsnyje;
 - (d) jeigu išorės sienos ruožui nustatomas kritinio poveikio lygis, Agentūra apie tai informuoja Komisiją. Susijusi valstybė narė ir Agentūra, be priemonių, kurių imtasi pagal c punktą, įgyvendina Agentūros vykdomojo direktoriaus pagal 42 straipsnį pateiktą rekomendaciją.

2. Nacionalinis koordinavimo centras reguliariai informuoja Agentūrą apie priemones, kurių buvo imtasi nacionaliniu lygmeniu pagal 1 dalies b, c ir d punktus.
3. Kai greta kitos valstybės narės arba trečiosios šalies, su kuria sudaryti susitarimai arba sukurti regioniniai tinklai, kaip nurodyta 73 ir 74 straipsniuose, sienos ruožo esančiam išorės sienos ruožui nustatomas vidutinio, didelio arba kritinio poveikio lygis, nacionalinis koordinavimo centras susisieikia su kaimyninės valstybės narės nacionaliniu koordinavimo centru arba su kaimyninės šalies kompetentinga valdžios institucija ir stengiasi kartu su Agentūra koordinuoti būtinas tarpvalstybines priemones.
4. Agentūra kartu su susijusia valstybe nare įvertina poveikio lygio nustatymą ir atitinkamas priemones, kurių imtasi nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis. Tas vertinimas įtraukiamas į Agentūros vykdomą pažeidžiamumo vertinimą pagal 33 straipsnį.

7 SKIRSNIS

AGENTŪROS VEIKLA PRIE IŠORĖS SIENŲ

37 straipsnis

Agentūros veiksmai prie išorės sienų

1. Vykdydama su išorės sienų kontrole susijusius įpareigojimus, valstybė narė gali prašyti Agentūros pagalbos. Agentūra taip pat įgyvendina priemones pagal 42 ir 43 straipsnius.
2. Agentūra organizuoja tinkamą techninę ir operatyvinę pagalbą priimančiajai valstybei narei ir, veikdama pagal atitinkamus Sąjungos ir tarptautinės teisės aktus, įskaitant negrąžinimo principą, gali imtis vienos arba daugiau iš šių priemonių:
 - (a) koordinuoti bendras vienos arba daugiau valstybių narių operacijas ir siųsti Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas ir techninę įrangą;
 - (b) organizuoti skubią pasienio pagalbą ir siųsti Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas ir techninę įrangą;
 - (c) koordinuoti vienos arba daugiau valstybių narių ir trečiųjų šalių veiklą prie išorės sienų, įskaitant kartu su trečiosiomis šalimis vykdomas bendras operacijas;
 - (d) siųsti Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų narius dalyvauti migracijos valdymo rėmimo grupių veikloje, be kita ko, į migrantų antplūdžio valdymo vietas ar kontroliuojamus centrus, įskaitant, jei reikia, teikti techninę ir operatyvinę pagalbą vykdant grąžinimo veiklą;
 - (e) vykdant šios dalies a, b, ir c punktuose minimas operacijas ir pagal Reglamentą (ES) Nr. 656/2014 bei tarptautinę teisę teikti valstybėms narėms ir trečiosioms šalims techninę ir operatyvinę pagalbą remiant žmonių, kurie gali būti ištikti nelaimės jūroje, kai vykdomos sienų stebėjimo operacijos jūroje, paieškos ir gelbėjimo operacijas;
 - (f) teikti pirmenybę EUROSUR gretinimo paslaugoms.

3. Agentūra finansuoja arba bendrai finansuoja 2 dalyje nurodytą veiklą iš savo biudžeto, vadovaudamasi Agentūrai taikomomis finansinėmis taisyklėmis.
4. Jeigu dėl padėties prie išorės sienų labai padidėja Agentūros finansiniai poreikiai, ji nedelsdama apie tai informuoja Europos Parlamentą, Tarybą ir Komisiją.

38 straipsnis

Bendrų operacijų ir skubios pasienio pagalbos prie išorės sienų inicijavimas

1. Valstybė narė gali prašyti Agentūros pradėti bendras operacijas, kad būtų galima kovoti su kylančiais sunkumais, įskaitant neteisėtą imigraciją, esamas arba būsimas grėsmes prie jos išorės sienų arba tarpvalstybinį nusikalstamumą, arba teikti didesnę techninę ir operatyvinę pagalbą joms vykdant su išorės sienų kontrole susijusius įpareigojimus.
2. Su konkrečiais ir neproporcingais sunkumais susiduriančios valstybės narės prašymu, ypač jei prie išorės sienų perėjimo punktų atvyksta daug į tos valstybės narės teritoriją be leidimo patekti bandančių trečiųjų šalių piliečių, Agentūra tos priimančiosios valstybės narės teritorijoje ribotą laikotarpį gali teikti skubią pasienio pagalbą.
3. Vykdomasis direktorius įvertina, patvirtina ir koordinuoja valstybių narių pateiktus pasiūlymus dėl bendrų operacijų. Prieš vykdant bendras operacijas ir teikiant skubią pasienio pagalbą atliekama išsami, patikima ir naujausiais duomenimis pagrįsta rizikos analizė, kuria remdamasi Agentūra, atsižvelgdama į išorės sienų ruožų poveikio lygį pagal 35 straipsnį ir turimus išteklius, gali nustatyti pasiūlytų bendrų operacijų ir skubios pasienio pagalbos pirmumo tvarką.
4. Bendros operacijos arba skubios pasienio pagalbos tikslai gali būti pasiekiami vykdant daugiataikslę operaciją. Tokia operacija gali būti susijusi su pakrančių apsaugos pajėgų funkcijomis ir tarpvalstybinio nusikalstamumo prevencija, įskaitant kovą su neteisėtu migrantų gabenimu arba prekyba žmonėmis, ir migracijos valdymu, įskaitant asmenų tapatybės nustatymą, registraciją, apklausas ir grąžinimą.

39 straipsnis

Bendrų operacijų veiklos planas

1. Rengiant bendrą operaciją, vykdomasis direktorius, bendradarbiaudamas su priimančiąja valstybe nare, sudaro techninės įrangos ir darbuotojų, kurių reikia atsižvelgiant į priimančiosios valstybės narės turimus išteklius, sąrašą. Remdamasi šiais aspektais, Agentūra nustato į veiklos planą įtrauktiną techninio ir operatyvinio pastiprinimo priemonių rinkinį, taip pat pajėgumų stiprinimo veiklą.
2. Vykdomasis direktorius parengia prie išorės sienų vykdytinų bendrų operacijų veiklos planą. Vykdomasis direktorius ir priimančioji valstybė narė, konsultuodamiesi su dalyvaujančiosiomis valstybėmis narėmis, susitaria dėl veiklos plano, kuriame išsamiai išdėstomi organizaciniai ir procedūriniai bendros operacijos aspektai.
3. Veiklos planas Agentūrai, priimančiajai valstybei narei ir dalyvaujančiosioms valstybėms narėms yra privalomas. Į jį įtraukiami visi aspektai, laikomi būtinais, kad būtų galima vykdyti bendrą operaciją, įskaitant:

- (a) padėties aprašymą, kuriame nurodomi siuntimo *modus operandi* ir tikslai, įskaitant operacijos tikslą;
- (b) numatomą bendros operacijos trukmę;
- (c) geografinę vietovę, kurioje bus vykdoma bendra operacija;
- (d) užduočių aprašą, pareigas, įskaitant pagarbą pagrindinėms teisėms, ir specialius nurodymus būriams, įskaitant nurodymus dėl leistino paieškos atlikimo duomenų bazėse ir leistinų tarnybinių ginklų, šaudmenų bei įrangos priimančiojoje valstybėje narėje;
- (e) būrių sudėtį ir kitų susijusių darbuotojų siuntimą;
- (f) vadovavimo ir kontrolės nuostatas, įskaitant priimančiosios valstybės narės sienos apsaugos pareigūnų, atsakingų už bendradarbiavimą su grupių nariais ir Agentūra, ypač tų sienos apsaugos pareigūnų, kurie siuntimo laikotarpiu vadovauja būriams, vardus, pavardes ir laipsnius, taip pat būrių narių vietą vadovavimo grandyje;
- (g) techninę įrangą, siunčiamą vykdant bendrą operaciją, įskaitant konkrečius reikalavimus, pvz., naudojimo sąlygas, prašomą įgulą, transportą ir kitus logistikos aspektus, taip pat finansines nuostatas;
- (h) išsamias nuostatas dėl Agentūros valdančiajai tarybai ir atitinkamoms nacionalinėms valdžios institucijoms nedelsiant teikiamų pranešimų apie nenumatytus įvykius;
- (i) ataskaitų teikimo ir vertinimo sistemą, į kurią įtraukti vertinimo ataskaitos lyginamieji standartai, įskaitant susijusius su pagrindinių teisių apsauga, ir galutinės vertinimo ataskaitos galutinę pateikimo datą;
- (j) dėl operacijų jūroje – konkrečią informaciją apie atitinkamos jurisdikcijos galiojimą ir atitinkamų teisės aktų taikymą geografinėje vietovėje, kurioje vykdoma bendra operacija, įskaitant nuorodas į nacionalinius, tarptautinius ir Sąjungos teisės aktus dėl sulaikymo, gelbėjimo jūroje ir išlaipinimo. Šiuo atžvilgiu veiklos planas rengiamas pagal Reglamentą (ES) Nr. 656/2014;
- (k) bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis, kitomis Sąjungos įstaigomis, tarnybomis ir agentūromis arba tarptautinėmis organizacijomis tvarką;
- (l) procedūros, pagal kurias asmenys, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, prekybos žmonėmis aukos, nelydimi nepilnamečiai ir asmenys, kurie dėl savo padėties yra pažeidžiami, nukreipiami į kompetentingas nacionalines valdžios institucijas, kad šios jiems suteiktų tinkamą pagalbą;
- (m) procedūras, pagal kurias sukuriamas mechanizmas, kurį taikant gaunami ir Agentūrai perduodami skundai dėl visų asmenų, dalyvaujančių vykdant bendrą operaciją arba teikiant skubią pasienio pagalbą, įskaitant priimančiosios valstybės narės sienos apsaugos pareigūnus ar kitus atitinkamus darbuotojus ir

būrių narius, tariamų pagrindinių teisių pažeidimų, įvykdytų jiems dalyvaujant vykdant bendrą operaciją arba teikiant skubią pasienio pagalbą;

- (n) logistikos klausimus, įskaitant informaciją apie darbo sąlygas ir aplinką teritorijose, kuriose numatoma vykdyti bendrą operaciją.
4. Bet kokiems veiklos plano pakeitimams arba pritaikymams, pasikonsultavę su dalyvaujančiosiomis valstybėmis narėmis, turi pritarti vykdomasis direktorius ir priimančioji valstybė narė. Agentūra pakeisto ar pataisyto veiklos plano kopiją nedelsdama išsiunčia dalyvaujančiosioms valstybėms narėms.

40 straipsnis

Skubios pasienio pagalbos teikimo pradėjimo tvarka

1. Į valstybės narės prašymą pradėti teikti skubią pasienio pagalbą įtraukiamas padėties aprašymas, galimi tikslai ir numatomi poreikiai. Vykdomasis direktorius prireikus gali nedelsdamas išsiųsti Agentūros ekspertus įvertinti prie atitinkamos valstybės narės išorės sienų susidariusią padėtį.
2. Apie valstybės narės prašymą pradėti teikti skubią pasienio pagalbą vykdomasis direktorius nedelsdamas informuoja valdančiąją tarybą.
3. Priimdamas sprendimą dėl valstybės narės prašymo, vykdomasis direktorius atsižvelgia į Agentūros rizikos analizių rezultatus ir Europos padėties vaizdo sistemos analizės lygmenį, taip pat į 33 straipsnyje nurodyto pažeidžiamumo vertinimo rezultatus ir į bet kurią kitą susijusią atitinkamos valstybės narės arba kitos valstybės narės pateiktą informaciją.
4. Sprendimą dėl prašymo pradėti teikti skubią pasienio pagalbą vykdomasis direktorius priima per dvi darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos. Vykdomasis direktorius apie sprendimą vienu metu raštu praneša atitinkamai valstybei narei ir valdančiajai tarybai. Sprendime išdėstomos pagrindinės priežastys, kuriomis jis yra grindžiamas. Vykdomasis direktorius nedelsdamas įvertina galimybes perskirstyti Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų turimus būrių narius, visų pirma Agentūros statutinius darbuotojus, esančius kitose operacijų vykdymo teritorijose.
5. Jeigu vykdomasis direktorius nusprendžia pradėti skubios pasienio pagalbos teikimą, jis iš Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų siunčia sienų valdymo būrius ir iš techninės įrangos rezervo siunčia įrangą pagal 64 straipsnį ir prireikus nusprendžia dėl skubaus pastiprinimo vienu ar daugiau sienų valdymo būrių pagal 58 straipsnį.
6. Vykdomasis direktorius kartu su priimančiąja valstybe nare nedelsdamas ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos parengia 39 straipsnio 3 dalyje nurodytą veiklos planą.
7. Kai tik susitariama dėl veiklos plano ir jis pateikiamas valstybėms narėms, vykdomasis direktorius nurodo nedelsiant išsiųsti operatyvinius darbuotojus juos perskirstant iš kitų operacijos vykdymo teritorijų ar kitų pareigų.
8. Tuo pačiu metu, kai vyksta 7 dalyje nurodytas siuntimas, ir kai būtina užtikrinti skubų sienų valdymo būrių, perskirstytų iš kitų operacijų vykdymo teritorijų ar pareigų, pastiprinimą, vykdomasis direktorius kiekvienos valstybės narės paprašo nurodyti papildomų darbuotojų, papildomai siųstinių iš jų siuntimo trumpam laikotarpiui nacionalinių sąrašų, nurodytų 58 straipsnyje, skaičių ir profilius. Ši

informacija pateikiama raštu nacionaliniams informacijos centrams; joje nurodoma numatyta siuntimo data. Jiems taip pat pateikiama veiklos plano kopija.

9. Valstybės narės užtikrina, kad reikiamas operatyvinių darbuotojų skaičius ir profiliai būtų nedelsiant paskirti Agentūrai, kad būtų užtikrintas visiškas išsiuntimas pagal 58 straipsnio 5 ir 7 dalis.
10. Pirmieji sienų valdymo būriai, perskirstyti iš kitų teritorijų ir pareigų, siunčiami ne vėliau kaip per penkias darbo dienas po vykdomojo direktoriaus ir priimančiosios valstybės narės susitarimo dėl veiklos plano dienos. Papildomi sienų valdymo būriai prireikus nusiunčiami per septynias darbo dienas po pirmųjų būrių nusiuntimo.
11. Kai turi būti teikiama skubi pasienio pagalba, vykdomasis direktorius, konsultuodamasis su valdančiąja taryba, nedelsdamas apsveria Agentūros prie kitų išorės sienų vykdomų ir numatytų vykdyti bendrų operacijų prioritetus, kad būtų numatytas galimas išteklių perskirstymas į tas vietas prie išorės sienų, kuriose labiausiai reikalingas sustiprintas siuntimas.

41 straipsnis

Migracijos valdymo rėmimo grupės

1. Migracijos valdymo rėmimo grupės valstybės narės prašymu arba Agentūros iniciatyva ir pritarus atitinkamai valstybei narei gali būti siunčiamos, kad teiktų techninį ir operatyvinį pastiprinimą tai valstybei narei, visų pirma migrantų antplūdžio vietose ir kontroliuojamuose centruose.

Pirmoje pastraipoje nurodyta valstybė narė Komisijai pateikia prašymą dėl pastiprinimo migracijos valdymo rėmimo grupėmis ir savo poreikių įvertinimą. Komisija, remdamasi tos valstybės narės poreikių įvertinimu, prašymą atitinkamai perduoda Agentūrai, [Europos Sąjungos prieglobsčio agentūrai], Europolui arba kitoms atitinkamoms Sąjungos agentūroms.
2. Susijusios Sąjungos agentūros įvertina valstybės narės prašymą dėl pastiprinimo ir jos poreikių įvertinimą, kad koordinuojant Komisijai nustatytą reikalingas priemones, įskaitant techninės įrangos siuntimą, dėl kurių turi būti susitarta su susijusia valstybe nare.
3. Komisija, bendradarbiaudama su priimančiąja valstybe nare ir atitinkamomis Sąjungos agentūromis, nustato bendradarbiavimo sąlygas siunčiant migracijos valdymo rėmimo grupes ir techninę įrangą ir atsako už tų grupių veiklos koordinavimą.
4. Migracijos valdymo rėmimo grupių teikiamas techninis ir operatyvinis pastiprinimas, visapusiškai paisant pagrindinių teisių, gali būti:
 - (a) pagalba vykdant prie išorės sienų atvykstančių trečiųjų šalių piliečių patikrą, įskaitant tų trečiųjų šalių piliečių tapatybės nustatymą, registravimą, apklausas ir, kai to prašo valstybė narė, trečiųjų šalių piliečių pirštų atspaudų ėmimą, saugumo patikras ir informacijos apie visų šių procedūrų paskirtį suteikimą;
 - (b) pradinė informacija asmenims, kurie nori teikti paraiškas dėl tarptautinės apsaugos, ir jų nukreipimas pas susijusios valstybės narės kompetentingas nacionalines valdžios institucijas ar [Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros] siųstus ekspertus;

- (c) techninė ir operatyvinė pagalba vykdant grąžinimo procesą, įskaitant sprendimų grąžinti rengimą, kelionės dokumentų gavimą, grąžinimo operacijų rengimą ir organizavimą, be kita ko, susijusių su savanorišku grįžimu;
 - (d) būtina techninė įranga.
- 5. Agentūra bendradarbiauja su [Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra] siekdama sudaryti palankesnes sąlygas taikyti tarptautinės apsaugos procedūrą, o trečiųjų šalių piliečių, kurių tarptautinės apsaugos prašymas buvo atmestas galutiniu sprendimu, atveju – taikyti grąžinimo procedūrą.
 - 6. Į migracijos valdymo rėmimo grupes, kai būtina, įtraukiami darbuotojai, turintys ekspertinių žinių vaikų apsaugos, prekybos žmonėmis, pagrindinių teisių apsaugos ir apsaugos nuo persekiojimo dėl lyties srityse.

42 straipsnis

Siūlomi veiksmai prie išorės sienų

- 1. Vykdomasis direktorius, remdamasis pažeidžiamumo vertinimo rezultatais arba kai vienam ar daugiau išorės sienų ruožų nustatytas kritinio poveikio lygis ir atsižvelgdamas į atitinkamus valstybės narės nenumatytų atvejų plano elementus, Agentūros rizikos analizę ir Europos padėties vaizdo sistemos analizės lygmenį, susijusiai valstybei narei rekomenduoja inicijuoti ir vykdyti bendras operacijas arba teikti skubią pasienio pagalbą ar vykdyti kitus atitinkamus Agentūros veiksmus, kaip apibrėžta 37 straipsnyje.
- 2. Susijusi valstybė narė per penkias darbo dienas pateikia atsakymą dėl vykdomojo direktoriaus rekomendacijos. Jei dėl siūlomų veiksmų pateikiamas neigiamas atsakymas, valstybė narė taip pat pateikia ir šį atsakymą pagrindžiančius argumentus. Vykdomasis direktorius apie siūlomus veiksmus ir neigiamo atsakymo pagrindimą nedelsdamas praneša Komisijai, kad būtų įvertinta, ar gali būti reikalaujama imtis skubių veiksmų pagal 43 straipsnį.

43 straipsnis

Padėtis prie išorės sienų, dėl kurios būtina imtis skubių veiksmų

- 1. Kai išorės sienų kontrolė tampa neveiksminga tiek, kad gali sutrikti Šengeno erdvės veikimas, nes:
 - (a) valstybė narė nesiima būtinų priemonių pagal 33 straipsnio 10 dalyje nurodytą valdančiosios tarybos sprendimą, arba
 - (b) valstybė narė, prie kurios išorės sienų kyla konkrečių ir neproporcingų sunkumų, nepaprašė pakankamos paramos iš Agentūros pagal 38, 40, 41 ar 42 straipsnį arba nesiima būtinų priemonių veiksams pagal tuos straipsnius įgyvendinti,

Komisija, pasikonsultavusi su Agentūra, gali nedelsdama priimti sprendimą (įgyvendinimo aktą) 117 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka, kuriuo nustatomos tos rizikos mažinimo priemonės, kurias turi įgyvendinti Agentūra, ir kuriuo reikalaujama, kad atitinkama valstybė narė bendradarbiautų su Agentūra įgyvendinant tas priemones.

Dėl tinkamai pagrįstų privalomų skubos priežasčių, susijusių su Šengeno erdvės veikimu, Komisija 117 straipsnio 4 dalyje nurodyta tvarka priima nedelsiant taikomus įgyvendinimo aktus.

2. Jeigu susiklosto tokia padėtis, dėl kurios reikia skubiai imtis veiksmų, Europos Parlamentas ir Taryba nedelsiant informuojami apie tokią padėtį ir apie visas vėlesnes priemones ir sprendimus, priimtus reaguojant į tą padėtį.
3. Siekiant sumažinti riziką, kad sutriks Šengeno erdvės veikimas, 1 dalyje nurodytame Komisijos sprendime numatoma viena ar daugiau iš toliau nurodytų priemonių, kurias turi taikyti Agentūra:
 - (a) organizuoti ir koordinuoti skubią pasienio pagalbą ir siųsti Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas;
 - (b) siųsti Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas vykdant migracijos valdymo rėmimo grupių veiklą migrantų antplūdžio vietose;
 - (c) koordinuoti vienos arba daugiau valstybių narių ir trečiųjų šalių veiklą prie išorės sienų, įskaitant kartu su trečiosiomis šalimis vykdomas bendras operacijas;
 - (d) siųsti techninę įrangą;
 - (e) organizuoti grąžinimo pagalbą.
4. Vykdomasis direktorius per dvi darbo dienas nuo 1 dalyje nurodyto Komisijos sprendimo priėmimo dienos:
 - (a) nustato veiksmus, kurių reikia imtis siekiant praktiškai įvykdyti tame sprendime įvardytas priemones, įskaitant techninę įrangą ir operatyvinių darbuotojų, kurių reikia siekiant įvykdyti to sprendimo tikslus, skaičių ir profilius;
 - (b) pateikia veiklos plano projektą susijusioms valstybėms narėms.
5. Per dvi darbo dienas nuo jo pateikimo vykdomasis direktorius ir susijusi valstybė narė parengia veiklos planą.
6. Agentūra nedelsdama ir bet kuriuo atveju per penkias darbo dienas nuo veiklos plano parengimo dienos iš 55 straipsnyje nurodytų Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų siunčia būtinus operatyvinius darbuotojus šio straipsnio 1 dalyje nurodytame Komisijos sprendime įvardytoms priemonėms praktiškai vykdyti. Antrajame etape prireikus ir bet kuriuo atveju per septynias darbo dienas nuo pirmųjų būrių nusiuntimo į operacijos vykdymo teritoriją siunčiami papildomi būriai.
7. Agentūra nedelsdama ir bet kuriuo atveju per 10 darbo dienų nuo veiklos plano parengimo dienos nusiunčia būtiną techninę įrangą 1 dalyje nurodytame Komisijos sprendime įvardytoms priemonėms praktiškai įvykdyti.

Papildoma techninė įranga prireikus siunčiama antrajame etape laikantis 64 straipsnio.
8. Susijusi valstybė narė laikosi 1 dalyje nurodyto Komisijos sprendimo. Tuo tikslu ji nedelsdama pradeda bendradarbiauti su Agentūra ir imasi būtinų veiksmų, visų pirma įgyvendindama 44, 83 ir 84 straipsniuose nurodytus įpareigojimus, siekdama

palengvinti to sprendimo įgyvendinimą, taip pat praktinį tame sprendime ir veiklos plane nustatytų priemonių vykdymą.

9. Vadovaudamasi 58 straipsniu ir atitinkamais atvejais 40 straipsniu, valstybės narės paskiria operatyvinius darbuotojus, kuriuos vykdomasis direktorius nustato pagal šio straipsnio 4 dalį.

Jeigu susijusi valstybė narė per 30 dienų neįvykdo 1 dalyje nurodyto Komisijos sprendimo ir nebendradarbiauja su Agentūra pagal šio straipsnio 8 dalį, Komisija gali inicijuoti procedūrą, numatytą Reglamento (ES) 2016/399 29 straipsnyje.

44 straipsnis

Nurodymai būriams (grupėms)

1. Siunčiant sienų valdymo būrius, grąžinimo grupes ir migracijos valdymo rėmimo grupes priimančioji valstybė narė duoda nurodymus grupėms pagal veiklos planą.
2. Agentūra per savo koordinavimo pareigūną gali pranešti priimančiajai valstybei narei savo nuomonę dėl būriams (grupėms) duotų nurodymų. Šiuo atveju priimančioji valstybė narė apsvarsto šią nuomonę ir, kiek įmanoma, į ją atsižvelgia.
3. Kai būriams (grupėms) duodami nurodymai neatitinka veiklos plano, koordinavimo pareigūnas nedelsdamas praneša apie tai vykdomajam direktoriui, o šis, jei tinkama, gali imtis veiksmų pagal 47 straipsnio 3 dalį.
4. Grupių nariai, vykdydami jiems pavestas užduotis ir suteiktus įgaliojimus, visapusiškai paiso pagrindinių teisių, įskaitant teisę pasinaudoti prieglobsčio prašymo nagrinėjimo procedūra, ir žmogaus orumo. Visos priemonės, kurių jie imasi vykdydami jiems pavestas užduotis ir suteiktus įgaliojimus, turi būti proporcingos tokiomis priemonėmis siekiamiems tikslams. Vykdydami jiems pavestas užduotis ir suteiktus įgaliojimus, jie nediskriminuoja asmenų dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos.
5. Būrų ir grupių nariams, kurie nėra Agentūros statutiniai darbuotojai, ir toliau taikomos jų buveinės valstybės narės drausminės priemonės. Buveinės valstybė narė pagal savo nacionalinės teisės aktus numato tinkamas drausminio poveikio arba kitokias priemones, susijusias su pagrindinių teisių pažeidimu arba įsipareigojimų tarptautinės apsaugos srityje nevykdymu vykdančią bendrą operaciją ar teikiant skubią pasienio pagalbą.

45 straipsnis

Koordinavimo pareigūnas

1. Agentūra užtikrina operatyvinį visų organizacinių aspektų, susijusių su bendromis operacijomis, bandomaisiais projektais arba skubia pasienio pagalba, įskaitant Agentūros statutinių darbuotojų dalyvavimą, įgyvendinimą.
2. Nedarant poveikio 60 straipsniui, vykdomasis direktorius iš Agentūros statutinių darbuotojų paskiria vieną ar daugiau ekspertų, kurie turi būti siunčiami kaip kiekvienos bendros operacijos arba skubios pasienio pagalbos koordinavimo pareigūnai. Vykdomasis direktorius apie skyrimą praneša priimančiajai valstybei narei.
3. Koordinavimo pareigūnas veikia Agentūros vardu sprendžiant visus su grupių siuntimu susijusius klausimus. Koordinavimo pareigūno užduotis – skatinti

priimančiųjų ir dalyvaujančiųjų valstybių narių bendradarbiavimą ir jų veiklos koordinavimą. Koordinavimo pareigūnas visų pirma:

- (a) palaiko ryšius tarp Agentūros, priimančiosios valstybės narės ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos grupių narių, Agentūros vardu teikdamas pagalbą sprendžiant visus su jų siuntimo į grupes sąlygomis susijusius klausimus;
 - (b) prižiūri, ar tinkamai įgyvendinamas veiklos planas, įskaitant kiek tai susiję su pagrindinių teisių apsauga ir ataskaitų šiuo klausimu teikimą Agentūrai;
 - (c) veikia Agentūros vardu visais jos grupių siuntimo aspektais ir teikia Agentūrai ataskaitas dėl visų tų aspektų;
 - (d) teikia ataskaitas vykdomajam direktoriui, jei priimančiosios valstybės narės duoti nurodymai jos grupėms neatitinka veiklos plano, ir atitinkamais atvejais vykdomajam direktoriui siūlo priimti sprendimą pagal 47 straipsnį.
4. Dėl bendrų operacijų ar skubios pasienio pagalbos vykdomasis direktorius gali leisti koordinavimo pareigūnui padėti spręsti bet kokius nesutarimus dėl veiklos plano vykdymo ir grupių siuntimo.

46 straipsnis

Išlaidos

1. Agentūra padengia visas toliau nurodytas išlaidas, kurias valstybės narės patiria skirdamos savo operatyvinius darbuotojus, kad jie būtų trumpam laikotarpiui siunčiami kaip Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų grupių nariai:
 - (a) kelionių iš buveinės valstybės narės į priimančiąją valstybę narę ir iš priimančiosios valstybės narės į buveinės valstybę narę, taip pat priimančiosios valstybės narės viduje siuntimo tikslais išlaidas;
 - (b) skiepijimo išlaidas;
 - (c) specialaus draudimo išlaidas;
 - (d) sveikatos priežiūros išlaidas;
 - (e) dienpinigius, įskaitant apgyvendinimo išlaidas;
 - (f) su Agentūros technine įranga susijusias išlaidas.
2. Gavus išankstinį Komisijos pritarimą, valdančioji taryba nustato išsamias taisykles, susijusias darbuotojų, kurie siunčiami trumpam laikotarpiui pagal 58 straipsnį, patirtų išlaidų apmokėjimu, ir prireikus jas atnaujina. Išsamios taisyklės kiek įmanoma grindžiamos supaprastintu išlaidų apmokėjimu. Atitinkamais atvejais valdančioji taryba siekia užtikrinti derėjimą su statutinių darbuotojų komandiruočių išlaidų atlyginimui taikomomis taisyklėmis.

47 straipsnis

Veiklos sustabdymas arba nutraukimas

1. Vykdomasis direktorius nutraukia Agentūros veiklą, jei nebetenkinamos šios veiklos vykdymo sąlygos. Vykdomasis direktorius informuoja atitinkamą valstybę narę prieš tokį nutraukimą.

2. Valstybės narės, dalyvaujančios bendroje operacijoje, teikiant skubią pasienio pagalbą arba siunčiant migracijos valdymo rėmimo grupę, gali paprašyti vykdomojo direktoriaus nutraukti tą bendrą operaciją, skubią pasienio pagalbą arba migracijos valdymo rėmimo grupės siuntimą.
3. Vykdomasis direktorius, informavęs atitinkamą valstybę narę, gali panaikinti veiklos finansavimą arba sustabdyti ar nutraukti jį, jei priimančioji valstybė narė nesilaiko veiklos plano.
4. Vykdomasis direktorius, pasikonsultavęs su pagrindinių teisių pareigūnu ir informavęs susijusią valstybę narę, panaikina bendros operacijos, skubios pasienio pagalbos, bandomojo projekto, migracijos valdymo rėmimo grupės siuntimo, grąžinimo operacijos, grąžinimo pagalbos ar susitarimo dėl darbo tvarkos finansavimą arba visiškai ar iš dalies sustabdo šią veiklą, jei mano, kad daromi arba tęsiami rimti pagrindinių teisių arba įsipareigojimų tarptautinės apsaugos srityje pažeidimai. Vykdomasis direktorius apie tokį sprendimą informuoja valdančiąją tarybą.
5. Jei vykdomasis direktorius nusprendžia sustabdyti arba nutraukti Agentūros vykdomą migracijos valdymo rėmimo grupės siuntimą, jis apie tą sprendimą informuoja kitas susijusias agentūras, vykdančias veiklą atitinkamoje migrantų antplūdžio vietoje ar kontroliuojamame centre.

48 straipsnis

Veiklos vertinimas

Vykdomasis direktorius vertina bendrų operacijų ir skubios pasienio pagalbos, bandomųjų projektų, migracijos valdymo rėmimo grupių siuntimo ir operatyvinio bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis rezultatus. Jis per 60 dienų po tos veiklos pabaigos valdančiajai tarybai pateikia išsamias vertinimo ataskaitas, kartu pateikdamas pagrindinių teisių pareigūno pastabas. Vykdomasis direktorius atlieka išsamią lyginamąją tų rezultatų analizę, siekdamas pagerinti būsimos veiklos kokybę, nuoseklumą ir veiksmingumą; jis tą analizę įtraukia į Agentūros metinę veiklos ataskaitą.

8 SKIRSNIS

AGENTŪROS VEIKSMAI GRĄŽINIMO SRITYJE

49 straipsnis

Grąžinimas

1. Vykdydama grąžinimo veiklą Agentūra, paisydama pagrindinių teisių ir laikydamosi Sąjungos teisės bei tarptautinės teisės bendrųjų principų, įskaitant pabėgėlių apsaugą ir vaikų teises, visų pirma:
 - (a) teikia valstybėms narėms techninę ir operatyvinę pagalbą, vykdant trečiųjų šalių piliečių grąžinimą, be kita ko, rengiant sprendimus grąžinti, nustatant trečiųjų šalių piliečių tapatybę ir vykdant kitą pasirengimo grąžinti ir su grąžinimu susijusią valstybių narių veiklą, įskaitant savanorišką išvykimą, siekiant sukurti integruotą valstybių narių kompetentingų institucijų grąžinimo valdymo sistemą, kurioje dalyvautų atitinkamos trečiųjų šalių institucijos ir kiti atitinkami suinteresuotieji subjektai;

- (b) teikia techninę ir operatyvinę pagalbą valstybėms narėms, patiriančioms sunkumų, susijusių su grąžinimu ar migracijos spaudimu, be kita ko, siūsdama migracijos valdymo grupes;
 - (c) sukuria grąžinimo bylų valdymo sistemos pavyzdinį modelį, pagal kurį nustatoma nacionalinių grąžinimo valdymo sistemų struktūra, taip pat teikia techninę ir operatyvinę pagalbą valstybėms narėms kuriant modelį atitinkančias nacionalines grąžinimo valdymo sistemas;
 - (d) sukuria ir valdo centrinę sistemą ir valstybių narių nacionalinių grąžinimo valdymo sistemų ir centrinės sistemos ryšių infrastruktūrą, taip pat teikia techninę ir operatyvinę pagalbą valstybėms narėms joms prisijungiant prie ryšių struktūros;
 - (e) teikia valstybėms narėms techninę ir operatyvinę pagalbą nustatant trečiųjų šalių piliečius ir gaunant kelionės dokumentus, be kita ko, konsulinio bendradarbiavimo būdu, neatskleidžiant informacijos apie tai, kad buvo pateiktas tarptautinės apsaugos prašymas; organizuoja ir koordinuoja grąžinimo operacijas ir teikia paramą savanoriškam išvykimui, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis;
 - (f) organizuoja, skatina ir koordinuoja veiklą, kuria valstybėms narėms sudaromos sąlygos tarpusavyje keistis informacija, taip pat nustatyti ir kaupti geriausią patirtį grąžinimo klausimais;
 - (g) finansuoja arba bendrai finansuoja šiame skyriuje nurodytas operacijas, pagalbą ir veiklą iš savo biudžeto, vadovaudamasi Agentūrai taikytinomis finansinėmis taisyklėmis.
2. Techninė ir operatyvinė pagalba, nurodyta 1 dalies b punkte, apima veiklą, kuria valstybėms narėms padedama įgyvendinti kompetentingų nacionalinių institucijų taikomas grąžinimo procedūras, visų pirma teikiant:
- (a) vertimo žodžiu paslaugas;
 - (b) praktinę informaciją, analizes ir rekomendacijas apie trečiąsias šalis, į kurias grąžinama, kurios yra svarbios įgyvendinant šį reglamentą, kai tinkama, bendradarbiaudama su kitomis Sąjungos įstaigomis, tarnybomis ir agentūromis, įskaitant EASO;
 - (c) patarimus ir techninę bei operatyvinę pagalbą įgyvendinant ir valdant grąžinimo procedūras pagal Direktyvą 2008/115/EB, be kita ko, rengiant sprendimus grąžinti, nustatant tapatybę ir gaunant kelionės dokumentus;
 - (d) patarimus ir pagalbą taikant priemones, būtinas siekiant užtikrinti grąžinamų asmenų pasiekiamumą grąžinimo tikslais ir užkirsti kelią jiems pasislėpti, pagal Direktyvą 2008/115/EB ir tarptautinę teisę;
 - (e) įrangą, pajėgumus ir ekspertines žinias, reikalingas sprendimams grąžinti įgyvendinti ir trečiųjų šalių piliečiams nustatyti.
3. Agentūra, glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija ir remiant atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant Europos migracijos tinklą, siekia tarpusavyje susieti ir sujungti Sąjungos lėšomis finansuojamus grąžinimo srities tinklus ir programas.

4. Išimtiniais atvejais Agentūra gali gauti dotacijas iš Sąjungos fondų, skirtų grąžinimo veiklai, vadovaujantis Agentūrai taikytinomis finansinėmis taisyklėmis. Agentūra užtikrina, kad pagal jos ir valstybių narių dotacijų susitarimus bet kokia finansinė parama būtų skiriama tik jei visiškai laikomasi Pagrindinių teisių chartijos.

50 straipsnis

Keitimosi informacija sistemos ir grąžinimo valdymas

Agentūra sukuria, įdiegia ir naudoja informacines sistemas ir programinę įrangą, kuria sudaromos galimybės Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgoms keistis įslaptinta ir neskelbtina neįslaptinta informacija vykdant grąžinimą ir keistis asmens duomenimis, nurodytais 87–89 straipsniuose pagal Komisijos sprendimą (ES, Euratomas) 2015/444, Komisijos sprendimą (ES, Euratomas) 2015/443 ir [Reglamentą (EB) Nr. 45/2001].

Visų pirma Agentūra sukuria, naudoja ir prižiūri centrinę visos informacijos ir duomenų, kuriuos valstybių narių nacionalinės grąžinimo valdymo sistemos siunčia automatiškai, kad Agentūra galėtų teikti techninę ir operatyvinę pagalbą pagal 49 straipsnį, sistemą.

51 straipsnis

Gražinimo operacijos

1. Nesvarstydamą sprendimų grąžinti esmės, Agentūra teikia techninę ir operatyvinę pagalbą ir užtikrina grąžinimo operacijų koordinavimą arba organizavimą, be kita ko, užsakydama orlaivius tokioms operacijoms ar organizuodama grąžinimą reguliariais skrydžiais. Agentūra savo iniciatyva gali koordinuoti arba organizuoti grąžinimo operacijas.
2. Valstybės narės kas mėnesį teikia su grąžinimu susijusius operatyvinius duomenis, kad Agentūra galėtų įvertinti grąžinimo poreikius, ir informuoja Agentūrą apie preliminarų planuojamų grąžinti asmenų skaičių ir trečiąsias šalis, į kurias grąžinama, vykdant jų atitinkamas nacionalines grąžinimo operacijas ir, taip pat apie jų poreikius, susijusius su Agentūros teikiama pagalba arba koordinavimu. Agentūra parengia ir prižiūri tęstinį veiklos planą, kad galėtų teikti prašančiosioms valstybėms narėms būtiną operatyvinę pagalbą ir pastiprinimą, įskaitant techninę įrangą. Agentūra, remdamasi poreikių vertinimu, savo iniciatyva arba valstybės narės prašymu į tęstinį veiklos planą gali įtraukti grąžinimo operacijų, kurias laiko būtinomis, datas ir grąžinamų asmenų kelionės tikslo vietas. Valdančioji taryba vykdomojo direktoriaus siūlymu sprendžia dėl tęstinio veiklos plano *modus operandi*.
3. Agentūra gali teikti techninę ir operatyvinę pagalbą ir dalyvaujančiųjų valstybių narių prašymu arba savo iniciatyva užtikrinti, kad būtų koordinuojamos arba organizuojamos grąžinimo operacijos, kurioms trečioji šalis, į kurią grąžinama, teikia transporto priemonės ir siunčia priverstinio grąžinimo lydinčiuosius asmenis (parsigabenamųjų grąžinimo operacijos). Dalyvaujančiosios valstybės narės ir Agentūra užtikrina, kad per visą grąžinimo operaciją būtų garantuojama pagarba pagrindinėms teisėms, negrąžinimo principui ir užtikrinamas proporcingas suvaržymo priemonių taikymas. Visos grąžinimo operacijos iki atvykimo į trečiąją šalį, į kurią grąžinama, metu joje dalyvauja bent vienas valstybės narės atstovas ir vienas priverstinio grąžinimo stebėtojas iš pagal 52 straipsnį sudaryto rezervo arba dalyvaujančiosios valstybės narės nacionalinės stebėsenos sistemos.

4. Vykdomasis direktorius nedelsdamas parengia grąžinimo planą, skirtą parsigabenamųjų grąžinimo operacijoms. Vykdomasis direktorius ir bet kuri (-ios) dalyvaujančioji (-iosios) valstybė (-s) narė (-s) susitaria dėl plano, kuriame išsamiai išdėstomi parsigabenamųjų grąžinimo operacijos organizaciniai ir procedūriniai aspektai, atsižvelgiant į poveikį pagrindinėms teisėms ir tokių operacijų riziką. Bet kokiems šio plano pakeitimams ar pritaikymams turi pritarti 3 dalyje ir šioje dalyje nurodytos šalys.
5. Parsigabenamųjų grąžinimo operacijos planas privalomas Agentūrai ir dalyvaujančiajai (-iosioms) valstybei (-ėms) narei (-ėms). Jis apima visus būtinus aspektus siekiant vykdyti parsigabenamųjų grąžinimo operaciją.

Kiekviena grąžinimo operacija stebima pagal Direktyvos 2008/115/EB 8 straipsnio 6 dalį. Priverstinio grąžinimo operacijų stebėseną vykdo priverstinio grąžinimo stebėtojas, vadovaudamasis objektyviais ir skaidriais kriterijais, ir ji apima visą grąžinimo operaciją – nuo etapo prieš išvykimą iki grąžinamų asmenų perdavimo trečiojoje šalyje, į kurią grąžinama. Priverstinio grąžinimo stebėtojas pateikia ataskaitą dėl kiekvienos priverstinio grąžinimo operacijos vykdomajam direktoriui, pagrindinių teisių pareigūnui ir visų konkrečioje operacijoje dalyvavusių valstybių narių kompetentingoms nacionalinėms valdžios institucijoms. Jei būtina, atitinkamus tolesnius veiksmus atitinkamai užtikrina vykdomasis direktorius ir kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos.

Jei Agentūrai kyla susirūpinimas dėl pagarbos pagrindinėms teisėms vykdam grąžinimo operaciją, ji apie tą susirūpinimą praneša dalyvaujančiosioms valstybėms narėms ir Komisijai.
6. Vykdomasis direktorius vertina grąžinimo operacijų rezultatus ir kas šešis mėnesius perduoda valdančiajai tarybai išsamią vertinimo ataskaitą, apimančią visas praėjusį semestrą vykdytas grąžinimo operacijas, kartu su pagrindinių teisių pareigūno pastabomis. Vykdomasis direktorius atlieka išsamią lyginamąją tų rezultatų analizę, siekdamas pagerinti būsimų grąžinimo operacijų kokybę, nuoseklumą ir veiksmingumą. Vykdomasis direktorius įtraukia tą analizę į Agentūros metinę veiklos ataskaitą.
7. Agentūra finansuoja arba bendrai finansuoja grąžinimo operacijas iš savo biudžeto pagal Agentūrai taikomas finansines taisykles, teikdama pirmenybę daugiau nei vienos valstybės narės arba iš migrantų antplūdžio vietų ar kontroliuojamų centrų vykdomoms operacijoms.

52 straipsnis

Priverstinio grąžinimo stebėtojų rezervas

1. Agentūra, pasikonsultavusi su pagrindinių teisių pareigūnu, sudaro priverstinio grąžinimo stebėtojų rezervą iš kompetentingų įstaigų, kurios vykdo priverstinio grąžinimo stebėsenos veiklą pagal Direktyvos 2008/115/EB 8 straipsnio 6 dalį ir kurie buvo apmokyti pagal šio reglamento 62 straipsnį.
2. Valdančioji taryba vykdomojo direktoriaus siūlymu nustato į tą rezervą paskirtinų priverstinio grąžinimo stebėtojų profilį ir skaičių. Tokia pat tvarka taikoma visiems tolesniems profilių ir bendro skaičiaus pakeitimams. Valstybės narės atsako už šio rezervo papildymą, paskirdamos į jį apibrėžtą profilį atitinkančius priverstinio

grąžinimo stebėtojus. Į šį rezervą įtraukiami priverstinio grąžinimo stebėtojai, kurie turi specialių ekspertinių žinių vaikų apsaugos srityje.

3. Valstybių narių skiriamų priverstinio grąžinimo stebėtojų, dalyvaujančių grąžinimo operacijose ir teikiant pagalbą ateinančiais metais, skaičius planuojamas remiantis Agentūros ir valstybių narių kasmetinėmis dvišalėmis derybomis ir susitarimais. Pagal šiuos susitarimus valstybės narės Agentūros prašymu skiria priverstinio grąžinimo stebėtojus, kurie gali būti siunčiami, nebent jose susidaro išskirtinė padėtis, dėl kurios labai sunku vykdyti nacionalines užduotis. Toks prašymas pateikiamas likus bent 21 darbo dienai iki planuojamo siuntimo arba penkioms darbo dienoms skubios grąžinimo pagalbos atveju.
4. Agentūra, gavusi prašymą, siunčia paskirtus priverstinio grąžinimo stebėtojus į dalyvaujančiąsias valstybes nares, kad jie jų vardu stebėtų, ar tinkamai įgyvendinama visa grąžinimo operacija ir teikiama visa grąžinimo pagalba. Ji užtikrina, kad bet kurią grąžinimo operaciją, kurioje dalyvauja vaikai, stebėtų priverstinio grąžinimo stebėtojai, kurie turi specialių ekspertinių žinių vaikų apsaugos srityje.
5. Vykdam grąžinimo operaciją arba teikiant grąžinimo pagalbą priverstinio grąžinimo stebėtojams ir toliau taikomos jų buveinės valstybės narės drausminio poveikio priemonės.

53 straipsnis

Grąžinimo grupės

1. Agentūra valstybės narės prašymu arba savo iniciatyva grąžinimo grupes gali siųsti migracijos valdymo grupėms vykdam grąžinimo pagalbą arba prireikus teikiant papildomą techninę ir operatyvinę pagalbą grąžinimo srityje, įskaitant tuos atvejus, kai sunkumai yra susiję su dideliu mišrių migracijos srautų antplūdžiu arba jūroje išgelbėtų trečiųjų šalių piliečių priėmimu.
2. 41 straipsnio 2, 3, 4 ir 5 dalys ir 44, 45 bei 46 straipsniai *mutatis mutandis* taikomi Europos grąžinimo grupėms.

54 straipsnis

Grąžinimo pagalba

1. Kai valstybei narei vykdam įpareigojimą grąžinti trečiųjų šalių piliečius, kuriems taikomi valstybės narės priimti sprendimai grąžinti, tenka našta, Agentūra savo iniciatyva arba tos valstybės narės prašymu teikia tinkamą techninę ir operatyvinę pagalbą grąžinimo pagalbos forma. Tokia pagalba gali būti grąžinimo grupių siuntimas į priimančiąją valstybę narę, teikiant pagalbą įgyvendinant grąžinimo procedūras, ir grąžinimo operacijų iš priimančiosios valstybės narės organizavimas.
2. Agentūra taip pat gali inicijuoti grąžinimo pagalbą trečiosiose šalyse, remdamasi daugiametės strateginės politikos cikle nustatytais nurodymais, kai tokiai trečiajai šaliai reikalinga papildoma techninė ir operatyvinė pagalba, susijusi su jos vykdoma grąžinimo veikla. Tokia pagalba gali būti grąžinimo grupių siuntimas siekiant teikti techninę ir operatyvinę pagalbą trečiojoje šalyje vykdomai grąžinimo veiklai.
3. Kai valstybei narei vykdam įpareigojimą grąžinti trečiųjų šalių piliečius, kuriems taikomi sprendimai grąžinti, ji susiduria su konkrečiais ir neproporcingais sunkumais, Agentūra savo iniciatyva arba tos valstybės narės prašymu teikia tinkamą techninę ir operatyvinę pagalbą skubios grąžinimo pagalbos forma. Skubi grąžinimo

pagalba gali būti skubus grąžinimo grupių siuntimas į priimančiąją valstybę narę, teikiant pagalbą, kad būtų įgyvendintos grąžinimo procedūros, ir grąžinimo operacijų iš priimančiosios valstybės narės organizavimas.

4. Teikiant grąžinimo pagalbą, vykdomasis direktorius, susitaręs su priimančiąja valstybe nare ir dalyvaujančiosiomis valstybėmis narėmis, nedelsdamas parengia veiklos planą. Taikomos atitinkamos 39 straipsnio nuostatos.
5. Vykdomasis direktorius sprendimą dėl veiklos plano priima kuo greičiau, o 2 dalyje nurodytu atveju – per penkias darbo dienas. Apie sprendimą nedelsiant raštu pranešama atitinkamoms valstybėms narėms ir valdančiajai tarybai.
6. Agentūra finansuoja arba bendrai finansuoja grąžinimo pagalbą iš savo biudžeto, vadovaudamasi Agentūrai taikomomis finansinėmis taisyklėmis.

9 SKIRSNIS

PAJĖGUMAI

55 straipsnis

Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgos

1. Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgos, kurias sudaro 10 000 operatyvinių darbuotojų, yra Agentūros dalis. Šias nuolatinės pajėgas sudaro šių trijų kategorijų darbuotojai pagal I priede nustatytą metinę paskirstymo schemą:
 - (a) 1 kategorija: Agentūros operatyviniai darbuotojai, įdarbinti pagal 94 straipsnio 1 dalį ir siunčiami į operacijų vykdymo teritorijas pagal 56 straipsnį;
 - (b) 2 kategorija: iš valstybių narių į Agentūrą ilgam laikotarpiui kaip nuolatinių pajėgų dalis deleguojami operatyviniai darbuotojai; pagal 57 straipsnį;
 - (c) 3 kategorija: valstybių narių operatyviniai darbuotojai, skiriami Agentūrai siųsti trumpam laikotarpiui kaip nuolatinių pajėgų dalis pagal 58 straipsnį.
2. Agentūra Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų narius siunčia kaip sienų valdymo būrių, migracijos valdymo rėmimo grupių, grąžinimo grupių bendrose operacijose, teikiant skubią pasienio pagalbą arba grąžinimo pagalbą ar kitą susijusią operatyvinę veiklą valstybėse narėse ar trečiosiose šalyse dalyvaujančius narius.
3. Pagal 83 straipsnį visiems Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų nariams suteikiami įgaliojimai vykdyti sienų kontrolės ar grąžinimo užduotis, įskaitant užduotis, kurioms atlikti reikalingi vykdomieji įgaliojimai, apibrėžti atitinkamuose nacionalinės teisės aktuose, arba Agentūros darbuotojų atveju – pagal II priedą.
4. Vykdomojo direktoriaus siūlymu, atsižvelgiant į Agentūros rizikos analizę, pažeidžiamumo vertinimo rezultatus ir daugiametės strateginės politikos ciklą bei remiantis Agentūrai skirtu statutinių darbuotojų ir deleguotų darbuotojų skaičiumi ir profiliais, valdančioji taryba ne vėliau kaip iki kiekvienų metų kovo 31 d. priima sprendimą dėl:
 - (a) kiekvienos iš trijų kategorijų kiekvieno konkretaus profilio operatyvinių darbuotojų, skirtų sudaryti grupes kitais metais, skaičiaus Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinėse pajėgose;

- (b) kiekvienos valstybės narės operatyvinių darbuotojų, kurie pagal 57 straipsnį turi būti deleguojami į Agentūrą ir turi būti paskirti pagal 58 straipsnį kitais metais, skaičiaus ir profilių;
 - (c) orientacinio daugiamečio profilių planavimo vėlesniais metais siekiant palengvinti ilgalaikį valstybių narių skiriamų darbuotojų skaičiaus ir Agentūros statutinių darbuotojų įdarbinimo planavimą.
5. 74 straipsnio taikymo tikslu, Agentūra sukuria ir užtikrina veiksmingo Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų siuntimo į trečiųjų šalių teritoriją vadovavimo ir kontrolės struktūras.
6. Agentūra gali įdarbinti iki 4 proc. visų Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų narių kaip darbuotojus, vykdančius pagalbines funkcijas, susijusias su nuolatinių pajėgų formavimu, jų operacijų planavimu bei valdymu ir Agentūros įrangos įsigijimu.

56 straipsnis

Agentūros statutiniai darbuotojai Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgose

1. Agentūra prisideda prie Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų narių skirdama savo statutinius darbuotojus (1 kategorija), kurie turi būti siunčiami į operacijų vykdymo teritorijas kaip grupių nariai, vykdydami visas užduotis ir įgaliojimus, įskaitant užduotį valdyti Agentūros įrangą.
2. Pagal 62 straipsnio 2 dalį, po įdarbinimo, nauji darbuotojai dalyvauja visapusiškuose atitinkamai su sienų apsauga arba grąžinimu susijusiose mokymuose, vykdomuose pagal Agentūros parengtas specialias mokymo programas, ir, remiantis susitarimais su atrinktomis valstybėmis narėmis, vykdomuose jų specializuotose akademijose. Visas mokymo išlaidas padengia Agentūra.
3. Visų jų įdarbinimo metu Agentūra užtikrina, kad jos statutiniai darbuotojai savo pareigas vykdytų kaip grupių nariai, laikydamiesi aukštų standartų. Visiems darbuotojams parengiami tinkami mokymo planai, kuriais užtikrinama, kad jie turėtų nuolatinę profesinę kvalifikaciją, reikalingą sienų apsaugos užduotims ar užduotims, susijusioms su grąžinimu, atlikti.
4. Kiti Agentūros įdarbinti darbuotojai, kurie nėra kvalifikuoti vykdyti sienų kontrolės ar grąžinimo funkcijų, per bendras operacijas bus siunčiami tik koordinavimo ir kitoms susijusioms užduotims vykdyti. Jie nėra grupių nariai.

57 straipsnis

Valstybių narių dalyvavimas Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinėse pajėgose ilgam laikotarpiui deleguojant darbuotojus

1. Valstybės narės prisideda prie Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų į Agentūrą kaip grupių narius deleguodamos operatyvinius darbuotojus (2 kategorija). Kiekvieno delegavimo trukmė nustatoma pagal 93 straipsnio 7 dalį. Siekiant palengvinti 61 straipsnyje nurodytos finansinės paramos sistemos įgyvendinimą, paprastai delegavimo laikotarpis prasideda kalendorinių metų pradžioje.

2. Kiekviena valstybė narė yra atsakinga už nuolatinį operatyvinių darbuotojų, kaip deleguojamų grupių narių, siuntimą pagal III priedą.
3. Į Agentūrą deleguojami operatyviniai darbuotojai vykdo tokias pačias užduotis ir įgaliojimus kaip grupių nariai. Tuos operatyvinius darbuotojus delegavusi valstybė narė laikoma jų buveinės valstybe nare. Vykdamas delegavimą, deleguotų grupių narių siuntimo vietą (-as) ir trukmę nustato vykdomasis direktorius pagal operatyvinius poreikius.
4. Ne vėliau kaip iki kiekvienų metų birželio 30 d. kiekviena valstybė narė delegavimui skiria savo operatyvinius darbuotojus, atsižvelgdama į konkretų skaičių ir profilius, kuriuos kitiems metams nustato valdančioji taryba, kaip nurodyta 55 straipsnio 4 dalyje. Agentūra gali patikrinti, ar valstybių narių siūlomi operatyviniai darbuotojai atitinka apibrėžtus profilius ir turi reikalingų kalbos įgūdžių. Ne vėliau kaip iki rugsėjo 15 d. Agentūra priima siūlomus kandidatus arba prašo, kad valstybė narė pasiūlytų deleguoti kitą kandidatą, jei jie neatitinka reikiamų profilių, neturi pakankamų kalbos įgūdžių, yra padarę nusižengimų ar pažeidę taikomas taisykles ankstesnio siuntimo metu.
5. Jei dėl *force majeure* tam tikras operatyvinis darbuotojas negali būti deleguojamas arba negali tęsti delegavimo, susijusi valstybė narė užtikrina, kad jis būtų pakeistas kitu reikiamo profilio operatyviniu darbuotoju.

58 straipsnis

Valstybių narių dalyvavimas Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinėse pajėgose trumpam laikotarpiui siunčiant darbuotojus

1. Be delegavimo pagal 57 straipsnį, ne vėliau kaip iki kiekvienų metų birželio 30 d. valstybės narės taip pat prisideda prie Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų į nacionalinį operatyvinių darbuotojų, siunčiamų trumpam laikotarpiui, sąrašą paskirdamos sienų apsaugos pareigūnus ir kitus atitinkamus darbuotojus (3 kategorija), atsižvelgdamos į IV priede nurodytą skiriamų darbuotojų skaičių ir konkretų profilių skaičių, kurį kitiems metams nustato valdančioji taryba, kaip nurodyta 55 straipsnio 4 dalyje. Nacionaliniai paskirtų operatyvinių darbuotojų sąrašai perduodami Agentūrai. Pagal šį straipsnį siunčiamų darbuotojų patirtos išlaidos padengiamos pagal 46 straipsnio 2 dalies nuostatas.
2. Kiekviena valstybė narė privalo užtikrinti, kad paskirti operatyviniai darbuotojai Agentūrai paprašius galėtų būti siunčiami pagal šiame straipsnyje nustatytas sąlygas. Kiekvienas operatyvinis darbuotojas gali būti siunčiamas ne ilgesniam kaip 4 mėnesių laikotarpiui per kalendorinius metus.
3. Agentūra gali patikrinti, ar valstybių narių trumpam laikotarpiui siųsti paskirti operatyviniai darbuotojai atitinka apibrėžtus profilius ir turi reikalingų kalbos įgūdžių. Agentūra gali reikalauti, kad valstybė narė iš nacionalinio sąrašo pašalintų operatyvinį darbuotoją, jei jis neatitinka reikiamo profilio, neturi pakankamų kalbos įgūdžių, yra padaręs nusižengimų ar pažeidęs taikomas taisykles ankstesnio siuntimo metu.
4. Ne vėliau kaip iki kiekvienų metų liepos 31 d. Agentūra paprašo, kad valstybės narės savo operatyviniais darbuotojais prisidėtų prie bendrų operacijų kitais metais. Dėl atskiro siuntimo laikotarpių Agentūra ir valstybės narės susitaria metinėse dvišalėse derybose ir susitarimuose. Tačiau galiausiai valstybės narės skiria operatyvinius

darbuotojus siuntimui, atsižvelgdamos į Agentūros prašyme nustatytą skaičių ir profilius.

5. Jei dėl *force majeure* tam tikras operatyvinis darbuotojas negali būti siunčiamas pagal susitarimus, susijusi valstybė narė užtikrina, kad jis būtų pakeistas reikiamo profilio operatyviniu darbuotoju iš sąrašo.
6. Jeigu padidėja poreikis sustiprinti vykdomą bendrą operaciją arba reikia pradėti naują bendrą operaciją, nenurodytą atitinkamoje metinėje darbo programoje, ir dėl atitinkamo metinių dvišalių derybų rezultato, vykdomasis direktorius nedelsdamas informuoja valstybės nares apie papildomą poreikį nurodydamas galimą operatyvinių darbuotojų skaičių ir profilius, kuriuos turi skirti kiekviena valstybė narė. Kai vykdomasis direktorius ir priimančioji valstybė narė susitaria dėl iš dalies pakeisto veiklos plano arba atitinkamais atvejais dėl naujo veiklos plano, vykdomasis direktorius pateikia oficialų prašymą dėl operatyvinių darbuotojų skaičiaus ir profilių. Atitinkami grupės nariai išsiunčiami iš kiekvienos valstybės narės per 20 darbo dienų po to oficialaus prašymo pateikimo.
7. Jei rizikos analizė ar bet kuris turimas pažeidžiamumo vertinimas rodo, kad valstybė narė susiduria su padėtimi, dėl kurios taptų labai sunku vykdyti nacionalines užduotis, jos tiems metams skiriamų darbuotojų skaičius sudaro pusę jos IV priede nustatyto skiriamų darbuotojų skaičiaus. Jeigu valstybė narė pareiškia, kad joje susiklostė tokia išskirtinė padėtis, ji Agentūrai raštu išsamiai nurodo priežastis ir pateikia informaciją apie šią padėtį; šio pareiškimo turinys įtraukiamas į 65 straipsnyje nurodytą ataskaitą.
8. Siuntimo į konkrečią operaciją trukmę nustato buveinės valstybė narė, tačiau bet kuriuo atveju ji nėra trumpesnė nei 30 dienų, išskyrus atvejus, jei operacijos, kurios dalį sudaro siuntimas, trukmė yra trumpesnė nei 30 dienų.

59 straipsnis

EUROPOS SIENIŲ IR PAKRANČIŲ APSAUGOS nuolatinių pajėgų veikimo laikotarpio vidurio peržiūra

1. Ne vėliau kaip iki 2024 m. birželio 31 d., remdamasi visų pirma 65 straipsnyje nurodytomis ataskaitomis, Komisija atlieka Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų veikimo laikotarpio vidurio peržiūrą, kurioje įvertina jų bendrą skaičių ir sudėtį. Atliekant peržiūrą atsižvelgiama į statutinių darbuotojų, skiriamų Agentūrai, skaičiaus raidą arba į bet kokius reikšmingus atskirų valstybių narių pajėgumų pokyčius, kurie turi įtakos jų gebėjimui prisidėti prie nuolatinių pajėgų.
2. Prireikus prie šios laikotarpio vidurio peržiūros pridedami atitinkami pasiūlymai iš dalies pakeisti I, III ir IV priedus.

60 straipsnis

Atstovybių biurai

1. Jei priimančioji valstybė narė pritaria, Agentūra gali jos teritorijoje įsteigti atstovybių biurus siekiant palengvinti ir pagerinti operatyvinės veiklos koordinavimą, be kita ko, grąžinimo, kurį organizuoja Agentūra toje valstybėje narėje arba kaimyniniame regione, srityje, ir užtikrinti veiksmingą Agentūros žmogiškųjų ir techninių išteklių valdymą. Atstovybių biurai yra laikinos įstaigos, įsteigtos laikotarpiui, kurio reikia, kad Agentūra galėtų vykdyti svarbią operatyvinę veiklą toje konkrečioje valstybėje

narėje arba susijusiame kaimyniniame regione. Šis laikotarpis prireikus gali būti pratęstas.

2. Agentūra ir priimančioji valstybė narė, kurioje įsteigtas atstovybės biuras, stengiasi imtis reikiamų priemonių, kad būtų sudarytos kuo geresnės sąlygos, būtinos atstovybės biurui paskirtoms užduotims vykdyti.
3. Atstovybių biurai atitinkamais atvejais:
 - (a) teikia operatyvinę ir logistinę paramą ir užtikrina Agentūros veiklos koordinavimą atitinkamose operacijų vykdymo teritorijose;
 - (b) teikia operatyvinę pagalbą valstybei narei atitinkamose operacijų vykdymo teritorijose;
 - (c) stebi Agentūros būrių (grupių) veiklą ir reguliariai teikia ataskaitas centrinei būstinei;
 - (d) bendradarbiauja su priimančiąja (-iosiomis) valstybe (-ėmis) nare (-ėmis) visais klausimais, susijusiais su praktiniu toje (-se) valstybėje (-se) narėje (-se) Agentūros organizuojamos veiklos įgyvendinimu, įskaitant visus papildomus klausimus, kurie gali kilti vykdam šią veiklą;
 - (e) remia 45 straipsnyje nurodytą koordinavimo pareigūną jam bendradarbiaujant su dalyvaujančiosiomis valstybėmis narėmis visais klausimais, susijusiais su jų skiriamais darbuotojais Agentūros organizuojamai operatyvinei veiklai vykdyti, ir, jei reikia, palaiko ryšius su centrine būstine;
 - (f) padeda koordinavimo pareigūnui prireikus sudaryti palankesnes sąlygas Agentūros būrių (grupių) ir atitinkamų priimančiosios valstybės narės valdžios institucijų veiklai koordinuoti ir ryšiams palaikyti;
 - (g) organizuoja logistinę paramą, susijusią su būrių (grupių) narių siuntimu ir techninės įrangos siuntimu bei naudojimu;
 - (h) teikia visą kitą logistinę paramą, susijusią su operacijos vykdymo teritorija, už kurią jie yra atsakingi, siekiant palengvinti sklandų Agentūros organizuojamos operatyvinės veiklos vykdymą;
 - (i) padeda Agentūros ryšių palaikymo pareigūnui nustatyti visus esamus ar būsimus sunkumus, susijusius su teritorijos, už kurią jie yra atsakingi, sienų valdymu arba su *acquis* nuostatų grąžinimo srityje įgyvendinimu, ir teikia reguliarias ataskaitas centrinei būstinei;
 - (j) užtikrina veiksmingą Agentūros įrangos valdymą teritorijose, kuriose ji vykdo veiklą, įskaitant galimą jos registraciją, ilgalaikę priežiūrą ir bet kokią reikiamą logistinę paramą.
4. Kiekvienam atstovybės biurui vadovauja vykdomojo direktoriaus paskirtas Agentūros atstovas. Paskirtas atstovybės biuro vadovas prižiūri bendrą biuro darbą ir veikia kaip jo vienas kontaktinis centras, kuris palaiko ryšius su būstine.
5. Vykdomojo direktoriaus siūlymu valdančioji taryba priima sprendimą dėl atstovybės biuro įsteigimo, sudėties, veiklos trukmės ir prireikus galimo veiklos trukmės

pratęsimo atsižvelgdama į Komisijos nuomonę ir pritarus valstybei narei, kurios teritorijoje bus įsteigtas tas atstovybės biuras. Valdančiosios tarybos sprendimas priimamas dviejų trečdalių visų balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma.

6. Vykdomasis direktorius kas ketvirtį teikia valdančiajai tarybai ataskaitas apie atstovybių biurų veiklą. Atstovybių biurų veikla aprašoma atskirame metinės veiklos ataskaitos, nurodytos 98 straipsnio 2 dalies 10 punkte, skirsnyje.

61 straipsnis

Finansinė parama Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų kūrimui

1. Pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 125 straipsnio 1 dalies a punktą valstybės narės turi teisę gauti metinį finansavimą lėšų, nesusijusių su išlaidomis, forma, kuriomis būtų remiamas žmogiškųjų išteklių vystymas siekiant užtikrinti jų skyrimą Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatiniams pajėgoms pagal III ir IV priedus, kurios bus mokamos pasibaigus atitinkamiems metams ir įvykdžius 3 ir 4 dalyse išdėstytas sąlygas. Tas finansavimas grindžiamas orientacine suma, kaip nustatyta 2 dalyje, ir ją sudaro:
 - (a) 100 proc. orientacinės sumos, padaugintos iš sienos apsaugos pareigūnų ar kitų pareigūnų, kurie kasmet skiriami delegavimui pagal III priedą, skaičiaus;
 - (b) 30 proc. orientacinės sumos, padaugintos iš pagal 58 straipsnį faktiškai išsiųstų sienos apsaugos pareigūnų arba kitų pareigūnų skaičiaus, neviršijant IV priede nustatytos ribos.
2. 1 dalyje nurodyta orientacinė suma lygi III pareigų grupės 8 lygio 1 pakopos sutartininko metiniam baziniam darbo užmokesčiui, kaip apibrėžta pagal kitų Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygų (KTĮS) 93 straipsnį, kuriam taikomas susijusioje valstybėje narėje taikytinas koregavimo koeficientas.
3. 1 dalies a punkte nurodyta suma mokama kasmet su sąlyga, kad valstybės narės atitinkamu laikotarpiu atitinkamai padidina savo bendrą nacionalinių sienos apsaugos pareigūnų skaičių įdarbindamos naujus sienos apsaugos pareigūnus ir kitus pareigūnus. Susijusi informacija ataskaitų teikimo tikslais teikiama Agentūrai kasmetinėse dvišalėse derybose ir tikrinama kitais metais atliekant pažeidžiamumo vertinimą. 1 dalies b punkte nurodyta suma mokama kasmet atsižvelgiant į sienos apsaugos pareigūnų ar kitų pareigūnų, veiksmingai išsiųstų bent 4 mėnesiams pagal 58 straipsnį, skaičių neviršijant IV priede nustatytos ribos.
4. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktą 117 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka, priima išsamias taisykles dėl metinio mokėjimo sąlygų ir 3 dalyje nurodytų taikytinų sąlygų stebėsenos.

62 straipsnis

Mokymas

1. Agentūra, atitinkamais atvejais atsižvelgdama į 9 straipsnio 4 dalyje nurodytą pajėgumų planą ir bendradarbiaudama su atitinkamomis valstybių narių mokymo įstaigomis bei atitinkamais atvejais su Europos prieglobsčio paramos biuru ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra, parengia specialias mokymo priemones, įskaitant specialų mokymą vaikų apsaugos ir kitų pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų apsaugos srityse. Ji rengia sienos apsaugos pareigūnams, grąžinimo

specialistams ir kitiems atitinkamiems darbuotojams, kurie yra Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų nariai, specialiuosius su jų užduotimis ir įgaliojimais susijusius mokymo kursus. Iš Agentūros darbuotojų paskirti ekspertai kartu su tais sienos apsaugos pareigūnais ir kitais būrių nariais reguliariai rengia pratybas pagal Agentūros metinėje darbo programoje nurodytą specializuotų mokymo kursų ir pratybų tvarkaraštį.

2. Agentūra užtikrina, kad visi darbuotojai, įdarbinti dirbti kaip Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų operatyviniai darbuotojai, prieš juos pirmą kartą siunčiant dalyvauti Agentūros organizuojamoje operatyvinėje veikloje, būtų išėję tinkamą mokymą atitinkamose Sąjungos ir tarptautinės teisės, be kita ko, pagrindinių teisių, galimybės gauti tarptautinę apsaugą ir, kai taikoma, paieškos ir gelbėjimo, srityse. Šiuo tikslu Agentūra, remdamasi susitarimais su pasirinktomis valstybėmis narėmis, įgyvendina būtinas mokymo programas savo nacionalinėse akademijose. Visas mokymo išlaidas padengia Agentūra.
3. Agentūra imasi būtinų iniciatyvų siekdama užtikrinti, kad visi valstybių narių operatyviniai darbuotojai, dalyvaujantys Europos sienų ir pakrančių nuolatinių pajėgų būrių veikloje, prieš pradėdami dalyvauti Agentūros organizuojamoje operatyvinėje veikloje, būtų išėję mokymą atitinkamose Sąjungos ir tarptautinės teisės, be kita ko, pagrindinių teisių, galimybės gauti tarptautinę apsaugą ir, kai taikoma, paieškos ir gelbėjimo, srityse.
4. Agentūra imasi būtinų iniciatyvų siekdama užtikrinti su grąžinimu susijusias užduotis vykdančių darbuotojų, įtrauktų į Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų rezervą ir 52 straipsnyje nurodytą rezervą, mokymą. Agentūra užtikrina, kad jos darbuotojai ir visi vykdant grąžinimo operacijas ir teikiant grąžinimo pagalbą dalyvaujantys darbuotojai, prieš pradėdami dalyvauti Agentūros organizuojamoje operatyvinėje veikloje, būtų išėję mokymą atitinkamose Sąjungos ir tarptautinės teisės, be kita ko, pagrindinių teisių ir galimybės gauti tarptautinę apsaugą, srityse.
5. Agentūra nustato ir toliau tobulina bendrąją pagrindinę sienos apsaugos pareigūnų mokymo programą ir Europos lygmeniu rengia valstybių narių nacionalinių sienos apsaugos pareigūnų instruktorių mokymus, be kita ko, pagrindinių teisių, galimybės gauti tarptautinę apsaugą ir atitinkamos jūros teisės srityse, taip pat nustato ir toliau tobulina bendrąją darbuotojų, dalyvaujančių vykdant su grąžinimu susijusias užduotis, mokymo programą. Pagrindinėmis bendrosiomis programomis siekiama propaguoti aukščiausius standartus ir geriausią praktiką įgyvendinant Sąjungos sienų valdymo ir grąžinimo srities teisės aktus. Agentūra, pasikonsultavusi su konsultaciniu forumu ir pagrindinių teisių pareigūnu, parengia bendrąsias pagrindines mokymo programas. Valstybės narės įtraukia bendrąsias pagrindines programas į savo nacionalinių sienos apsaugos pareigūnų ir vykdant su grąžinimu susijusias užduotis dalyvaujančių darbuotojų mokymą.
6. Agentūra taip pat rengia valstybių narių ir, kai tinkama, trečiųjų šalių kompetentingų nacionalinių tarnybų pareigūnams skirtus papildomus mokymo kursus ir seminarus klausimais, susijusiais su išorės sienų kontrole ir trečiųjų šalių piliečių grąžinimu.
7. Agentūra gali organizuoti mokymo veiklą bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir trečiosiomis šalimis jų teritorijoje.
8. Agentūra parengia mainų programą, pagal kurią būrių veikloje dalyvaujantys sienos apsaugos pareigūnai ir Europos grąžinimo pagalbos būrių veikloje dalyvaujantys

darbuotojai galėtų įgyti žinių arba specialių įgūdžių, pasisemdami patirties ir įgydami gerosios praktikos užsienyje, dirbdami kartu su kitos nei jų valstybės narės sienos apsaugos pareigūnais ir darbuotojais, vykdančiais su grąžinimu susijusias užduotis.

63 straipsnis

Techninės įrangos įsigijimas arba išperkamoji nuoma

1. Agentūra gali pati ar bendros nuosavybės teise su valstybe nare įsigyti arba išsinuomoti techninę įrangą, kuri būtų siunčiama vykdant bendras operacijas, bandomuosius projektus, teikiant skubią pasienio pagalbą, vykdant veiklą grąžinimo srityje, įskaitant grąžinimo operacijas, teikiant grąžinimo pagalbą, siunčiant migracijos valdymo rėmimo grupes arba vykdant techninės pagalbos projektus, vadovaudamasi Agentūrai taikytinomis finansinėmis taisyklėmis.
2. Remdamasi vykdomojo direktoriaus pasiūlymu ir gavusi teigiamą Komisijos nuomonę, valdančioji taryba parengia išsamią daugiametę Agentūros techninių pajėgumų plėtojimo strategiją, kurioje atsižvelgiama į Europos integruoto sienų valdymo daugiametės strateginės politikos ciklą, įskaitant 9 straipsnio 4 dalyje nurodytą pajėgumų planą ir šiuo tikslu daugiametėje finansinėje programoje numatytus biudžeto išteklius.

Prie strategijos pridedamas išsamus įgyvendinimo planas, kuriame nurodomas įsigijimo arba išperkamosios nuomos, viešųjų pirkimų planavimo ir rizikos mažinimo tvarkaraštis. Jeigu strategija ir planas neatitinka Komisijos nuomonės, Agentūra Komisijai pateikia savo sprendimų pagrindimą. Priėmus strategiją, įgyvendinimo planas tampa programavimo dokumento, nurodyto 98 straipsnio 2 dalies 10 punkte, daugiametės programos komponento dalimi.

3. Agentūra su valdančiąja taryba pasikonsultavusio vykdomojo direktoriaus sprendimu ir vadovaudamasi taikomomis viešųjų pirkimų taisyklėmis gali įsigyti techninę įrangą. Prieš įsigyjant arba išsinuomojant bet kokią Agentūrai daug kainuojančią įrangą atliekama išsami poreikių bei sąnaudų ir naudos analizė. Visos tokios išlaidos turi būti numatytos valdančiosios tarybos patvirtintame Agentūros biudžete.
4. Jei Agentūra įsigyja arba išsinuomuoja svarbios techninės įrangos, pvz., orlaivių, sraigtasparnių ar laivų, laikomasi šių sąlygų:
 - (a) jei Agentūra įrangą įsigyja pati arba bendros nuosavybės teise, ji susitaria su viena valstybe nare, kad ta valstybė narė pasirūpins įrangos registracija pagal taikytinus tos valstybės narės teisės aktus;
 - (b) jeigu įranga išsinuomojama, ji registruojama kurioje nors valstybėje narėje.
5. Remiantis Agentūros parengtu ir valdančiosios tarybos patvirtintu tipiniu susitarimu, registracijos valstybė narė ir Agentūra susitaria dėl sąlygų, kuriomis užtikrinamas įrangos sąveikumas. Bendros nuosavybės teise priklausančio turto atveju, sąlygos taip pat reglamentuoja laikotarpį, kuriuo Agentūra gali nevaržomai naudotis turtu, ir jomis nustatomas įrangos naudojimas, įskaitant konkrečias nuostatas dėl skubaus siuntimo teikiant skubią pasienio pagalbą.
6. Jei Agentūroje nėra reikiamos kvalifikacijos statutinių darbuotojų, registracijos valstybė narė arba techninės įrangos tiekėjas skiria būtinus ekspertus ir techninius darbuotojus, kad techninė įranga būtų naudojama teisiškai pagrįstu ir saugiu būdu. Tokiu atveju, nuosavybės teise tik Agentūrai priklausanti techninė įranga

perduodama Agentūrai jos prašymu, o registracijos valstybė narė negali remtis 64 straipsnio 8 dalyje nurodyta išskirtine padėtimi.

64 straipsnis

Techninės įrangos rezervas

1. Agentūra sukuria ir tvarko centralizuotą techninės įrangos, esančios techninės įrangos rezerve, kurį sudaro valstybėms narėms arba Agentūrai priklausanti bei valstybėms narėms ir Agentūrai bendrai priklausanti operatyvinei veiklai skirta įranga, registrą.
2. Nuosavybės teise tik Agentūrai priklausančią įrangą turi būti galima siųsti nevaržomai bet kuriuo metu, kaip nurodyta 63 straipsnio 5 dalyje.
3. Bendros nuosavybės teisėmis Agentūrai priklausančią įrangą, kai Agentūrai priklauso daugiau kaip 50 proc., taip pat turi būti galima siųsti pagal valstybės narės ir Agentūros susitarimą, kaip nurodyta 64 straipsnio 5 dalyje.
4. Agentūra užtikrina techninės įrangos rezerve išvardytos įrangos suderinamumą ir sąveikumą.
5. Šiuo tikslu ji nustato techninius standartus, kuriuos turi atitikti prireikus Agentūros veiklai siunčiama įranga. Agentūros įsigyjama įranga, kuri nuosavybės teise priklauso tik jai arba kuri priklauso bendros nuosavybės teise, ir įranga, kuri priklauso valstybėms narėms ir kuri įtraukta į techninės įrangos rezervą, turi atitikti šiuos standartus.
6. Vykdomojo direktoriaus siūlymu ir atsižvelgiant į Agentūros rizikos analizę ir pažeidžiamumo vertinimų rezultatus, valdančioji taryba ne vėliau kaip iki kovo 31 d. nustato minimalų techninės įrangos vienetų kiekį, kurio reikia, kad būtų patenkinti Agentūros poreikiai kitais metais, visų pirma, kad būtų galima vykdyti bendras operacijas, siųsti migracijos valdymo rėmimo grupes, teikti skubią pasienio pagalbą, vykdyti veiklą grąžinimo srityje, įskaitant grąžinimo operacijas ir grąžinimo pagalbą. Agentūros nuosava įranga įtraukiama į minimalų techninės įrangos vienetų skaičių. Tuo pačiu sprendimu nustatomos taisyklės, susijusios su techninės įrangos, skirtos naudoti operatyvinėje veikloje, siuntimu.

Jei paaiškėja, kad minimalaus techninės įrangos vienetų skaičiaus nepakanka norint įvykdyti veiklos planą, dėl kurio susitarta siekiant vykdyti tokią veiklą, Agentūra tą kiekį peržiūri remdamasi pagrįstais savo poreikiais ir pritarus valstybėms narėms.
7. Techninės įrangos rezerve yra minimalus įrangos, kurios, kaip nustatyta, reikia Agentūrai pagal jos rūšį, vienetų skaičius. Techninės įrangos rezervo sąraše nurodyta įranga siunčiama vykdant bendras operacijas, siunčiant migracijos valdymo rėmimo grupes, vykdant bandomuosius projektus, teikiant skubią pasienio pagalbą, vykdant grąžinimo operacijas arba teikiant grąžinimo pagalbą.
8. Techninės įrangos rezervas apima greitojo reagavimo įrangos rezervą, į kurį įtraukiamas ribotas įrangos vienetų, būtinų galimai skubiai pasienio pagalbai teikti, kiekis. Valstybių narių įnašai į greitojo reagavimo įrangos rezervą planuojami remiantis kasmetinėmis dvišalėmis derybomis ir susitarimais, kaip nurodyta 8 dalyje. Kiek tai susiję su įranga, įtraukta į to rezervo sąrašą, valstybės narės negali pareikšti, kad jose susiklostė 8 dalyje nurodyta išskirtinė padėtis.

Į šį sąrašą įtraukta įranga į dislokavimo vietą išsiunčiama kuo greičiau, bet ne vėliau nei per 10 dienų po tos dienos, kai buvo susitarta dėl veiklos plano.

Agentūra šį rezervą papildė įranga, kuria ji gali disponuoti, kaip nurodyta 63 straipsnio 1 dalyje.

9. Valstybės narės prisideda prie techninės įrangos rezervo. Valstybių narių įnašas, susijęs su techninės įrangos rezervu ir siuntimu konkrečioms operacijoms, planuojamas remiantis Agentūros ir valstybių narių kasmetinėmis dvišalėmis derybomis ir susitarimais. Pagal tuos susitarimus ir kai techninė įranga atitinkamai metais yra įtraukiama į minimalų techninės įrangos vienetų kiekį, valstybės narės Agentūros prašymu skiria savo techninę įrangą siųsti, nebent jose susidaro išskirtinė padėtis, dėl kurios labai sunku vykdyti nacionalines užduotis. Jeigu valstybė narė pareiškia, kad joje susiklostė tokia išskirtinė padėtis, ji Agentūrai raštu išsamiai nurodo priežastis ir pateikia informaciją apie šią padėtį; šio pareiškimo turinys įtraukiamas į 13 dalyje nurodytą ataskaitą. Agentūros prašymas pateikiamas likus bent 45 dienoms iki planuojamo siuntimo svarbios techninės įrangos atveju ir bent 30 dienų iki planuojamo siuntimo kitos įrangos atveju. Įnašas į techninės įrangos rezervą kasmet peržiūrimas.
10. Valdančioji taryba vykdomojo direktoriaus siūlymu kasmet nusprendžia dėl taisyklių, susijusių su technine įranga, įskaitant bendrą reikalingą minimalų techninės įrangos vienetų kiekį pagal techninės įrangos rūšį, siuntimo sąlygas ir išlaidų atlyginimą bei su ribotu techninės įrangos, skirtos greitojo reagavimo įrangos rezervui, vienetų skaičiumi. Biudžeto sudarymo tikslais valdančioji taryba šį sprendimą turėtų priimti ne vėliau kaip iki kiekvienų metų kovo 31 d.
11. Jei vykdoma skubios pasienio pagalbos teikimo operacija, atitinkamai taikoma 40 straipsnio 11 dalis.
12. Jei nustačius minimalų techninės įrangos vienetų kiekį netikėtai paaiškėja, kad atsirado techninės įrangos poreikis norint įvykdyti bendrą operaciją ar teikti skubią pasienio pagalbą ir jo negalima patenkinti iš techninės įrangos rezervo ir greitojo reagavimo įrangos rezervo, valstybės narės, kai įmanoma, *ad hoc* pagrindais Agentūros prašymu suteikia jai būtiną techninę įrangą, kuri gali būti nusiųsta.
13. Vykdomasis direktorius reguliariai praneša valdančiajai tarybai apie techninės įrangos rezervą sudarančios įrangos sudėtį ir siuntimą. Jei rezervui reikalingas minimalus techninės įrangos vienetų kiekis neužtikrintas, vykdomasis direktorius nedelsdamas apie tai praneša valdančiajai tarybai. Valdančioji taryba nedelsdama priima sprendimą dėl techninės įrangos siuntimo prioritetų ir imasi tinkamų veiksmų nustatytiems trūkumams pašalinti. Valdančioji taryba Komisijai praneša, kokie trūkumai nustatyti ir kokių veiksmų imtasi. Po to Komisija apie tai ir apie savo vertinimą informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.
14. Valstybės narės techninės įrangos rezerve registruoja visas transporto priemones ir operatyvinę įrangą, įsigytas Vidaus saugumo specialiųjų veiksmų fondo lėšomis pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 515/2014⁴³ 7 straipsnio 1 dalį arba, atitinkamai atvejais, naudojantis bet koku kitu Sąjungos finansavimu,

⁴³ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 515/2014, kuriuo kaip Vidaus saugumo fondo dalis nustatoma išorės sienų ir vizų finansinės paramos priemonė ir panaikinamas Sprendimas Nr. 574/2007/EB (OL L 150, 2014 5 20, p. 143).

teikiamu valstybėms narėms siekiant didinti operatyvinius Agentūros gebėjimus. Ta techninė įranga yra atitinkamų metų minimalaus techninės įrangos vienetų kiekio dalis.

Valstybės narės užtikrina, kad techninė įranga, bendrai finansuojama pagal Vidaus saugumo fondo konkrečius veiksmus ar bet kuriomis kitomis Sąjungos lėšomis, būtų teikiama siųsti Agentūros prašymu, pateiktu metinių dvišalių derybų metu. Kiekvienas įrangos vienetas turi būti tiekiamas ne trumpiau kaip 5 mėnesius. Šio reglamento 40 arba 43 straipsnyje nurodytos operacijos atveju jos negali remtis šio straipsnio 8 dalyje nurodyta išskirtine padėtimi.

15. Agentūra tvarko techninės įrangos rezervo registrą, kaip nurodyta toliau:
 - (a) klasifikacija pagal įrangos rūšį ir operacijos rūšį;
 - (b) klasifikacija pagal savininką (valstybė narė, Agentūra, kita);
 - (c) bendras reikalingos įrangos vienetų skaičius;
 - (d) atitinkamais atvejais – įgulos poreikis;
 - (e) kita informacija, kaip antai registracijos duomenys, vežimo ir techninės priežiūros reikalavimai, taikoma nacionalinė eksporto tvarka, techniniai nurodymai arba kita su tinkamu įrangos naudojimu susijusi informacija;
 - (f) nurodymas, ar įrangos vienetas buvo finansuojamas Sąjungos lėšomis.
16. Agentūra finansuoja 100 proc. techninės įrangos, priklausančios minimaliam techninės įrangos, kurią atitinkama valstybė narė tiekia tam tikrais metais, vienetų kiekiui, siuntimo išlaidų. Techninės įrangos, kuri nėra minimalaus techninės įrangos vienetų kiekio dalis, siuntimą bendrai finansuoja Agentūra – daugiausia iki 100 proc. reikalavimus atitinkančių išlaidų, atsižvelgdama į konkrečias tokią techninę įrangą siunčiančių valstybių narių aplinkybes.

65 straipsnis

Ataskaitos dėl Agentūros pajėgumų

1. Vykdomojo direktoriaus siūlymu valdančioji taryba priima ir pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos Komisijai 52, 56, 57, 58, 63 ir 64 straipsnių metinę įgyvendinimo ataskaitą.
2. Ataskaitoje visų pirma pateikiama:
 - (a) operatyvinių darbuotojų, kuriuos kiekviena valstybė narė yra skyrusi į Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas ir priverstinio grąžinimo stebėtojų rezervą, skaičius;
 - (b) operatyvinių darbuotojų, kuriuos Agentūra yra skyrusi į Europos sienų ir pakrančių nuolatinės pajėgas, skaičius;
 - (c) operatyvinių darbuotojų, kuriuos kiekviena valstybė narė faktiškai išsiuntė iš Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų, skaičius pagal kiekvieną profilį praėjusiais metais;

- (d) techninės įrangos vienetų, kuriuos kiekviena valstybė narė ir Agentūra skyrė techninės įrangos rezervui, skaičius;
 - (e) techninės įrangos vienetų, kuriuos kiekviena valstybė narė ir Agentūra praėjusiais metais išsiuntė iš techninės įrangos rezervo, skaičius, konkrečiai nurodant
 - (f) greitojo reagavimo įrangos rezervui skirtą įrangos vienetų skaičių ir iš jo išsiųstą įrangos vienetų skaičių;
 - (g) Agentūros nuosavų žmogiškųjų ir techninių pajėgumų plėtra.
3. Toje ataskaitoje išvardijamos valstybės narės, kurios ankstesniais metais pareiškė, kad jose susiklostė 58 straipsnio 7 dalyje ir 64 straipsnio 8 dalyje nurodyta išskirtinė padėtis, ir pateikiamos susijusios valstybės narės nurodytos priežastys ir informacija.
4. Siekiant užtikrinti skaidrumą valdančioji taryba kas ketvirtį informuojama apie 2 dalyje nurodytus su einamaisiais metais susijusius aspektus.

66 straipsnis

Moksliniai tyrimai ir inovacijos

1. Agentūra aktyviai stebi ir padeda vykdyti mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, susijusią su Europos integruotu sienų valdymu, įskaitant pažangiųjų stebėjimo technologijų taikymą, atsižvelgdama į 9 straipsnio 4 dalyje nurodytą pajėgumų planą. Agentūra informuoja Europos Parlamentą, valstybes nares ir Komisiją apie tų mokslinių tyrimų rezultatus pagal 50 straipsnį. Prireikus ji gali remtis šiais rezultatais vykdydama bendras operacijas, teikdama skubią pasienio pagalbą, vykdydama grąžinimo operacijas ir teikdama grąžinimo pagalbą.
2. Agentūra, atsižvelgdama į 9 straipsnio 4 dalyje nurodytą pajėgumų planą, padeda valstybėms narėms ir Komisijai nustatyti pagrindines mokslinių tyrimų temas. Agentūra padeda valstybėms narėms ir Komisijai sudaryti bei įgyvendinti susijusias Sąjungos bendrąsias mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos programas.
3. Agentūra įgyvendina su sienų saugumu susijusias bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos dalis. Tuo tikslu, kai Komisija yra delegavusi atitinkamus įgaliojimus Agentūrai, pastaroji vykdo šias užduotis:
- (a) vadovauja tam tikriems programų įgyvendinimo etapams ir tam tikriems konkrečių projektų etapams, remdamasi Komisijos patvirtintomis atitinkamomis darbo programomis;
 - (b) nustato biudžeto pajamų ir išlaidų vykdymo priemones ir įgyvendina visus programai valdyti būtinus veiksmus;
 - (c) padeda įgyvendinti programą.
4. Agentūra gali planuoti ir įgyvendinti bandomuosius projektus šio reglamento taikymo sričiai priskiriamais klausimais.

67 straipsnis
Planų sudarymas

1. Planai, kurie yra 9 straipsnyje nurodyto sienų valdymo ir grąžinimo integruoto planavimo dalis, sudaromi pagal 2, 3 ir 4 dalis.
2. Valstybės narės ir Agentūra sudaro sienų valdymo ir grąžinimo veiklos planus. Valstybių narių veiklos planai, susiję su sienų ruožais, kuriems nustatytas didelio ir kritinio poveikio lygis, sudaromi bendradarbiaujant su kaimyninėmis valstybėmis narėmis ir Agentūra. Agentūros veiklos ateinančių metų veiklos planavimas apibrėžiamas bendrojo programavimo dokumento, nurodyto 100 straipsnyje, priede, o kiekviena konkreti operatyvinė veikla planuojama parengiant 39 straipsnyje ir 75 straipsnio 3 dalyje nurodytą veiklos planą.
3. Valstybės narės priima savo sienų valdymo ir grąžinimo srities nenumatytų atvejų planą. Laikantis nacionalinės integruoto sienų valdymo strategijos, nenumatytų atvejų planuose apibūdinamos visos būtinos priemonės ir ištekliai, kad būtų galima sustiprinti pajėgumus, įskaitant logistiką ir paramą nacionaliniu lygmeniu ir teikiamą Agentūros.

Kiekviena valstybė narė ir Agentūra, glaudžiai bendradarbiaudamos su kaimyninėmis valstybėmis narėmis, kartu rengia atitinkamus scenarijus ir nenumatytų atvejų planų, kuriems reikalinga papildoma Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų parama, dalį.
4. Valstybės narės pagal savo nacionalinę integruoto sienų valdymo strategiją priima sienų valdymo ir grąžinimo srities pajėgumų plėtojimo planą. Pajėgumų plėtojimo plane aprašomas numatomas scenarijus ir susiję vidutinės trukmės ir ilgalaikiai nacionalinių sienų valdymo ir grąžinimo pajėgumų pokyčiai.

Nacionalinis pajėgumų plėtojimo planas visų pirma apima sienos apsaugos pareigūnų ir grąžinimo specialistų įdarbinimo ir mokymo politiką, įrangos įsigijimą ir techninę priežiūrą bei būtiną mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklą ir atitinkamus finansinius aspektus.
5. Agentūra parengia nacionalinių pajėgumų plėtojimo planų ir daugiamečių Agentūros įsigijimo strategijos, nurodytos 63 straipsnyje, bei Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų daugiamečio profilių planavimo apibendrinamąją ataskaitą.

Agentūra pateikia šią apibendrinamąją ataskaitą valstybėms narėms ir Komisijai, kad būtų galima nustatyti galimą sinergiją ir bendradarbiavimo galimybes įvairiose srityse, kurioms taikomi pajėgumų plėtojimo planai, įskaitant centralizuotą viešąjį pirkimą. Remdamasi nustatyta sinergija, Agentūra gali paraginti valstybes nares dalyvauti vykdant tolesnius bendradarbiavimo veiksmus.
6. 9 straipsnio 4 dalyje nurodytą pajėgumų plėtojimo planą pasiūlo vykdomasis direktorius, remdamasis nacionalinių pajėgumų plėtojimo planų apibendrinamąja ataskaita ir atsižvelgdamas, *inter alia*, į rizikos analizės ir pažeidžiamumo vertinimų, atliktų pagal 33 straipsnį, rezultatus ir pačios Agentūros daugiamečius planus.
7. 2 dalyje nurodytų scenarijų ir 3, 4 ir 5 dalyse nurodytų planų rengimo metodiką ir procedūrą nustato Agentūros valdančioji taryba, remdamasi vykdomojo direktoriaus pasiūlymu.

10 SKIRSNIS
EUROPOS KELIONIŲ INFORMACIJOS IR LEIDIMŲ SISTEMA (ETIAS)

68 straipsnis
ETIAS centrinio padalinio sukūrimas

1. Sukuriamas ETIAS centrinis padalinys.
2. Agentūra užtikrina, kad būtų įsteigtas ir veiktų [Reglamento, kuriuos sukuriamas Europos kelionių informacijos ir leidimų sistema (ETIAS)] 7 straipsnyje nurodytas ETIAS centrinis padalinys.

11 SKIRSNIS
BENDRADARBIAVIMAS

1 POSKIRSNIS
BENDRADARBIAVIMAS EUROPOS SĄJUNGOJE

69 straipsnis
Agentūros bendradarbiavimas su Sąjungos institucijomis, įstaigomis, tarnybomis, agentūromis ir tarptautinėmis organizacijomis

1. Agentūra bendradarbiauja su Sąjungos institucijomis, įstaigomis, tarnybomis ir agentūromis bei tarptautinėmis organizacijomis laikydamosi atitinkamų teisinių sistemų, ir naudojasi EUROSUR sistemoje esama informacija, pajėgumais ir sistemomis.

Pagal 1 dalį Agentūra bendradarbiauja visų pirma su:

- (a) Komisija ir Europos išorės veiksmų tarnyba;
- (b) Europos policijos biuru (Europolu);
- (c) Europos prieglobsčio agentūra;
- (d) Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra;
- (e) Eurojustu;
- (f) Europos Sąjungos palydovų centru;
- (g) Europos jūrų saugumo agentūra ir Europos žuvininkystės kontrolės agentūra;
- (h) Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra;
- (i) Europos aviacijos saugos agentūra ir pagal Reglamentą (ES) Nr. 677/2011, kuriuo nustatomos išsamios oro eismo valdymo (OEV) tinklo funkcijų vykdymo taisyklės, įsteigtu tinklo valdytoju;
- (j) Jūrų analizės ir operacijų centru kovai su prekyba narkotikais (MAOC-N);
- (k) bendros saugumo ir gynybos politikos misijomis ir operacijomis.

2. 1 dalyje nurodytas bendradarbiavimas vyksta pagal su 1 dalyje nurodytais subjektais sudarytus darbo tvarkos susitarimus. Sudarant tuos susitarimus būtina gauti išankstinį Komisijos pritarimą. Kiekvienu atveju Agentūra informuoja Europos Parlamentą apie tokius susitarimus.
3. Kalbant apie įslaptintos informacijos tvarkymą, tuose susitarimuose nustatoma, kad atitinkama Sąjungos įstaiga, tarnyba arba agentūra ar tarptautinė organizacija laikosi saugumo taisyklių ir standartų, lygiaverčių Agentūros taikomoms saugumo taisyklėms ir standartams. Prieš sudarant susitarimą, atliekamas vertinimo vizitas, o Komisijai pranešama apie vertinimo vizito rezultatus.
4. Vykdydama veiklą pagal šį reglamentą, Agentūra bendradarbiauja su Komisija ir atitinkamais atvejais – su valstybėmis narėmis ir Europos išorės veiksmų tarnyba. Nors to ir nereglamentuoja šis reglamentas, ji taip pat bendradarbiauja vykdamą veiklą, susijusią su mitybos sritimi, įskaitant rizikos valdymą, kai tos veiklos gali papildyti viena kitą. Šis bendradarbiavimas nedaro poveikio esamai Komisijos, Sąjungos vyriausiojo įgaliojimo užsienio reikalams ir saugumo politikai ir valstybių narių kompetencijai.
5. 1 dalyje nurodytos Sąjungos institucijos, įstaigos, tarnybos ir agentūros ir tarptautinės organizacijos naudoja iš Agentūros gautą informaciją tik laikydamosi savo kompetencijos apribojimų ir tiek, kiek yra gerbiamos pagrindinės teisės, įskaitant duomenų apsaugos reikalavimus. Tolesnis Agentūroje tvarkomų asmens duomenų perdavimas ar kitoks juose esančios informacijos suteikimas kitoms Sąjungos institucijoms, įstaigoms, tarnyboms ir agentūroms reglamentuojamas specialiais darbo tvarkos susitarimais dėl keitimosi asmens duomenimis, be to, tam būtinas išankstinis Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno sutikimas. Bet koks Agentūros vykdomas asmens duomenų perdavimas turi atitikti duomenų apsaugos nuostatas, įtvirtintas 87–90 straipsniuose. Kalbant apie įslaptintos informacijos tvarkymą, tuose susitarimuose nustatoma, kad atitinkama Sąjungos institucija, įstaiga, organas, agentūra arba tarptautinė organizacija laikosi saugumo taisyklių ir standartų, lygiaverčių Agentūros taikomoms saugumo taisyklėms ir standartams.
6. Agentūra ir 2 dalyje nurodytos Sąjungos įstaigos, tarnybos ir agentūros bei tarptautinės organizacijos informacija keičiasi per 14 straipsnyje nurodytą ryšių tinklą arba kitas akredituotas keitimosi informacija sistemas, atitinkančias prieinamumo, konfidencialumo ir vientisumo kriterijus.

70 straipsnis

Europos lygmens bendradarbiavimas vykdamą pakrančių apsaugos funkcijas

1. Nedarant poveikio EUROSUR, Agentūra, bendradarbiaudama su Europos žuvininkystės kontrolės agentūra ir Europos jūrų saugumo agentūra, nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis, o kai tinkama – tarptautiniu lygmeniu, remia nacionalines valdžios institucijas, vykdančias pakrančių apsaugos funkcijas:
 - (a) dalijasi informacija, saugoma pranešimo apie laivus sistemose ir kitose informacinėse sistemose, kurias valdo arba kuriomis gali naudotis tos agentūros, pagal atitinkamus jų teisinius pagrindus ir nedarydama poveikio valstybių narių duomenų nuosavybės teisei, sujungia ir analizuoja tokią informaciją;

- (b) teikia stebėjimo ir ryšių paslaugas, grindžiamas pažangiosiomis technologijomis, įskaitant palydovinę ir antžeminę infrastruktūrą ir ant bet kokių platformų sumontuotus jutiklius;
 - (c) stiprina gebėjimus rengiant gaires ir rekomendacijas bei nustatant geriausią praktiką, taip pat rengia darbuotojų mokymą ir mainus;
 - (d) gerina keitimąsi informacija ir bendradarbiavimą vykdant pakrančių apsaugos funkcijas, be kita ko, analizuodama veiklos sunkumus ir kylančias grėsmes jūrų srityje;
 - (e) dalijasi pajėgumais planuojant ir įgyvendinant daugiatiksles operacijas, bei dalijantis ištekliais ir kitais pajėgumais tiek, kiek tą veiklą koordinuoja tos agentūros ir dėl kurios yra gautas atitinkamų valstybių narių kompetentingų institucijų sutikimas.
2. Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros bendradarbiavimo su Agentūra ir Europos jūrų saugumo agentūra pakrančių apsaugos funkcijų srityje konkretūs būdai nustatomi darbo tvarkos susitarime pagal atitinkamus tų agentūrų įgaliojimus ir toms agentūroms taikomas finansines taisykles. Tokį susitarimą turi patvirtinti Agentūros valdančioji taryba, Europos jūrų saugumo agentūros administracinė valdyba ir Europos žuvininkystės kontrolės agentūros administracinė valdyba.
 3. Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Agentūra, Europos jūrų saugumo agentūra ir Europos žuvininkystės kontrolės agentūra, paskelbia praktinį Europos bendradarbiavimo vykdant pakrančių apsaugos funkcijas vadovą. Tame vadove pateikiamos keitimosi informacija gairės, rekomendacijos ir geriausia praktika. 117 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka Komisija priima vadovą rekomendacijos forma.

71 straipsnis

Bendradarbiavimas su Airija ir Jungtine Karalyste

1. Agentūra sudaro palankias sąlygas operatyviam valstybių narių bendradarbiavimui su Airija ir Jungtine Karalyste vykdant tam tikrą veiklą.
2. EUROSUR tikslais keitimasis informacija ir bendradarbiavimas su Airija ir Jungtine Karalyste gali būti vykdomas remiantis dvišaliais ar daugiašaliais atitinkamai Airijos ar Jungtinės Karalystės ir vienos ar kelių kaimyninių valstybių narių susitarimais arba per tais susitarimais grindžiamus regioninius tinklus. Valstybių narių nacionaliniai koordinavimo centrai veikia kaip ryšių palaikymo centrai keičiantis informacija su atitinkamomis Airijos ir Jungtinės Karalystės valdžios institucijomis EUROSUR sistemoje.
3. Pagal 2 dalyje nurodytus susitarimus valstybės narės nacionalinis koordinavimo centras ir Airijos ar Jungtinės Karalystės atitinkama valdžios institucija keičiasi tik tokio pobūdžio informacija:
 - (a) valstybės narės nacionalinėje padėties vaizdo sistemoje esančia informacija tiek, kiek jos perduodama Agentūrai Europos padėties vaizdo sistemos tikslais;
 - (b) Airijos ir Jungtinės Karalystės surinkta informacija, kuri svarbi Europos padėties vaizdo sistemos tikslais;

(c) informacija, kaip nurodyta 26 straipsnio 5 dalyje.

4. Prieš dalijantis Agentūros ar valstybės narės, kuri nėra kurio nors iš 2 dalyje nurodytų susitarimų susitariančioji šalis, EUROSUR kontekste suteikta informacija su Airija ar Jungtine Karalyste, būtina gauti išankstinę Agentūros ar tos valstybės narės sutikimą. Valstybės narės ir Agentūra privalo vykdyti atsisakymą dalytis ta informacija su Airija ar Jungtine Karalyste.
5. Draudžiama informaciją, kuria buvo pasikeista pagal šį straipsnį, toliau perduoti ar kitaip suteikti trečiosioms šalims ar tretiesiems subjektams.
6. Į 2 dalyje nurodytus susitarimus įtraukiamos nuostatos dėl finansinių išlaidų, susijusių su Airijos ir Jungtinės Karalystės dalyvavimu įgyvendinant tuos susitarimus.
7. Pagal 10 straipsnio 1 dalies 12, 13 ir 15 punktus Agentūros teikiama parama apima valstybių narių grąžinimo operacijų, kuriose taip pat dalyvauja Airija arba Jungtinė Karalystė, organizavimą.
8. Šio reglamento taikymas Gibraltaro sienoms sustabdomas iki tos dienos, kurią bus pasiektas susitarimas dėl priemonių, susijusių su asmenų vykdomu išorės sienų kirtimu, taikymo srities.

2 POSKIRSNIS

BENDRADARBIAVIMAS SU TREČIOSIOMIS ŠALIMIS

72 straipsnis

Bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis

1. Pagal 3 straipsnio g punktą valstybės narės ir Agentūra bendradarbiauja su trečiosiomis šalimis integruoto sienų valdymo ir migracijos politikos, įskaitant grąžinimą, tikslais.
2. Remdamasi pagal 8 straipsnio 4 dalį nustatytais politikos prioritetais, Agentūra teikia techninę ir operatyvinę pagalbą trečiosioms šalims vykdydama Sąjungos išorės veiksmų politiką, įskaitant pagrindinių teisių apsaugos ir negrąžinimo principo srityse.
3. Agentūra ir valstybės narės laikosi Sąjungos teisės aktų, įskaitant normas ir standartus, kurie yra įtraukti į Sąjungos *acquis*, taip pat ir tais atvejais, kai bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis vykdomas tų šalių teritorijoje.

73 straipsnis

Valstybių narių bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis

1. Šio reglamento tikslais valstybės narės gali operatyviniu lygmeniu toliau bendradarbiauti ir keistis informacija su viena ar keliomis trečiosiomis šalimis. Toks bendradarbiavimas ir keitimasis informacija vykdomas remiantis dvišaliais ar daugiašaliais susitarimais arba naudojantis tų susitarimų pagrindu sukurtais regioniniais tinklais.
2. Sudarydamos 1 dalyje nurodytus dvišalius ir daugiašalius susitarimus, valstybės narės į juos įtraukia nuostatas, susijusias su keitimusi informacija ir bendradarbiavimu EUROSUR sistemoje pagal 76 straipsnį.

3. 1 dalyje nurodytuose susitarimuose laikomasi atitinkamų Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų pagrindinių teisių bei tarptautinės apsaugos srityje, įskaitant Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją ir Konvenciją dėl pabėgėlių statuso, ypač negrąžinimo principo. Įgyvendindamos tokius susitarimus, taip pat atsižvelgdamos į 8 straipsnį, valstybės narės nuolat vertina ir atsižvelgia į bendrą padėtį trečiojoje šalyje.

74 straipsnis

Agentūros ir trečiųjų šalių bendradarbiavimas

1. Agentūra gali bendradarbiauti su trečiųjų šalių valdžios institucijomis, kurių kompetencijai priklauso klausimai, kuriems taikomas šis reglamentas, ir tiek, kiek reikia jos užduotims atlikti.
2. Tai darydama ji laikosi Sąjungos išorės veiksmų politikos, įskaitant pagrindinių teisių apsaugą ir negrąžinimo principą, gaudama Sąjungos delegacijų ir atitinkamais atvejais BSGP misijų ir operacijų paramą ir bendradarbiavimą derinama su jomis.
3. Aplinkybėmis, kuriomis reikia siųsti Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų sienų valdymo ir grąžinimo būrius į trečiąją šalį, kurioje būrių nariai vykdytų vykdomuosius įgaliojimus, Sąjunga ir susijusi trečioji šalis sudaro susitarimą dėl statuso. Susitarimas dėl statuso apima visus aspektus, veiksams vykdyti. Visų pirma jame nustatoma operacijos apimtis, civilinė ir baudžiamoji atsakomybė ir būrių narių užduotys ir įgaliojimai. Susitarimu dėl statuso užtikrinama, kad vykdant tas operacijas būtų visapusiškai gerbiamos pagrindinės teisės.
4. Agentūra taip pat veikia vadovaudamasi darbo tvarkos susitarimais, jei jie yra, sudarytais su tomis valdžios institucijomis vadovaujantis Sąjungos teisės aktais ir politika, pagal 77 straipsnio 6 dalį. Tuose darbo tvarkos susitarimuose nurodoma bendradarbiavimo apimtis, pobūdis ir tikslas ir jie yra susiję su operatyvinio bendradarbiavimo valdymu ir gali apimti nuostatas dėl keitimosi neskelbtina neįslaptinta informacija ir bendradarbiavimo EUROSUR sistemoje pagal 75 straipsnio 3 dalį. Visi darbo tvarkos susitarimai dėl keitimosi įslaptinta informacija sudaromi pagal 77 straipsnio 6 dalį. Agentūra laikosi Sąjungos teisės, įskaitant normas ir standartus, kurie yra įtraukti į Sąjungos *acquis*.
5. Agentūra dalyvauja įgyvendinant Sąjungos su trečiosiomis šalimis sudarytus tarptautinius susitarimus ir teisiškai neprivalomus susitarimus dėl grąžinimo, įgyvendindama Sąjungos išorės veiksmų politiką, taip pat šio reglamento taikymo sričiai priskiriamais klausimais.
6. Agentūra gali gauti Sąjungos finansavimą pagal atitinkamų priemonių, kuriomis remiamoms trečiosios šalys ir kurios susijusios su trečiosiomis šalimis, nuostatas. Ji gali pradėti ir finansuoti techninės pagalbos projektus trečiosiose šalyse, susijusius su klausimais, kuriems taikomas šis reglamentas ir pagal Agentūrai taikomas finansines taisykles.
7. Agentūra informuoja Europos Parlamentą apie pagal šį straipsnį vykdomą veiklą.
8. Ji įtraukia bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis vertinimus į savo metines ataskaitas.

75 straipsnis

Agentūros trečiosioms šalims teikiama techninė ir operatyvinė pagalba

1. Kaip numatyta 72 straipsnio 3 dalyje, aplinkybėmis, kuriomis reikia didesnės techninės ir operatyvinės pagalbos, Agentūra gali koordinuoti valstybių narių ir trečiųjų šalių operatyvinį bendradarbiavimą ir teikti operatyvinę pagalbą trečiosioms šalims vykdant Europos integruotą sienų valdymą.
2. Agentūra turi galimybę vykdyti veiksmus prie trečiosios šalies išorės sienų, įskaitant tos trečiosios šalies teritoriją, jei su tuo sutinka ta trečioji šalis.
3. Operacijos vykdomos remiantis veiklos planu, dėl kurio susitarė Agentūra ir susijusi trečioji šalis. Vykdamas operacijas prie bendros trečiosios šalies ir vienos ar daugiau valstybių narių sienos, veiklos planui turi pritarti valstybė narė ar valstybės narės, kurių teritorija ribojasi su operacijos vykdymo teritorija. Į veiklos planus gali būti įtrauktos nuostatos dėl keitimosi informacija ir bendradarbiavimo EUROSUR sistemoje pagal 76 straipsnį. Nedarant poveikio Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų nuolatinių pajėgų narių siuntimui pagal 55–58 straipsnius, valstybės narės dalyvauja bendrose operacijose trečiųjų šalių teritorijoje savanoriškai.
4. Agentūra gali teikti pagalbą trečiosioms šalims vykdamas grąžinimo veiklą ir užtikrinti grąžinimo operacijų, kurių metu asmenys iš atitinkamos trečiosios šalies grąžinami į kitą trečiąją šalį, koordinavimą ar organizavimą. Tokios grąžinimo operacijos gali būti organizuojamos dalyvaujant vienai ar kelioms valstybėms narėms (mišrios grąžinimo operacijos) arba kaip nacionalinės grąžinimo operacijos, visų pirma tais atvejais, kai tai pagrindžiama Sąjungos politikos prioritetais neteisėtoms migracijos srityje. Dalyvaujančiosios valstybės narės ir Agentūra, dalyvaujant priverstinio grąžinimo stebėtojams ir trečiųjų šalių priverstinio grąžinimo lydintiesiems asmenims, užtikrina, kad per visą išsiuntimo operaciją būtų gerbiamos pagrindinės teisės ir būtų užtikrinamas proporcingas suvaržymo priemonių taikymas.

76 straipsnis

Keitimasis informacija su trečiosiomis šalimis per EUROSUR

1. Valstybių narių nacionaliniai koordinavimo centrai ir, kai tinkama, Agentūra yra keitimosi informacija ir bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis EUROSUR sistemoje kontaktiniai centrai.
2. Keitimosi informacija EUROSUR sistemoje, kaip nurodyta 72 straipsnio 2 dalyje, nuostatose išsamiai nurodoma:
 - (a) konkrečios padėties vaizdo sistemos, kuriomis dalijamasi su trečiosiomis šalimis;
 - (b) trečiųjų šalių kilmės duomenys, kuriais gali būti dalijamasi Europos padėties vaizdo sistemoje, ir dalijimosi šiais duomenimis procedūros;
 - (c) procedūros ir sąlygos, pagal kurias trečiųjų šalių valdžios institucijoms bus galima teikti EUROSUR gretinimo paslaugas;
 - (d) bendradarbiavimo ir keitimosi informacija su trečiųjų šalių stebėtojais EUROSUR tikslais tvarka.
3. Prieš dalijantis Agentūros ar valstybės narės, kuri nėra kurio nors iš 73 straipsnio 1 dalyje nurodytų susitarimų susitariančioji šalis, EUROSUR kontekste suteikta

informacija su trečiąja šalimi pagal tą susitarimą, būtina gauti išankstinį Agentūros arba tos valstybės narės sutikimą. Valstybės narės ir Agentūra privalo vykdyti atsisakymą dalytis ta informacija su atitinkama trečiąja šalimi.

77 straipsnis

Komisijos vaidmuo bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis

1. Komisija veda derybas dėl 74 straipsnio 3 dalyje nurodyto susitarimo dėl statuso, atsižvelgdama į SESV 218 straipsnio 3 dalį.
2. Komisija, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis ir Agentūra, parengia 71 straipsnio 2 dalyje ir 73 straipsnyje nurodytų dvišalių ir daugiašalių susitarimų pavyzdines nuostatas dėl keitimosi informacija EUROSUR sistemoje, kaip nurodyta 76 straipsnio 2 dalyje.

Komisija, pasikonsultavusi su Agentūra, parengia 74 straipsnyje nurodytų darbo tvarkos susitarimų pavyzdį.

3. Atitinkamos valstybės narės apie 73 straipsnio 1 dalyje nurodytus esamus dvišalius ir daugiašalius susitarimus praneša Komisijai, kuri patikrina, ar jų nuostatos atitinka šį reglamentą.
4. Prieš sudarydamos naują dvišalį arba daugiašalį susitarimą, nurodytą 73 straipsnio 1 dalyje, atitinkama (-os) valstybė (-s) narė (-ės) praneša apie jį Komisijai, kuri patikrina, ar jo nuostatos atitinka šį reglamentą, ir atitinkamai informuoja valstybę narę.
5. Sudarius naują susitarimą, atitinkama valstybė narė apie jį praneša Komisijai, kuri apie jį informuoja Europos Parlamentą, Tarybą ir Agentūrą.
6. Prieš sudarydama darbo tvarkos susitarimus su trečiaisiais subjektais arba trečiosiomis šalimis, Agentūra praneša apie juos Komisijai, kuri jiems iš anksto pritaria. Sudarius darbo tvarkos susitarimus, Agentūra apie juos praneša Komisijai, kuri apie juos informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.
7. Agentūra praneša Komisijai apie 75 straipsnio 3 dalyje nurodytus veiklos planus. Dėl sprendimo pagal 78 straipsnį siųsti į trečiąsias šalis ryšių palaikymo pareigūnus turi būti gauta išankstinė Komisijos nuomonė. Europos Parlamentas turi būti nedelsiant visapusiškai informuojamas apie tą veiklą.

78 straipsnis

Agentūros ryšių palaikymo pareigūnai trečiosiose šalyse

1. Agentūra gali siųsti ekspertus, kurie yra jos statutiniai darbuotojai, kaip ryšių palaikymo pareigūnus, kuriems atliekant pareigas trečiosiose šalyse turėtų būti užtikrinama kuo didesnė apsauga. Jie priskiriami prie Sąjungos ir valstybių narių imigracijos ryšių palaikymo pareigūnų ir saugumo ekspertų vietos arba regioninių bendradarbiavimo tinklų, įskaitant pagal Reglamentą (EB) Nr. 377/2004 įsteigtą tinklą. Agentūra valdančiosios tarybos sprendimu gali nustatyti konkrečius ryšių palaikymo pareigūnų profilius, kaip antai grąžinimo ryšių palaikymo pareigūnai, priklausomai nuo operatyvinių poreikių atitinkamoje trečiojoje šalyje.
2. Įgyvendinant Sąjungos išorės santykių politiką, ryšių palaikymo pareigūnai siunčiami visų pirma į tas trečiąsias šalis, kurios, remiantis rizikos analize, yra neteisėtos imigracijos kilmės arba tranzito šalys. Abipusiškumo pagrindu Agentūra

gali priimti tų trečiųjų šalių paskirtus ryšių palaikymo pareigūnus. Vykdomojo direktoriaus siūlymu valdančioji taryba kasmet patvirtina prioritetų sąrašą. Ryšių palaikymo pareigūnų siuntimą patvirtina valdančioji taryba, atsižvelgusi į Komisijos nuomonę.

3. Agentūros ryšių palaikymo pareigūnų užduotys, laikantis Sąjungos teisės aktų ir gerbiant pagrindines teises, yra užmegzti ir palaikyti ryšius su trečiosios šalies, į kurią jie paskirti, kompetentingomis institucijomis, siekiant padėti užkirsti kelią neteisėtai imigracijai ir kovoti su ja bei grąžinti grąžinamus asmenis, be kita ko, teikti techninę pagalbą nustatant trečiųjų šalių piliečių tapatybę ir jiems gaunant kelionės dokumentus. Tie ryšių palaikymo pareigūnai glaudžiai koordinuoja veiksmus su Sąjungos delegacijomis, o prireikus – su BSGP misijomis ir operacijomis.

79 straipsnis

Agentūros veikloje dalyvaujantys stebėtojai

1. Agentūra gali, atitinkamoms valstybėms narėms sutikus, pakviesti Sąjungos institucijų, įstaigų, tarnybų, agentūrų arba tarptautinių organizacijų ir BSGP misijų bei operacijų stebėtojus dalyvauti jos veikloje, visų pirma vykdant bendras operacijas ir bandomuosius projektus, atliekant rizikos analizę ir rengiant mokymą tiek, kiek jų dalyvavimas atitinka tos veiklos tikslus, kiek juo gali būti prisidedama gerinant bendradarbiavimą ir keitimąsi geriausia praktika ir nedaromas poveikis tos veiklos bendrai saugai ir saugumui. Tie stebėtojai gali dalyvauti atliekant rizikos analizę ir rengiant mokymą tik gavus atitinkamų valstybių narių sutikimą. Stebėtojų dalyvavimui vykdant bendras operacijas ir bandomuosius projektus turi pritarti priimančioji valstybė narė. Išsamios stebėtojų dalyvavimo taisyklės įtraukiamos į veiklos planą. Tuos stebėtojus prieš dalyvavimą Agentūra turi atitinkamai apmokyti.
2. Agentūra, atitinkamoms valstybėms narėms sutikus, gali pakviesti trečiųjų šalių stebėtojus dalyvauti vykdant jos veiklą prie išorės sienų, nurodytą 37 straipsnyje, vykdant 51 straipsnyje nurodytas grąžinimo operacijas, teikiant 54 straipsnyje nurodytą grąžinimo pagalbą ir rengiant 62 straipsnyje nurodytą mokymą tiek, kiek jų buvimas atitinka tos veiklos tikslus, kiek juo gali būti prisidedama gerinant bendradarbiavimą ir keitimąsi geriausia praktika ir nedaromas poveikis bendrai tos veiklos saugai. Tie stebėtojai 37, 43, 51 ir 62 straipsniuose nurodytoje veikloje gali dalyvauti tik gavus atitinkamų valstybių narių sutikimą, o 37 ir 54 straipsniuose nurodytoje veikloje – tik gavus priimančiosios valstybės narės sutikimą. Išsamios stebėtojų dalyvavimo taisyklės įtraukiamos į veiklos planą. Tuos stebėtojus prieš dalyvavimą Agentūra turi atitinkamai apmokyti. Reikalaujama, kad dalyvaudami Agentūros veikloje jie laikytųsi jos elgesio kodekso.

III SKYRIUS

Klastotų ir autentiškų dokumentų internete (FADO) sistema

80 straipsnis

1. Agentūra perima ir administruoja klastotų ir autentiškų dokumentų internete (FADO) sistemą – duomenų bazę, kurioje pateikiama informacija apie autentiškus valstybių narių, trečiųjų šalių, teritorinių vienetų, tarptautinių organizacijų ir kitų tarptautinės teisės subjektų išduotus kelionės bei teisę gyventi šalyje patvirtinančius dokumentus ir jų klastotes. FADO sistemoje nepateikiami jokie asmens duomenys.

Valstybės narės šiuo metu FADO sistemoje laikomus duomenis perduoda į naująją sistemą.

2. Komisija, taikydama 117 straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą, priima įgyvendinimo aktus, kad:
 - (a) laikantis aukštų standartų būtų nustatytos FADO sistemos techninės specifikacijos;
 - (b) būtų parengtos FADO sistemoje pateikiamos informacijos kontrolės ir tikrinimo procedūros.

IV SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

1 SKIRSNIS

BENDROSIOS TAISYKLĖS

81 straipsnis

Pagrindinių teisių apsauga ir pagrindinių teisių strategija

1. Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos, vykdydamos savo užduotis pagal šį reglamentą, užtikrina pagrindinių teisių apsaugą, laikydamosi susijusių Sąjungos teisės aktų, visų pirma Chartijos, susijusių tarptautinės teisės aktų, įskaitant 1951 m. Konvenciją dėl pabėgėlių statuso ir jos 1967 m. protokolą, ir išsipareigojimų, susijusių su galimybe gauti tarptautinę apsaugą, ypač su negrąžinimo principu.

Tuo tikslu Agentūra parengia, toliau plėtoja ir įgyvendina pagrindinių teisių strategiją ir veiksmingą pagarbos pagrindinėms teisėms vykdančią bet kokią Agentūros veiklą stebėsenos mechanizmą.
2. Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos, vykdydamos savo užduotis, užtikrina, kad joks asmuo nebūtų išlaipinamas, verčiamas atvykti, palydimas arba kitaip perduodamas arba grąžinamas šalies institucijoms pažeidžiant negrąžinimo principą arba esant rizikai, kad asmuo iš tos šalies gali būti išsiųstas arba grąžintas į kitą šalį pažeidžiant tą principą.
3. Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos, vykdydamos savo užduotis, atsižvelgia į ypatingus vaikų, nelydimų nepilnamečių, neįgaliųjų, prekybos žmonėmis aukų, asmenų, kuriems būtina medicininė pagalba, asmenų, kuriems reikia tarptautinės apsaugos, nelaimės jūroje ištiktų asmenų ir kitų asmenų, kurie dėl savo padėties yra itin pažeidžiami, poreikius.

Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos vykdydamos bet kokią savo veiklą ypatingą dėmesį skiria vaikų teisėms ir užtikrina vaiko interesų paisymą.
4. Palaikydama santykius su valstybėmis narėmis ir bendradarbiaudama su trečiosiomis šalimis Agentūra, vykdydama savo užduotis, atsižvelgia į 70 straipsnyje nurodyto konsultacinio forumo ir pagrindinių teisių pareigūno ataskaitas.

82 straipsnis
Elgesio kodeksas

1. Agentūra, bendradarbiaudama su konsultaciniu forumu, parengia ir toliau tobulina visoms Agentūros koordinuojamoms sienų kontrolės operacijoms ir Agentūros veikloje dalyvaujantiems asmenims taikytiną elgesio kodeksą. Elgesio kodekse nustatytos procedūros, kuriomis siekiama užtikrinti teisinės valstybės ir pagarbos pagrindinėms teisėms principus, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamiesiems asmenims, įskaitant vaikus, nelydimus nepilnamečius ir kitus asmenis, kurie dėl savo padėties yra pažeidžiami, taip pat tarptautinės apsaugos siekiančius asmenis.
2. Agentūra, bendradarbiaudama su konsultaciniu forumu, parengia ir reguliariai atnaujinama grąžinamų asmenų grąžinimo elgesio kodeksą, kuris taikomas vykdant visas Agentūros koordinuojamas ar organizuojamas grąžinimo operacijas ir teikiant visą Agentūros koordinuojamą ar organizuojamą grąžinimo pagalbą. Tame elgesio kodekse aprašomos bendrosios standartizuotos procedūros, kuriomis paprastinamas grąžinimo operacijų ir grąžinimo pagalbos organizavimas ir užtikrinamas humaniškas grąžinimas, visapusiškai gerbiant pagrindines teises, visų pirma gerbiant žmogaus orumą, laikantis kankinimo ir nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudymo draudimo principų, gerbiant teisę į laisvę ir saugumą, taip pat teisę į asmens duomenų apsaugą ir nediskriminavimą.
3. Grąžinimo elgesio kodekse dėmesys visų pirma skiriamas valstybių narių pareigoms užtikrinti veiksmingą priverstinio grąžinimo stebėsenos sistemą, kaip nustatyta Direktyvos 2008/115/EB 8 straipsnio 6 dalyje, ir pagrindinių teisių strategijai.

83 straipsnis
Būrių (grupių) narių užduotys ir įgaliojimai

1. Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų atsiųstiems būrių (grupių) nariams turi būti sudarytos sąlygos vykdyti visas užduotis ir naudotis visais įgaliojimais, susijusiais su sienų kontrole ir grąžinimu, taip pat tais, kurie būtini siekiant įgyvendinti Reglamento (ES) 2016/399 ir Direktyvos 2008/115/EB tikslus.
2. Vykdydami jiems pavestas užduotis ir suteiktus įgaliojimus, būrių (grupių) nariai laikosi Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų, gerbia pagrindines teises ir laikosi priimančiosios valstybės narės nacionalinės teisės.
3. Nedarant poveikio 94 straipsnio 1 daliai, kiek tai susiję su Agentūros statutiniais darbuotojais, būrių (grupių) nariai gali vykdyti užduotis ir įgaliojimus tik pagal priimančiosios valstybės narės sienos apsaugos pareigūnų arba su grąžinimu susijusias užduotis vykdančių darbuotojų nurodymus ir, paprastai, jiems dalyvaujant. Priimančioji valstybė narė gali įgalioti būrių (grupių) narius veikti jos vardu.
4. Būrių (grupių) nariai, kuriuos kaip savo statutinius operatyvinius darbuotojus atsiunčia Agentūra arba kurie ilgam laikotarpiui deleguoti į Agentūrą ir jos atsiųsti, vykdydami jiems pavestas užduotis ir suteiktus įgaliojimus, kai tinkama, dėvi Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų uniformą. Valstybių narių trumpam laikotarpiui siunčiami būrių (grupių) nariai vykdydami jiems pavestas užduotis ir suteiktus įgaliojimus, kai tinkama, dėvi savo uniformas.

Visi būrių (grupių) nariai ant savo uniformų taip pat turi matomą asmens identifikatorių ir ryši mėlyną raištį su Sąjungos ir Agentūros emblemomis, kuriuo rodoma, kad jie dalyvauja vykdant bendrą operaciją, siunčiant migracijos valdymo

rėmimo grupes, vykdant bandomąjį projektą, teikiant skubią pasienio pagalbą, vykdant grąžinimo operaciją arba teikiant grąžinimo pagalbą. Kad būrių (grupių) narius galėtų identifikuoti priimančiosios valstybės narės nacionalinės institucijos, jie visada turi su savimi turėti akreditavimo dokumentą, kurį paprašius privalo pateikti.

Europos sienų ir pakrančių apsaugos pareigūnų nuolatinių pajėgų uniformų dizainas ir specifikacijos nustatomi Komisijos įgyvendinimo sprendimu, priimtu laikantis 117 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Vykdydami jiems pavestas užduotis ir suteiktus įgaliojimus, būrių (grupių) nariai gali nešiotis tarnybinius ginklus, šaudmenis ir įrangą.

Į Agentūrą deleguotų darbuotojų atveju, neatsižvelgiant į tai, ar delegavimas ilgalaikis ar trumpalaikis, tarnybinių ginklų, šaudmenų ir įrangos nešiojimui taikoma buveinės valstybės narės nacionalinė teisė.

Agentūros statutinių operatyvinių darbuotojų atveju ginklų, šaudmenų ir įrangos nešiojimui taikoma V priede nustatyta tvarka ir išsamios taisyklės.

Vis dėlto priimančioji valstybė narė gali uždrausti nešiotis tam tikrus tarnybinius ginklus, šaudmenis ir įrangą, jei pagal jos teisės aktus toks pats draudimas nustatytas jos pačios sienos apsaugos pareigūnams arba su grąžinimu susijusias užduotis vykdantiems darbuotojams. Priimančioji valstybė narė prieš siunčiant būrių (grupių) narius informuoja Agentūrą apie leidžiamus nešiotis tarnybinius ginklus, šaudmenis ir įrangą bei jų naudojimo sąlygas. Agentūra šią informaciją pateikia valstybėms narėms.

6. Būrių (grupių) nariams vykdant jiems pavestas užduotis ir suteiktus įgaliojimus leidžiama naudoti jėgą, taip pat panaudoti tarnybinių ginklų, šaudmenis ir įrangą, gavus buveinės valstybės narės ir priimančiosios valstybės leidimą arba – Agentūros darbuotojų atveju – gavus Agentūros leidimą, dalyvaujant priimančiosios valstybės narės sienos apsaugos pareigūnams ir pagal priimančiosios valstybės nacionalinę teisę. Kai tinkama, priimančioji valstybė narė, gavus buveinės valstybės narės arba Agentūros sutikimą, gali leisti būrių (grupių) nariams panaudoti jėgą nedalyvaujant priimančiosios valstybės narės sienos apsaugos pareigūnams.
7. Tarnybiniai ginklai, šaudmenys ir įranga gali būti naudojami teisėtai savigynai ir teisėtai būrių (grupių) narių arba kitų asmenų gynybai pagal priimančiosios valstybės narės nacionalinę teisę.
8. Šio reglamento tikslais priimančioji valstybė narė leidžia būrių (grupių) nariams ieškoti informacijos Europos duomenų bazėse, kuriomis naudotis būtina siekiant įgyvendinti veiklos plane dėl patikrinimų kertant sieną, sienų stebėjimo ir grąžinimo nurodytus veiklos tikslus. Priimančioji valstybė narė taip pat gali leisti jiems ieškoti informacijos jos nacionalinėse duomenų bazėse, kai tai būtina, siekiant to paties tikslo. Valstybės narės užtikrina galimybę veiksmingai ir efektyviai naudotis jų duomenų bazėmis. Būrių (grupių) nariai ieško tik tų duomenų, kurių jiems reikia jiems pavestoms užduotims ir suteiktiems įgaliojimams vykdyti. Priimančioji valstybė narė prieš siunčiant būrių (grupių) narius Agentūrai nurodo, kuriomis nacionalinėmis ir Europos duomenų bazėmis galima naudotis. Agentūra tą informaciją pateikia visoms siuntime dalyvaujančiosioms valstybėms narėms.

Šiomis duomenų bazėmis naudojamosi laikantis Sąjungos duomenų apsaugos teisės aktų ir priimančiosios valstybės narės nacionalinės duomenų apsaugos teisės aktų.

9. Sprendimus neleisti atvykti pagal Reglamento (ES) 2016/399 14 straipsnį priima tik priimančiosios valstybės narės sienos apsaugos pareigūnai arba būrių (grupių) nariai, jei priimančioji valstybė narė įgaliojo juos veikti jos vardu.

84 straipsnis

Akreditavimo dokumentas

1. Agentūra, bendradarbiaudama su priimančiąja valstybe nare, būrių (grupių) nariams išduoda dokumentą priimančiosios valstybės narės valstybine kalba ir kita oficialiąja Sąjungos institucijų kalba, kuriuo nustatoma jų tapatybė ir įrodomos turėtojo teisės vykdyti jam pavestas užduotis ir suteiktus įgaliojimus, kaip nurodyta 83 straipsnyje. Dokumente pateikiama ši informacija apie kiekvieną būrių (grupių) narį:
 - (a) vardas, pavardė ir pilietybė,
 - (b) laipsnis arba pareigybės pavadinimas,
 - (c) neseniai daryta skaitmeninė nuotrauka ir
 - (d) užduotys, kurias leista vykdyti siuntimo metu.
2. Pasibaigus bendrai operacijai, migracijos valdymo rėmimo grupių siuntimui, bandomajam projektui, skubios pasienio pagalbos teikimui, grąžinimo operacijai arba grąžinimo pagalbos teikimui, dokumentas grąžinamas Agentūrai.

85 straipsnis

Civilinė atsakomybė

1. Nedarant poveikio 94 straipsniui, kai būrių (grupių) nariai vykdo operacijas priimančiojoje valstybėje nareje, ta valstybė narė pagal savo nacionalinę teisę atsako už bet kokią vykdant operacijas jų padarytą žalą.
2. Kai tokia žala padaroma dėl didelio neatsargumo arba tyčia, priimančioji valstybė narė gali kreiptis į buveinės valstybę narę, kad ši jai kompensuotų sumas, kurias ji sumokėjo nukentėjusiesiems arba asmenims, turintiems teisę jas gauti nukentėjusiųjų vardu. Taip pat, jeigu tokia žala dėl didelio neatsargumo arba tyčia padaro Agentūros darbuotojai, priimančioji valstybė narė gali kreiptis į Agentūrą, kad ši jai kompensuotų sumas, kurias ji sumokėjo nukentėjusiesiems arba asmenims, turintiems teisę jas gauti nukentėjusiųjų vardu.
3. Nedarant poveikio galimybei pasinaudoti savo teisėmis trečiųjų subjektų atžvilgiu, kiekviena valstybė narė atsisako visų pretenzijų priimančiajai valstybei narei arba bet kuriai kitai valstybei narei dėl patirtos žalos, išskyrus atvejus, kai ji padaryta dėl didelio neatsargumo arba tyčia.
4. Visus valstybių narių ginčus dėl šio straipsnio 2 ir 3 dalių taikymo, kurių joms nepavyksta išspręsti tarpusavio derybomis, jos perduoda Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pagal SESV 273 straipsnį.
5. Nedarant poveikio galimybei pasinaudoti savo teisėmis trečiųjų subjektų atžvilgiu, išlaidas, susijusias su siuntimo metu Agentūros įrangai padaryta žala, padengia Agentūra, išskyrus atvejus, kai ji padaryta dėl didelio neatsargumo arba tyčia.

86 straipsnis
Baudžiamoji atsakomybė

Nedarant poveikio 94 straipsniui, vykdamą bendrą operaciją, bandomąjį projektą, siunčiant migracijos valdymo rėmimo grupes, teikiant skubią pasienio pagalbą, vykdamą grąžinimo operaciją arba teikiant grąžinimo pagalbą, būrių (grupių) nariams dėl nusikalstamų veikų, kurios gali būti padarytos prieš juos arba jų pačių, taikoma tokia pati tvarka, kokia taikoma priimančiosios valstybės narės pareigūnams.

2 SKIRSNIS
AGENTŪROS VYKDOMAS ASMENS DUOMENŲ TVARKYMAS

87 straipsnis
Agentūros vykdomo asmens duomenų tvarkymo bendrosios taisyklės

1. Tvarkydama asmens duomenis Agentūra taiko [Reglamentą (EB) Nr. 45/2001].
2. Valdančioji taryba imasi reikiamų administracinių priemonių, kad Agentūra taikytų [Reglamentą (EB) Nr. 45/2001], be kita ko, priemonių dėl Agentūros duomenų apsaugos pareigūno.
3. Agentūra gali perduoti asmens duomenis trečiosios šalies institucijai arba tarptautinei organizacijai pagal [Reglamento (EB) Nr. 45/2001] nuostatas, jeigu toks perdavimas reikalingas Agentūros užduotims atlikti vykdamą grąžinimo veiklą. Jeigu rengiant grąžinimo operacijas valstybė narė neperduoda vežėjui grąžinamų asmenų asmens duomenų, Agentūra taip pat gali perduoti minėtus duomenis laikydamosi tų pačių sąlygų. Taikant [Reglamento (EB) Nr. 45/2001] [25 straipsnio 1 dalies c punktą], šio reglamento [19 straipsnis] netaikomas tvarkant asmens duomenis Agentūros vykdomo grąžinimo tikslu tol, kol trečiosios šalies pilietis negrąžinamas. Agentūra kiekvienu atskiru atveju gali nustatyti vidaus taisykles dėl naudojimosi [Reglamento (EB) Nr. 45/2001] [17 ir 18 straipsniuose] nurodytomis teisėmis apribojimo, jeigu leidus naudotis tokiomis teisėmis kiltų rizika sutrukdyti grąžinimo procedūrą.

88 straipsnis
Asmens duomenų tvarkymo tikslai

1. Agentūra gali tvarkyti asmens duomenis tik šiais tikslais:
 - (a) vykdydama jai pavestas bendrą operaciją, bandomųjų projektų vykdymo, skubios pasienio pagalbos teikimo organizavimo bei koordinavimo užduotis ir su migracijos valdymo rėmimo grupėmis susijusias užduotis;
 - (b) vykdydama jai pavestas užduotis padėti valstybėms narėms ir trečiosioms šalims vykdyti pasirengimo grąžinimui ir grąžinimo veiklą, administruodama grąžinimo valdymo sistemas, taip pat koordinuodama arba rengdama grąžinimo operacijas ir teikdama techninę bei operatyvinę pagalbą valstybėms narėms ir trečiosioms šalims pagal 49 straipsnį;
 - (c) supaprastindama keitimąsi informacija su valstybėmis narėmis, EASO, Europolu arba Eurojustu pagal 89 straipsnį;

- (d) atlikdama Agentūros rizikos analizę pagal 30 straipsnį;
 - (e) nustatydama ir sekdamą laivus sistemoje EUROSUR pagal 90 straipsnį;
 - (f) vykdydama administracines užduotis.
2. Asmens duomenis Agentūrai teikianti valstybė narė arba kita Sąjungos agentūra apibrėžia tų duomenų tvarkymo tikslą (-us), kaip nurodyta 1 dalyje. Tvarkyti asmens duomenis kitais tikslais, kurie taip pat atitinka 1 dalyje nurodytus tikslus, Agentūra gali tik tuo atveju, jeigu jai tai leidžia asmens duomenų teikėjas.
 3. Perduodamos asmens duomenis valstybės narės ir kitos Sąjungos agentūros gali nurodyti bet koki bendrąjį arba konkretų galimybės su tais duomenimis susipažinti arba jų naudojimo apribojimą, taip pat taikomą jų perdavimui, ištrynimui arba sunaikinimui. Kai tokio apribojimo būtinybė paaiškėja po asmens duomenų perdavimo, jos apie tai informuoja Agentūrą. Agentūra laikosi tokių apribojimų.

89 straipsnis

Asmens duomenų, surinktų vykdant bendras operacijas, bandomuosius projektus, teikiant skubią pasienio pagalbą ir vykdant migracijos valdymo rėmimo grupių veiklą, tvarkymas

1. Agentūra tvarko tik toliau nurodytų kategorijų surinktus ir jai valstybių narių, jos pačios darbuotojų arba EASO, Europolo ar Eurojusto, vykdant bendras operacijas, bandomuosius projektus, teikiant skubią pasienio pagalbą ir vykdant migracijos valdymo rėmimo grupių veiklą perduotus asmens duomenis:
 - (a) asmenų, kurie, kaip pagrįstai įtaria valstybių narių kompetentingos institucijos ir EASO, Europolas ar Eurojustas, dalyvavo vykdant tarpvalstybinius nusikaltimus, kaip antai, neteisėtą migrantų gabenimą, prekybą žmonėmis arba teroristinę veiklą, asmens duomenis;
 - (b) asmenų, kertančių išorės sienas be leidimo, kurių duomenis renka Agentūros būriai (grupės), be kita ko, vykdydami migracijos valdymo rėmimo grupių veiklą, asmens duomenis;
 - (c) automobilių registracijos numerius, transporto priemonių identifikavimo numerius, telefono numerius arba laivų registracijos numerius, kurie yra susiję su a arba b punktuose nurodytais asmenimis ir kurie būtini, kad būtų galima ištirti ir išanalizuoti neteisėtos imigracijos ir tarpvalstybinių nusikaltimų maršrutus ir metodus.
2. 1 dalyje nurodytus asmens duomenis Agentūra gali tvarkyti šiais atvejais:
 - (a) kai būtina keisti informaciją su EASO, Europolu arba Eurojustu, kad jie ją galėtų naudoti laikydamiesi jiems suteiktų atitinkamų įgaliojimų ir 69 straipsnio;
 - (b) kai juos būtina perduoti už sienų kontrolę, migraciją, prieglobstį, grąžinimą atsakingoms atitinkamų valstybių narių institucijoms, kad jos juos galėtų naudoti vykdydamos joms pagal Sąjungos ir nacionalinės teisės aktus pavestas užduotis;

- (c) kai juos būtina perduoti atitinkamų valstybių narių institucijoms, trečiosioms šalims, į kurias grąžinama, arba tarptautinėms organizacijoms, kad būtų galima nustatyti trečiųjų šalių piliečių tapatybę, gauti kelionės dokumentus, sudaryti sąlygas grąžinimui arba jį remti;
 - (d) kai tai būtina rizikos analizėms rengti;
 - (e) konkrečiais atvejais, kai Agentūrai tampa žinoma, kad vykdant jai pavestas užduotis tvarkomus asmens duomenis tikrai būtina perduoti teisėsaugos institucijoms sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo arba traukimo baudžiamojon atsakomybėn už juos tikslais.
3. Asmens duomenys ištrinami iškart, kai tik yra perduodami EASO, Europolui, Eurojustui arba kompetentingoms valstybių narių institucijoms arba panaudojami rizikos analizėms rengti. Duomenys bet kuriuo atveju negali būti laikomi ilgiau nei 90 dienų po tų duomenų surinkimo dienos. Rizikos analizių rezultatuose duomenys nuasmeninami. Šios dalies nuostatos netaikomos duomenims, kurie tvarkomi vykdant su grąžinimu susijusias užduotis.

90 straipsnis

Asmens duomenų tvarkymas sistemoje EUROSUR

1. Kai nacionaliniam padėties vaizdai nustatyti reikia tvarkyti asmens duomenis, tie duomenys tvarkomi pagal atitinkamas Sąjungos ir nacionalinės teisės nuostatas dėl duomenų apsaugos. Kiekviena valstybė narė paskiria instituciją, kuri pagal Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 7 punktą laikoma duomenų valdytoju ir kuriai tenka pagrindinė atsakomybė už tos valstybės narės vykdomą duomenų tvarkymą. Kiekviena valstybė narė tos institucijos duomenis praneša Komisijai.
2. Laivų ir orlaivių registracijos numeriai yra vieninteliai asmens duomenys, kurie gali būti tvarkomi naudojant Europos padėties vaizdo ir konkrečios padėties vaizdo sistemas.
3. Bet koks keitimasis asmens duomenimis su trečiosiomis šalimis sistemoje EUROSUR vykdomas išimtinai tik tais atvejais, kai tai tikrai būtina šio reglamento tikslais. Jis vykdomas laikantis Reglamento (ES) 2016/679 ir atitinkamų nacionalinių nuostatų dėl duomenų apsaugos.
4. Bet koks keitimasis informacija pagal 73 straipsnio 2 dalį, 74 straipsnio 3 dalį ir 75 straipsnio 3 dalį draudžiamas, jei trečiosios šalies gauta informacija galėtų būti panaudota siekiant nustatyti asmenis ar asmenų grupes, kurių prašymas dėl teisės į tarptautinę apsaugą yra nagrinėjamas arba kuriems gresia didelis pavojus patirti žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį arba baudimą arba kurių pagrindinės teisės gali būti kitaip pažeidžiamos.
5. Draudžiama informaciją, kuria buvo pasikeista pagal 73 straipsnio 2 dalį, 74 straipsnio 3 dalį ir 75 straipsnio 3 dalį, toliau perduoti ar kitaip suteikti kitoms trečiosioms šalims ar tretiesiems subjektams.

91 straipsnis

Įslaptintos informacijos ir neskelbtinos neįslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtos saugumo taisyklės

1. Agentūra priima savo pačios saugumo taisykles, kurios yra pagrįstos principais ir taisyklėmis, išdėstytomis Komisijos saugumo taisyklėse, skirtose Europos Sąjungos įslaptintos informacijos ir neskelbtinos neįslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti, be kita ko, keitimosi tokia informacija su trečiosiomis valstybėmis, jos tvarkymo ir saugojimo nuostatas, kaip nustatyta Komisijos sprendimuose (ES, Euratomas) 2015/443 ir (ES, Euratomas) 2015/444. Visiems administraciniam susitarimams dėl keitimosi įslaptinta informacija, sudarytiems su atitinkamomis trečiosios valstybės institucijomis, arba, jeigu tokių susitarimų nėra, bet kokios ESĮ *ad hoc* suteikimui išimtinė tvarka būtinas išankstinis Komisijos pritarimas.
2. Gavusi Komisijos pritarimą, valdančioji taryba priima saugumo taisykles.
3. Įslaptinimas nedraudžia informacijos perduoti Europos Parlamentui. Pagal šį reglamentą Europos Parlamentui perduodamos informacijos ir dokumentų perdavimui ir tvarkymui turi pritarti Komisija.

3 SKIRSNIS

AGENTŪROS BENDROJI SISTEMA IR ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA

92 straipsnis

Juridinis statusas ir buveinė

1. Agentūra yra Sąjungos įstaiga. Ji turi juridinio asmens statusą.
2. Kiekvienoje iš valstybių narių Agentūra turi didžiausios apimties teisnumą ir veiksnumą, pagal jų teisės aktus suteikiamą juridiniams asmenims. Pirmiausia ji gali įsigyti kilnojamojo ir nekilnojamojo turto arba juo disponuoti ir gali būti teismo proceso šalis.
3. Įgyvendindama jai pavestus techninius ir veiklos įgaliojimus Agentūra yra nepriklausoma.
4. Agentūrai atstovauja jos vykdomasis direktorius.
5. Agentūros būstinė yra Varšuvoje (Lenkija).

93 straipsnis

Susitarimas dėl būstinės

1. Agentūra ir valstybė narė, kurioje yra Agentūros būstinė, sudaro susitarimą dėl būstinės, kuriame nustatomos būtinos nuostatos dėl patalpų, skirtinų Agentūrai valstybėje narėje, kurioje yra būstinė, ir dėl toje valstybėje narėje sudaromų sąlygų, taip pat vykdomajam direktoriui, jo pavaduotojams, valdančiosios tarybos nariams, Agentūros darbuotojams ir jų šeimos nariams taikytinų specialių taisyklių.
2. Susitarimas dėl būstinės sudaromas gavus valdančiosios tarybos pritarimą.
3. Valstybė narė, kurioje yra Agentūros būstinė, užtikrina geriausias galimas sąlygas Agentūrai tinkamai veikti, įskaitant daugiakalbes europines mokymo įstaigas darbuotojų vaikams ir tinkamą transporto infrastruktūrą.

1. Agentūros statutiniais darbuotojams taikomi Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatai (toliau – Pareigūnų tarnybos nuostatai) ir kitų Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygos (toliau – Įdarbinimo sąlygos), nustatytos Tarybos reglamente (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68⁴⁴, taip pat Sąjungos institucijų susitarimu patvirtintos Pareigūnų tarnybos nuostatų ir Įdarbinimo sąlygų įgyvendinimo taisyklės.
2. Iš esmės nustatoma, kad įdarbinimo vieta yra valstybėje narėje, kurioje yra Agentūros būstinė.
3. Darbuotojai, kuriems taikomos Įdarbinimo sąlygos, iš esmės pirmiausia įdarbinami terminuotam penkerių metų laikotarpiui. Jų sutartys iš esmės gali būti pratęstos tik vieną kartą terminuotam, ne ilgesniam nei penkerių metų laikotarpiui. Visi kiti pratęsimai yra neapibrėžtos trukmės laikotarpiui.
4. Valdančioji taryba gali skirti diferencijuotą mėnesinę išmoką statutiniais Agentūros darbuotojams. Ši diferencijuota išmoka apskaičiuojama kaip kiekvieno atitinkamo darbuotojo atlyginimo procentinė dalis. Ta procentinė dalis neviršija 100 proc. ir darbo vietoje taikomo korekcinio koeficiento skirtumo ir yra reguliariai peržiūrima. Prieš skiriant šią išmoką atsižvelgiama į bendrą atskiriems darbuotojams mokamą atlyginimą, be kita ko, į komandiruočių išlaidų atlyginimą.

Gavusi išankstinį Komisijos pritarimą, valdančioji taryba nustato šios dalies įgyvendinimo taisykles. Valdančioji taryba, gavusi išankstinį Komisijos pritarimą, ne vėliau kaip iki 2024 m. peržiūri šias taisykles.
5. 32 ir 45 straipsnių bei 53 straipsnio 2 dalies įgyvendinimo tikslais koordinavimo pareigūnu arba ryšių palaikymo pareigūnu gali būti skiriamas tik Agentūros darbuotojas, kuriam taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai arba Įdarbinimo sąlygų II antraštinė dalis. 56 straipsnio įgyvendinimo tikslais kaip koordinavimo būrio narys gali būti siunčiamas tik Agentūros darbuotojas, kuriam taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai arba Įdarbinimo sąlygos.
6. Valdančioji taryba, susitarusi su Komisija, pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 110 straipsnio 2 dalį priima įgyvendinimo taisykles, kuriomis įgyvendinami Pareigūnų tarnybos nuostatai ir Įdarbinimo sąlygos.
7. Gavus išankstinį Komisijos pritarimą, valdančioji taryba priima taisykles, susijusias su iš valstybių narių į Agentūrą pagal 57 straipsnį deleguojamais operatyviniais darbuotojais, ir prireikus jas atnaujina. Tose nuostatose atsižvelgiama į faktą, kad operatyviniai darbuotojai deleguojami kaip siųstini būrių (grupių) nariai ir jiems pavedamos užduotys ir suteikiami įgaliojimai, nurodyti 83 straipsnyje. Jos apima nuostatas dėl siuntimo sąlygų. Atitinkamais atvejais valdančioji taryba siekia užtikrinti derėjimą su statutinių darbuotojų komandiruočių išlaidų atlyginimui taikomomis taisyklėmis.

⁴⁴ OL L 56, 1968 3 4, p. 1, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 1023/2013 (OL L 287, 2013 10 29, p. 15).

95 straipsnis
Privilegijos ir imunitetai

Agentūrai ir jos statutiniams darbuotojams taikomas Europos Sąjungos protokolas dėl privilegijų ir imunitetų.

96 straipsnis
Atsakomybė

1. Agentūros sutartinė atsakomybė reglamentuojama atitinkamai sutarčiai taikytina teise.
2. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas turi jurisdikciją priimti sprendimus pagal bet kurią Agentūros sudarytos sutarties arbitražinę išlygą.
3. Nesutartinės atsakomybės atveju Agentūra pagal bendruosius teisės principus, kurie bendri valstybėms narėms pagal jų teisę, atlygina žalą, kurią padaro jos padaliniai arba jos darbuotojai eidami savo pareigas.
4. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisdikcijai priskiriama spręsti ginčus, susijusius su 3 dalyje nurodytu žalos atlyginimu.
5. Asmeninė Agentūros tarnautojų atsakomybė Agentūros atžvilgiu reglamentuojama nuostatomis, įtvirtintomis Pareigūnų tarnybos nuostatuose ir Įdarbinimo sąlygose, kurios jiems yra taikytinos.

97 straipsnis
Agentūros administracinė ir valdymo struktūra

Agentūros administracinę ir valdymo struktūrą sudaro:

- (a) valdančioji taryba,
- (b) vykdomasis direktorius,
- (c) vykdomojo direktoriaus pavaduotojai,
- (d) konsultacinis forumas,
- (e) pagrindinių teisių pareigūnas.

98 straipsnis
Valdančiosios tarybos funkcijos

1. Valdančioji taryba atsakinga už Agentūros strateginių sprendimų priėmimą laikantis šio reglamento.
2. Valdančioji taryba:
 - (a) Komisijos siūlymu pagal 105 straipsnį skiria vykdomąjį direktorių;
 - (b) Komisijos siūlymu pagal 105 straipsnį skiria vykdomojo direktoriaus pavaduotojus;

- (c) priima sprendimą steigti atstovybės biurą arba pratęsti jo veiklą pagal 60 straipsnio 6 dalį;
- (d) priima sprendimus dėl pažeidžiamumo vertinimo atlikimo pagal 33 straipsnio 1 ir 9 dalis; sprendimai, kuriais nustatomos priemonės pagal 33 straipsnio 9 dalį, priimami dviejų trečdalių balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma;
- (e) priima sprendimus dėl informacijos ir duomenų, kuriais už sienų valdymą ir grąžinimą atsakingos nacionalinės institucijos privalo keistis su Agentūra, kad Agentūra galėtų vykdyti jai pavestas užduotis;
- (f) priima sprendimus dėl bendrosios integruotos rizikos analizės modelio nustatymo pagal 30 straipsnio 1 dalį;
- (g) priima sprendimus dėl ryšių palaikymo pareigūnų siuntimo į valstybes nares pobūdžio ir sąlygų pagal 32 straipsnio 2 dalį;
- (h) priima Europos integruoto sienų valdymo techninę ir veiklos strategiją pagal 8 straipsnio 5 dalį;
- (i) priima sprendimą dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų operatyvinių darbuotojų sienų valdymo ir migracijos užduotims vykdyti profilių ir skaičiaus pagal 55 straipsnio 4 dalį;
- (j) tvirtina praėjusių metų Agentūros metinę veiklos ataskaitą ir ne vėliau kaip liepos 1 d. perduoda ją Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams;
- (k) iki kiekvienų metų lapkričio 30 d., tinkamai atsižvelgusi į Komisijos nuomonę, dviejų trečdalių balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma patvirtina bendrąjį programavimo dokumentą, į kurį, be kita ko, įtraukta Agentūros daugiamečių programa ir kitų metų darbo programa, ir perduoda jį Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai;
- (l) nustato su Agentūros techninėmis ir operatyvinėmis užduotimis susijusių vykdomojo direktoriaus sprendimų priėmimo tvarką;
- (m) dviejų trečdalių balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma patvirtina Agentūros metinį biudžetą ir vykdo kitas su Agentūros biudžetu susijusias funkcijas pagal šio skyriaus 5 skirsnį;
- (n) naudojami drausminiais įgaliojimais vykdomojo direktoriaus ir, gavus vykdomojo direktoriaus sutikimą, vykdomojo direktoriaus pavaduotojų atžvilgiu;
- (o) nustato savo darbo tvarkos taisykles;
- (p) nustato Agentūros organizacinę struktūrą ir patvirtina Agentūros darbuotojų politiką;
- (q) atsižvelgdama į įgyvendintinių priemonių sąnaudų ir naudos santykį, patvirtina sukčiavimo rizikai proporcingą kovos su sukčiavimu strategiją;

- (r) priima jos narių interesų konfliktų prevencijos ir valdymo vidaus taisykles;
- (s) pagal 8 dalį Agentūros darbuotojų atžvilgiu naudojami įgaliojimai, kurie paskyrimų tarnybai suteikti Pareigūnų tarnybos nuostatais, ir įgaliojimai, kurie Įdarbinimo sąlygomis suteikti tarnybai, įgaliotai sudaryti darbo sutartis (toliau – paskyrimų tarnybos įgaliojimai);
- (t) pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 110 straipsnio 2 dalį priima įgyvendinimo taisykles, kuriomis įgyvendinami Pareigūnų tarnybos nuostatai ir Įdarbinimo sąlygos;
- (u) gavusi vidaus arba išorės audito ataskaitų ir vertinimų, taip pat OLAF tyrimų išvadas ir rekomendacijas, užtikrina tinkamus tolesnius veiksmus;
- (v) tvirtina ir reguliariai atnauja 10 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje nurodytus komunikacijos ir informacijos sklaidos planus;
- (w) paskiria apskaitos pareigūną, kuriam taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai ir Įdarbinimo sąlygos ir kuris, vykdydamas savo pareigas, turi būti visiškai nepriklausomas;
- (x) nusprendžia dėl bendros pažeidžiamumo vertinimo metodikos, įskaitant objektyvius kriterijus, kurių pagrindu Agentūra atlieka pažeidžiamumo vertinimą, tokių vertinimų dažnumo ir kaip turi būti vykdomi paeiliui atliekami pažeidžiamumo vertinimai;
- (y) nusprendžia dėl atidesnio valstybės narės vertinimo ir stebėsenos, kaip nurodyta 33 straipsnio 2 dalyje;
- (z) skiria pagrindinių teisių pareigūną pagal 107 straipsnio 1 dalį;
- (aa) patvirtina darbo tvarkos susitarimus su trečiosiomis šalimis;
- (bb) gavusi išankstinį Komisijos pritarimą, priima Agentūros saugumo taisykles, susijusias su ES įslaptinta informacija ir neskelbtina neįslaptinta informacija, kaip nurodyta 91 straipsnyje;
- (cc) skiria saugumo pareigūną, atsakingą už saugumą Agentūroje, be kita ko, už neskelbtinos ir įslaptintos informacijos apsaugą, kuriam taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai ir Įdarbinimo sąlygos.

Metinės veiklos ataskaita, nurodyta j punkte, skelbiama viešai.

3. Priimant pasiūlymus dėl 2 dalyje nurodytų valdančiosios tarybos sprendimų dėl konkrečios Agentūros veiklos, kuri turi būti vykdoma prie tam tikros valstybės narės išorės sienos arba labai netoli jos, reikia, kad už juos teigiamai balsuotų tai valstybei narei atstovaujantis valdančiosios tarybos narys.
4. Valdančioji taryba gali patarti vykdomajam direktoriui bet kuriuo klausimu, susijusiu su išorės sienų operacijų valdymo ir grąžinimo tobulinimu, įskaitant su moksliniais tyrimais susijusią veiklą.
5. Jei Airija ir (arba) Jungtinė Karalystė pageidautų dalyvauti konkrečioje veikloje, dėl to turėtų spręsti valdančioji taryba.

Valdančioji taryba savo sprendimą priima kiekvienu konkrečiu atveju absoliučia balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma. Sprendime valdančioji taryba atsižvelgia į tai, ar dalyvaujant Airijai ir (arba) Jungtinei Karalystei būtų lengviau siekti konkrečios veiklos tikslų. Sprendime nustatomas Airijos ir (arba) Jungtinės Karalystės finansinis įnašas į tą veiklą, dėl kurios buvo pateiktas prašymas dalyvauti.

6. Valdančioji taryba Europos Parlamentui ir Tarybai (toliau – biudžeto valdymo institucija) kasmet siunčia visą informaciją, susijusią su Agentūros atliekamų vertinimo procedūrų rezultatais.
7. Valdančioji taryba gali įsteigti vykdomąją tarybą, kurią sudaro ne daugiau kaip keturi valdančiosios tarybos atstovai, įskaitant jos pirmininką, ir Komisijos atstovas ir kuri jai ir vykdomajam direktoriui padeda parengti sprendimus, programas ir pasirengti veiklai, kuriuos turi patvirtinti valdančioji taryba, o kai būtina – valdančiosios tarybos vardu priima tam tikrus laikinus skubius sprendimus. Vykdomoji taryba nepriima sprendimų, kuriems priimti privaloma dviejų trečdalių arba trijų ketvirtadalių valdančiosios tarybos balsų dauguma. Valdančioji taryba gali deleguoti tam tikras aiškiai apibrėžtas užduotis vykdomajai tarybai, visų pirma tais atvejais, kai tuo didinamas Agentūros efektyvumas. Ji negali deleguoti vykdomajai valdybai užduočių, susijusių su sprendimais, kuriems priimti privaloma dviejų trečdalių arba trijų ketvirtadalių valdančiosios tarybos balsų dauguma.
8. Vadovaudamasi Pareigūnų tarnybos nuostatų 110 straipsniu valdančioji taryba priima Pareigūnų tarnybos nuostatų 2 straipsnio 1 dalimi ir Įdarbinimo sąlygų 6 straipsniu grindžiamą sprendimą dėl atitinkamų paskyrimų tarnybos įgaliojimų delegavimo vykdomajam direktoriui ir tų įgaliojimų delegavimo sustabdymo sąlygų nustatymo. Vykdomajam direktoriui leidžiama tuos įgaliojimus perdeleguoti.

Išimtinėmis aplinkybėmis valdančioji taryba gali sprendimu laikinai sustabdyti vykdomajam direktoriui suteiktus paskyrimų tarnybos įgaliojimus ir jo perduotus įgaliojimus. Tuomet ji gali jais naudotis pati arba juos perdeleguoti vienam iš savo narių ar darbuotojui, išskyrus vykdomąjį direktorių.

99 straipsnis

Valdančiosios tarybos sudėtis

1. Nedarant poveikio 3 daliai, valdančiąją tarybą sudaro po vieną kiekvienos valstybės narės atstovą ir du Komisijos atstovai; visi jie turi balsavimo teisę. Šiuo tikslu kiekviena valstybė narė į valdančiąją tarybą skiria po narį ir po pakaitinį narį, kuris atstovauja nariui, kai šis negali dalyvauti. Komisija skiria du narius ir du pakaitinius narius. Kadencijos trukmė – ketveri metai. Kadencija gali būti pratęsiama.
2. Valdančiosios tarybos nariai skiriami atsižvelgiant į jų turimą aukšto lygio atitinkamą patirtį ir specialias žinias operatyvinio bendradarbiavimo sienų valdymo ir grąžinimo srityse ir į jų atitinkamus vadovavimo, administracinius ir su biudžetu susijusius gebėjimus. Valstybės narės ir Komisija siekia valdančiojoje taryboje užtikrinti lyčių lygybės pusiausvyrą pagrįstą atstovavimą.
3. Su Šengeno *acquis* įgyvendinimu, taikymu ir plėtojimu susijusios valstybės dalyvauja Agentūros veikloje. Jos valdančiojoje taryboje turi po vieną atstovą ir po vieną pakaitinį atstovą. Taikoma pagal atitinkamas jų asociacijos susitarimų nuostatas parengta tvarka, kuria nustatomas tų valstybių dalyvavimo Agentūros

darbe pobūdis, mastas ir išsamios taisyklės, įskaitant nuostatas dėl finansinių įnašų ir darbuotojų.

100 straipsnis

Daugiametė programa ir metinės darbo programos

1. Valdančioji taryba kasmet iki lapkričio 30 d. patvirtina galutinį programavimo dokumentą, kurį sudaro, be kita ko, Agentūros daugiametė programa ir metinė kitų metų programa, pagrįsta vykdomojo direktoriaus pateiktu projektu, kuriam pritarė valdančioji taryba. Galutinis programavimo dokumentas priimamas Komisijai pareiškus teigiamą nuomonę, o daugiametė programa – pasikonsultavus su Europos Parlamentu. Jeigu Agentūra nusprendžia neatsižvelgti į Komisijos nuomonėje pateiktus argumentus, ji pateikia išsamų pagrindimą. Valdančioji taryba perduoda dokumentą Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai.
2. Galutinai patvirtinus bendrąjį biudžetą, 1 dalyje nurodytas dokumentas tampa galutinis. Kai būtina, jis yra atitinkamai koreguojamas.
3. Daugiametėje programoje nustatoma bendra strateginė vidutinės trukmės ir ilgojo laikotarpio programa, kurioje, be kita ko, nurodomi tikslai, numatomi rezultatai, veiksmingumo rodikliai ir išteklių planavimas, taip pat daugiametis biudžetas, darbuotojai ir pačios Agentūros pajėgumai. Daugiametėje programoje nustatomos strateginės pagalbos sritys ir paaiškinama, ką reikia padaryti siekiant įgyvendinti tikslus. Į ją įtraukiama santykių su trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis strategija ir su ta strategija susiję veiksmai.
4. Daugiametė programa vykdoma įgyvendinant metines darbo programas ir prireikus atnaujinama atsižvelgiant į vertinimo, atlikto pagal 116 straipsnį, rezultatus. Kai tinkama, į tų vertinimų išvadas atsižvelgiama kitų metų metinėje darbo programoje.
5. Metinę darbo programą sudaro finansuotinos veiklos aprašas, į kurį įtraukiami išsamūs tikslai ir numatomi rezultatai, įskaitant veiksmingumo rodiklius. Joje taip pat nurodomi finansiniai ir žmogiškieji ištekliai, skiriami kiekvienai veiklai, laikantis veikla grindžiamo biudžeto sudarymo ir valdymo principų. Metinė darbo programa atitinka daugiametę programą. Joje aiškiai nurodomos užduotys, kurios buvo papildomai nustatytos, pakeistos arba išbrauktos, palyginti su praėjusiais finansiniais metais.
6. Metinė darbo programa tvirtinama, atsižvelgiant į Sąjungos teisėkūros programą atitinkamose išorės sienų valdymo ir grąžinimo srityse.
7. Kai, patvirtinus metinę darbo programą, Agentūrai pavedama nauja užduotis, valdančioji taryba iš dalies pakeičia metinę darbo programą.
8. Bet kokie esminiai metinės darbo programos pakeitimai, visų pirma pakeitimai, dėl kurių turi būti perskirstyta daugiau kaip 2 proc. metinio biudžeto išteklių, tvirtinami ta pačia tvarka kaip pirminė metinė darbo programa. Valdančioji taryba gali deleguoti vykdomajam direktoriui įgaliojimus daryti neesminius metinės darbo programos pakeitimus.

101 straipsnis

Pirmininkavimas valdančiajai tarybai

1. Valdančioji taryba iš savo balsavimo teisę turinčių narių renka pirmininką ir jo pavaduotoją. Pirmininkas ir jo pavaduotojas renkami dviejų trečdalių balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma. Jei pirmininkas negali atlikti savo pareigų, jį *ex officio* pakeičia jo pavaduotojas.
2. Pirmininko ir jo pavaduotojo kadencija baigiasi pasibaigus atitinkamai jų narystei valdančiojoje taryboje. Taikant šią nuostatą, pirmininko arba jo pavaduotojo kadencija trunka ketverius metus. Ši kadencija gali būti pratęsta vieną kartą.

102 straipsnis

Valdančiosios tarybos posėdžiai

1. Valdančiosios tarybos posėdžius šaukia jos pirmininkas.
2. Vykdomasis direktorius dalyvauja svarstymuose, bet neturi teisės balsuoti.
3. Valdančioji taryba į eilinius posėdžius renkasi bent du kartus per metus. Be to, ji posėdžiauja pirmininko iniciatyva, Komisijos arba ne mažiau kaip trečdaliu savo narių prašymu. Prireikus valdančioji taryba gali rengti bendrus posėdžius su Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros valdančiąja taryba ir Europolo valdyba.
4. Airija kviečiama dalyvauti valdančiosios tarybos posėdžiuose.
5. Jungtinė Karalystė kviečiama dalyvauti valdančiosios tarybos posėdžiuose, vykstančiuose iki Jungtinės Karalystės išstojimo iš Sąjungos dienos.
6. Valdančiosios tarybos posėdžiuose kviečiami dalyvauti Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros ir Europolo atstovai. Valdančioji taryba taip pat gali pakviesti atitinkamų Sąjungos institucijų, įstaigų, tarnybų ir agentūrų atstovus.
7. Vadovaudamasi savo darbo tvarkos taisyklėmis, valdančioji taryba gali pakviesti stebėtojo teisėmis dalyvauti posėdžiuose bet kurį kitą asmenį, kurio nuomonė gali būti svarbi.
8. Valdančiosios tarybos nariams, atsižvelgiant į jos darbo tvarkos taisyklių nuostatas, gali padėti patarėjai arba ekspertai.
9. Valdančiosios tarybos sekretoriato funkcijas teikia Agentūra.

103 straipsnis

Balsavimas

1. Nedarant poveikio 55 straipsnio 4 daliai, 98 straipsnio 2 dalies 3, 9 ir 13 punktams, 100 straipsnio 1 daliai ir 105 straipsnio 2 ir 4 dalims, valdančioji taryba sprendimus priima absoliučia balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma.
2. Kiekvienas narys turi vieną balsą. Nariui nedalyvaujant, jo balsavimo teisė perduodama pakaitiniam nariui. Vykdomasis direktorius nebalsuoja.
3. Darbo tvarkos taisyklėse nustatoma išsamesnė balsavimo tvarka. Į tas taisykles įtraukiamos sąlygos, kuriomis vienas narys gali veikti kito nario vardu, taip pat, jei tinkama, kvorumo reikalavimai.
4. Su Šengeno *acquis* įgyvendinimu, taikymu ir plėtojimu susijusių šalių atstovai turi ribotas balsavimo teises, nustatytas atitinkamuose jų susitarimuose. Kad

asocijuotosios šalys galėtų naudotis savo balsavimo teise, Agentūra turi parengti darbotvarę, kurioje nurodoma, kokiais klausimais suteikiama ribota balsavimo teisė.

104 straipsnis

Vykdomojo direktoriaus funkcijos ir įgaliojimai

1. Agentūrai vadovauja vykdomasis direktorius, kuris eidamas jam pavestas pareigas veikia visiškai nepriklausomai. Nedarant poveikio atitinkamiems Sąjungos institucijų ir valdančiosios tarybos įgaliojimams, vykdomasis direktorius neprašo duoti ir nepriima nurodymų iš jokios vyriausybės arba kitų įstaigų.
2. Europos Parlamentas arba Taryba gali paprašyti vykdomąjį direktorių pateikti jam pavestų užduočių vykdymo ataskaitą. Be kita ko, tai apima informaciją apie pagrindinių teisių strategijos įgyvendinimą ir stebėseną, ankstesnių metų Agentūros metinę veiklos ataskaitą, kitų metų darbo programą ir Agentūros daugiametę programą arba apie bet kokią kitą su Agentūros veikla susijusį klausimą. Vykdomasis direktorius Europos Parlamente pastarajam paprašius perskaito pranešimą ir reguliariai jam atsiskaito.
3. Vykdomasis direktorius atsako už valdančiosios tarybos priimamų strateginių sprendimų parengimą ir įgyvendinimą, taip pat už sprendimų dėl Agentūros vykdomos operatyvinės veiklos priėmimą pagal šį reglamentą. Vykdomasis direktorius vykdo šias funkcijas ir jam suteikti šie įgaliojimai:
 - (a) laikantis šiame reglamente, jo įgyvendinimo taisyklėse ir kituose taikytinuose teisės aktuose nustatytų apribojimų, siūlyti, rengti ir įgyvendinti valdančiosios tarybos priimamus strateginius sprendimus, programas ir veiklą;
 - (b) imtis visų būtinų priemonių, įskaitant vidaus administracinių instrukcijų priėmimą ir pranešimų skelbimą, kasdieniam Agentūros administravimui ir darbui pagal šį reglamentą užtikrinti;
 - (c) kasmet parengti bendrojo programavimo dokumento projektą ir jį pateikti valdančiajai tarybai patvirtinti prieš išsiunčiant jį institucijoms iki sausio 31 d.;
 - (d) kasmet parengti metinę Agentūros veiklos ataskaitą ir pateikti ją valdančiajai tarybai;
 - (e) sudaryti Agentūros įplaukų ir išlaidų sąmatos projektą, kuris būtų bendrojo programavimo dokumento dalis pagal 111 straipsnį, ir vykdyti biudžetą pagal 112 straipsnį;
 - (f) deleguoti savo įgaliojimus kitiems Agentūros darbuotojams taikant taisykles, priimtas taikant 98 straipsnio 2 dalies 15 punkte nurodytą tvarką;
 - (g) priimti rekomendaciją dėl priemonių pagal 33 straipsnio 9 dalį, be kita ko, sprendimus, kuriais valstybėms narėms siūloma inicijuoti ir vykdyti bendras operacijas, teikti skubią pasienio pagalbą arba vykdyti kitus 37 straipsnio 2 dalyje nurodytus veiksmus;
 - (h) įvertinti, patvirtinti ir koordinuoti valstybių narių pasiūlymus dėl bendrų operacijų arba skubios pasienio pagalbos pagal 38 straipsnio 3 dalį;

- (i) įvertinti, patvirtinti ir koordinuoti valstybių narių prašymus dėl bendrų gražinimo operacijų ir gražinimo pagalbos pagal 51 ir 54 straipsnius;
 - (j) užtikrinti 39 bei 43 straipsniuose ir 54 straipsnio 4 dalyje nurodytų veiklos planų įgyvendinimą;
 - (k) įvertinti valstybės narės pateiktą prašymą suteikti migracijos valdymo rėmimo grupių pagalbą ir įvertinti jos poreikius, veiksmus koordinuojant su atitinkamomis Sąjungos agentūromis pagal 41 straipsnio 3 dalį;
 - (l) užtikrinti 43 straipsnio 1 dalyje nurodyto Komisijos sprendimo įgyvendinimą;
 - (m) nutraukti veiklos finansavimą pagal 47 straipsnį;
 - (n) įvertinti veiklos rezultatus pagal 48 straipsnį;
 - (o) nustatyti minimalų techninės įrangos vienetų kiekį, reikalingą patenkinti Agentūros poreikius, visų pirma siekiant užtikrinti bendrų operacijų vykdymą, migracijos valdymo rėmimo grupės siuntimą, skubios pasienio pagalbos teikimą, gražinimo operacijų vykdymą ir gražinimo pagalbos teikimą pagal 64 straipsnio 5 dalį;
 - (p) pasiūlyti įsteigti atstovybės biurą arba pratęsti jo veiklą pagal 60 straipsnio 6 dalį;
 - (q) paskirti atstovybės biurų vadovus pagal 60 straipsnio 4 dalį;
 - (r) parengti veiksmų planą, atsižvelgiant į vidaus ar išorės audito ataskaitų ir vertinimų išvadas, taip pat į OLAF atliktus tyrimus, ir du kartus per metus Komisijai, o valdančiajai tarybai – reguliariai – teikti padarytos pažangos ataskaitas;
 - (s) apsaugoti Sąjungos finansinius interesus taikant prevencines kovas su sukčiavimu, korupcija ir kita neteisėta veikla priemones, atliekant veiksmingus patikrinimus, ir, jei nustatoma pažeidimų, susigrąžinant nepagrįstai išmokėtas sumas ir prireikus taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomąsias administracines ir finansines sankcijas;
 - (t) parengti Agentūros kovos su sukčiavimu strategiją ir pateikti ją tvirtinti valdančiajai tarybai.
4. Vykdomasis direktorius už savo veiklą yra atskaitingas valdančiajai tarybai.
 5. Vykdomasis direktorius yra teisinis Agentūros atstovas.

105 straipsnis

Vykdomojo direktoriaus ir vykdomojo direktoriaus pavaduotojų skyrimas

1. Komisija pasiūlo bent tris kandidatus vykdomojo direktoriaus ir kiekvieno vykdomojo direktoriaus pavaduotojo pareigoms užimti, vadovaudamasi sąrašu, sudarytu paskelbus apie šią pareigybę *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* bei, atitinkamais atvejais, kituose spaudos leidiniuose ar interneto svetainėse.

2. Vykdomąją direktorių skiria valdančioji taryba, remdamasi 1 dalyje nurodytu Komisijos pasiūlymu ir atsižvelgdama į jo nuopelnus, dokumentais patvirtintus aukšto lygio administracinius ir vadovavimo įgūdžius, įskaitant jo, kaip vyresniojo specialisto, atitinkamą patirtį išorės sienų valdymo ir grąžinimo srityje. Prieš paskyrimą Komisijos pasiūlyti kandidatai kviečiami perskaityti pranešimą Europos Parlamento kompetentingame (-uose) komitete (-uose) ir atsakyti į jų narių klausimus.

Po tokio pranešimo Europos Parlamentas priima nuomonę, kurioje išdėstomas jo požiūris, ir gali nurodyti pageidaujamą kandidatą.

Valdančioji taryba skiria vykdomąją direktorių atsižvelgdama į šias nuomones. Valdančiosios tarybos sprendimas priimamas dviejų trečdalių visų balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma.

Jei valdančioji taryba priima sprendimą paskirti ne tą kandidatą, kurį Europos Parlamentas nurodė kaip pageidaujamą, valdančioji taryba raštu informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie tai, kaip buvo atsižvelgta į Europos Parlamento nuomonę.

Valdančioji taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, turi teisę atleisti vykdomąją direktorių.

3. Vykdomajam direktoriui padeda trys vykdomojo direktoriaus pavaduotojai. Kiekvienam vykdomojo direktoriaus pavaduotojui paskiriama konkreti atsakomybės sritis. Jei vykdomojo direktoriaus nėra arba jis negali eiti savo pareigų, jo pareigas vykdo vienas iš vykdomojo direktoriaus pavaduotojų.
4. Vykdomojo direktoriaus pavaduotojus, remdamasi 1 dalyje nurodytais Komisijos pasiūlymais, pasikonsultavusi su vykdomuoju direktoriumi, skiria valdančioji taryba, atsižvelgdama į jo nuopelnus, dokumentais patvirtintus tinkamus administracinius, taip pat vadovavimo įgūdžius ir atitinkamą profesinę patirtį išorės sienų valdymo ir grąžinimo srityje. Valdančiosios tarybos sprendimas priimamas dviejų trečdalių visų balsavimo teisę turinčių narių balsų dauguma.

Valdančioji taryba turi teisę atleisti vykdomojo direktoriaus pavaduotojus pirmoje pastraipoje nustatyta tvarka.
5. Vykdomojo direktoriaus kadencijos trukmė – penkeri metai. Iki to laikotarpio pabaigos Komisija atlieka vertinimą, kuriame atsižvelgiama į vykdomojo direktoriaus veiklos rezultatų įvertinimą ir į būsimas Agentūros užduotis bei iššūkius.
6. Komisijos siūlymu, pateiktu atsižvelgiant į 5 dalyje nurodytą vertinimą, valdančioji taryba gali vieną kartą pratęsti vykdomojo direktoriaus kadenciją dar vienam ne ilgesniam nei penkerių metų laikotarpiui.
7. Vykdomojo direktoriaus pavaduotojų kadencijos trukmė – penkeri metai. Valdančioji taryba gali vieną kartą pratęsti kadenciją dar vienam ne ilgesniam nei penkerių metų laikotarpiui.
8. Vykdomasis direktorius ir vykdomojo direktoriaus pavaduotojai įdarbinami pagal Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų 2 straipsnio a punktą kaip Agentūros laikinieji darbuotojai.

106 straipsnis

Konsultacinis forumas

1. Agentūra įsteigia konsultacinį forumą, kuris padeda vykdomajam direktoriui ir valdančiajai tarybai teikdamas nepriklausomas konsultacijas pagrindinių teisių klausimais.
2. Agentūra kviečia EASO, Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros, Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro ir kitų atitinkamų organizacijų atstovus dalyvauti konsultacinio forumo veikloje. Vykdomojo direktoriaus siūlymu valdančioji taryba sprendžia dėl konsultacinio forumo sudėties ir informacijos perdavimo konsultaciniam forumui sąlygų. Konsultacinis forumas, pasikonsultavęs su valdančiąja taryba ir vykdomuoju direktoriumi, nustato savo darbo metodus ir parengia savo darbo programą.
3. Su konsultaciniu forumu konsultuojamasi dėl tolesnio pagrindinių teisių strategijos parengimo ir įgyvendinimo, skundų nagrinėjimo mechanizmo nustatymo, elgesio kodeksų bei dėl bendrosios pagrindinės mokymo programos.
4. Konsultacinis forumas parengia metinę savo veiklos ataskaitą. Ta ataskaita skelbiama viešai.
5. Nedarant poveikio pagrindinių teisių pareigūno užduotims, konsultaciniam forumui suteikiama reali galimybė susipažinti su visa informacija pagarbos pagrindinėms teisėms srityje, be kita ko, lankantis bendrų operacijų vykdymo arba skubios pasienio pagalbos teikimo vietose, jei su tuo sutinka priimančioji valstybė narė, taip pat migrantų antplūdžio valdymo centruose arba kontroliuojamuose centruose, grąžinimo operacijų ir grąžinimo pagalbos teikimo vietose.

107 straipsnis

Pagrindinių teisių pareigūnas

1. Valdančioji taryba skiria pagrindinių teisių pareigūną. Jo užduotis – padėti vykdyti Agentūros pagrindinių teisių strategiją, stebėti, kaip ji užtikrina pagrindines teises ir skatinti jos pagarbą pagrindinėms teisėms. Pagrindinių teisių pareigūnas turi turėti būtiną kvalifikaciją ir patirties pagrindinių teisių srityje.
2. Pagrindinių teisių pareigūnas, eidamas jam pavestas pareigas, veikia nepriklausomai. Jis atsiskaito tiesiogiai valdančiajai tarybai ir bendradarbiauja su konsultaciniu forumu. Pagrindinių teisių pareigūnas taip atsiskaito reguliariai ir tokiu būdu papildo pagrindinių teisių stebėsenos mechanizmą.
3. Su pagrindinių teisių pareigūnu konsultuojamasi dėl veiklos planų, rengiamų pagal 39, 43 straipsnius, 54 straipsnio 4 dalį bei 75 straipsnio 3 dalį. Jis gali susipažinti su visa informacija bet kokiais Agentūros veiklos klausimais, susijusiais su pagarba pagrindinėms teisėms.

108 straipsnis

Skundų nagrinėjimo mechanizmas

1. Agentūra, bendradarbiaudama su pagrindinių teisių pareigūnu, imasi būtinų priemonių, kad pagal šį straipsnį būtų sukurtas skundų nagrinėjimo mechanizmas, skirtas stebėti, ar vykstant bet kokią Agentūros veiklą gerbiamos pagrindinės teisės ir užtikrinama pagarba joms.

2. Bet kuris asmuo, tiesiogiai patyręs darbuotojų, dalyvaujančių bendros operacijos, bandomojo projekto, skubios pasienio pagalbos teikimo, migracijos valdymo paramos grupių siuntimo, bendros grąžinimo operacijos arba grąžinimo pagalbos veikloje, veiksmų poveikį ir manantis, kad dėl tų veiksmų buvo pažeistos jo pagrindinės teisės, arba bet kokie tokiam asmeniui atstovaujantys subjektai gali raštu pateikti skundą Agentūrai.
3. Priimtini tik pagrįsti, su konkrečiais pagrindinių teisių pažeidimais susiję skundai.
4. Pagrindinių teisių pareigūnas atsako už Agentūros gautų skundų nagrinėjimą, užtikrindamas teisę į gerą administravimą. Šiuo tikslu pagrindinių teisių pareigūnas patikrina skundo priimtinumą, registruoja priimtinus skundus, perduoda visus užregistruotus skundus vykdomajam direktoriui, perduoda su būrių (grupių) nariais susijusius skundus buveinės valstybei narėi, informuoja atitinkamą instituciją arba kompetentingą pagrindinių teisių įstaigą valstybėje narėje ir registruoja bei užtikrina tolesnius Agentūros arba tos valstybės narės veiksmus.
5. Jei skundas priimtinas, užtikrinant teisę į gerą administravimą skundų pareiškėjai informuojami apie tai, kad skundas užregistruotas, kad pradėtas vertinimas ir kad atsakymo galima tikėtis, kai jis bus parengtas. Jei skundas perduodamas nacionalinėms institucijoms ar įstaigoms, skundo pareiškėjui suteikiama jų kontaktinė informacija. Jei skundas nepriimtinas, skundų pareiškėjai informuojami apie priežastis ir, kai įmanoma, jiems nurodomos kitos galimybės spręsti jų problemas.
Visi sprendimai turi būti pateikiami raštu ir turi būti pagrįsti.
6. Dėl užregistruoto su Agentūros darbuotoju susijusio skundo vykdomasis direktorius užtikrina, kad konsultuojantis su pagrindinių teisių pareigūnu būtų imamasi tinkamų tolesnių veiksmų, o prireikus – drausminio poveikio priemonių. Vykdomasis direktorius per nustatytą laikotarpį pateikia pagrindinių teisių pareigūnui ataskaitą apie reaguojant į skundą Agentūros padarytas išvadas ir taikytus tolesnius veiksmus, įskaitant, prireikus ir apie drausminio poveikio priemones.
Jei skundas susijęs su duomenų apsaugos klausimais, vykdomasis direktorius įtraukia Agentūros duomenų apsaugos pareigūną. Pagrindinių teisių pareigūnas ir duomenų apsaugos pareigūnas raštu sudaro susitarimo memorandumą, kuriame nurodomas jų su gaunamais skundais susijusių užduočių pasidalijimas ir bendradarbiavimas jas vykdamas.
7. Jei užregistruojamas skundas, kuris yra susijęs su priimančiosios valstybės narės būrių nariu arba kitos dalyvaujančios valstybės narės būrių nariu, įskaitant deleguotuosius būrių (grupių) narius arba deleguotuosius nacionalinius ekspertus, buveinės valstybė narė užtikrina, kad pagal nacionalinės teisės aktus būtų imamasi tolesnių veiksmų, o prireikus – drausminio poveikio priemonių arba kitų priemonių. Atitinkama valstybė narė per nustatytą laikotarpį ir, jei būtina, po to reguliariai pateikia ataskaitą pagrindinių teisių pareigūnui apie reaguojant į skundą padarytas išvadas ir taikytus tolesnius veiksmus. Agentūra imasi tolesnių veiksmų dėl šio klausimo, jei iš atitinkamos valstybės narės negavo jokio pranešimo.
8. Kai nustatoma, kad būrio narys pažeidė pagrindines teises arba pareigas tarptautinės apsaugos srityje, Agentūra gali paprašyti, kad valstybė narė nedelsiant pašalintų tą narį iš Agentūros veiklos arba iš Europos sienos ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų.

9. Pagrindinių teisių pareigūnas pateikia ataskaitą vykdomajam direktoriui ir valdančiajai tarybai apie reaguojant į skundą Agentūros ir valstybių narių padarytas išvadas ir taikytus tolesnius veiksmus. Agentūra įtraukia į savo metinę ataskaitą informaciją apie skundų nagrinėjimo mechanizmą.
10. Pagrindinių teisių pareigūnas, vadovaudamasis 1–9 dalyse išdėstytomis nuostatomis ir pasikonsultavęs su konsultaciniu forumu, parengia standartinę skundo formą, kurioje prašoma pateikti išsamią ir konkrečią informaciją apie tariamą pagrindinių teisių pažeidimą. Prireikus pagrindinių teisių pareigūnas taip pat parengia visas kitas išsamias taisykles. Pagrindinių teisių pareigūnas pateikia tą formą ir tokias išsamias taisykles vykdomajam direktoriui ir valdančiajai tarybai.

Agentūra užtikrina, kad informacija apie galimybę pateikti skundą ir skundų pateikimo procedūrą būtų lengvai prieinama, be kita ko, ir pažeidžiamiesiems asmenims. Ši standartinė skundo forma pateikiama Agentūros interneto svetainėje ir popierine forma viso Agentūros veiklos vykdymo metu tomis kalbomis, kurias supranta arba, kaip pagrįstai manoma, supranta trečiųjų šalių piliečiai. Pagrindinių teisių pareigūnas nagrinėja skundus net jei jie pateikiami ne standartine skundo forma.
11. Visus skunde pateiktus asmens duomenis Agentūra, įskaitant pagrindinių teisių pareigūną, naudoja ir tvarko pagal [Reglamentą (EB) Nr. 45/2001], o valstybės narės – pagal Reglamentą (ES) 2016/679 ir Direktyvą (ES) 2016/680.

Kai pareiškėjas pateikia skundą, tas skundas suprantamas kaip skundo pareiškėjo sutikimas su tuo, kad Agentūra arba pagrindinių teisių pareigūnas tvarkytų jo asmens duomenis pagal [Reglamento (EB) Nr. 45/2001] 5 straipsnio d punktą.

Siekiant apsaugoti skundų pareiškėjų interesus, pagrindinių teisių pareigūnas skundus nagrinėja užtikrinant konfidencialumą laikantis nacionalinės ir Sąjungos teisės, išskyrus atvejus, kai skundo pareiškėjas aiškiai atsisako teisės į konfidencialumą. Kai skundo pareiškėjai atsisako teisės į konfidencialumą, laikoma, kad jie sutinka su tuo, kad pagrindinių teisių pareigūnas arba Agentūra, kai būtina, atskleistų jų tapatybę kompetentingoms institucijoms arba įstaigoms skunde nurodytu klausimu.

109 straipsnis

Nuostatos dėl kalbų vartojimo

1. Agentūrai taikomos Reglamento Nr. 1⁴⁵ nuostatos.
2. Nedarant poveikio SESV 342 straipsnio pagrindu priimtiems sprendimams, 98 straipsnio 2 dalies 10 ir 11 punktuose nurodytos metinė veiklos ataskaita ir darbo programa rengiamos visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis.
3. Agentūros veiklai reikiamas vertimo paslaugas teikia Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras.

⁴⁵ 1958 m. balandžio 15 d. Reglamentas Nr. 1, nustatantis kalbas, kurios turi būti vartojamos Europos ekonominėje bendrijoje (OL 17, 1958 10 6, p. 385).

110 straipsnis
Skaidrumas ir informavimas

1. Agentūra, nagrinėdama prašymus dėl galimybės naudotis jos turimais dokumentais, vadovaujasi Reglamentu (EB) Nr. 1049/2001.
2. Agentūra savo iniciatyva teikia informaciją jai pavestų užduočių srities klausimais. Ji viešai skelbia susijusią informaciją, įskaitant 98 straipsnio 2 dalies 10 punkte nurodytą metinę veiklos ataskaitą, ir, nedarydama poveikio 91 straipsniui, pirmiausia užtikrina, kad visuomenei ir kiekvienai suinteresuotajai šaliai būtų skubiai pateikiama objektyvi, išsami, patikima ir lengvai suprantama informacija apie jos darbą. Ji tai daro neatskleisdama operatyvinės informacijos, kuri, jei būtų paskelbta viešai, trukdytų pasiekti operacijų tikslą.
3. Valdančioji taryba nustato praktinę 1 ir 2 dalių taikymo tvarką.
4. Bet kuris fizinis arba juridinis asmuo turi teisę raštu kreiptis į Agentūrą bet kuria oficialiąja Sąjungos kalba. Jis turi teisę gauti atsakymą ta pačia kalba.
5. Dėl sprendimų, kuriuos Agentūra priima pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 8 straipsnį, gali būti pateiktas skundas Europos ombudsmenui arba pareikštas ieškinys Europos Sąjungos Teisingumo Teisme laikantis atitinkamai SESV 228 ir 263 straipsniuose nustatytų sąlygų.

5 SKIRSNIS
FINANSINIAI REIKALAVIMAI

111 straipsnis
Biudžetas

1. Nedarant poveikio kitų rūšių pajamoms, Agentūros pajamas sudaro:
 - (a) Sąjungos įnašas, įtrauktas į Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą (Komisijos skirsnis);
 - (b) su Šengeno *acquis* įgyvendinimu, taikymu ir plėtojimu susijusių šalių įnašas, kaip nustatyta atitinkamuose susitarimuose, kuriuose nustatytas konkretus jų finansinis įnašas;
 - (c) Sąjungos finansavimas, teikiamas sudarant delegavimo susitarimus ar skiriant *ad hoc* dotacijas pagal 115 straipsnyje nurodytas Agentūros finansines taisykles ir pagal atitinkamų Sąjungos politikos rėmimo priemonių nuostatas;
 - (d) mokesčiai už suteiktas paslaugas;
 - (e) savanoriški valstybių narių įnašai.
2. Agentūros išlaidas sudaro administracinės, infrastruktūros, operatyvinės ir su darbuotojais susijusios išlaidos.
3. Vykdomasis direktorius parengia kitų finansinių metų Agentūros įplaukų ir išlaidų sąmatos projektą kartu su etatų planu ir perduoda jį valdančiajai tarybai.
4. Įplaukos ir išlaidos turi būti subalansuotos.

5. Valdančioji taryba, remdamasi vykdomojo direktoriaus parengtu sąmatos projektu, patvirtina preliminarų Agentūros įplaukų ir išlaidų sąmatos projektą kartu su preliminarium etatų planu. Valdančioji taryba ne vėliau kaip kiekvienų metų sausio 31 d. perduoda juos kartu su bendrojo programavimo dokumento projektu Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai.
6. Valdančioji taryba iki kiekvienų metų kovo 31 d. išsiunčia Komisijai galutinį Agentūros įplaukų ir išlaidų sąmatos projektą, įskaitant etatų plano projektą, prie kurio pridedama preliminarį darbo programą.
7. Komisija perduoda sąmatą biudžeto valdymo institucijai kartu su Europos Sąjungos biudžeto projektu.
8. Remdamasi šia sąmata, Komisija į Europos Sąjungos bendrojo biudžeto projektą įtraukia, jos manymu, būtinas sąmatas etatų planui ir iš bendrojo biudžeto mokamai subsidijos sumai, kurias ji pateikia biudžeto valdymo institucijai pagal SESV 313 ir 314 straipsnius.
9. Biudžeto valdymo institucija tvirtina Agentūrai skiriamo įnašo asignavimus.
10. Biudžeto valdymo institucija tvirtina Agentūros etatų planą.
11. Valdančioji taryba tvirtina Agentūros biudžetą. Jis tampa galutinis galutinai patvirtinus Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą. Kai tikslinga, jis yra atitinkamai koreguojamas.
12. Visi biudžeto, įskaitant etatų planą, pakeitimai tvirtinami ta pačia tvarka.
13. Jei tam tikras statybos projektas gali reikšmingai paveikti Agentūros biudžetą, taikomos Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1271/2013⁴⁶ nuostatos.
14. Dėl skubios pasienio pagalbos ir grąžinimo pagalbos finansavimo į valdančiosios tarybos tvirtinamą Agentūros biudžetą įtraukiamas finansinis operacijų rezervas, siekiantis bent 2 proc. bendroms operacijoms prie išorės sienų ir grąžinimo srityje vykdomai operatyvinei veiklai numatytų asignavimų. Pasibaigus kiekvienam mėnesiui vykdomasis direktorius gali nuspręsti perskirstyti sumą, lygią vienai dvyliktajai rezervo asignavimų daliai, kitai Agentūros vykdomai operatyvinei veiklai. Tokiu atveju vykdomasis direktorius informuoja valdančiąją tarybą.
15. Biudžetiniai įsipareigojimai dėl veiksmų, truncančių ilgiau kaip vienus finansinius metus, gali būti suskaidyti į kelerius metus mokamas metines dalis.

112 straipsnis

Biudžeto vykdymas ir kontrolė

1. Agentūros biudžetą vykdo vykdomasis direktorius.
2. Ne vėliau kaip iki $N + 1$ finansinių metų kovo 1 d. Agentūros apskaitos pareigūnas N finansinių metų preliminarį finansinę ataskaitą perduoda Komisijos apskaitos pareigūnui ir Audito Rūmams. Komisijos apskaitos pareigūnas konsoliduoja

⁴⁶ 2013 m. rugsėjo 30 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1271/2013 dėl finansinio pagrindų reglamento, taikomo įstaigoms, nurodytoms Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 208 straipsnyje (OL L 328, 2013 12 7, p. 42).

institucijų ir decentralizuotų įstaigų preliminarias finansines ataskaitas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012⁴⁷ 147 straipsnį.

3. Ne vėliau kaip iki N + 1 finansinių metų kovo 31 d. Agentūra išsiunčia Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams N metų biudžeto ir finansų valdymo ataskaitą.
4. Ne vėliau kaip iki N + 1 finansinių metų kovo 31 d. Komisijos apskaitos pareigūnas išsiunčia Audito Rūmams Agentūros N metų preliminarias finansines ataskaitas kartu su Komisijos finansinėmis ataskaitomis.
5. Gavęs Audito Rūmų pastabas dėl Agentūros N metų preliminarinių finansinių ataskaitų, vykdomasis direktorius, vadovaudamasis Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 148 straipsniu, savo atsakomybe rengia Agentūros galutines finansines ataskaitas ir jas teikia valdančiajai tarybai, kad ši pareikštų savo nuomonę.
6. Valdančioji taryba pateikia nuomonę dėl Agentūros N metų galutinių finansinių ataskaitų.
7. Ne vėliau kaip iki N + 1 metų liepos 1 d. vykdomasis direktorius siunčia galutines finansines ataskaitas kartu su valdančiosios tarybos nuomone Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams.
8. Galutinės N metų finansinės ataskaitos ne vėliau kaip iki N + 1 metų lapkričio 15 d. paskelbiamos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
9. Ne vėliau kaip iki N + 1 metų rugsėjo 30 d. vykdomasis direktorius Audito Rūmams atsiunčia atsakymą į jų pastabas. Jis taip pat išsiunčia šį atsakymą valdančiajai tarybai.
10. Vykdomasis direktorius Europos Parlamento prašymu pateikia jam visą informaciją, kurios reikia sklandžiam N metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros taikymui užtikrinti pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 165 straipsnio 3 dalį.
11. Atsižvelgdamas į Tarybos kvalifikuota balsų dauguma patvirtintą rekomendaciją, Europos Parlamentas ne vėliau kaip iki N + 2 metų gegužės 15 d. patvirtina, kad vykdomasis direktorius įvykdė N metų biudžetą.

113 straipsnis

Kova su sukčiavimu

1. Siekiant kovoti su sukčiavimu, korupcija ir kita neteisėta veikla, be apribojimų taikomos Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 nuostatos. Agentūra prisijungia prie 1999 m. gegužės 25 d. tarpinstitucinio susitarimo dėl kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) vidaus tyrimų ir, naudodamasi to susitarimo priede pateiktu šablonu, nedelsdama patvirtina atitinkamas nuostatas, taikytinas visiems Agentūros darbuotojams.
2. Audito Rūmai turi įgaliojimus atlikti visų dotacijų gavėjų, rangovų ir subrangovų, gavusių Sąjungos lėšų iš Agentūros, dokumentų auditą ir patikrinimus vietoje.

⁴⁷ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2008 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1).

3. OLAF, laikydamasi Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir Tarybos reglamente (Euratomas, EB) Nr. 2185/96⁴⁸ nustatytų nuostatų ir procedūrų, gali atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikras ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar vykdant Agentūros finansuojamą dotacijos susitarimą ar dotacijos sprendimą ar sutartį, nebūta sukčiavimo, korupcijos arba kitos neteisėtos veiklos atvejų, darančių poveikį Sąjungos finansiniams interesams.
4. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra gali tirti sukčiavimo ir kitos neteisėtos veiklos atvejus, kenkiančius Sąjungos finansiniams interesams, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą.
5. Nedarant poveikio 1, 2, 3 ir 4 dalims, į bendradarbiavimo susitarimus su trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis, Agentūros sutartis, dotacijų susitarimus ir dotacijų sprendimus įtraukiamos nuostatos, kuriomis Audito Rūmams, Europos prokuratūrai ir OLAF aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti tokį auditą ir tyrimus, atsižvelgiant į jų atitinkamą kompetenciją.

114 straipsnis

Interesų konfliktų prevencija

Agentūra patvirtina vidaus taisykles, pagal kurias reikalaujama, kad jos organų nariai ir jos darbuotojai dirbdami ar savo kadencijos metu vengtų bet kokios situacijos, kuri gali sukelti interesų konfliktą, ir praneštų apie tokias situacijas.

115 straipsnis

Finansinė nuostata

Pasikonsultavusi su Komisija, valdančioji taryba patvirtina Agentūrai taikomas finansines taisykles. Jos negali nukrypti nuo Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1271/2013, išskyrus atvejus, kai taip nukrypti aiškiai reikia dėl Agentūros veiklos ir yra gautas išankstinis Komisijos sutikimas. Pagal šią sistemą valdančioji taryba priima konkrečias finansines taisykles, taikytinas Agentūros veiklai, susijusiai su bendradarbiavimu su trečiosiomis šalimis grąžinimo srityje.

IV SKYRIUS

Baigiamosios nuostatos

116 straipsnis

Vertinimas

1. Ne vėliau kaip iki [2023 m. gegužės 31 d.], o vėliau kas ketverius metus, Komisija atlieka šio reglamento vertinimą. Atliekant vertinimą visų pirma įvertinami:
 - (a) Agentūros pasiekti rezultatai atsižvelgiant į jos tikslus, įgaliojimus ir užduotis;

⁴⁸ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

- (b) Agentūros veiksmingumo ir darbo praktikos poveikis, efektyvumas ir veiksmingumas jos tikslų, įgaliojimų ir užduočių atžvilgiu;
- (c) Europos lygmens bendradarbiavimas vykdant pakrančių apsaugos funkcijas;
- (d) galimas poreikis keisti Agentūros įgaliojimus;
- (e) bet kurio tokio pakeitimo finansinės pasekmės.

Vertinant konkrečiai nagrinėjama, kaip taikant šį reglamentą laikytasi Chartijos ir kitų atitinkamų Sąjungos teisės aktų.

2. Vertinimo ataskaitą kartu su savo išvadomis Komisija išsiunčia Europos Parlamentui, Tarybai ir valdančiajai tarybai. Valdančioji taryba gali pateikti Komisijai rekomendacijų dėl šio reglamento pakeitimų. Vertinimo ataskaita ir išvados dėl ataskaitos skelbiamos viešai. Valstybės narės ir Agentūra teikia Komisijai informaciją, reikalingą šiai ataskaitai parengti.
3. Ne vėliau kaip iki 2021 m. gruodžio 1 d. ir vėliau kas dvejus metus Agentūra teikia Europos Parlamentui ir Tarybai sistemos EUROSUR veikimo ataskaitą.
Valstybės narės teikia Agentūrai informaciją, reikalingą šiai ataskaitai parengti.
4. Atlikdama 1 dalyje nurodytą vertinimą Komisija pateikia bendrą sistemos EUROSUR vertinimą, prie kurio prireikus pridedami atitinkami pasiūlymai dėl jos veiklos gerinimo.

Valstybės narės ir Agentūra teikia Komisijai informaciją, reikalingą 3 dalyje nurodytam vertinimui parengti.

117 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas (toliau – Europos sienų ir pakrančių apsaugos komitetas). Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
Dėl 80 straipsnio 2 dalyje nurodytų priemonių Komisijai padeda pagal Reglamento (EB) Nr. 1606/2002 6 straipsnį įsteigtas komitetas.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 5 straipsniu.

118 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 8 straipsnio 4 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo [šio reglamento įsigaliojimo dienos].
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 8 straipsnio 4 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo

nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 8 straipsnio 4 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

119 straipsnis

Panaikinimas

1. Reglamentas (ES) Nr. 1052/2013 panaikinamas.
2. Reglamentas (ES) 2016/1624 panaikinamas, išskyrus jo 20, 30 ir 31 straipsnius, kurie panaikinami nuo 2020 m. sausio 1 d.
3. Bendrieji veiksmai 98/700/TVR panaikinami nuo 80 straipsnyje nurodytos sistemos faktinio įgyvendinimo dienos, dėl kurios nusprendžiama įgyvendinimo aktu, kuris priimamas laikantis 117 straipsnyje nurodytų procedūrų.
4. Nuorodos į panaikintus aktus laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir aiškinamos pagal šio reglamento VI priede pateiktą atitikties lentelę.

120 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. 12 straipsnio 4 dalis, 71 straipsnis ir 98 straipsnio 5 dalis, kiek tai susiję su bendradarbiavimu su Jungtine Karalyste, taikomi iki Jungtinės Karalystės išstojimo iš ES dienos arba, jeigu įsigaliojusių Europos Sąjungos sutarties 50 straipsniu grindžiamas Sąjungos ir Jungtinės Karalystės susitarimas, iki jame nustatyto pereinamojo laikotarpio pabaigos.
3. Taikant išimtį 2019 m. 55 straipsnio 4 dalyje ir 64 straipsnio 6 dalyje nurodytus sprendimus valdančioji taryba priima per šešias savaites nuo Reglamento įsigaliojimo.
4. Taikant išimtį 2019 m. 57 straipsnio 4 dalyje ir 58 straipsnio 1 dalyje nurodytus darbuotojus valstybės narės paskiria per 12 savaičių nuo Reglamento įsigaliojimo.
5. Siuntimas pagal 55–58 straipsnius vykdomas nuo 2020 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.
Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Reglamento, kuriuo panaikinami Tarybos bendrieji veiksmai Nr. 98/700/TVR, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1052/2013 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2016/1624

Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) (*programų grupė*)

Politikos sritis: Migracija ir vidaus reikalai

Veikla: Saugumas ir laisvių apsauga

Dabartinė 3a išlaidų kategorija, 18 antraštinė dalis – Vidaus reikalai

1.2. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

☐ Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone**

☐ Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone, kuri bus priimta įgyvendinus bandomąjį projektą ir (arba) atlikus parengiamuosius veiksmus**⁴⁹

☒ Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **esamos priemonės galiojimo pratęsimu**

☒ Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **priemone, perorientuota į naują priemonę**

⁴⁹

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 54 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

1.2.1.

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.3.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai

Trumpuoju laikotarpiu tikimasi, kad Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra toliau vykdys pagrindinę Agentūros veiklą išorės sienų valdymo ir grąžinimo srityje, be kita ko, administruos EUROSUR taip pat, kaip tai buvo daroma iki šiol. Siekiant tęsti visą pagal dabartinius Agentūros įgaliojimus vykdomą veiklą Agentūros biudžetas, įskaitant ir ES įnašą, ir Šengeno asocijuotųjų šalių įnašus, 2019 m. ir 2020 m. pagal dabartinę DFP būtų 637,6 mln. EUR, o pagal kitą Komisijos pasiūlytą DFP – 2,47 mlrd. EUR. Bendri reikalingi finansiniai ištekliai ir reikalingų darbuotojų skaičius atitinka numatytus esamose finansinėse teisės akto pasiūlymo pažymose, pridėtose prie tuo metu pateiktų Komisijos pasiūlymų dėl atitinkamai EUROPOS SIENŲ IR PAKRANČIŲ APSAUGOS PAJĖGŲ reglamento, ETIAS reglamento ir Sąveikumo reglamento. Šiuo pasiūlymu siekiama reformuoti Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas nustatant naujus Agentūros pajėgumus, visų pirma įsteigiant Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas ir įsigyjant nuosavą Agentūros įrangą, taip pat siekiant tinkamai vykdyti kitas naujas ar atnaujintas užduotis. Tuo tikslu pagal dabartinę daugiametę finansinę programą Agentūros 2019–2020 m. biudžetą reikia padidinti 577,5 mln. EUR suma, o tam gali prireikti panaudoti specialias priemones. 2021–2027 m. laikotarpiu visoms naujoms ir atnaujintoms užduotims bei funkcijoms finansuoti iš viso reikės 9,37 mlrd. EUR.

Iš viso 2019–2020 m. laikotarpiu bendros išlaidos pagal esamus ir būsimus įgaliojimus siektų 1,22 mlrd. EUR, o 2021–2027 m. laikotarpiu – 11,27 mlrd. EUR.

Pagrindiniai pasiūlymo aspektai, atsižvelgiant į jų turinį ir tvarkaraštį, gali būti apibendrinti taip:

Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų, kurias sudarytų 10 000 operatyvinių darbuotojų, sukūrimas:

- Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų operatyviniai darbuotojai – tai sienos apsaugos pareigūnai, grąžinimo lydintieji asmenys, grąžinimo specialistai ir kiti atitinkami Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūroje įdarbinti darbuotojai, kuriuos valstybės narės deleguoja į Agentūrą arba kuriuos į ją siunčia trumpam laikotarpiui kaip sienų valdymo būrių, migracijos valdymo rėmimo grupių ar grąžinimo grupių, kurioms suteikti vykdomieji įgaliojimai, narius. EUROPOS SIENŲ IR PAKRANČIŲ APSAUGOS nuolatinės pajėgas sudarys trijų kategorijų operatyviniai darbuotojai, su kuriais susijusios toliau nurodytos išlaidos.

- 1 kategorija (Agentūros darbuotojai). Statutiniai darbuotojai bus pagrindinis EUROPOS SIENŲ IR PAKRANČIŲ APSAUGOS nuolatinių pajėgų komponentas. Numatoma, kad pajėgų operatyvinių darbuotojų skaičius padidės nuo 750 (2019 m.) iki 3000 (2025 m.). Ir laikinųjų darbuotojų, ir sutartininkų dalis bus lygi (po 50 proc.). Atitinkamos išlaidos darbuotojams apskaičiuotos remiantis standartiniais vienetais (t. y. 143 000,00 EUR už TA per metus ir 74,000 EUR už AC per metus). 1 kategorijos atveju pasiūlyme numatytos siuntimo išlaidos, apskaičiuotos remiantis prielaida, kad visi Agentūros operatyviniai darbuotojai beveik nuolatos bus išsiųsti į operacijų vykdymo zonas. Siuntimo išlaidos apskaičiuotos remiantis šiuo metu Agentūros taikomais dienos tarifais (vidutiniškai 200 EUR per dieną), kurie atsižvelgiant į ilgalaikį tokio siuntimo pobūdį sumažinami 40 proc. Šiai kategorijai

priskiriami įdarbinti darbuotojai galės veikti kaip EUROPOS SIENŲ IR PAKRANČIŲ APSAUGOS nuolatinių pajėgų atsiųsti būrių (grupių) nariai, kuriems pavesta vykdyti sienų kontrolės ir grąžinimo užduotis, be kita ko, kaip vykdomuosius įgaliojimus turintys būrių nariai. Atsižvelgiant į šias specifines Agentūros operatyvinių darbuotojų funkcijas, nauji darbuotojai turėtų dalyvauti visaverčiuose įžanginiuose mokymuose, susijusiuose su sienų kontrole arba grąžinimo funkcijomis, kurie trunka apie 6 mėn. ir kurių kaina vienam asmeniui yra maždaug 40 000 EUR. Vėliau, kiekvienais metais Agentūros operatyviniams darbuotojams turėtų būti rengiami specializuoti arba žinių atnaujinimo mokymai, kurių kaina vienam asmeniui yra apie 10 000 EUR.

- 2 kategorija (valstybių narių ilgam laikotarpiui deleguoti operatyviniai darbuotojai). Numatoma, kad ir šios kategorijos darbuotojų padaugės nuo 1 500 (2020 m.) iki 3 000 (2025 m.). Pasiūlyme numatyta, kad deleguotieji darbuotojai bus nuolatos išsiųsti į skirtingas operacijų vykdymo teritorijas. Taigi didžioji išlaidų dalis bus susijusi su siuntimu. Panašiai kaip 1 kategorijos atveju, siuntimo išlaidos apskaičiuotos darant prielaidą, kad visi darbuotojai delegavimo laikotarpiu bus ilgą laiką išsiųsti. Taikytas toks pats vidutinis dienos tarifas kaip ir 1 kategorijai (t. y. 200 EUR per dieną, kuris ilgų misijų atveju sumažinamas 40 proc.). Apskaičiuota, kad operatyvinių deleguotųjų darbuotojų mokymo poreikiams patenkinti reikalingos metinės išlaidos yra 5 000 EUR vienam darbuotojui.

- 3 kategorija (valstybių narių trumpam laikotarpiui siunčiami operatyviniai darbuotojai). Numatoma, kad šios kategorijos darbuotojų EUROPOS SIENŲ IR PAKRANČIŲ APSAUGOS nuolatinėse pajėgose turėtų palaipsniui mažėti – nuo 7 000 (2020 m.) iki 4 000 (2025 m.). Didžioji su šiais EUROPOS SIENŲ IR PAKRANČIŲ APSAUGOS nuolatinių pajėgų darbuotojais susijusių išlaidų dalis yra siejama su jų siuntimu. Panašiai kaip ir 1 bei 2 kategorijų atveju, siuntimo išlaidos apskaičiuotos naudojant tokį patį vidutinį dienos tarifą (t. y. 200 EUR per dieną), kuris apskaičiuojamas 30 dienų per mėnesį ir apima ne daugiau kaip 4 siuntimo laikotarpio mėnesius. Vis dėlto priešingai nei 1 ir 2 kategorijų atveju, siuntimo išlaidoms negalioja 40 % sumažinimas, taikomas ilgų misijų atveju.

- Be to, dėl 2 ir 3 kategorijų pasiūlyme numatyta finansinės paramos sistema, kuria siekiama remti ir užtikrinti ilgalaikę valstybių narių žmoniškųjų išteklių plėtrą, suteikiant joms galimybę įdarbinti ir mokyti papildomus darbuotojus, kad jos galėtų užtikrinti reikiamą lankstumą ir gebėtų deleguoti privalomą skaičių darbuotojų į Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas, kartu išlaikydamos pakankamus nacionalinius pajėgumus. Sistemos skaičiavimai grindžiami III pareigų grupės 8 lygio 1 pakopos sutartininkų metiniu baziniu darbo užmokesčiu, kuriam pritaikytas atitinkamas koeficientas pagal kiekvieną valstybę narę (bazinė suma). 2 kategorijos atveju 100 proc. bazinės sumos padauginama iš operatyvinių darbuotojų, kuriuos valstybė narė turėtų deleguoti kiekvienais metais, skaičiaus. 3 kategorijos atveju 30 proc. bazinės sumos (kuri atitinka privalomą 4 mėnesių delegavimą) padauginama iš operatyvinių darbuotojų, kuriuos ankstesniais metais buvo faktiškai delegavusi valstybė narė, skaičiaus.

- Bendrai visų EUROPOS SIENŲ IR PAKRANČIŲ APSAUGOS nuolatinių pajėgų siuntimo išlaidos nuo 2020 m. siektų 5,83 mlrd. EUR.

Agentūros nuosavos įrangos įsigijimas

- Tam, kad būtų galima spręsti problemas, kylančias dėl vis dar išliekančių savanoriško valstybių narių techninės įrangos, visų pirma didelės apimties, telkimo

spragų, Agentūra pati turėtų turėti reikiamą įrangą, kuri būtų naudojama per bendras operacijas, teikiant skubią pasienio pagalbą ar vykdant kitą operatyvinę veiklą.

- Nuo 2011 m. Agentūra turi teisinę galimybę pati įsigyti ar išsinuomoti techninę įrangą, tačiau tai labai apsunkina reikiamų biudžeto išteklių trūkumas. Priėmus 2016 m. reglamentą, Agentūrai skirtas specialus 40 mln. EUR biudžetas, skirtas įsigyti mažo ir vidutinio dydžio įrangai; Agentūra padarė pažangą pasinaudodama šiomis galimybėmis.

- Todėl, vertindama tai kaip natūralią šių pokyčių pasekmę ir atsižvelgdama į didelį EUROPOS SIENŲ IR PAKRANČIŲ APSAUGOS nuolatinių pajėgų sukūrimo užmojį, Komisija mano, kad pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą turėtų būti skirtas nemažas finansinis paketas (2,2 mlrd. EUR), kad Agentūra galėtų įsigyti, prižiūrėti ir eksploatuoti savo operatyvinius poreikius atitinkančius oro, jūros ir sausumos operacijoms reikalingus išteklius.

- Nors reikiamos įrangos, ypač didelės apimties, įsigijimas gali užtrukti ilgai, ilgainiui pagrindinė operatyvinėms užduotims naudojamos įrangos dalis turėtų tapti nuosava Agentūros įranga, o valstybių narių įnašai turėtų būti pasitelkiami tik išskirtinėmis aplinkybėmis. Daugeliu atvejų už Agentūros įrangos naudojimą turėtų būti atsakingi Agentūros techniniai darbuotojai, priklausantys EUROPOS SIENŲ IR PAKRANČIŲ APSAUGOS nuolatiniams pajėgams. Tam, kad siūlomi finansiniai ištekliai būtų veiksmingai naudojami Agentūros nuosavai įrangai, šis procesas turi būti grindžiamas daugiamete strategija, kurią kuo anksčiau turėtų priimti valdančioji taryba, ir prie jos pridėtu veiksmų planu.

- Agentūros nuosava įranga turėtų papildyti valstybių narių suteiktos techninės įrangos rezervą, visų pirma kalbant apie valstybių narių pagal Vidaus saugumo fondo specialiųjų veiksmų programą įsigytas transporto priemonės ir operatyvinę įrangą.

Agentūros atstovybės biurai

- Atsižvelgiant į išplėstus Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros įgaliojimus, į tai, kad įsteigtos Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgos ir padidinta jų veiklos vietose prie Sąjungos išorės sienų apimtis, taip pat į tai, kad jos aktyviau dalyvauja grąžinimo procese, Agentūrai turėtų būti suteikta galimybė steigti atstovybių biurus netoli nuo vietų, kur vykdomi svarbūs jos operatyviniai veiksmai, kurie veiktų tų veiksmų vykdymo laikotarpiu ir užtikrintų ryšius tarp Agentūros ir priimančiosios valstybės narės, vykdytų koordinavimo, logistikos ir paramos užduotis, taip pat palengvintų Agentūros ir priimančiosios valstybės narės bendradarbiavimą.

- Kad Agentūra galėtų plėtoti biurus, jai skiriama papildomų biudžeto lėšų. Šiuo metu numatyta palaiapsniui įsteigti 5 biurus. Pagal dabartinę DFP (2019–2020 m.) numatytas atitinkamas biudžetas 1,5 mln. EUR, o pagal kitą DFP (2021–2027 m.) – 11,3 mln. EUR.

FADO

- Agentūra perims ir administruos FADO sistemą. Su FADO susijusias išlaidas sudarys veiklos išlaidos ir išlaidos darbuotojams, IT sistemos ir programinė įranga, techninė priežiūra ir saugumo infrastruktūra. Su migracija susijusioms išlaidoms ir FADO techninei priežiūrai pagal dabartinę DFP (2019–2020 m.) būtų skirta 1,5 mln. EUR, o pagal kitą DFP (2021–2027 m.) – 10,5 mln. EUR.

Agentūros veikla, vykdoma grąžinimo srityje

- Pasiūlymu siekiama labai padidinti Agentūros paramą, kuri valstybėms narėms teikiama grąžinimo srityje, taip pat bendradarbiavimui su trečiosiomis šalimis šioje srityje, įskaitant kelionės dokumentų gavimą.

- Šiuo tikslu pagal kitą DFP (2021–2027 m.) į Agentūros biudžetą turėtų būti įtraukta papildoma 1,75 mlrd. EUR suma, iš kurios apie 250 mln. EUR kiekvienais metais būtų skiriama siekiant padėti kasmet sugrąžinti po 50 000 grąžinamų asmenų.

Sistemos EUROSUR plėtojimas

- Bendrai EUROSUR plėtojimo poveikis Agentūros biudžetui iš viso sieks 20 mln. EUR pagal dabartinę DFP (2019–2020 m.) ir 140 mln. EUR pagal kitą DFP (2021–2027 m.), be to, tam reikės 100 papildomų darbuotojų, kurie sudarys kitoje pastraipoje nurodytus žmogiškuosius išteklius.

- Apskaičiuota, kad siekiant Agentūros tikslo patobulinti sistemos veikimą Agentūra turės įdarbinti 35 papildomus darbuotojus, iš kurių dauguma bus IT specialistai ir duomenų analitikai.

- Apskaičiuota, kad siekiant padidinti EUROSUR taikymo sritį, kad ji apimtų ir sienos perėjimo punktų bei oro sienų stebėjimą, kovą su antriniu judėjimu, keitimosi informacija su trečiosiomis šalimis gerinimą ir integruoto planavimo valdymą, reikės 65 papildomų darbuotojų – IT specialistų, rizikos analitikų, operatorių ir planuotojų.

- Pagal Kosmoso programą „Copernicus“ bus toliau remiamas EUROSUR greitinimo paslaugų teikiamas suteikiant Žemės stebėjimo produktus ir paslaugas, o pagal bendrąją mokslinių tyrimų programą ir toliau bus remiamas naujų informacijos paslaugų ir stebėjimo technologijų kūrimas.

- NEAR GD ir DEVCO GD priemonėmis bus toliau remiamas integruoto sienų valdymo plėtojimas, įskaitant nacionalinius koordinavimo centrus trečiosiose šalyse.

- Be Agentūros biudžeto, siekiant remti valstybes nares šioms įgyvendinant EUROSUR plėtojimą, pasiūlymas turės poveikį tam, kaip 2020 m. bus naudojami Vidaus saugumo fondo pasienio ir vizų srityje ištekliai (52,5 mln. EUR) ir 2021–2027 m. laikotarpiu – būsimo Integruoto sienų valdymo fondo (647,5 mln. EUR) ištekliai. Atitinkami veiksmai bus įgyvendinami taikant pasidalijamąjį arba tiesioginį valdymą.

Žmogiškieji ištekliai

Kalbant apie žmogiškuosius išteklius, tikimasi, kad iki 2020 m. Agentūroje dirbs 1 000 darbuotojų. Kad būtų galima sukurti Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatines pajėgas, Agentūrai bus skirta papildomų etatų – etatų skaičius nuo 750 (2019 m.) padidės iki 3 000 etatų (2025 m.). Papildomi etatai bus po lygiai paskirstyti laikiniejiems darbuotojams ir sutartininkams. Nauji etatai iš esmės bus naudojami Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų 1 kategorijos darbuotojams įdarbinti ir parengti. Tačiau prie šios kategorijos taip pat bus priskirti darbuotojai, numatyti ETIAS centrinio padalinio sukūrimo ir eksploataavimo reikmėms.

Be to, į minėtus 3 000 etatų Agentūra galėtų skirti iki 4 proc. visų nuolatinių pajėgų – tai būtų darbuotojai, padėsiantys steigti Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas (įdarbinimo, kasdienio valdymo, veiklos planavimo ir kitose srityse), atrinkti darbuotojus į padalinius, įsigyti Agentūrai reikiamos įrangos, taip pat vykdyti kitas naujas užduotis, susijusias su Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų veikla,

įskaitant EUROSUR, ir sustiprintais įgaliojimais grąžinimo srityje bei FADO perėmimu.

1.3.2. *Papildoma ES dalyvavimo nauda*

Šiuo pasiūlymu siekiama užtikrinti integruotą ES išorės sienų valdymą, kad būtų galima veiksmingai valdyti migraciją ir užtikrinti aukšto lygio saugumą Sąjungoje, kartu išlaikant laisvą asmenų judėjimą joje. Teritorijoje, kurioje nėra vidaus sienų, neteisėta imigracija per vienos valstybės narės išorės sienas turi įtakos visoms kitoms Šengeno erdvėje esančioms valstybėms narėms. Erdvė, kurioje nėra vidaus sienų, gali išlikti tik veiksmingai įtvirtinus ir apsaugojus išorės sienas.

Kadangi Sąjungos išorės sienų kontrolė yra bendras tikslas, kurį būtina įgyvendinti laikantis vienodų aukšto lygio Sąjungos standartų, šio pasiūlymo tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti ir jų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, Sąjunga, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo, gali patvirtinti priemones.

Pasiūlymu siekiama atsižvelgti į naujus Sąjungos patiriamus sunkumus ir politines realijas migracijos valdymo ir vidaus saugumo požiūriu. Juo sustiprinami Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų pajėgumai, visų pirma sukuriant Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas, kurias sudarys 10 000 operatyvinių darbuotojų, siekiant visapusiškai spręsti ES sienų valdymo ir grąžinimo problemas. Juo užtikrinama, kad valstybės narės, laikydamasi vieno nuoseklaus daugiamečių strateginės politikos ciklo, visapusiškai ir tinkamai įgyvendintų integruoto sienų valdymo taisykles, kad būtų imamasi tinkamų veiksmų siekiant užkirsti kelią krizėms ir anksti imtis efektyvių veiksmų prie išorės sienų susidarius tokiais padėčiais ir kad skubių veiksmų dėl skubių veiksmų vietoje Sąjungos lygmeniu būtų imamasi tik jei padėtis labiau komplikuojasi.

Visų pirma ES sienų valdymo bendruomenė visapusiškai pripažįsta EUROSUR teikiamą ES pridėtinę vertę. Panaikinti EUROSUR neįmanoma, nes dauguma valstybių narių šiuo metu ja naudojasi vykdydamos sienų stebėjimą.

EUROSUR gretinimo paslaugos suteikia realios pridėtinės vertės sienų stebėjimą vykdančioms galutiniams naudotojams. Nė viena nacionalinė sienos apsaugos organizacija nepajėgtų savarankiškai naudotis kosmoso technologijomis pagrįstomis stebėjimo paslaugomis ir kitomis tolimosiomis platformomis, kurios užtikrinamos EUROSUR gretinimo paslaugomis.

1.3.3. *Panašios patirties išvados*

Agentūra FRONTEX įsteigta 2004 m. ir pradėjo veikti 2005 m. Kaip reikalauja pagal Hagos programą, Komisija 2008 m. vasario 13 d. priėmė komunikatą „FRONTEX agentūros vertinimo ir būsimos plėtros ataskaita“ (COM(2008) 67 *final*).

Komunikate pateiktos rekomendacijos, įgyvendintinos trumpuoju ir vidutine trukmės laikotarpiu, taip nurodyta, kaip būtų galima plėtoti Agentūrą per ilgesnį laikotarpį. Atkreiptas dėmesys į svarbų ilgesniojo laikotarpio FRONTEX vaidmenį kuriant Europos Sąjungos integruoto sienų valdymo sistemą.

Išvadoje Komisija rekomendavo įvairius Agentūros veikimo jos įgaliojimų srityje patobulinimus ir vidutinės trukmės laikotarpiu persvarstyti įgaliojimus.

Be pirmiau minėtos Komisijos parengtos agentūros FRONTEX vertinimo ir būsimos plėtros ataskaitos, 2008 m. atliktas nepriklausomas vertinimas. Atlikus FRONTEX

Valdančiosios tarybos užsakytą FRONTEX reglamento 33 straipsnyje reikalaujamą vertinimą, nustatyti papildomi aspektai ir faktiniai Agentūros praktinio darbo elementai. Taip pat pateiktos kelios FRONTEX Valdančiajai tarybai skirtos rekomendacijos. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, Agentūros įgaliojimai 2011 m. buvo išplėsti, kad ji galėtų reaguoti į naujus iššūkius.

Nors 2011 m. pakeitimu Agentūra patobulinta, atsižvelgiant į 2015 m. Europos Vadovų Tarybos pateiktas aiškas politines gaires dėl agentūros FRONTEX vaidmens įveikiant didėjančią migracijos spaudimą ir į 2014–2015 m. agentūros FRONTEX išorės vertinimą, reikia labiau išplėsti Agentūros įgaliojimus.

Dėl 2015 m. migracijos krizės, kai į ES teritoriją atvyko kaip niekad daug neteisėtų migrantų, ES ir jos valstybių narių migracijos politika susidūrė su dideliais sunkumais. Krizė parodė, kad Sąjungos sistema ir operatyviniai pajėgumai nebuvo tinkami tokiam dideliam migracijos spaudimui atlaikyti. Dėl intensyvaus migracijos spaudimo ir vėlesnio antrinio migrantų judėjimo taip pat kilo įtampa Šengeno erdvėje, dėl kurios kelios valstybės narės buvo priverstos atnaujinti kontrolę prie vidaus sienų.

Komisija nedelsdama ėmėsi veiksmų ir pasiūlė plataus spektro trumpalaikių ir ilgalaikių priemonių, siekdama, be kita ko: užkirsti kelią migrantų žūtims jūroje, sustiprinti ES išorės sienas, sumažinti neteisėtos migracijos paskatas ir sustiprinti bendrą prieglobsčio politiką. Visų pirma 2015 m. gruodžio mėn. buvo pateiktas pasiūlymas gerokai išplėsti Sąjungos sienų agentūros įgaliojimus; dėl šio pasiūlymo 2016 m. susitarta per rekordiškai trumpą laiką. Reglamentas dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų įsigaliojo 2016 m. spalio 6 d.; nuo to laiko sparčiai įgyvendinti nauji įgaliojimai, užtikrinant didesnius pajėgumus ir išteklius. Tačiau dar reikia daug nuveikti tobulinant mūsų išorės sienų kontrolės, grąžinimo ir prieglobsčio sistemas. 2018 m. birželio mėn. išvadose Europos Vadovų Taryba paragino dar labiau stiprinti Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros pagalbinį vaidmenį (įskaitant bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis), didinant išteklius ir suteikiant jai daugiau įgaliojimų. Pagrindinis tikslas sukurti Agentūrai pavaldžias EUROPOS SIENŲ IR PAKRANČIŲ APSAUGOS nuolatines pajėgas, siekiant užtikrinti veiksmingą ES išorės sienų kontrolę ir daug veiksmingesnį neteisėtų migrantų grąžinimą.

1.3.4. Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Šis pasiūlymas dera su 2018 m. birželio 28 d. Europos Vadovų Tarybos išvadomis, kuriomis toliau stiprinamas Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros pagalbinis vaidmuo, be kita ko, bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis, didinant išteklius ir suteikiant daugiau įgaliojimų, siekiant užtikrinti veiksmingą ES išorės sienų kontrolę ir daug veiksmingesnį neteisėtų migrantų grąžinimą. Be to, atsižvelgiant į Europos Vadovų Tarybos išvadą, jis taip pat atitinka tikslą formuoti vidaus migracijos politiką, pagrįstą tinkama solidarumo ir atsakomybės pusiausvyra: EUROPOS SIENŲ IR PAKRANČIŲ APSAUGOS nuolatinių pajėgų sukūrimas aiškiai apibrėžiant visoms valstybėms narėms privalomus įnašus, kad EUROPOS SIENŲ IR PAKRANČIŲ APSAUGOS agentūra galėtų teikti veiksmingą paramą pirmosioms su migrantų antplūdžiu susiduriančioms valstybėms narėms, yra esminis Europos solidarumo elementas.

Šis pasiūlymas grindžiamas esama sienų valdymo politika ir priemonių rinkiniu, visų pirma Reglamentu (ES) 2016/1624 įsteigtomis Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgomis. Per pastaruosius dvejus metus sparčiai vyko šios naujos sistemos

praktinis įgyvendinimas, visų pirma buvo užbaigti pirmieji pažeidžiamumo vertinimo ciklai ir sukurti greitojo reagavimo rezervai, kad būtų galima reaguoti į kritines situacijas. Sukuriant EUROPOS SIENŲ IR PAKRANČIŲ APSAUGOS nuolatinės pajėgas, kurias sudarys 10 000 operatyvinių darbuotojų, šiuo pasiūlymu labai padidinami Agentūros, taigi ir Sąjungos, pajėgumai veiksmingai reaguoti į esamas ar būsimas grėsmes ir sunkumus prie išorės sienų, aktyviai stiprinant, vertinant ir koordinuojant valstybių narių veiksmus prie išorės sienų ir su trečiosiomis šalimis, taip pat užtikrinti veiksmingą grąžinimo politiką.

EUROSUR vertinimo ataskaitoje padaryta išvada, kad EUROSUR sistema atitinka jos tikslus ir kad jos veikimas galėtų būti patobulintas techninės informacijos sistemos pagrindu sukuriant valdymo sistemą, skirtą keitimuisi informacija ir bendradarbiavimui, apimančią sienų kontrolę ir galbūt kitus pasirinktus Europos integruoto sienų valdymo komponentus. Kaip nurodyta pridėtoje EUROSUR vertinimo ataskaitoje, EUROSUR skatina sinergiją, taigi ir derėjimą su kitomis politikos sritimis. Nacionalinis koordinavimo centras yra ryšių punktas, per kurį vykdomas operatyvinis bendradarbiavimas su kitais politiniais subjektais tokiose srityse kaip jūrų reikalai, saugumas ir muitinis tikrinimas. Tai taip pat yra geras civilinio ir karinio bendradarbiavimo pavyzdys, nes keliuose nacionaliniuose koordinavimo centruose veikia ir kariniai subjektai, kaip antai laivyno pareigūnai.

ES lygmeniu EUROSUR gretinimo paslaugos – tai priemonė, kuri gali būti naudojama vykdant kitas pakrančių apsaugos funkcijas, pavyzdžiui, žuvininkystės kontrolę. Bendra nauda gaunama ir išorės saugumo srityje, pavyzdžiui, EUROSUR informacijos produktais per Agentūrą pasidalinta pagal BSGP vykdant EUNAVFOR MED operaciją „Sophia“.

EUROSUR gretinimo paslaugos taip pat yra priemonė, naudojama siekiant įgyvendinti mokslinių tyrimų projektus bei programas ir yra konkretus ES Kosmoso programos „Copernicus“ rezultatas.

Siūlomu EUROSUR plėtojimu ir jos taikymo srities išplėtimu bus pagerintas bendras derėjimas su integruotu sienų valdymu ir sudarytos sąlygos platesniam bendradarbiavimui, visų pirma su aviacijos sektoriumi, taip pat ES išorės veiksmų srityje.

Taigi Europos sienų stebėjimo sistemą (EUROSUR) integruojant į Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų sistemą, prisiimant konkrečius privalomus įsipareigojimus pasiūlymu toliau stiprinamas valstybių narių ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros, taip pat nacionalinių valdžios institucijų ir Sąjungos agentūrų tarpusavio bendradarbiavimas, keitimasis informacija ir pastangų koordinavimas. Jis taip pat grindžiamas Reglamentu (ES) Nr. 656/2014, kuriuo nustatomos išorės jūrų sienų stebėjimo vykdant FRONTEX koordinuojamą operatyvinį bendradarbiavimą taisyklės.

Pasiūlyme išaiškintas Agentūros atliekamų pažeidžiamumo vertinimų ir Reglamentu (ES) Nr. 1053/2013 nustatyto Šengeno vertinimo mechanizmo ryšys, siekiant užtikrinti kuo didesnę šių dviejų mechanizmų, kurie yra būtini siekiant užtikrinti Europos kokybės kontrolę Šengeno erdvės veikimo srityje, sąveiką.

Šis pasiūlymas grindžiamas šiomis esamomis politikos nuostatomis, juo jos toliau plėtojamos ir sujungiamos į Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas, taigi sukuriami integruoto išorės sienų valdymo Sąjungos lygmeniu sistema, kaip nurodyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 77 straipsnio 2 dalies d punkte.

Šis pasiūlymas dera su išsamia ilgalaikė geresnio migracijos valdymo politika, kurią Komisija nustatė Europos migracijos darbotvarkėje, kurioje remiantis Pirmininko J.-C. Junckerio „Politinėmis gairėmis“ buvo sukurtos keturiais ramsčiais pagrįstos nuoseklios ir tarpusavyje glaudžiai susijusios iniciatyvos. Tie ramsčiai – neteisėtos migracijos paskatų mažinimas, išorės sienų apsauga ir gyvybių gelbėjimas, tvirta prieglobsčio politika ir nauja teisėtos migracijos politika. Šiuo pasiūlymu toliau įgyvendinama Europos migracijos darbotvarkė, konkrečiau – tikslas apsaugoti išorės sienas, nes Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos įgyvendins Europos integruotą sienų valdymą. Be to, juo atsižvelgiama į Europos Vadovų Tarybos prašymą toliau stiprinti Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros pagalbinį vaidmenį, be kita ko, bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis, didinant išteklius ir suteikiant daugiau įgaliojimų, siekiant užtikrinti veiksmingą ES išorės sienų kontrolę ir gerokai sustiprinti veiksmingą neteisėtų migrantų grąžinimą.

Šis pasiūlymas yra glaudžiai susijęs su kitomis toliau nurodytomis konkrečiomis Sąjungos politikos sritimis ir jas papildo.

- Bendra Europos prieglobsčio sistema, nes migrantų antplūdžio vietose ir kontroliuojamuose centruose sudaromos migracijos valdymo rėmimo grupės ir glaudžiau bendradarbiaujama su Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra.
- Sąjungos išorės santykių politika, nes Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra padeda vykdyti ir skatina operatyvinę valstybių narių ir trečiųjų šalių tarpusavio bendradarbiavimą, ir prireikus remia trečiąsias šalis naudodamasi savo didesniais pajėgumais, be kita ko, galimybe siųsti EUROPOS SIENŲ IR PAKRANČIŲ APSAUGOS nuolatines pajėgas į trečiąsias šalis, taip pat stiprindama bendradarbiavimą su trečiųjų šalių valdžios institucijomis grąžinimo srityje, be kita ko, kelionės dokumentų gavimo klausimu. Siūlomais su keitimusi informacija ir bendradarbiavimu su trečiosiomis šalimis susijusiais patobulinimais bus užtikrintas dar didesnis ES išorės veiksmų nuoseklumas.
- Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra, įskaitant per EUROSUR, skatina glaudų tarpžinybinį bendradarbiavimą su daugeliu ES agentūrų, veikiančių kitose politikos srityse, kaip antai su Europos jūrų saugumo agentūra (EMSA), Europos žuvininkystės kontrolės agentūra (EŽKA) ir ES palydovų centru, Europolu ar su Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra („eu-LISA“).
- Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgos, visų pirma per EUROSUR komponentus, ir toliau išliks mokslinių tyrimų ir inovacijų valstybių narių ir ES lygmeniu varomoji jėga. Naujosios EUROSUR gretinimo paslaugos yra priemonė, naudojama siekiant įgyvendinti mokslinių tyrimų projektus, ir konkretus ES Kosmoso programų, kaip antai „Copernicus“, GALILEO ir GOVSATCOM, rezultatas.
- Šis pasiūlymas dera su Komisijos pasiūlymu (COM(2018)303 *final*) peržiūrėti Reglamentą dėl Europos imigracijos ryšių palaikymo pareigūnų (IRPP) tinklo sukūrimo. IRPP reglamentas persvarstomas siekiant pagerinti veiksmų koordinavimą ir optimaliau naudoti imigracijos ryšių palaikymo pareigūnus, be kita ko, į trečiąsias šalis išsiųstus naujus Europos ryšių palaikymo pareigūnus, kad jie galėtų veiksmingiau įgyvendinti ES prioritetus migracijos srityje, įskaitant integruotą sienų valdymą. Pasiūlymu prisidedama prie šio požiūrio – užtikrinamas tinkamas IRPP ir nacionalinių koordinavimo centrų ryšys ir geresnis EUROPOS SIENŲ IR

PAKRANČIŲ APSAUGOS PAJĖGŲ išorės aspekto politinis koordinavimas
sudarant dvišalius ir daugiašalius susitarimus.

1.4. Trukmė ir finansinis poveikis

☒ Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė ribota**:

- ☐ pasiūlymas (iniciatyva) galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD];
- ☒ įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM.

☒ Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė neribota**:

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo MMMM iki MMMM,
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.5. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)⁵⁰

☒ **Tiesioginis valdymas**, vykdomas Komisijos:

- ☐ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- ☐ vykdomųjų įstaigų.

☒ **Pasidalijamasis valdymas** kartu su valstybėmis narėmis.

☒ **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis perduodant:

- ☐ trečiosioms šalims arba jų paskirtoms įstaigoms;
- ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- ☐ EIB ir Europos investicijų fondui;
- ☐ įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 208 ir 209 straipsniuose;
- ☐ viešosios teisės įstaigoms;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė, veikiančioms viešųjų paslaugų srityje, jeigu jos pateikia pakankamų finansinių garantijų;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamų finansinių garantijų;
- ☐ asmenims, kuriems pavestas konkrečių BUSP veiksmų vykdymas pagal ES sutarties V antraštinę dalį ir kurie nurodyti atitinkamame pagrindiniame teisės akte.
- *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

⁵⁰

Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Agentūrai taikomi reguliarios stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimai. Agentūros valdančioji taryba kasmet tvirtina praėjusių metų Agentūros konsoliduotąją metinę veiklos ataskaitą ir ne vėliau kaip iki liepos 1 d. perduoda ją Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams. Ši ataskaita skelbiama viešai. Kas ketverius metus Komisija, laikydamosi savo gairių kriterijų, atlieka vertinimą, siekdama pirmiausia įvertinti Agentūros veiklos rezultatų ir darbo praktikos poveikį, efektyvumą ir veiksmingumą jos tikslų, įgaliojimų ir užduočių atžvilgiu. Visų pirma įvertinamas galimas poreikis keisti Agentūros įgaliojimus ir tokio pakeitimo finansinės pasekmės.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ai), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės sistemos pagrindimas*

Taikydamos pasidalijamąjį valdymą, valstybės narės įgyvendina programas, kuriomis prisidedama siekiant Sąjungos politikos tikslų, pritaikytų prie jų nacionalinio konteksto. Pasidalijamasis valdymas užtikrina, kad finansinę paramą gali gauti visos dalyvaujančios valstybės. Be to, taikant pasidalijamąjį valdymą sudaromos finansavimo numatomumo sąlygos ir valstybės narės, geriausiai išmanančios joms kylančias problemas, gali atitinkamai planuoti ilgalaikes joms skiriamas sumas. Taikant pasidalijamąjį valdymą galima papildyti konkrečių veiksmų finansavimą (jei reikia valstybių narių bendradarbiavimo pastangų arba jei dėl naujų įvykių Sąjungoje vienai ar kelioms valstybėms narėms prireikia papildomo finansavimo) ir vykdyti perkėlimo arba perkėlimo į ES veiklą. Nauja yra tai, kad fondas gali teikti pagalbą ekstremaliosios situacijos atveju taikant ne tik tiesioginį ir netiesioginį, bet ir pasidalijamąjį valdymą.

Taikydama tiesioginį valdymą Komisija remia kitus veiksmus, kuriais prisidedama siekiant bendrų Sąjungos politikos tikslų. Šiais veiksmais sudaromos sąlygos teikti prie konkrečių ir skubių poreikių pritaikytą paramą atskiroms valstybėms narėms (pagalbą ekstremaliosios situacijos atveju), remti tarptautinius tinklus ir veiklą, išbandyti naujovišką veiklą, kurios mastą galima išplėsti pagal nacionalines programas, ir aprėpiami visos Sąjungos interesus atitinkantys tyrimai (Sąjungos veiksmams).

Taikydamas netiesioginį valdymą fondas išlaiko galimybę konkrečiais tikslais deleguoti biudžeto įgyvendinimo užduotis, be kita ko, tarptautinėms organizacijoms ir vidaus reikalų agentūroms.

Pasidalijamojo valdymo mokėjimų tvarka aprašyta Bendrų nuostatų reglamento (BNR) pasiūlyme, kuriame nustatytas metinis išankstinis finansavimas ir vėlesni ne daugiau kaip keturi tarpiniai mokėjimai vienai programai per metus, remiantis valstybių narių per ataskaitinius metus pateiktomis mokėjimo paraiškomis. Kaip ir pagal BNR pasiūlymą išankstinio finansavimo suma nustatoma galutiniais programų finansinės apskaitos metais. Kontrolės strategija bus grindžiama naujuoju Finansiniu reglamentu ir Bendrų nuostatų reglamentu. Naujajame Finansiniame reglamente ir BNR pasiūlyme turi būti pratęsiamas supaprastintų dotacijų mokėjimo formų, tokių kaip fiksuotosios sumos, fiksuotosios normos ir vieneto įkainiai, taikymas. Juose taip

pat įvedamos naujos mokėjimo formos, grindžiamos pasiektais rezultatais, o ne sąnaudomis. Paramos gavėjai galės gauti fiksuotą pinigų sumą, jei įrodys, kad buvo įvykdyti tam tikri veiksmai, tokie kaip surengtas mokymas ar suteikta pagalba ekstremaliosios situacijos atveju. Taip tikimasi supaprastinti kontrolės našta ir paramos gavėjų, ir valstybių narių lygmeniu (pvz., išlaidų sąskaitų ir čekių tikrinimą).

Dėl pasidalijamojo valdymo BNR pasiūlyme⁵¹ remiamasi 2014–2020 m. programavimo laikotarpiui sukurta valdymo ir kontrolės strategija, bet įvedama priemonių, kuriomis siekiama supaprastinti įgyvendinimą ir sumažinti kontrolės našta tiek paramos gavėjų, tiek valstybių narių lygmeniu.

Naujovės yra šios: - panaikinama paskyrimo procedūra (tai turėtų sudaryti galimybę paspartinti programų įgyvendinimą); - valdymo patikrinimai (administraciniai patikrinimai ir patikrinimai vietoje), kuriuos vadovaujančioji institucija turi atlikti atsižvelgdama į riziką (palyginti su 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu reikalinga 100 proc. administracine kontrole). Be to, tam tikromis sąlygomis vadovaujančiosios institucijos gali taikyti proporcingus kontrolės susitarimus pagal nacionalines procedūras; - sąlygos, kuriomis siekiama išvengti kelių to paties veiksmo ir (arba) tų pačių išlaidų auditų. Programos institucijos pateiks Komisijai tarpinio mokėjimo prašymus, pagrįstus paramos gavėjų patirtomis išlaidomis. BNR pasiūlyme numatyta, kad vadovaujančiosios institucijos gali atlikti valdymo patikrinimus rizikos vertinimo pagrindu, taip pat numatytos specialios kontrolės priemonės (pvz., vadovaujančiosios institucijos patikrinimai vietoje ir audito institucijos veiksmų ir (arba) išlaidų auditas) po to, kai Komisijai deklaruojamos susijusios išlaidos tarpinio mokėjimo prašymuose. Siekiant sumažinti riziką, kad bus kompensuojamos netinkamos finansuoti išlaidos, BNR nustatyti didžiausi 90 proc. Komisijos tarpiniai mokėjimai, atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu atlikta tik dalis nacionalinių patikrinimų. Komisija likutį išmokės po metinio sąskaitų patvirtinimo, iš programos institucijų gavusi patikinimo dokumentų rinkinį. Dėl bet kokių pažeidimų, kuriuos nustatė Komisija arba Europos Audito Rūmai po metinio patikinimo dokumentų rinkinio perdavimo, gali būti atliekama grynoji finansinė pataisa.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Atsižvelgiant į didelį migracijos spaudimą prie Europos Sąjungos išorės sienų, reikia sukurti Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgas, kurias sudarytų valstybių narių valdžios institucijos ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra. Taip pat reikia išplėsti Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros kompetencijos sritį ir EUROSUR taikymo sritį.

Kad būtų galima vykdyti siūlomame reglamente nustatytus išplėstus įgaliojimus ir reikalavimus, būtina padidinti Agentūros personalą ir finansinius išteklius.

Agentūros sąskaitos pateikiamos tvirtinti Audito Rūmams, taikoma biudžeto vykdymo patvirtinimo procedūra. Komisijos Vidaus audito tarnyba atliks auditą bendradarbiaudama su Agentūros vidaus audito tarnyba.

⁵¹ COM(2018) 375 final.

Bus taikomos pagal įvairias finansines programas (pvz., Vidaus saugumo fondą) naudojamos valdymo ir kontrolės sistemos.

Pasidalijamasis valdymas.

HOME generalinis direktoratas, įgyvendindamas savo išlaidų programas, didelės klaidų rizikos nėra patyręs. Tai matyti iš metinių Audito Rūmų ataskaitų, kuriose nenustatyta didelių klaidų. Be to, HOME GD jau peržiūrėjo savo teisinį pagrindą (Reglamentą (ES) 2015/378 ir Deleguotąjį reglamentą (ES) Nr. 1042/2014), toliau derindamas jį prie kitų fondų kontrolės sistemų pagal Bendrų nuostatų reglamentą ir jų patikinimo modelį ir siekdamas savo išlaidų programose toliau išlaikyti žemą klaidų lygį. Šis derinimas tęsiamas dabartiniu pasiūlymu, pagal kurį kontrolės sistema suderinama su kitais generaliniais direktoratais, valdančiais lėšas pagal pasidalijamojo valdymo principą. Taikant pasidalijamojo valdymo principą, bendra rizika, susijusi su dabartinių programų įgyvendinimu, yra susijusi su tuo, kad valstybės narės nepakankamai panaudos fondo lėšas, ir su galimomis klaidomis dėl taisyklių sudėtingumo ir valdymo bei kontrolės sistemų trūkumų. BNR supaprastinama reglamentavimo sistema suderinant įvairių fondų, įgyvendinamų pagal pasidalijamojo valdymo principą, taisykles ir valdymo bei kontrolės sistemas. Pagal jį taip pat galima taikyti pagal riziką suskirstytus kontrolės reikalavimus (pvz., rizika grindžiamus valdymo patikrinimus, galimybę taikyti proporcingas kontrolės priemones pagal nacionalines procedūras, audito darbo apribojimus, susijusius su laiku ir (arba) konkrečiais veiksmais).

Tiesioginis / netiesioginis valdymas. Remiantis naujausia pagrindinių ir dažniausiai *ex post* auditais nustatytų klaidų pagrindinių priežasčių ir rūšių analize, pagrindinės neatitikties problemos kyla dėl prasto paramos gavėjams skirtų dotacijų finansinio valdymo, trūkstamų ar netinkamų patvirtinamųjų dokumentų, neteisingų viešųjų pirkimų ir į biudžetą neįtrauktų išlaidų. Todėl dažniausiai rizika susijusi su šiais veiksniais: užtikrinant atrinktų projektų kokybę ir tolesnį jų techninį įgyvendinimą paramos gavėjams pateikiamos neaiškos arba neišsamios gairės arba nepakankama priežiūra; neefektyvus arba netaupaus skiriamų lėšų panaudojimo pavojus tiek dotacijų (sudėtinga kompensuoti faktines tinkamas finansuoti išlaidas bei ribotos tarnybų galimybės patikrinti tinkamas finansuoti išlaidas), tiek viešųjų pirkimų (kartais dėl riboto reikalingų specialiųjų žinių turinčių ekonominės veiklos vykdytojų skaičiaus nėra pakankamai galimybių palyginti kainas) atveju; rizika, susijusi su (ypač) mažesnių organizacijų gebėjimu veiksmingai kontroliuoti išlaidas ir užtikrinti vykdomos veiklos skaidrumą; gali kilti rizika Komisijos reputacijai, jei nustatomas sukčiavimas ar nusikalstama veikla; trečiųjų šalių vidaus kontrolės sistemos gali padėti užkirsti kelią tik iš dalies dėl labai didelio įvairių rangovų ir paramos gavėjų skaičiaus, kurių kiekvienas turi savą, dažnai nedidelės apimties, kontrolės sistemą. Tikimasi didelę dalį šios rizikos sumažinti geriau rengiant kvietimus teikti pasiūlymus ir rekomendacijas paramos gavėjams, gerinant pasiūlymų atranką ir geriau taikant išlaidų supaprastinimą bei tarpusavio pasikliovimą auditu ir vertinimais, kaip numatyta naujajame Finansiniame reglamente. 2016 m. Audito Rūmai įvertino HOME GD tiesioginio valdymo sistemas (įskaitant viešuosius pirkimus) ir priėjo prie išvados, kad HOME GD įgyvendino atitinkamas pagal Finansinį reglamentą privalomas kontrolės priemones ir kad peržiūros metu nebuvo nustatyta didelių trūkumų. Ateityje turėtų būti išlaikytas toks pats priežiūros ir kontrolės lygis.

Tiesioginis / netiesioginis valdymas. Remiantis naujausia pagrindinių ir dažniausiai *ex post* audитаis nustatytų klaidų pagrindinių priežasčių ir rūšių analize, pagrindinės neatitikties problemos kyla dėl prasto paramos gavėjams skirtų dotacijų finansinio valdymo, trūkstančių ar netinkamų patvirtinamųjų dokumentų, neteisingų viešųjų pirkimų ir į biudžetą neįtrauktų išlaidų. Todėl dažniausiai rizika susijusi su šiais veiksniais: užtikrinant atrinktų projektų kokybę ir tolesnį jų techninį įgyvendinimą paramos gavėjams pateikiamos neaiškos arba neišsamios gairės arba nepakankama priežiūra; neefektyvaus arba netaupaus skiriamų lėšų panaudojimo pavojus tiek dotacijų (sudėtinga kompensuoti faktines tinkamas finansuoti išlaidas bei ribotos tarnybų galimybės patikrinti tinkamas finansuoti išlaidas), tiek viešųjų pirkimų (kartais dėl riboto reikalingų specialiųjų žinių turinčių ekonominės veiklos vykdytojų skaičiaus nėra pakankamai galimybių palyginti kainas) atveju; rizika, susijusi su (ypač) mažesnių organizacijų gebėjimu veiksmingai kontroliuoti išlaidas ir užtikrinti vykdomos veiklos skaidrumą; gali kilti rizika Komisijos reputacijai, jei nustatomas sukčiavimas ar nusikalstama veikla; trečiųjų šalių vidaus kontrolės sistemos gali padėti užkirsti kelią tik iš dalies dėl labai didelio įvairių rangovų ir paramos gavėjų skaičiaus, kurių kiekvienas turi savą, dažnai nedidelės apimties, kontrolės sistemą. Tikimasi didelę dalį šios rizikos sumažinti geriau rengiant kvietimus teikti pasiūlymus ir rekomendacijas paramos gavėjams, gerinant pasiūlymų atranką ir geriau taikant išlaidų supaprastinimą bei tarpusavio pasikliovimą auditu ir vertinimais, kaip numatyta naujajame Finansiniame reglamente.

Komisija dalyvauja Europos sienų ir pakrančių agentūros valdyje veikdama kaip valdančiosios tarybos narys. 2017 m., peržiūrėjusi HOME GD organizacinę schemą, Komisija persvarstė savo sprendimą dėl Komisijos atstovų valdančiojoje taryboje, daugeliu atveju numatydama didinti atstovų skaičių įtraukiant generalinių direktorių pavaduotojus.

Konkrečiose politikos srityse veikiantys skyriai palaiko daug ryšių darbinio lygmeniu, dalyvauja koordinavimo posėdžiuose, teikia nuomones dėl metinės darbo programos, rengia biudžeto projektus, darbuotojų politikos planą ir stebi jų įgyvendinimą. Be to, visus metus taip pat palaikomi ryšiai aukštesniu lygmeniu, būtent tarp generalinio direktoriaus ir valdančiųjų tarybų pirmininkų.

HOME GD stebi, kaip vykdomas Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros biudžetas nuo pasirengimo biudžeto procedūrai įgyvendinant metinį ES įnašą iki ataskaitų pateikimo ir biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros. Stebėti, kaip vykdomas biudžetas, būtina, be kita ko, siekiant geresnio biudžeto vykdymo ir, kiek įmanoma, išvengti, kad agentūros grąžintų mokėjimų asignavimus paskutinį metų ketvirtį.

Vidaus audito tarnybai atlikus auditą dėl koordinavimo ir darbo susitarimų su ES decentralizuotomis agentūromis HOME GD, HOME GD pasiūlė veiksmų planą, kuriame atsižvelgė į audito rekomendacijas, visų pirma susijusias su didesniu darbuotojų, kurie vykdo su HOME GD agentūromis susijusias užduotis, informuotumu, aktyvesne agentūrų veiklos rezultatų stebėseną, pagrįsta tinkamais veiksmingumo rodikliais, kontrolės strategijos parengimu ir patikinimo deklaracijos sudedamųjų dalių, susijusių su mokėjimais agentūroms, stiprinimu.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Pasidalijamasis valdymas. Numatoma, kad kontrolės išlaidos valstybėms narėms išliks tokios pačios arba sumažės. Skaičiuojama, kad 2017 m. dabartinio (2014–2020 m.) programavimo ciklo valstybių narių kaupiamosios kontrolės išlaidos sudaro apytikriai 5 proc. visos 2017 m. valstybių narių prašomų mokėjimų sumos. Tikimasi, kad padidėjus programų įgyvendinimo veiksmingumui ir išaugus mokėjimams valstybėms narėms ši procentinė dalis mažės. Tikimasi, kad BNR pateikiamas rizika grindžiamas valdymo ir kontrolės metodas bei sustiprinta paskata taikyti supaprastinto išlaidų apmokėjimo tvarką dar labiau sumažins kontrolės išlaidas valstybėms narėms.

Tiesioginis / netiesioginis valdymas. Kontrolės išlaidos sudaro apytikriai 2,5 proc. HOME GD mokėjimų. Numatoma, kad, būsimu programavimo laikotarpiu plačiau taikant supaprastinto išlaidų apmokėjimo priemones, jos išliks stabilios arba šiek tiek sumažės.

2.3. **Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės**

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Agentūrai

Agentūros biudžetą vykdo vykdomasis direktorius. Jis kasmet teiks Komisijai, Valdančiajai tarybai ir Audito Rūmams išsamias ankstesnių finansinių metų visų pajamų ir išlaidų sąskaitas. Be to, Komisijos Vidaus audito tarnyba padės valdyti Agentūros finansines operacijas: kontroliuos riziką, stebės atitiktį teikdama nepriklausomą nuomonę dėl valdymo ir kontrolės sistemų kokybės ir teiks rekomendacijas siekdama didinti operacijų veiksmingumą ir efektyvumą, taip pat užtikrinti Agentūros išteklių naudojimo ekonomiškumą.

Gavusi Komisijos ir Audito Rūmų sutikimą, Agentūra pagal Reglamentą Nr. 1271/2013 patvirtins savo finansinį reglamentą. Agentūra įdiegs vidaus audito sistemą, panašią į tą, kurią atlikdama pertvarkymą įdiegė Komisija.

Bendradarbiavimas su OLAF

Siekdami kovoti su sukčiavimu, darbuotojai, kuriems taikomi Komisijos tarnybos nuostatai, bendradarbiaus su OLAF.

Audito Rūmams

Audito Rūmai patikrins sąskaitas pagal Sutarties 248 straipsnį ir paskelbs metinę Agentūros veiklos ataskaitą.

Visapusiškai taikomos nacionalinės ir Europos lygmens kovos su sukčiavimu priemonės.

HOME GD lėšos

Sukčiavimo prevencija ir nustatymas yra vienas iš vidaus kontrolės tikslų, nustatytų Finansiniame reglamente, ir pagrindinis valdymo klausimas, kurį Komisija turi spręsti per visą išlaidų naudojimo ciklą.

Be to, HOME GD kovos su sukčiavimu strategija (AFS) iš esmės siekiama užkirsti kelią sukčiavimui, jį nustatyti ir atlyginti žalą, be kita ko, užtikrinant, kad kovos su

sukčiavimu vidaus kontrolė būtų visiškai suderinta su Komisijos kovos su sukčiavimu strategija (CAFS) ir kad sukčiavimo rizikos valdymo metodu būtų nustatomos sukčiavimo rizikos sritys ir tinkami atsako būdai.

Taikant pasidalijamąjį valdymą valstybės narės užtikrins Komisijai pateiktose savo ataskaitose įtrauktų išlaidų teisėtumą ir tvarkingumą. Šiomis aplinkybėmis valstybės narės imsis visų reikiamų veiksmų, kad užkirstų kelią pažeidimams, įskaitant sukčiavimą, juos nustatytų ir ištaisytų. Kaip ir dabartiniu (2014–2020 m.) programavimo laikotarpiu, valstybės narės privalo įdiegti pažeidimų nustatymo ir kovos su sukčiavimu procedūras ir pranešti Komisijai apie pažeidimus, įskaitant įtariamo sukčiavimo atvejus ir nustatytus sukčiavimo atvejus pasidalijamojo valdymo srityse. Valstybės narės ir toliau privalės taikyti kovos su sukčiavimu priemones ir principus.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	3 – išlaidų kategorija „Saugumas ir pilietybė“	DA / NDA ⁵²	ELPA šalių ⁵³	šalių kandidačių ⁵⁴	trečiųjų šalių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
3	18.020101 Vidaus saugumo fondo išorės sienų ir vizų finansinės paramos priemonė	DA	NE	NE	TAIP	NE
3	18.0203 Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra	DA	NE	NE	TAIP	NE

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija 2021–2027 m.	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	4 išlaidų kategorija – „Migracija ir sienų valdymas“	DA / NDA	ELPA šalių	šalių kandidačių	trečiųjų šalių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
4	11.XXYY Sienų valdymo ir vizų priemonė	DA	NE	NE	TAIP	NE
4	11.XXYY Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra	DA	NE	NE	TAIP	NE

⁵² DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁵³ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁵⁴ Šalių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių šalių kandidačių.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

– **2014–2020 m. DFP**

Dabartinės daugiameinės finansinės programos išlaidų kategorija	3	„Saugumas ir pilietybė“
--	----------	-------------------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

			2019	2020 m. ⁵⁵	IŠ VISO ⁵⁶
Veiklos asignavimai (VSF – B)	Įsipareigojimai	(1)		52,500	52,500
	Mokėjimai	(2)		52,500	52,500
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš programos paketo lėšų ⁵⁷ (VSF – B).	Įsipareigojimai = Mokėjimai	(3)		-	
Veiklos ir administraciniai asignavimai ⁵⁸ (Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra)	Įsipareigojimai	(1)	19,321	558,175	577,496
	Mokėjimai	(2)	19,321	558,175	577,496
IŠ VISO asignavimų iš programos paketo lėšų	Įsipareigojimai	=1+3	19,321	610,675	629,996
	Mokėjimai	=2+3	19,321	610,675	629,996

⁵⁵ 2019–2020 m. laikotarpiui finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje nurodytas naujų įgaliojimų poveikis, išskyrus jau nurodytą pagal esamus įgaliojimus.

⁵⁶ Dabartinėje DFP 2020 m. numatyta 52,500 mln. EUR suma, kurios didinti nereikia.

⁵⁷ Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

⁵⁸ Nors šablonas susijęs su veiklos asignavimais, kalbant apie agentūras, atrodo, kad, siekiant išsamiai nurodyti operatyvinės veiklos poveikį, labiau tiktų atsižvelgti į veiklos asignavimus (3 antraštinė dalis), taip pat į atitinkamus administracinius įsipareigojimus (1 ir 2 antraštinės dalys).

2014–2020 m. daugiamečių finansinės programos išlaidų kategorija	5	„Administracinės išlaidos“ ⁵⁹
---	----------	--

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		Metai 2019	Metai 2020	IŠ VISO
HOME GD				
• Žmogiškieji ištekliai		1,144	1,144	2,288
• Kitos administracinės išlaidos		0,080	0,080	0,160
IŠ VISO MIGRACIJOS IR VIDAUS REIKALŲ GD	Asignavimai	1,224	1,224	2,448
IŠ VISO asignavimų pagal 2014–2020 m. daugiamečių finansų programos 5 ANTRAŠTINĘ DALĮ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	1,224	1,224	2,448

		2019	2020	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų visose dabartinės finansinės programos IŠLAIDŲ KATEGORIJOSE*	Įsipareigojimai	20,545	611,899	632,444
	Mokėjimai	20,545	611,899	632,444

⁵⁹

Nors šablonas susijęs su veiklos asignavimais, kalbant apie agentūras, atrodo, kad, siekiant išsamiai nurodyti operatyvinės veiklos poveikį, labiau tiktų atsižvelgti į veiklos asignavimus (3 antraštinė dalis), taip pat į atitinkamus administracinius įsipareigojimus (1 ir 2 antraštinės dalys). Jis apima tik ES įnašą (94 proc.), atsižvelgiant į HOME GD lėšas (100 proc.), o Šengeno asocijuotųjų šalių įnašas bus nustatytas vėliau.

* Dabartinėje DFP 2020 m. numatyta 52,500 mln. EUR suma.

— 2021–2027 m. DFP

2021–2027 m. daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	4	Išlaidų kategorija – Migracija ir sienų valdymas
---	----------	--

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

			2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO ⁶⁰
Veiklos asignavimai (SVVP)	Išipareigojimai	(1)	70,000	80,000	90,000	100,000	101,000	102,000	104,500	647,500
	Mokėjimai	(2)	70,000	80,000	90,000	100,000	101,000	102,000	104,500	647,500
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų rinkinio lėšų ⁶¹	Išipareigojimai = Mokėjimai	(3)								
Veiklos ir administraciniai asignavimai (Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra)	Išipareigojimai	(1)	1 188,512	1 347,769	1 546,437	1 649,203	1 799,857	1 851,374	1 886,999	11 270,151
	Mokėjimai	(2)	1 188,512	1 347,769	1 546,437	1 649,203	1 799,857	1 851,374	1 886,999	11 270,151
IŠ VISO asignavimų iš programos paketo lėšų	Išipareigojimai	=1+ 3	1 258,512	1 427,769	1 636,437	1 749,203	1 900,857	1 953,374	1 991,499	11 917,651
	Mokėjimai	=2+ 3	1 258,512	1 427,769	1 636,437	1 749,203	1 900,857	1 953,374	1 991,499	11 917,651

⁶⁰ Kitoje 2021–2027 m. daugiametėje finansinėje programoje numatyta 647,500 mln. EUR suma, kurią buvo numatyta skirti pagal 2018 m. birželio mėn. pasiūlymą dėl SVVP.

⁶¹ Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Europos viešasis administravimas“
---	----------	------------------------------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		Metai 2021 m.	Metai 2022 m.	Metai 2023 m.	Metai 2024 m.	Metai 2025 m.	Metai 2026 m.	Metai 2027 m.	IŠ VISO
GD: HOME									
•Žmogiškieji ištekliai		1,144	1,144	1,144	1,144	1,144	1,144	1,144	8,008
•Kitos administracinės išlaidos		0,080	0,080	0,080	0,080	0,080	0,080	0,080	0,560
IŠ VISO MIGRACIJOS IR VIDAUS REIKALŲ GD	Asignavimai	1,224	1,224	1,224	1,224	1,224	1,224	1,224	8,568
IŠ VISO asignavimų pagal 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	1,224	1,224	1,224	1,224	1,224	1,224	1,224	8,568

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų visose 2021–2027 m. daugiamečių finansinė programos IŠLAIDŲ KATEGORIJOSE**	Įsipareigojimai	1 259,736	1 428,993	1 637,661	1 750,427	1 902,081	1 954,598	1 992,723	11 926,219
	Mokėjimai	1 259,736	1 428,993	1 637,661	1 750,427	1 902,081	1 954,598	1 992,723	11 926,219

** Kitoje 2021–2027 m. daugiametėje finansinėje programoje numatyta 647,500 mln. EUR suma, kurią buvo numatyta skirti pagal 2018 m. birželio mėn. pasiūlymą dėl SVVP.

3.2.2. *Numatomo poveikio Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros biudžetui santrauka (įskaitant veiklos ir administracinius asignavimus ir atsižvelgiant į Šengeno asocijuotųjų šalių įnašus).*

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir rezultatus	Metai		Metai		Metai		Metai		Metai		Metai		Metai		Metai		Metai		IŠ VISO	
	2019		2020		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027			
↓	Darbuot oju skaičius	Išlaidos	Darbuot oju skaičius	Išlaidos	Darbuot oju skaičius	Išlaidos	Darbuot oju skaičius	Išlaidos	Darbuot oju skaičius	Išlaidos	Darbuot oju skaičius	Išlaidos	Darbuot oju skaičius	Išlaidos	Darbuot oju skaičius	Išlaidos	Darbuot oju skaičius	Išlaidos	Visas skaičius	Iš viso išlaidų
1 KONKRETUS TIKSLAS „ESAMI ĮGALIOJIMAI“																				
Europos sienų ir pakrančių apsaugos	880	330,095	1000	342,795	1000	349,651	1000	356,644	1000	363,776	1000	371,052	1000	378,473	1000	386,042	1000	393,763	1000	3 272,291
ETIAS (infrastruktūra ir veikimas)		-		5,456		5,130		5,130		4,045		4,045		4,045		4,123		4,267		36,240
Sąveikumas (infrastruktūra ir veikimas)		-		-		-		0,274		2,660		0,053		-		-		-		2,987
1 konkretaus tikslo tarpinė suma		330,095		348,251		354,780		362,048		370,481		375,150		382,518		390,166		398,030		3 311,518
2 KONKRETUS TIKSLAS „EUROPOS SIENŲ IR PAKRANČIŲ APSAUGOS NUOLATINĖS PAJĖGOS“																				
Išlaidos darbuotojams (1 kategorija)	750	20,344	1 500	122,063	2 000	189,875	2 000	217,000	2 500	244,125	2 500	271,250	3 000	298,375	3 000	325,500	3 000	325,500	3 000	2 014,031
Siuntimo išlaidos (1, 2, 3 kategorija)****	0	-	10 000	292,200	10 000	309,600	10 000	309,600	10 000	327,000	10 000	327,000	10 000	344,400	10 000	344,400	10 000	344,400	10 000	2 598,600
Mokymas (1,2 kategorija)*****	0	-	2 600	51,500	3 600	26,000	3 600	26,000	4 600	33,500	4 600	33,500	5 600	41,000	5 600	41,000	5 600	41,000	5 600	293,500
Subsidija (2,3 kategorija)*****	0	-	8 500	105,251	8 000	111,089	8 000	111,089	7 500	116,948	7 500	116,948	7 000	122,792	7 000	122,792	7 000	122,792	7 000	929,700
2 konkretaus tikslo tarpinė suma		20,344		571,013		636,564		663,689		721,573		748,698		806,567		833,692		833,692		5 835,832
3 KONKRETUS TIKSLAS „AGENTŪROS NUOSAVO ĮRANGOS ĮSIGIJIMAS“																				
Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų įrangos išlaidos*		-		-		70,000		175,000		280,000		330,000		425,000		445,000		475,000		2 200,000
3 konkretaus tikslo tarpinė suma		-		-		70,000		175,000		280,000		330,000		425,000		445,000		475,000		2 200,000
4 KONKRETUS TIKSLAS „AGENTŪROS GRĄŽINIMO VEIKLOS STIPRINIMAS“																				
Grąžinimas**		-		-		180,000		210,000		250,000		277,500		277,500		277,500		277,500		1 750,000
4 konkretaus tikslo tarpinė suma		-		-		180,000		210,000		250,000		277,500		277,500		277,500		277,500		1 750,000
5 KONKRETUS TIKSLAS „EUROPOS SIENŲ STEBĖJIMAS. EUROSUR IR VEIKLOS PLANAVIMAS“																				
EUROSUR veikimo gerinimas***		-		3,000		3,000		3,000		3,000		3,000		3,000		3,000		3,000		24,000
EUROSUR taikymo srities išplėtimas***		-		17,000		17,000		17,000		17,000		17,000		17,000		17,000		17,000		136,000
5 konkretaus tikslo tarpinė suma		-		20,000		20,000		20,000		20,000		20,000		20,000		20,000		20,000		160,000
6 KONKRETUS TIKSLAS „FADO INTEGRAVIMAS“																				
FADO	1	-	1	1,500	1	1,500	1	1,500	1	1,500	1	1,500	1	1,500	1	1,500	1	1,500	1	12,000
6 konkretaus tikslo tarpinė suma		-		1,500		1,500		1,500		1,500		1,500		1,500		1,500		1,500		12,000
7 KONKRETUS TIKSLAS „ATSTOVYBIŲ BIURŲ STEIGIMAS“																				
Atstovybės biuras	2	0,210	2	1,290	5	1,530	5	1,561	5	1,592	5	1,624	5	1,656	5	1,689	5	1,723	5	12,874
7 konkretaus tikslo tarpinė suma		0,210		1,290		1,530		1,561		1,592		1,624		1,656		1,689		1,723		12,874
IŠ VISO IŠLAIDŲ	-	350,648	-	942,054	-	1 264,374	-	1 433,797	-	1 645,145	-	1 754,471	-	1 914,741	-	1 969,547	-	2 007,446	-	13 282,225

3.2.3. Numatomas poveikis Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros žmogiškiems ištekliams

3.2.3.1. Santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

Darbuotojai ir atitinkamos sąnaudos jau numatyti dokumente COM(2015) 671. Nuo 2020 m. darbuotojų skaičius turėtų būti 1 000 darbuotojų ir neturėtų kisti

	Metai 2019	Metai 2020	Metai 2021 m.	Metai 2022 m.	Metai 2023 m.	Metai 2024 m.	Metai 2025 m.	Metai 2026 m.	Metai 2027 m.
Laikinieji darbuotojai (AD lygio)	242	275	275	275	275	275	275	275	275
Laikinieji darbuotojai (AST lygio)	242	275	275	275	275	275	275	275	275
Sutartininkai	202	230	230	235	250	234	230	230	230
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai	194	220	220	220	220	220	220	220	220
IŠ VISO	880	1000	1000	1005	1020	1004	1000	1000	1000

Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų statutinių darbuotojų pokytis

Reikalingų darbuotojų skaičius (etatų vienetais)

	Metai 2019	Metai 2020	Metai 2021 m.	Metai 2022 m.	Metai 2023 m.	Metai 2024 m.	Metai 2025 m.	Metai 2026 m.	Metai 2027 m.
Laikinieji darbuotojai (AD lygio)	188	375	500	500	625	625	750	750	750
Laikinieji darbuotojai (AST lygio)	187	375	500	500	625	625	750	750	750
Sutartininkai	375	750	1,000	1,000	1,250	1,250	1,500	1,500	1,500
IŠ VISO	750	1500	2000	2000	2500	2500	3000	3000	3000

Nurodyti numatomą įdarbinimo datą ir atitinkamai pataisyti sumą (jei įdarbinama liepos mėn., įskaičiuojama tik 50 % vidutinių sąnaudų), taip pat pateikti išsamesnius paaiškinimus.

Išsami informacija apie reikalingų darbuotojų skaičių

Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinės pajėgas sudarys trijų kategorijų operatyviniai darbuotojai.

Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų operatyviniai darbuotojai – sienos apsaugos pareigūnai, grąžinimo lydintieji asmenys, grąžinimo specialistai ir kiti atitinkami Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros įdarbinti darbuotojai, kuriuos valstybės narės deleguoja į Agentūrą arba kuriuos į ją siunčia trumpam laikotarpiui kaip sienų valdymo grupių, migracijos valdymo rėmimo grupių ar grąžinimo grupių, kurioms suteikti vykdomieji įgaliojimai, narius, taip pat už centrinio ETIAS padalinio veikimą atsakingi darbuotojai.

1 kategorijos Agentūros statutiniai darbuotojai bus naujos rūšies Agentūroje dirbsiantys ES darbuotojai, kuriems suteikiami vykdomieji įgaliojimai, įskaitant įgaliojimus panaudoti jėgą, kai jie veiks kaip iš Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų atsiųsti būrio (grupės) nariai.

Atsižvelgiant į paramą, kuri reikalinga Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgoms sukurti (įdarbinimo, kasdienio valdymo, veiklos planavimo ir kitose srityse), operacijoms koordinuoti², padalinių darbuotojams įdarbinti, Agentūrai reikiamos įrangos įsigyti, taip pat kitoms naujoms užduotims, susijusioms su Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų veikla, įskaitant EUROSUR, ir didesniais įgaliojimais grąžinimo srityje bei FADO perėmimu, vykdyti, būtų galima numatyti, kad ne daugiau kaip 4 proc. visų Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų narių (4 proc. nuo 3 000) Agentūroje būtų įdarbinti kaip „pagalbiniai operatyviniai darbuotojai“.

Kalbant apie pareigybių grupes, 25 proc. statutinių darbuotojų įdarbinami kaip AD, 25 proc. – kaip AST ir 50 proc. – kaip sutartininkai. Šis paskirstymas atitinka numatomą įvairių profilių, pareigų ir funkcijų Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinėse pajėgose pasiskirstymą. Visų pirma reikės įdarbinti daug AD kategorijos darbuotojų, turinčių įgūdžių, žinių ir profesinės patirties, susijusių su moderniausios įrangos naudojimu, kurie galėtų valdyti Agentūros nuosavą įrangą (t. y. kapitonų ir pareigūnų, kurie būtų orlaivių ir laivų techniniai darbuotojai). Taip pat reikės nemažo skaičiaus AD kategorijos darbuotojų, kurie užtikrintų Europos sienų ir pakrančių apsaugos nuolatinių pajėgų vykdomos aktyvesnės operatyvinės veiklos, palyginti su šiuo metu Agentūros vykdomos veiklos lygiu, planavimą ir funkcijų koordinavimą. Tam tikras skaičius AD kategorijos darbuotojų eis statutinių darbuotojų vadovų pareigas. Be to, skirtingų kategorijų darbuotojų pasiskirstymas turėtų būti vertinamas atsižvelgiant į technologijų raidą, dėl kurios tam tikros bazinės vadovavimo užduotys bus automatizuotos, o dėl sistemos sudėtingumo reikės, kad ją valdantys ir jos techninę priežiūrą teikiantys darbuotojai būtų aukštesnės kvalifikacijos.

3.2.3.2. Numatomi pagrindinio GD žmogiškųjų išteklių poreikiai

- ☐ Pasiūlymui įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- ☒ Pasiūlymui įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
•Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)									
18 01 01 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	8	8	8	8	8	8	8	8	8
XX 01 01 02 (Delegacijos)									
XX 01 05 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)									
10 01 05 01 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)									
•Išorės darbuotojai (etatų vienetais)⁶²									
XX 01 02 01 (CA, SNE, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)									
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT ir JED delegacijose)									
XX 01 04 yy⁶³	- būstinėje								
	- delegacijose								
XX 01 05 02 (CA, SNE, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)									
10 01 05 02 (CA, INT, SNE – tiesioginiai moksliniai tyrimai)									
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)									
IŠ VISO	8	8	8	8	8	8	8	8	8

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) persikirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

⁶² CA – sutartininkas („Contract Staff“), LA – vietinis darbuotojas („Local Staff“), SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“), INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („agency staff“), JED – jaunesnysis delegacijos ekspertas („Junior Expert in Delegations“).

⁶³ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	8 pareigūnai toliau nurodytoms užduotims vykdyti: 1) atstovauti Komisijai Agentūros valdančiojoje taryboje; 2) Komisijos nuomonei dėl metinės darbo programos parengti ir stebėti tos programos įgyvendinimą; 3) Agentūros biudžeto rengimui prižiūrėti ir jo vykdymui stebėti; 4) padėti Agentūrai plėtoti veiklą laikantis ES politikos nuostatų, įskaitant dalyvavimą ekspertų posėdžiuose.
Išorės darbuotojai	

3.2.4. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- ☐ nenumatyta bendro su trečiaisiais subjektais finansavimo.
- ☒ numatytas bendras su trečiaisiais subjektais finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai						2019	2020	IŠ VISO
Šengeno asocijuotosios šalys ⁶⁴						21,039	56,523	77,562
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų						21,039	56,523	77,562

Metai	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
Šengeno asocijuotosios šalys	75,862	86,028	98,709	105,268	114,884	118,173	120,447	719,371
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų	75,862	86,028	98,709	105,268	114,884	118,173	120,447	719,371

3.3. Numatomas poveikis įplaukoms

- X Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio įplaukoms.
- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - ☐ nuosaviems ištekliams
 - ☐ kitoms pajamoms

Nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms ☐

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto įplaukų eilutė	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ⁶⁵						
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
.....straipsnis							

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-ioms) daromas poveikis.

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

⁶⁴ FRONTEX kasmet apskaičiuoja Šengeno asocijuotųjų šalių įnašą, atsižvelgdama į ES įnašo ir atitinkamų šalių BVP santykį. Jis atitinka maždaug 6 proc. bendro Agentūros biudžeto. Įnašu naudojasi Agentūra.

⁶⁵ Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.